

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

DIRECȚIA GENERALĂ DEZVOLTARE RURALĂ
AUTORITATEA DE MANAGEMENT PENTRU PNDR

romania2019.eu

Studiu de evaluare

EVALUAREA IMPACTULUI SUPRAREGLEMENTĂRII ASUPRA IMPLEMENTĂRII PNDR 2014-2020

Martie 2019

Proiect realizat de SC ACZ CONSULTING SRL

Proiect cofinanțat
din FEADR prin
Măsura 20 din cadrul
PNDR 2014-2020

UNIUNEA EUROPEANĂ

ELABORATOR

SC ACZ Consulting SRL
str. Ștefan Velovan, bl. 23A, ap. 12
Craiova, jud. Dolj, România
Tel/fax: 0351 44 20 44
e-mail: office@aczconsulting.ro

Echipa de elaborare:

Andrea FLORIA

Expert cheie I – Team Leader – Specialist în evaluarea intervențiilor publice

Francesco FELICI

Expert cheie II – Specialist în sectorul dezvoltare rurală

Cristina COJOACĂ

Expert non-cheie în evaluarea intervențiilor publice

Roxana DIACONU

Expert non-cheie în evaluarea intervențiilor publice

Rebeca NISTOR

Expert non-cheie în evaluarea intervențiilor publice

Tiberiu NIȚU

Expert non-cheie în evaluarea intervențiilor publice

Corina FOLESCU

Director de proiect

Alexandra PĂDUREȚ

Asistent de proiect

Cuprins

Listă acronime	4
I. Sumarul Executiv	5
1.1 Sumarul activității desfășurate.....	5
1.2 Concluzii și recomandări.....	6
II. Introducere.....	9
2.1. Scopul studiului de evaluare	9
2.2. Prezentarea structurii studiului de evaluare	11
III. Contextul evaluării	12
IV. Metodologia Studiului de Evaluare.....	15
V. Prezentarea sub-măsurilor PNDR și a fluxului de implementare a acestora	18
VI. Răspuns la întrebările de evaluare.....	161
VII. Concluzii și Recomandări.....	169
Recomandări:	170
VIII. Anexe.....	174

Listă acronime

Acronime	Denumire completă
AFIR	Agencia pentru Finanțarea Investițiilor Rurale
AM	Autoritate de Management
AM PNDR	Autoritatea de Management pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală
ANSVSA	Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor
ANPM	Agencia Națională pentru Protecția Mediului
APIA	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură
CE	Comisia Europeană
CCME	Cadrul Comun de Monitorizare și Evaluare
CM	Comitet de Monitorizare
CRFIR	Centru Regional pentru Finanțarea Investițiilor Rurale
FEADR	Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală
FEGA	Fondul European de Garantare Agricolă
FESI	Fonduri Europene Structurale și de Investiții
GAL	Grup de Acțiune Locală
GF	Garda Forestieră
ZNC	Zone cu constrângeri naturale
IMM	Întreprinderi Mici și Mijlocii
LEADER	Legături între Acțiuni pentru Dezvoltarea Economiei Rurale
MADR	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
OJFIR	Oficiul Județean pentru Finanțarea Investițiilor Rurale
ONG	Organizație Non-Guvernamentală
OUIA	Organizația Utilizatorilor de Apă pentru Irigații
PAC	Politica Agricolă Comună
PDR	Program de Dezvoltare Rurală
PNDR	Programul Național de Dezvoltare Rurală
RAI	Raport Anual de Implementare
REDR	Rețeaua Europeană pentru Dezvoltare Rurală
RNDR	Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală
SDL	Strategie de Dezvoltare Locală
SRL	Societate cu Răspundere Limitată
UAT	Unitate Administrativ Teritorială
UE	Uniunea Europeană
VAB	Valoarea Adăugată Brută

I. Sumarul Executiv

1.1 Sumarul activității desfășurate

Experiența din perioada anterioară de programare (2007-2013) a evidențiat faptul că fenomenul de suprareglementare poate genera incoerență la nivelul implementării programului de dezvoltare rurală, poate determina creșterea poverii și costurilor administrative atât în rândul autorităților, cât și în rândul beneficiarilor PNDR, poate afecta gradul de atractivitate al diferitelor submăsuri și, nu în ultimul rând, poate afecta progresul în atingerea obiectivelor strategiei programului.

În acest context, scopul prezentului studiu este acela de a identifica cerințele și/sau prevederile legale care reprezintă suprareglementare în implementarea PNDR, precum și de a propune măsuri de simplificare și de a realiza o evaluare a impactului pe care îl au acțiunile propuse în PNDR 2014-2020 pentru reducerea poverii administrative atât pentru beneficiari, cât și pentru autorități. În vederea atingerii acestui obiectiv, echipa de experți a parcurs patru faze metodologice, respectiv structurarea, observația, analiza și evaluarea, utilizând metode și tehnici de analiză calitativă și cantitativă detaliate în capitolul IV al prezentului studiu ce au fundamentat răspunsurile la întrebările de evaluare și au permis dezvoltarea concluziilor și a recomandărilor. Studiul de evaluare a avut la bază situații centralizate ale beneficiarilor transmise de către Autoritatea Contractantă (reflectând situația înregistrată până la finalul lunii iunie 2018), precum și date calitative generate în urma derulării de interviuri și focus grupuri, respectiv cantitative în urma aplicării de chestionare și realizarea de studii de caz.

Metodologia studiului a inclus utilizarea următoarelor metode în vederea colectării de date relevante pentru a se asigura o analiză la nivelul tuturor submăsurilor lansate până la data începerii activităților în cadrul proiectului:

- **Colectarea și analiza datelor secundare și dezvoltarea matricelor de analiză:** în baza colectării datelor secundare, a recenziei literaturii și a cercetării de birou au fost dezvoltate la nivelul submăsurilor analizate matrice de analiză care au facilitat procesul inițial de identificare a potențialelor elemente de suprareglementare. Scopul acestor instrumente de centralizare a fost acela de a determina corespondența între cerințele stabilite la nivelul documentațiilor relevante (ex.: Ghidul Solicitantului/Ghidul Informativ, Fișa măsurii sau documentul de program pentru fiecare submăsură), reglementările europene relevante și legislația de la nivel național.
- **Interviuri semi-structurate:** în vederea colectării de informații referitoare la cerințele adiționale comparativ cu legislația europeană demarcate în baza matricelor de analiză, au fost realizate interviuri cu reprezentanți ai Autorității de Management, ai Agențiilor de Plăți, cu reprezentanți ai sectorului de consultanță, respectiv ai beneficiarilor și non-beneficiarilor. Acestea au fost dezvoltate avându-se în vedere abordarea fiecărei submăsuri lansate.
- **Anchetă pe bază de chestionar:** în vederea colectării de date privind aspecte procedurale care au generat dificultăți în parcurgerea etapelor de depunere, selecție, contractare, implementare, respectiv monitorizare au fost dezvoltate chestionare particularizate în funcție de tipologia

respondenților. Astfel, au fost aplicate chestionare reprezentanților Autorității de Management, ai Agențiilor de Plăți, precum și reprezentanților sectorului de consultanță, beneficiarilor PNDR 2014-2020, non-beneficiarilor și potențialilor beneficiari. A fost stabilit un eșantion la nivelul fiecărei submăsură, Autoritatea Contractantă sprijinind demersul de contactare a respondenților. Astfel, pentru a se asigura o rată de răspuns satisfăcătoare, au fost trimise chestionare (ce au putut fi accesate pe o platformă online dedicată) către 1660 de beneficiari, respectiv 57 non-beneficiari, 32 potențiali beneficiari și 33 firme de consultanță. Totodată, beneficiarii, non-beneficiarii, potențialii beneficiari și consultanții au fost contactați și telefonic pentru a se încuraja parcurgerea chestionarelor și a se oferi orice clarificări socotite necesare. În total au fost obținute 281 de răspunsuri din partea beneficiarilor, 6 răspunsuri din partea non-beneficiarilor, 6 răspunsuri din partea potențialilor beneficiari și 5 răspunsuri primite din partea reprezentanților sectorului de consultanță.

- **Focus grupuri:** în vederea validării aspectelor reieșite în urma colectării de date prin intermediul metodelor anterior menționate, au fost organizate două focus grupuri ce au reunit pe de o parte reprezentanți ai autorităților implicate în implementarea PNDR, precum și reprezentanți ai asociațiilor și federațiilor relevante și beneficiari ai PNDR 2014-2020.
- **Studii de caz:** în vederea detalierei dificultăților întâmpinate de către beneficiari în implementarea proiectelor sprijinite în baza PNDR 2014-2020, au fost realizate 13 studii de caz (câte un studiu de caz pentru fiecare sub-măsură cu proiecte finalizate), beneficiarilor contactați fiindu-le înaintate spre completare chestionare defalcate în funcție de diferitele etape procedurale. Pentru selectarea beneficiarilor a fost solicitat sprijinul Autorității Contractante care a transmis un eșantion de selecție, asigurându-se în această manieră obținerea de răspunsuri din partea beneficiarilor submăsurilor: 4.1, 4.2, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 10.1, 11.1, 11.2, 13.1, 13.2, 13.3 și 19.1. Potențialele elemente de suprareglementare identificate în baza matricelor de analiză ce au fost discutate și în baza interviurilor au putut fi explorate și în baza chestionarelor aplicate la nivelul studiilor de caz.
- **Analiza benchmark:** această metodă de cercetare a avut obiectivul de a identifica programe de dezvoltare rurală implementate la nivelul altor state membre ale Uniunii Europene, la nivelul cărora au fost realizate și implementate măsuri de simplificare și în cadrul cărora sunt abordate soluții de implementare care ar putea fi replicate ori adaptate la nivelul PNDR 2014-2020. În acest sens, au fost selectate patru studii de caz – regiunile Veneto, Toscana (Italia) și Aragon (Spania) și Irlanda pentru a putea dobândi o viziune de ansamblu asupra abordărilor care ar putea fi replicate.

1.2 Concluzii și recomandări

În baza analizei, impactul suprareglementării asupra implementării Programului Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 este considerat ca fiind unul relativ redus, examinarea aspectelor reieșite în urma analizei cadrului legislativ european și a celui național, precum și a datelor rezultate în urma aplicării metodelor de cercetare cantitativă și calitativă neindicând aspecte care să afecteze implementarea programului în ansamblul său. Au fost identificate însă și aspecte cu caracter transversal a căror simplificare poate contribui la eficientizarea implementării programului.

Astfel, în baza răspunsurilor colectate prin intermediul chestionarelor, în baza interviurilor cu actori cheie, dar și în urma observațiilor evaluatorilor, a reieșit necesitatea limitării numărului ridicat de documente justificative solicitate aplicanților/beneficiarilor și emise de către diferite instituții ale administrației publice. Prin intermediul stabilirii de noi protocoale de colaborare inter-instituțională, autoritățile implicate direct în implementarea PNDR ar putea obține fie prin interogare directă a bazelor de date, fie prin solicitarea către autoritatea emitentă, informațiile necesare pentru evaluarea respectării cerințelor/criteriilor avute în vedere. Totodată, extinderea posibilității de depunere electronică a cererilor de finanțare pentru toate submăsurile (similar modelului aplicat în regiunea Veneto), precum și dezvoltarea unui modul electronic pentru etapele de contractare și de implementare ar asigura de asemenea o reducere a efortului administrativ și o eficientizare atât a procesului de comunicare între autorități și beneficiari cât și a procesului de monitorizare a proiectelor. În ciuda faptului că nu reprezintă *per se* un aspect ce necesită simplificare, se recomandă realizarea de consultări inter-instituționale anterioare realizării de modificări legislative cu impact asupra beneficiarilor PNDR precum și nevoia realizării de analize de impact înaintea modificării cadrului legislativ astfel încât acestea să nu afecteze implementarea programului ori să genereze o povară administrativă suplimentară sau chiar riscuri pentru beneficiarii PNDR. Similar, stabilirea și publicarea periodică a calendarelor estimative de lansări a sesiunilor de finanțare ar putea contribui la creșterea gradului de predictibilitate a programului. Însă, în completarea aspectelor de ordin general, analiza efectuată la nivelul submăsurilor PNDR 2014-2020 a relevat și o serie de condiții specifice a căror simplificare/modificare ar putea contribui la creșterea eficientizării implementării programului precum și la reducerea poverii administrative.

La nivelul măsurilor de suport și inovare, recomandările evaluatorilor vizează modul de implementare a măsurilor, fiind încurajată utilizarea opțiunii costurilor unitare standard (sM 1.2) și utilizarea apelurilor de propuneri de proiecte (sM2.1). Totodată este considerată utilă adoptarea soluțiilor aplicate la nivelul altor programe de dezvoltare rurală (cum este cazul regiunii Veneto unde în vederea monitorizării sunt folosite platforme IT dedicate colectării de date privind participanții) în vederea monitorizării cursurilor de formare (sM 1.1).

La nivelul măsurilor de investiții (4.1, 4.2, 4.2a, 4.3, 6.4, 7.2 și 7.6) recomandările de simplificare procedurală vizează documentele justificative solicitate din partea beneficiarilor, fiind încurajată eliminarea solicitării negațiilor emise de către instituțiile publice (sM 7.2), decalarea momentului de prezentare a unor avize (sM 4.3) și reducerea documentelor justificative solicitate beneficiarilor și emise de autorități publice (sM 4.1). Se recomandă de asemenea adoptarea unor măsuri de îmbunătățire a modului de implementare a submăsurilor precum modificarea procesului de selecție a proiectelor pentru a se asigura o mai bună departajare a proiectelor, simplificarea procesului de acordare a sprijinului financiar prin posibilitatea depunerii online a cererilor de plată (sM 4.3), acordarea unitară de sprijin indiferent de natura solicitantului (sM 7.6), precum și stabilirea unei sinergii mai bune cu Măsura 2, prin corelarea acesteia cu lansarea sM 6.4 (pentru a susține beneficiarii prin servicii de consiliere în realizarea planurilor de afaceri).

La nivelul măsurilor cu sprijin forfetar (6.1, 6.2, 6.3, 6.5, 9.1) principalele categorii de recomandări vizează pe de o parte susținerea gradului de accesare a acestora și eliminarea potențialelor condiții restrictive, fiind

încurajată deconectarea acordării de sprijin de accesarea altor scheme (sM 6.5), precum și nesolicitarea prezentării de către beneficiari a unor documente precum negațiile din partea autorităților publice (sM 6.3). Totodată, este recomandată evitarea re-verificării criteriilor de eligibilitate și de selecție la momentul contractării, această verificare fiind realizată în etapa de depunere a cererii de finanțare (sM 6.2).

La nivelul măsurilor cu costuri unitare standard este recomandată considerarea posibilității derulării concomitente a controalelor realizate de către AFIR și APIA (sM 8.1), precum și diminuarea numărului de documente justificative cu caracter public solicitate beneficiarilor prin încheierea unor protocoale inter-instituționale și facilitarea verificării directe de către AFIR a informațiilor necesare pentru stabilirea eligibilității (4.1a).

La nivelul măsurilor cu plăți compensatorii (M3, 10, 11, 13 și 15) recomandarea evaluatorilor vizează în principal modul de implementare procedurală a măsurii 15, fiind recomandată evitarea dublei verificări realizate de instituții diferite implicate în implementare.

Nu în ultimul rând, la nivelul Măsurii Leader recomandările vizează similar aspecte procedurale, fiind recomandată delegarea către AFIR a procesului de avizare a fișelor de evaluare, a ghidurilor și metodologiilor dezvoltate de către GAL-uri pentru măsurile atipice din SDL (sM 19.2), adoptarea opțiunii costurilor simplificate sau chiar a sumelor forfetare (sM 19.1, 19.3 și 19.4) și facilitarea depunerii online a cererilor de plată (sM 19.1 și 19.4).

II. Introducere

2.1. Scopul studiului de evaluare

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 (PNDR) reprezintă documentul programatic în baza căruia sunt accesate sumele alocate României, din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR), pentru perioada de programare 2014-2020. Documentul a fost elaborat în baza Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR).

PNDR susține dezvoltarea strategică a spațiului rural prin abordarea următoarelor obiective strategice:

- Obiectiv Strategic 1: „*Restructurarea și creșterea viabilității exploatațiilor agricole*”;
- Obiectiv Strategic 2: „*Gestionarea durabilă a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice*”;
- Obiectiv Strategic 3: „*Diversificarea activităților economice, crearea de locuri de muncă, îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor pentru îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale*”.

Îndeplinirea obiectivelor strategice se va realiza prin intermediul celor șase priorități ale Uniunii Europene stabilite în cadrul Regulamentului de dezvoltare rurală (1305/2013):

- Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, în silvicultură și zonele rurale (P1);
- Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor (P2);
- Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv a sectoarelor de prelucrare și comercializare a produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură (P3);
- Refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor legate de agricultură și silvicultură (P4);
- Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezistență la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic (P5);
- Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale (P6).

Experiența din perioada anterioară de programare și din primii ani de implementare a PNDR 2014 - 2020 a evidențiat faptul că povara administrativă la nivelul beneficiarilor dar și al autorităților poate determina consecințe negative în ceea ce privește procesul de selecție a proiectelor, generând riscuri inclusiv pentru etapa de implementare.

În conformitate cu direcțiile de acțiune stabilite la nivelul Autorității de Management, documentațiile și procedurile necesare pentru implementarea măsurilor din cadrul PNDR 2014-2020 trebuie să fie scrise într-o formă cât mai ușor de înțeles și accesibilă pentru potențialii beneficiari de fonduri europene.

Scopul general al studiului de evaluare este acela de a identifica cerințele și/sau prevederile legale care reprezintă suprareglementare în implementarea PNDR, precum și recomandarea unor măsuri de simplificare

și evaluare a impactului pe care îl au acțiunile propuse în PNDR 2014-2020 pentru reducerea poverii administrative atât pentru beneficiari, cât și pentru autorități.

Prin suprareglementare se înțeleg excesele de reglementare realizate prin norme juridice/cerințe și condiții stabilite la nivel național existente în cuprinsul PNDR 2014-2020, al procedurilor și ghidurilor solicitantului, prin care se stabilesc, în sarcina beneficiarilor și autorităților, obligații suplimentare față de cerințele legislației europene. La nivelul prezentului studiu, definiția operațională avută în vedere pentru conceptul de suprareglementare vizează acele reguli / cerințe / proceduri stabilite în instrumentele de implementare a PNDR (orientări, modele, proceduri etc.) care nu rezultă din obligațiile corespunzătoare stabilite în regulamentele UE sau în legislația națională generală, nu sunt legate de alegerile privind programarea, rezultate din documentul PNDR și nu sunt justificate de principiile generale privind regularitatea și buna gestiune financiară a fondurilor UE.

Prin suprareglementare se poate crea o incoerență la nivelul cadrelor de reglementare asupra implementării PNDR 2014-2020 și discrepanțe privind normele și instrucțiunile impuse de către Autoritatea de Management, suplimentar față de legislația europeană și legislația națională în vigoare. De asemenea, procesul de suprareglementare poate avea ca și consecință creșterea poverii și costurilor administrative atât în rândul autorităților, cât și în rândul beneficiarilor. Totodată, prin introducerea unor sarcini administrative suplimentare este afectat și gradul de atractivitate al submăsurilor în ceea ce privește depunerea proiectelor în rândul beneficiarilor, fiind îngreunat procesul de atingere a obiectivelor programului.

În acest sens, studiul de evaluare a impactului suprareglementării asupra implementării PNDR 2014-2020 a avut în vedere următoarele aspecte: identificarea cerințelor obligatorii prevăzute de legislația europeană și națională în cazul fiecărei submăsuri PNDR 2014-2020; identificarea cerințelor suplimentare care nu derivă din legislația europeană și națională; evaluarea impactului cerințelor suplimentare; evaluarea impactului acțiunilor propuse pentru reducerea poverii administrative; formularea răspunsurilor la întrebările de evaluare și realizarea de propuneri și recomandări pentru reducerea poverii administrative.

În sens mai larg, obiectivele evaluării impactului suprareglementării asupra implementării PNDR 2014-2020 se concretizează inclusiv în atingerea următoarelor deziderate:

- * *Identificare* – se analizează prevederile/norme legale care reprezintă suprareglementare și care produc dificultăți suplimentare în procesul de implementare a PNDR 2014-2020, cu furnizarea de soluții privind integrarea eficientă a acestora.
- * *Planificare/eficiență* – se asigură că există o justificare clară pentru anumite acțiuni privind reducerea poverii administrative și că resursele financiare vor fi utilizate în mod eficient;
- * *Furnizarea de cunoștințe* - sporirea nivelului de înțelegere asupra efectelor suprareglementării și furnizarea de recomandări și soluții asupra modului în care se stabilesc sarcinile administrative impuse beneficiarilor și autorităților.

Conform scopului studiului și a obiectivelor propuse, rezultatele așteptate ale proiectului vizează nu doar o catalogare a prevederilor naționale care generează suprareglementare în implementarea PNDR, dar și recomandări pentru simplificarea procedurilor, respectiv a documentelor de programare și procedurale (ex.:

ghidul solicitantului și procedurile AFIR) în scopul considerării lor pentru reducerea poverii administrative ce vizează atât beneficiarii dar și autoritățile implicate în gestionarea programului și generând în timp efecte pozitive în nivelul de absorbție al FEADR și îmbunătățiri ale cadrului de implementare al viitorului program de dezvoltare rurală.

2.2. Prezentarea structurii studiului de evaluare

La nivelul prezentului studiu de evaluare sunt detaliate informații privind: contextul implementării PNDR 2014-2020, principalele elemente și instrumente metodologice aplicate pe parcursul procesului de evaluare și prezentarea măsurilor și a fluxului de implementare a acestora prin referirea la obiectivele submăsurilor, beneficiarii eligibili, activitățile eligibile și rolul instituțiilor implicate în implementare.

Nu în ultimul rând, la nivelul studiului de evaluare sunt identificate și analizate prevederile naționale care generează suprareglementarea în implementarea PNDR, este considerată măsura în care criteriile de eligibilitate și principiile de selecție, precum și angajamente prevăzute în fișele măsurilor au favorizat depunerea unor proiecte care contribuie la atingerea obiectivelor strategiei, sunt identificate măsurile de simplificare care au favorizat implementarea programului și sunt propuse măsuri adiționale de simplificare – inclusiv reieșite în urma realizării analizei benchmark ce a vizat modalitatea de implementare a Programelor de Dezvoltare Rurală din Irlanda, respectiv din regiunile Veneto, Toscana (Italia) și Aragon (Spania).

Între recomandările generale ale studiului amintim realizarea procesului de extindere a modului electronic pentru etapele de contractare și de implementare până la finalul prezentei perioade de programare, diminuarea numărului de documente justificative solicitate beneficiarilor (în special eliminarea solicitării de negații emise de către autorități publice) și nu în ultimul rând derularea de consultări inter-instituționale anterior realizării de modificări legislative cu impact asupra beneficiarilor PNDR precum și realizarea de analize de impact înaintea modificării cadrului legislativ astfel încât acestea să nu afecteze implementarea programului ori să genereze o povară administrativă suplimentară sau chiar riscuri pentru beneficiarii PNDR. Cu aceste aspecte considerate, concluzia analizei realizate a indicat faptul că, pornind de la definiția exhaustivă a conceptului de suprareglementare, nu au fost identificate cerințe/prevederi suplimentare care să afecteze implementarea Programului în ansamblul său. Au fost însă identificate aspecte la nivelul diferitelor etape procedurale care pot genera dificultăți ori povară administrativă fie pentru beneficiari, fie pentru autoritățile implicate în gestionarea PNDR 2014-2020, analiza propunând în acest sens recomandări punctuale cu rolul de a diminua efectele generate.

III. Contextul evaluării

În perioada de programare 2014-2020 precum și la nivelul următorului exercițiu financiar multianual, o serie de obiective transversale vor fi urmărite atent atât la nivel european, cât și național, incluzându-se verificarea mai atentă a modului de cheltuire a fondurilor europene, focalizarea mai pronunțată asupra rezultatelor atinse prin intermediul programelor de finanțare și dezvoltarea unor modele de implementare a programelor care să diminueze povara și costurile administrative generate atât pentru beneficiari, cât și pentru autoritățile publice¹.

Analiza literaturii de specialitate² a relevat faptul că efectele suprareglementării sunt vizibile la nivelul întregului ciclu de programare, generând costuri și povară administrativă, precum și riscul generării de erori în implementare. În timp ce autoritățile de management sunt mai des afectate de costuri administrative în creștere generate de acest fenomen, beneficiarii de dimensiuni mici (precum ONG-urile, persoanele fizice și întreprinderile mici) sunt în special afectați de povara administrativă existentă, această categorie având de altfel capacități limitate de implementare. În consecință, cu cât crește povara administrativă și cu cât este necesară dezvoltarea unei capacități mai mari de implementare, opțiunile de finanțare nerambursabilă devin tot mai neatractive – situație ce se traduce într-un număr și un nivel al calității proiectelor tot mai scăzute.

În ceea ce privește elementele de suprareglementare, literatura de specialitate indică faptul că în ceea ce privește implementarea programelor de dezvoltare rurală la nivel european, acestea sunt generate atât la nivelul etapei de elaborare a programelor, cât și la nivelul etapelor de implementare, plată și control. Astfel, au fost identificate:

- Elemente de suprareglementare generate la nivelul criteriilor de eligibilitate. Acestea pornesc de la etapa de elaborare și dezvoltare a programului, la momentul implementării acestuia beneficiarii confruntându-se cu condiții de eligibilitate restrictive (aici fiind incluse cerințe foarte limitative, solicitări de numeroase documente justificative pentru demonstrarea îndeplinirii condițiilor, precum și o variație în interpretarea acestor condiții între sesiunile de depunere).
- Elemente de suprareglementare generate la nivelul angajamentelor de agro-mediu la nivelul cărora sunt incluse ținte foarte ambițioase care generează dificultăți atât în dezvoltarea lor, cât și în implementarea/verificarea acestora (ex.: reguli care stabilesc zone tampon și niveluri de generare a azotului). Ca rezultat, aceste practici generează erori identificate la verificările pe teren (beneficiarii întâmpinând dificultăți în atingerea țintelor) sau chiar generează dificultăți în procesul de verificare determinând întâzieri de plăți și chiar sancțiuni.

¹ Comisia Europeană (2017): *Comunicare din partea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul European Economic și Social și Comitetul Regiunilor – Viitorul Alimentației și al Agriculturii*, (Bruxelles, Comisia Europeană), COM(2017)713final.

² Parlamentul European (2014): *Gold-plating in the EAFRD. To what extent do national rules unnecessarily add to complexity and, as a result, increase the risk of errors?* (Bruxelles, Parlamentul European), IP/D/ALL/FWC/2009-056.

- Elemente de suprareglementare generate la nivelul reglementărilor privind procesul de achiziții. Acestea intervin în special la nivelul implementării programelor însă își fac resimțite efectele în special în etapele de control și efectuare a plăților. Acestea includ fie extinderea inutilă a obligațiilor privind derularea procedurilor de achiziții publice către beneficiarii privați, fie rigiditatea interpretării reglementărilor în aplicare, traducându-se în întârzieri în derularea procedurilor precum și într-un grad ridicat de erori.
- Elemente de suprareglementare generate la nivelul procedurilor de plată care generează dificultăți atât la nivelul plăților în avans, cât și la nivelul plăților finale.
- Elemente de suprareglementare generate la nivelul procedurii de control și verificare care se traduc în verificări realizate în exces precum și impunerea de condiții administrative ex-post.³

Analizând documentul de program, precum și recomandările reieșite în urma implementării de către MADR a proiectului „Analizarea poverii administrative a beneficiarilor Fondurilor Europene Structurale și de Investiții”, au fost identificate o serie de priorități asumate de către AM PNDR pe parcursul actualei perioade de programare, obiectivul general fiind acela de fluidizare a implementării programului, de reducere a termenelor între depunerea și selecția cererilor de finanțare și de simplificare a procedurilor în sprijinul beneficiarilor. Aceste priorități detaliate la nivelul documentului de programare includ:

- Evitarea elaborării politicii ad hoc și verificarea sistematică a propunerilor legislative față de cerințele PNDR pentru asigurarea coerenței legislative,
- Îmbunătățirea comunicării referitoare la PNDR și la cerințele de implementare cu toate instituțiile implicate pentru corelarea cu frecvențele modificări legislative,
- Introducerea graduală a posibilității de depunere on-line în vederea reducerii perioadei de timp precum și a costurilor necesare pentru depunerea proiectelor,
- Reducerea numărului de documente solicitate la depunerea proiectelor, rămânând ca o serie de documente să fie prezentate la contractare, pentru fluidizarea procesului de depunere a proiectelor,
- Furnizarea unor proiecte model pentru finanțarea anumitor tipuri de investiții realizate prin PNDR în vederea sprijinirii potențialilor beneficiari ai programului în elaborarea proiectelor,
- Evaluarea continuă a proiectelor depuse în vederea scurtării termenelor de la depunerea la contractarea proiectelor,
- Elaborarea bazei de date cu prețuri de referință pentru mașini, utilaje și echipamente specializate care pot fi achiziționate prin măsurile de investiții aferente PNDR 2014-2020 în scopul reducerii poverii administrative la nivelul beneficiarilor,
- Elaborarea unor modele standard de către AFIR în vederea sprijinirii beneficiarilor în aplicarea corectă a procedurilor de achiziții,
- Utilizarea costurilor unitare standard pentru costuri legate de înființarea și reconversia plantațiilor pomicele în cadrul sub-măsurii 4.1a, pentru struguri de masă în cadrul sub-măsurii 4.1, iar în cadrul submăsurii 8.1 pentru lucrări de înființare a plantațiilor forestiere. Aplicarea costurilor unitare standard va conduce la eliminarea achizițiilor private și la asigurarea rezonabilității costurilor,

³ Idem.

- Utilizarea costurilor unitare standard pentru infrastructură (HG nr. 363/2010) în vederea asigurării rezonabilității costurilor.

Considerând progresul detaliat la nivelul Rapoartelor anuale de punere în aplicare a PNDR 2014-2020, au fost înregistrate până în prezent o serie de măsuri de simplificare și de remediere a dificultăților întâmpinate de către beneficiari ce au inclus și:

- Reducerea numărului de documente solicitate potențialilor beneficiari, inclusiv reducerea numărului de autorizații/avize solicitate în faza de depunere a proiectelor (în special în cazul Măsurii 4), aplicându-se o separare clară între documentele solicitate în faza de evaluare și selecție și cele solicitate în faza de contractare;
- Prelungirea termenelor de la notificarea selectării cererilor până la contractare, în situațiile în care avizele necesare încheierii contractului necesită termene mai lungi;
- Reducerea perioadelor de timp atât în cazul avizărilor unor modificări în proiecte cât și în cazul avizării dosarelor de achiziții, coroborat cu extinderea bazei de date privind prețurile pentru achiziții și actualizarea cu regularitate a acesteia;
- Realizarea de întâlniri tehnice cu reprezentanți ai instituțiilor din administrația centrală și societatea civilă în vederea definitivării Ghidurilor solicitantului și a procedurilor de lucru;
- Creșterea nivelului plăților compensatorii ca urmare a reevaluării costurilor suplimentare induse de factori limitativi (în cazul Măsurii 13);
- Accesarea unor baze de date cum ar fi cele ale ONRC, ANSVSA, Oficiului Național de Cadastru (și în curs de finalizare a ANAF) în baza unor protocoale, astfel încât solicitanții/beneficiarii să nu mai fie nevoiți să aducă documentele respective;
- Completarea bazei de date cu preturi de referință;
- Depunerea on-line a cererilor de finanțare pentru toate măsurile și depunerea on-line a cererilor de plata.

Implementarea acestor măsuri, precum și a altor inițiative ce vor fi detaliate în cadrul capitolului V al prezentei analize, a condus la absența unor cazuri de suprareglementare substanțială care să afecteze sever gradul de atractivitate al măsurilor precum și gradul de accesare al acestora. Cu toate acestea, au fost identificate posibilități adiționale de simplificare procedurală la nivelul diferitelor submăsuri precum și aspecte transversale care ar putea avea un impact pozitiv pe termen lung, fiind aplicabile inclusiv la nivelul următoarei perioade de programare.

IV. Metodologia Studiului de Evaluare

Abordarea metodologică propusă pentru elaborarea Studiului de evaluare a impactului suprareglementării asupra implementării PNDR 2014-2020 cuprinde un mixt de metode ce îmbină recenzia literaturii de specialitate, colectarea și analiza datelor secundare, ancheta pe bază de chestionar, interviuri, studii de caz, focus grupuri și analiza benchmark.

Recenzia literaturii de specialitate a reprezentat o metodă transversală pentru totalitatea întrebărilor de evaluare, permițând o clarificare a conceptului de suprareglementare (delimitat în funcție de actorii care generează prevederile suplimentare și în funcție de raționamentul și scopul urmărit la momentul generării prevederilor). **Colectarea și analiza datelor secundare** a fundamentat abordarea metodologică atribuită întrebărilor de evaluare și a permis concentrarea atât pe aspecte procedurale (ex. cerințe incluse în ghidul solicitantului care au generat dificultăți pentru beneficiari în accesarea unor submăsuri, prevederi în legislația națională relevante care au generat impedimente în implementarea în timp a programului, nevoi de simplificare a procedurilor de lucru în cazul unor submăsuri pentru a facilita accesarea acestora de către solicitanți etc.), cât și pe realizări preliminare (ex. analiza corelării între gradul de accesare și gradul de suprareglementare la nivel de submăsuri, analiza impactului simplificărilor efectuate în contextul implementării PNDR etc.). Pentru recenzia literaturii de specialitate au fost utilizate atât resurse interne ale programului (ex. documentul de program, ghiduri și fișe tehnice, rapoarte de progres, studiul de evaluare PNDR, situația proiectelor contractate până la nivelul lunii iunie 2018), cât și resurse externe (ex. Ghidurile Comisiei Europene).

În baza informațiilor colectate, au fost realizate **matrice de analiză** la nivelul fiecărei submăsuri analizate în studiu pentru a facilita o abordare comparativă, punând în oglindă pe de o parte cerințele incluse în ghidurile solicitanților defalcate în funcție de fazele/sub-fazele procedurale în care se încadrează, prevederile echivalente stabilite în legislația europeană relevantă și prevederile aplicabile stabilite în cadrul legislației naționale. Matricele de analiză procedurală au inclus totodată și secțiuni de evaluare comparativă, fiind considerate într-o primă fază drept posibile elemente de suprareglementare cerințele identificate în documentele aferente submăsurilor care nu se regăsesc în cadrul normativ european, respectiv cel național. Constatările realizate în urma utilizării acestui instrument în cazul tuturor sub-măsurilor avute în vedere de studiu au reprezentat un punct de pornire solid în aplicarea celorlalte instrumente de cercetare. Astfel, aceste prime constatări au putut fi analizate (respectiv validate) într-un context mai clar, fundamentat de datele rezultate în urma realizării interviurilor și a focus grupurilor, precum și a aplicării și procesării chestionarelor.

În vederea colectării opiniilor actorilor cheie relevanți și a unor date și informații care să fundamenteze procesul de evaluare, una dintre **metodele cantitative de colectare a datelor a fost ancheta pe bază de sondaj de opinie**. În acest sens au fost realizate chestionare (cuprinzând atât întrebări închise cât și deschise, întrebări dihotomice dar și întrebări cu răspunsuri precodificate multiplu) structurate în funcție de tipologia respondenților:

- Chestionar adresat autorităților implicate în implementarea PNDR 2014-2020 la nivel de submăsură (AM PNDR, AFIR, APIA);
- Chestionar adresat beneficiarilor de proiecte finanțate prin intermediul PNDR 2014-2020;
- Chestionar adresat non-beneficiarilor, definiți ca solicitanți în cadrul PNDR 2014-2020 care însă nu au beneficiat de sprijin în urma derulării etapei de selecție;
- Chestionar adresat potențialilor beneficiari (în cazul submăsurilor 15.1, 16.1 și 16.1a), identificați ca solicitanți în cadrul PNDR 2014-2020 care nu parcurseră la momentul aplicării chestionarelor etapa de contractare;
- Chestionar adresat reprezentanților sectorului de consultanță.

În cazul beneficiarilor PNDR 2014-2020, a non-beneficiarilor, a potențialilor beneficiari și a reprezentanților sectorului de consultanță, chestionarele au fost diseminate electronic (via email) putând fi accesate și completate pe o platformă electronică dedicată.

În urma transmiterii chestionarelor în format on-line către beneficiari, non-beneficiari, potențiali beneficiari și consultanți, potențialii respondenți au fost contactați telefonic în decursul a 4 săptămâni în vederea asigurării unei rate de răspuns optime.

Informațiile colectate prin intermediul analizei documentelor existente au fost completate și contextualizate în baza derulării în total a **15 interviuri semi-structurate** cu reprezentanți ai instituțiilor implicate în implementarea și gestionarea PNDR 2014-2020 și cu actori cheie reprezentând beneficiari, non-beneficiari și sectorul de consultanță.

În vederea colectării de date mai amănunțite la nivel de submăsuri, au fost realizate **13 studii de caz**, câte unul pentru fiecare dintre submăsurile 4.1, 4.2, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 19.1, 10.1, 11.1, 11.2, 13.1, 13.2, 13.3. Ca urmare a constrângerilor temporale, studiile de caz au fost realizate prin aplicarea unor chestionare detaliate care au inclus atât întrebări deschise cât și întrebări închise cu răspuns multiplu, pentru colectarea unor informații amănunțite privind complexitatea cerințelor specifice fiecărei etape a implementării proiectelor.

În vederea discutării și validării observațiilor preliminare, la nivelul proiectului au fost derulate și două focus grupuri ce au reunit beneficiari ai PNDR 2014-2020, reprezentanți ai autorităților publice implicate în implementarea programului, reprezentanți ai sectorului de consultanță și ai asociațiilor și federațiilor relevante. **Focus grupul** reprezintă în general o metodă de cercetare calitativă, luând forma unei discuții organizate și structurate cu un grup selectat de persoane pentru a obține informații privind opiniile și experiențele lor. Au fost realizate în total două evenimente în data de 27 noiembrie 2018 la Craiova și în data de 11 decembrie 2018 la București.

Obiectivul evenimentelor a fost pe de o parte de a colecta informații noi, în baza unor discuții plene, de la actori cheie implicați direct în implementarea programului și de la părțile interesate relevante, precum și de a valida observațiile preliminare fundamentate în baza datelor colectate prin ancheta pe bază de chestionar și din interviuri pentru a răspunde la întrebările de evaluare ale studiului. Pornind de la întrebările de evaluare vizate, tematicile de discuție în cadrul focus grupurilor au abordat următoarele aspecte:

- Cerințele care au fost stabilite la nivel de program și care au creat un grad ridicat de complexitate procedurală la nivelul autorităților de gestionare a programului și al aplicanților/beneficiarilor;
- Propuneri/Sugestii de reducere a poverii administrative și a gradului de complexitate a procedurilor administrative;
- Simplificările întreprinse pentru eficientizarea implementării programului și efectele acestora, atât din perspectiva beneficiarilor, cât și a autorităților programului.

Nu în ultimul rând, în vederea facilitării identificării de soluții viabile în vederea reducerii poverii administrative în implementarea PNDR, echipa de experți a utilizat **metoda analizei benchmark** (analiza de comparabilitate). **Analiza benchmark** a aspectelor legate de suprareglementare în cadrul PNDR efectuată în acest studiu a fost considerată relevantă, reprezentând o tehnică utilă în formularea concluziilor și recomandărilor în cadrul studiului de evaluare. Scopul analizei a fost explorarea modului de implementare al programelor de dezvoltare rurală la nivelul altor state membre, respectiv regiuni, în vederea identificării de abordări care să poată fi replicate la nivel național în vederea eficientizării implementării PNDR 2014-2020. În acest sens, au fost propuse patru cazuri-referință – respectiv Republica Irlanda și regiunile Veneto, Toscana (Italia) și Aragon (Spania). Au fost selectate aceste exemple din perspectiva Programelor Naționale de Dezvoltare Rurală, fiind considerată și rata de accesare ridicată a fondurilor disponibile.

V. Prezentarea sub-măsurilor PNDR și a fluxului de implementare a acestora

Scopul prezentului capitol va fi acela de a construi fundamentarea răspunsurilor la cele 5 întrebări de evaluare, urmărind prezentarea sintetică și de ansamblu a submăsurilor PNDR 2014-2020 avute în vedere la nivelul studiului de evaluare. Totodată va fi analizat fluxul procedural aferent acestora, avându-se în vedere fluiditatea acestuia precum și eventuale dificultăți administrative pe care le generează fie pentru beneficiari, fie pentru autoritățile implicate în implementarea programului.

În baza datelor colectate sunt identificate în cazul fiecărei submăsuri cerințele suplimentare care pot fi încadrate în limitele definitorii ale fenomenului de suprareglementare, sunt stabilite efectele generate, intensitatea acestora și gradul de complexitate impus de respectarea cerințelor (culoarea verde simbolizând un grad redus de complexitate, culoarea galben un grad mediu, iar culoarea roșu un grad ridicat de complexitate). În continuare sunt identificate și analizate măsurile adoptate de-a lungul prezentei perioade de programare în vederea diminuării poverii administrative și sunt prezentate pe scurt criteriile de selecție urmărindu-se variația în timp a modului de punctare. Analiza este completată de înaintarea de propuneri de reducere a poverii administrative la nivelul diferitelor etape procedurale stabilindu-se totodată potențialele efecte generate de către implementarea acestora.

SM 1.1 Sprijin pentru formarea profesională și dobândirea de competențe

Prezentarea de ansamblu a submăsurii

Obiective	<ul style="list-style-type: none">Îmbunătățirea cunoștințelor tehnice și economice, specifice pentru practicarea și gestionarea activităților în domeniul agricol și agroalimentar ale fermierilor, precum și a managementului general al fermei;Dobândirea și îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor privind aspectele de mediu, schimbări climatice, gestionarea eficientă a resurselor naturale, precum și implementarea angajamentelor de agro-mediu și climă și agricultură ecologică.
Beneficiari eligibili	<ul style="list-style-type: none">Entități publice sau private care activează în domeniul formării profesionale a adulților și care îndeplinesc criteriile de eligibilitate și de selecție.
Activități eligibile	Cursuri de formare profesională de scurtă durată (ex: inițiere, perfecționare), cu perioade diferențiate de pregătire, în funcție de nivelul de pregătire al beneficiarilor finali, precum și de tematica programului de formare profesională. Programele de formare profesională vizează: <ul style="list-style-type: none">Îmbunătățirea cunoștințelor fermierilor în scopul practicării de tehnici și tehnologii agricole și inovative, inclusiv ca urmare a rezultatelor cercetării în special tineri

	<p>fermieri care vor beneficia de sprijin prin sub-măsura 6.1, fermieri care activează în ferme mici și care vor beneficia de sprijin prin sub-măsura 6.3 -32 ore maximum;</p> <ul style="list-style-type: none">• Îmbunătățirea cunoștințelor legate de standarde comunitare la nivelul fermei, gestionarea gunoiului de grajd, îmbunătățirea calității producției - în special tineri fermieri care vor beneficia de sprijin prin sub-măsura 6.1- 24 ore maximum;• Diversificarea activităților în exploatațile agricole - în special tineri fermieri care vor beneficia de sprijin prin sub-măsura 6.1, fermieri care activează în ferme mici și care vor beneficia de sprijin prin sub-măsura 6.3- 24 ore maximum;• Dobândirea și îmbunătățirea cunoștințelor privind managementul durabil al terenurilor agricole, însușirea cunoștințelor privind implementarea angajamentelor de agro-mediu și climă și agricultură ecologică, care să vizeze cel puțin aspectele legate de completarea și depunerea angajamentelor și cererilor de plată, măsurile de management aplicabile la nivelul fermei, necesare pentru conformarea la cerințele de bază și la cerințele specifice ale angajamentelor, precum și însușirea de metode de producție compatibile cu întreținerea și ameliorarea peisajului, respectiv protecția mediului și adaptarea la efectele schimbărilor climatice și reducerea concentrației de GES din atmosferă - în special beneficiari ai măsurii de agro-mediu și climă - măsura 10 - 40 ore maximum;• Managementul general al fermei (contabilitate, marketing, cunoștințe TIC, etc) - în special tineri fermieri care vor beneficia de sprijin prin sub-măsura 6.1, fermieri care activează în ferme mici și care vor beneficia de sprijin prin sub-măsura 6.3 – 40 de ore maximum.
Flux procedural	<p>Etapă de depunere:</p> <ul style="list-style-type: none">• Înscrierea în platforma online a furnizorilor de formare profesională în Registrul furnizorilor eligibili de servicii de formare profesională;• Verificarea îndeplinirii condițiilor de eligibilitate pentru furnizorii de formare profesională de către DGDR AM PNDR-CDRJ-uri;• Încărcarea cererii de finanțare și a documentelor anexate acestuia de către furnizorii de formare profesională înscriși în Registrul electronic al furnizorilor eligibili;• Verificarea îndeplinirii condițiilor de eligibilitate pentru cererile de finanțare depuse de furnizorii de formare profesională de către DGDR AM PNDR-CDRJ-uri;• Evaluarea cererii de finanțare și acordarea punctajului pe baza criteriilor de selecție de către DGDR AM PNDR-CDRJ-uri; <p>Etapă de selecție:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ierarhizarea proiectelor în funcție de punctajul obținut prin platforma și selecția cererilor de finanțare (de către Comitetul de selecție din cadrul AM PNDR); <p>Etapă de contractate:</p> <ul style="list-style-type: none">• Încărcarea de către aplicant a documentelor suport privind participanții, furnizorul și partenerii (dacă este cazul);• Verificarea documentelor depuse și verificarea respectării criteriilor de eligibilitate și selecție (de către CRFIR);

	<p>Etapa de implementare:</p> <ul style="list-style-type: none">• Încărcarea de către beneficiar a documentelor tehnice care justifică realizarea activităților;• Verificarea documentelor tehnice și comunicarea prin platformă privind avizarea/neavizarea acestora (de către CRFIR);• Depunerea cererii de plată la CRFIR (de către beneficiar);• Întocmirea certificatelor de plată și efectuarea plăților cheltuielilor eligibile către beneficiari (de către CRFIR). <p>Etapa de monitorizare:</p> <ul style="list-style-type: none">• Asigurarea condițiilor de live streaming (de către beneficiar);• Efectuarea vizitelor pe teren, monitorizarea prin live streaming și completarea „Fișei de verificare pe teren” (de către CRFIR).
--	--

Analiza fluxului de implementare a submăsurii

Submăsura 1.1 este implementată prin intermediul Direcției Generale Dezvoltare Rurală Autoritate de Management pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală, Compartimentele de Dezvoltare Rurală Județene, Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale și structurile teritoriale ale acesteia – Centre Regionale.

Implementarea SM 1.1 a implicat un efort administrativ considerabil, având în vedere faptul că derularea s-a realizat pe bază de apeluri de propuneri de proiecte și ulterior la accesarea submăsurii prin utilizarea costurilor unitare standard și a platformei web pentru selecția cererilor de finanțare depuse.

În cazuri excepționale, definite în documentele naționale de implementare a măsurii, evaluarea și selecția beneficiarilor poate fi realizată pe baza unei proceduri elaborate de către AM PNDR, în conformitate cu legislația privind atribuirea contractelor de achiziție publică, armonizată cu legislația comunitară privind achizițiile publice.

Odată cu introducerea opțiunii de utilizare a costurilor unitare standard și a posibilității de utilizare a platformei web gestionate de AFIR, fluxul de implementare corespunzător SM 1.1 s-a simplificat din punct de vedere procedural, fiind scindat în două etape administrative principale⁴:

- Etapa I – furnizorii de formare profesională se înregistrează în cadrul platformei on-line și sunt verificați de către DGDR AM PNDR, respectiv CDRJ-uri privind îndeplinirea condițiilor de eligibilitate pentru a putea fi înscriși în "Registrul furnizorilor eligibili de servicii de formare profesională" și

⁴ Ghidul solicitantului pentru accesarea submăsurii 1.1 "Sprijin pentru formarea profesională și dobândirea de competențe" prin utilizarea costurilor unitare standard, aprobat prin Ordinul MADR nr. 584/29.12.2017

- ii. Etapa II – furnizorii de formare profesională eligibili, care se regăsesc în ”Registrul furnizorilor eligibili de formare profesională” pot depune cereri de finanțare (proiecte de formare profesională) care vor fi evaluate de către structurile teritoriale ale DGDR AM PNDR, respectiv CDRJ-uri și se emit Listele proiectelor selectate/neselectate.

Cerințe suplimentare identificate (care nu derivă din norme europene și naționale) și potențiale efecte

Cerință suplimentară	Intensitatea cerinței asupra aplicantului	Intensitatea cerinței asupra autorităților responsabile cu gestionarea și implementarea submăsurii	Grad de complexitate al cerinței
Fiecare contract este verificat pe teren prin live streaming. Din acest motiv, pe durata desfășurării cursurilor, furnizorul de formare profesională are obligativitatea de a asigura existența unei camere video conectată la internet cu acces prin platformă, astfel încât în orice moment experții AFIR să poată realiza verificările cu privire la desfășurarea cursurilor conform agendei, condițiilor logistice, existența numărului de participanți în sala de curs etc.	Sarcini adiționale atribuite beneficiarului prin obligativitatea de a asigura instalarea camerelor video în locația de desfășurare a cursurilor de formare profesională. Pe de altă parte, se constată că cerința privind verificarea prin live streaming are totodată rolul de a simplifica procedura de monitorizare a desfășurării cursurilor întrucât furnizorul de formare profesională nu mai are obligativitatea de a asigura prezența unei persoane la vizitele pe teren efectuate de experții AFIR.	Sarcini adiționale pentru autoritățile implicate care trebuie să vizualizeze și să verifice înregistrările video. Pe de altă parte, posibilitatea verificării cursurilor de formare prin live streaming reduce povara administrativă la nivelul autorităților implicate, prin eliminarea sau reducerea numărului de deplasări pe teren.	
În etapa de semnare a contractului de finanțare aplicantul trebuie să depună certificate de atestare fiscală care să demonstreze că și-a îndeplinit obligațiile de plată a impozitelor, taxelor, și contribuțiilor de asigurări sociale către bugetul de stat.	Povară administrativă suplimentară pentru aplicanți, având în vedere că aceste documente ar putea fi solicitate direct de la instituțiile abilitate.	NA	

Ațiuni realizate pentru reducerea poverii administrative

În actuala perioadă de programare au fost întreprinse o serie de măsuri de simplificare comparativ cu perioada trecută de programare sau de la o sesiune de depunere a proiectelor la alta.

Astfel, principalele acțiuni realizate pentru reducerea poverii administrative la nivelul beneficiarilor și al autorităților implicate în implementarea PNDR 2014-2020 sunt:

- Simplificarea modalității de implementare a sM 1.1, pe bază de apeluri de propuneri de proiecte și ulterior la utilizarea platformei web pentru depunerea și selecția cererilor de finanțare depuse;
- O altă măsură de simplificare, atât pentru beneficiari, cât și pentru autorități, a constat în introducerea opțiunii de utilizare a costurilor unitare standard, care a diminuat numărul de documente justificative depuse de beneficiari în vederea decontării cheltuielilor înregistrate în cadrul proiectului;
- În cazul primelor două apeluri de proiecte, depunerea s-a făcut la sediul CDRJ-urilor, mai aproape de beneficiari, respectiv de regiunea sau județul de implementare a activităților, comparativ cu perioada trecută de programare când documentele erau depuse fizic la sediul MADR.

Ațiuni realizate la nivelul altor state membre/regiuni pentru reducerea poverii administrative

În Irlanda, pentru a reduce sarcinile administrative și a spori eficacitatea acestei submăsuri, a fost luată în considerare posibilitatea de a oferi compensații financiare fermierilor. Astfel, fiecare fermier participant este compensat pentru unitatea de timp (costul fermierului înlocuit) și costurile de călătorie asociate participării la întâlnirile de transfer de cunoștințe / evenimente naționale acreditate de Departamentul pentru Agricultură, Alimente și Spațiul Marin (DAFM – Autoritatea de Management).

În Veneto, pentru a reduce sarcinile administrative, s-a decis aplicarea unui cost unitar standard pe oră pentru inițiativele de formare colectivă (155,00 EUR) și pentru inițiativele de formare individuală (70,00 EUR).

Analiza situației proiectelor contractate la sfârșitul lunii iunie 2018 (în ce măsură simplificările prevăzute în PNDR au favorizat implementarea programului)

Analizând stadiul implementării sM 1.1 la finalul lunii iunie 2018, se observă că din totalul celor 32 proiecte contractate, nu a fost reziliat niciun contract, aspect care evidențiază că submăsura a fost implementată fără a fi întâmpinate probleme semnificative.

Nr. proiecte contractate	Nr. proiecte finalizate	Nr. proiecte reziliate
32	0	0

Analiza criteriilor de selecție

În cadrul primelor două apeluri de proiecte, lansate în anul 2016, s-au aplicat 5 principii de selecție, principiul de selecție 1, referitor la nivelul calitativ și tehnic al curriculei cursului, experienței și/sau calificării trainerilor și principiul de selecție 5, referitor la eficiența utilizării fondurilor, având cele mai însemnate ponderi – 35%, respectiv 30% din totalul punctajului acordat.

Se constată că odată cu anunțul de selecție lansat în anul 2018 și introducerea costurilor unitare standard, numărul criteriilor de selecție s-a redus, accentul fiind pus doar pe prioritizarea proiectelor calitative din punct de vedere al curriculei de curs și al experienței trainerilor. Comparativ cu primele două apeluri de proiecte, au fost eliminate principiile referitoare la implementarea eficientă și accelerată a proiectului, reprezentativitatea parteneriatului și adaptarea tematicii cursului la nevoile grupului țintă dintr-un anumit teritoriu.

Criterii de selecție aplicate în cadrul apelului de propuneri de proiecte nr. 1/2016 Formare profesională pentru fermierii care dețin angajamente pe măsura 10 – Agromediu și climă și apelului de propuneri de proiecte nr. 2/2016 Formare profesională pentru fermieri, în special beneficiari de sprijin ai submăsurilor 6.1 și 6.3

Criterii de selecție	Punctaj maxim acordat
CS 1 Principiul nivelului calitativ și tehnic cu privire la curricula cursului, experiența și/sau calificarea trainerilor	- maximum 35 puncte
CS 2 Principiul implementării eficiente și accelerate a proiectului	- maximum 10 puncte
CS 3 Principiul parteneriatului cu asociații reprezentative la nivel național și instituții de învățământ și/sau instituții de cercetare dezvoltare	- maximum 15 puncte
CS 4 Principiul tematicii și al grupului țintă care presupune adaptarea și detalierea tematicii generale stabilite la nevoile grupului țintă dintr-un anumit teritoriu în funcție de aria de cuprindere zonală a proiectului	- maximum 10 puncte
CS 5 Principiul eficienței utilizării fondurilor	- maximum 30 puncte

Criterii de selecție aplicate în cadrul anunțului publicat în 08.02.2018 privind selecția cererilor de finanțare depuse prin utilizarea costului unitar standard

Criterii de selecție	Punctaj maxim acordat
CS 1 Nivelul calitativ și tehnic cu privire la curricula cursului	- maximum 40 puncte
CS 2 Experiența trainerilor	- maximum 60 puncte

Nu au fost identificate probleme specifice în ceea ce privește aplicarea și respectarea criteriilor de selecție aplicate la nivelul SM 1.1, acestea fiind considerate relevante din perspectiva ierarhizării proiectelor cu o contribuție efectivă la atingerea obiectivelor strategice PNDR.

Propuneri de reducere a poverii administrative

Etapă	Propuneri de reducere a poverii administrative	Efecte scontate
Depunere	N.A.	
Seleție	N.A.	
Contractare	Încheierea mai multor protocoale cu instituții abilitate să furnizeze informații cu privire la aplicanți, precum ANAF (pentru furnizarea de date cu privire la bilanțurile fiscale și alte aspecte financiare).	Reducerea numărului de documente solicitate aplicanților.
Implementare	N.A.	
Monitorizare	Relaxarea condițiilor privind verificarea și monitorizarea prin live streaming și considerarea acestora ca alternativă la alte modalități prin care se poate demonstra desfășurarea activităților de formare (ex. fotografii, liste de prezență, platforme IT).	Reducerea sarcinilor beneficiarului de a asigura instalarea camerelor video în locația de desfășurare a cursurilor de formare profesională.

sM 1.2 Sprijin pentru activități demonstrative și acțiuni de informare**Prezentarea de ansamblu a submăsurii**

Obiective	<ul style="list-style-type: none">• Creșterea nivelului de conștientizare al persoanelor angajate în sectoarele agricol și alimentară, cu privire la domenii specifice în care își desfășoară activitatea precum și protecția mediului sau alte domenii de interes general. Ca rezultat se așteaptă înțelegerea obiectivelor PNDR 2014-2020.• Creșterea gradului de informare a fermierilor privind posibilitatea introducerii de noi tehnologii inovative, dezvoltarea unor capacități inovative în lanțul agroalimentar.• Informarea privind posibilitatea accesării și contribuției fermierilor la fonduri mutuale. Ca rezultat se așteaptă accesarea fondurilor mutuale în vederea restaurării potențialului de producție și pentru a compensa pierderile de venit. Managementul riscului la nivel de fermă presupune îmbunătățirea cunoștințelor și informațiilor disponibile pentru minimizarea riscului.
------------------	---

Beneficiari eligibili	Entități publice și/sau private care au în obiectul de activitate activități de informare/demonstrative și/sau diseminare.
Activități eligibile	<ul style="list-style-type: none">○ activități demonstrative: se vor realiza prin sesiuni practice care vizează:<ul style="list-style-type: none">○ metode noi de protecție a culturilor sau tehnici specifice de producție, de ex: conservarea biodiversității sau adaptarea la schimbările climatice. Activitatea poate avea loc într-o fermă sau în alte locații, cum ar fi: centre de cercetare, expoziții, târguri de profil etc., iar beneficiarii pot fi în special fermieri care vor beneficia de sprijin prin măsura de agricultură ecologică (măsura 11), fermieri care își prevăd în cadrul proiectului investiții în echipamente și irigații prin sub-măsura 4.1, 4.3 (membrii OUA1 care implementează proiecte de irigații, inclusiv metode și tehnici de producție care conduc la eficientizarea consumului de apă și la combaterea schimbărilor climatice).○ acțiuni de informare: activități de diseminare a informațiilor cu privire la:<ul style="list-style-type: none">○ agricultură, protecția mediului (ex. conservarea biodiversității pe pajiștile HNV sau pajiști importante pentru specii importante de păsări și fluturi, protecția solului și apei pe terenuri arabile, conservarea biodiversității pe terenuri arabile), schimbări climatice (inclusiv adaptarea practicilor agricole la efectele schimbărilor climatice), sectorul agro-alimentar, în scopul de a conștientiza grupul țintă asupra cunoștințelor relevante pentru activitatea desfășurată la locul de muncă. Participanții pot fi fermieri, grupuri de producători (sub-măsura 9.1), fermieri din cadrul parteneriatelor constituite în vederea implementării sub-măsurii 16.4, potențiali participanți la fondurile mutuale, micii procesatori din categoria microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici, din industria agro-alimentară (sub-măsura 4.2), fermieri care activează în ferme mici si care vor beneficia de sprijin prin sub-măsura 6.3 .○ Identificarea unor soluții tehnologice și practici agricole, care să asigure alternative la combaterea secetei prin metodele de irigații și care sa contracareze efectele secetei, ale schimbărilor climatice, practici și metode agricole care să permită fermierilor un management eficient al resurselor de apă la nivelul exploatațiilor și în consecință, o mai bună rezistență la impactul schimbările climatice, în special fermieri care își prevăd în cadrul proiectului investiții în echipamente și irigații prin sub-măsura 4.1, membrii OUA1 care implementează proiecte în cadrul sub-măsurii 4.3.
Flux procedural	<p>Etapă de depunere:</p> <ul style="list-style-type: none">• Completarea cererii de finanțare și a anexelor pe suport hârtie și depunerea în format fizic la sediul CDRJ;• Verificarea administrativă a dosarului cererii de finanțare de către CDRJ;• Verificarea condițiilor de eligibilitate privind cererea de finanțare și eligibilitatea proiectului de către CDRJ;• Verificarea prin eșantion a conformității administrative și a condițiilor de eligibilitate a cererilor de finanțare, de către Echipele de verificare din cadrul AM PNDR;

<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea pe baza criteriilor de selecție, respectiv punctarea proiectelor • Selectarea proiectelor de către Comitetul de evaluare, întocmirea Raportului de evaluare și publicarea acestuia de către AM PNDR; <p>Etapa de selecție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Selectarea proiectelor de către Comitetul de Selecție, întocmirea Raportului de Selecție și publicarea acestuia de către AM PNDR; • Înregistrarea contestațiilor, alcătuirea Comisiei de Soluționare a Contestațiilor și realizarea Rapoartelor de Contestații; <p>Etapa de contractare:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Demonstrarea capacității financiare necesare derulării activităților de informare de către solicitant (prezentarea situațiilor financiare ale solicitantului, înregistrate la Administrația Financiară (bilanț, formulare 10 și 20 pentru anii n, n-1, n-2), depunere la AFIR a Certificatelor de atestare fiscală care să ateste lipsa datoriilor restante fiscale și sociale); • Verificarea certificatelor de atestare fiscală de către AFIR; <p>Etapa de implementare:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Întocmirea și depunerea dosarului cererii de plată de către beneficiar; • Verificarea și autorizarea cererii de plată de către AFIR;

Analiza fluxului de implementare a submăsurii

Submăsura 1.2 este implementată de Direcția Generală Dezvoltare Rurală - Autoritate de Management pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală prin intermediul Compartimentelor de Dezvoltare Rurală Județene, Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale și structurile teritoriale ale acesteia.

Analizând fluxul procedural de implementare a SM 1.2 din perspectiva posibilelor poveri administrative pe care le generează la nivelul aplicanților și a autorităților responsabile cu gestionarea programului, s-a remarcat că etapele de depunere a dosarului cererii de finanțare (prin cerința de întocmire și depunere a documentației în format fizic) și semnare a contractului de finanțare (prin solicitarea documentelor care să ateste lipsa datoriilor fiscale și sociale) sunt cele care generează cele mai multe dificultăți pentru beneficiari, aspect confirmat și de concluziile metodelor de cercetare pe teren (chestionare, focus grupuri etc.).

Cerințe suplimentare identificate (care nu derivă din norme europene și naționale) și potențiale efecte

<i>Cerință suplimentară</i>	<i>Intensitatea cerinței asupra aplicantului</i>	<i>Intensitatea cerinței asupra autorităților responsabile cu gestionarea și implementarea submăsurii</i>	<i>Grad de complexitate al cerinței</i>
Completarea cererii de finanțare și a anexelor pe suport hârtie și	Dificultăți în ceea ce privește depunerea cererii de finanțare	Dificultăți în ceea ce privește înregistrarea și verificarea dosarului cererii de finanțare	

Cerință suplimentară	Intensitatea cerinței asupra aplicantului	Intensitatea cerinței asupra autorităților responsabile cu gestionarea și implementarea submăsurii	Grad de complexitate al cerinței
depunerea acestora în format fizic	și a celorlalte documente suport la sediul CDRJ		
Pentru cererile de finanțare care sunt selectate pentru finanțare, solicitanții trebuie să depună la AFIR, înainte de contractare, certificatele de atestare fiscală care să ateste lipsa datoriilor restante fiscale și sociale	Povară administrativă suplimentară pentru aplicanți, având în vedere că aceste documente ar putea fi solicitate direct de la instituțiile abilitate	NA	

Acțiuni realizate pentru reducerea poverii administrative

Principala măsură de simplificare adoptată în vederea reducerii poverii administrative la nivelul sM 1.2 a constat în introducerea posibilității de depunere a dosarului cererii de finanțare la sediul CDRJ, respectiv mai aproape de beneficiari sau de regiunea/județul de implementare a activităților proiectului, comparativ cu perioada anterioară de programare, când documentația a fost depusă la sediul MADR.

Acțiuni realizate la nivelul altor state membre/regiuni pentru reducerea poverii administrative

În cazul acestei submăsuri, prin analiza benchmark, nu au fost identificate acțiuni specifice de simplificare diferite de cele menționate la sM1.1.

Analiza situației proiectelor contractate la sfârșitul lunii iunie 2018 (în ce măsură simplificările prevăzute în PNDR au favorizat implementarea programului)

Stadiul implementării sM 1.2 este unul incipient. Până la finalul lunii august 2018 au fost lansate 2 apeluri de proiecte - Apelul de propuneri de proiecte 1/2018 „Acțiuni de informare pentru fermieri” cu depunere continuă și Apelul de propuneri de proiecte 2/2018 „Activități demonstrative pentru fermierii care vor beneficia de sprijin prin măsura de agricultură ecologică (M11)”, cu depunere în perioada 09.08.2018 – 09.11.2018. În cadrul apelului de propuneri de proiecte 1/2018 au fost depuse în luna august 5 proiecte din care au fost selectate 4 pentru finanțare, în vreme ce în cadrul apelului de propuneri de proiecte 2/2018 nu a fost depus niciun proiect.

Analiza criteriilor de selecție

Din analiza criteriilor aplicate pentru selecția proiectelor, în cadrul celor două apeluri lansate în anul 2018, se observă că principiile referitoare la nivelul calitativ și tehnic al tematicii acțiunii, experiența și/sau calificarea personalului propus, adaptarea tematicii generale la nevoile grupului țintă dintr-un anumit teritoriu și eficiența utilizării fondurilor dețin cea mai mare pondere din totalul punctajului maxim acordat, având un nivel ridicat de relevanță din perspectiva ierarhizării proiectelor cu o contribuție efectivă la atingerea obiectivelor strategice PNDR.

Criterii de selecție	Punctaj maxim acordat
CS 1 Principiul nivelului calitativ și tehnic cu privire la tematica acțiunii, experiența și/sau calificarea personalului	- maximum 30 puncte (apel de propuneri de proiecte nr. 1/2018) - maximum 30 puncte (apel de propuneri de proiecte nr. 2/2018)
CS 2 Principiul parteneriatului cu asociații reprezentative la nivel național și instituții de învățământ și/sau instituții de cercetare dezvoltare	- maximum 10 puncte (apel de propuneri de proiecte nr. 1/2018) - maximum 10 puncte (apel de propuneri de proiecte nr. 2/2018)
CS 3 Principiul tematicii și al grupului țintă care presupune adaptarea și detalierea tematicii generale stabilite la nevoile grupului țintă dintr-un anumit teritoriu în funcție de aria de cuprindere zonală a proiectului	- maximum 30 puncte (apel de propuneri de proiecte nr. 1/2018) - maximum 20 puncte (apel de propuneri de proiecte nr. 2/2018)
CS 4 Principiul implementării eficiente și accelerate a proiectului	- maximum 10 puncte (apel de propuneri de proiecte nr. 1/2018) - maximum 10 puncte (apel de propuneri de proiecte nr. 2/2018)
CS 5 Principiul eficienței utilizării fondurilor	- maximum 20 puncte (apel de propuneri de proiecte nr. 1/2018) - maximum 30 puncte (apel de propuneri de proiecte nr. 2/2018)

Propuneri de reducere a poverii administrative

Etapă	Propuneri de reducere a poverii administrative	Efecte scontate
Depunere	Introducerea posibilității de depunere electronică a dosarului cererii de finanțare	Reducerea poverii administrative la nivelul aplicațiilor, prin simplificarea acțiunilor de pregătire și depunere a documentației
Selecție	N.A.	

Implementare	Introducerea posibilității de utilizare a costurilor unitare standard	Reducerea numărului de documente justificative depuse în vederea rambursării cheltuielilor suportate de beneficiari
Contractare	Încheierea mai multor protocoale cu instituții abilitate să furnizeze informații cu privire la aplicanți, precum ANAF (pentru furnizarea de date cu privire la bilanțurile fiscale și alte aspecte financiare)	Reducerea numărului de documente solicitate aplicanților
Monitorizare	N.A.	

SM 2.1 Sprijin pentru ajutorul în vederea beneficiarii de utilizare a serviciilor de consiliere

Prezentarea de ansamblu a submăsurii

Obiective	<ul style="list-style-type: none">Facilitarea prin servicii de consiliere acordate tinerilor fermieri și a micilor fermieri pentru pregătirea planului de afaceri și gestionarea implementării acestuia în vederea dezvoltării exploatației agricole pentru a se orienta spre piață și pentru a-și îmbunătăți managementul în contextul respectării standardelor comunitare. Ca rezultat se așteaptă, în special, accesarea sub-măsurilor 6.1 și 6.3.Consilierea micro-întreprinderilor și întreprinderilor mici din mediul rural pentru inițierea și/sau dezvoltarea afacerii prin activități non agricole, inclusiv prin elaborarea planurilor de afaceri și implementarea acestora. Ca rezultat se așteaptă, în special, accesarea sub-măsurilor 6.2 și 6.4.Asigurarea serviciilor de consiliere pentru înființarea și dezvoltarea formelor asociative ale fermierilor. Rezultatul va fi reducerea gradului de fărâmițare și creșterea dimensiunii exploatațiilor agricole, precum și creșterea competitivității la nivelul afacerii.Consilierea beneficiarilor care au angajamente de agro-mediu, agricultură ecologică (M10, M11). Acest lucru va facilita asigurarea premiselor pentru punerea în aplicare a practicilor agricole care contribuie în comun la asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale (biodiversitate, sol, apă), precum și reducerea emisiilor de GES și amoniac din agricultură. În același timp, promovarea unor metode de producție corespunzătoare va oferi o mai bună adaptare a efectelor schimbărilor climatice, manifestate din ce în ce mai des de manifestări extreme ale fenomenelor. Prin furnizarea de competențe necesare pentru punerea în aplicare și a angajamentelor, prin accesul la serviciile de consiliere, se așteaptă ca beneficiarii măsurii să asigure premisele pentru atingerea obiectivelor și pentru a maximiza impactul efortului bugetar pentru agro-mediu și a angajamentelor climatice.
------------------	---

	<ul style="list-style-type: none">• Consiliere pentru reorientarea calitativă a producției, aplicarea practicilor de producție competitive, respectarea standardelor comunitare, dar și dobândirea de cunoștințe necesare pentru a administra o exploatație, în special pentru beneficiari ai sub-măsurilor 4.1 și 4.2. Ca rezultat se așteaptă ca exploatațiile agricole să devină viabile din punct de vedere economic și al performanțelor legate de mediu și climă.
Beneficiari eligibili	<ul style="list-style-type: none">• Furnizori de servicii de consiliere care sunt entități publice și/sau private înființate conform legislației în vigoare.
Activități eligibile	<ul style="list-style-type: none">• activități de consiliere privind modernizarea exploatațiilor, consolidarea competitivității, integrarea sectorială, inovarea și orientarea spre piață, precum și promovarea antreprenorialului;• îndeplinirea standardelor naționale și comunitare, inclusiv standarde de siguranță la locul de muncă sau standarde de siguranță legate de fermă;• întocmirea și managementul implementării planului de afaceri, inclusiv tratarea aspectelor legate de protecția mediului, pentru:<ul style="list-style-type: none">○ ferme mici;○ instalarea tinerilor fermieri.• inițierea și/sau dezvoltarea activităților non agricole pentru micro-întreprinderi și întreprinderi mici din spațiul rural;• activități de consiliere și animare pentru înființarea și dezvoltarea cooperativelor agricole și grupurilor de producători;• activități de consiliere pentru beneficiarii măsurii de agro-mediu și climă precum și agricultură ecologică inclusiv pentru îndeplinirea standardelor de eco-condiționalitate stabilite în temeiul titlului VI capitolul I din Regulamentul (UE) nr. 1306/2013;• activități de consiliere privind obligațiile la nivel de exploatație care rezultă din cerințele de reglementare în management (SMR) și / sau din standardele pentru bunele condiții agricole și de mediu în temeiul titlului VI capitolul I din Regulamentul (UE) nr. 1306/2013;• activități de consiliere privind cerințele rezultate din punerea în aplicare a art. 55 din Regulamentul (CE) nr 1107/2009, în special respectarea principiilor generale ale gestionării integrate a dăunătorilor, menționate la art. 14 din Directiva 2009/128 / CE;• consiliere privind încurajarea investițiilor ce vizează eficientizarea/economisirea consumului de apă, utilizarea energiei regenerabile în sectorul agroalimentar, prelucrarea deșeurilor, a reziduurilor precum și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de amoniac în agricultură;• consiliere asupra investițiilor în industria de procesare care vor viza reducerea impactului asupra mediului prin încurajarea de noi metode de depozitare a producției agroalimentare în scopul creșterii siguranței alimentare, prin realizarea de produse adaptate mai bine cerințelor pieței, aplicarea unor metode de utilizare a deșeurilor și de epurare a apei pentru protejarea mediului precum și cerințelor rezultate din punerea în aplicare a art. 11 (3) din Directiva-cadru privind apa.

Flux procedural	<p>Etapa de planificare/pregătire, inclusiv consultarea pieței:</p> <ul style="list-style-type: none">• Întocmirea Programului Anual al Achizițiilor Publice pentru servicii de consiliere (DGDR AM PNDR);• Verificarea, evaluarea și centralizarea acțiunilor/proiectelor de consiliere, întocmirea și aprobarea Planului Anual al Achizițiilor Publice;• Derularea procesului de consultare a pieței înainte de lansarea procedurii de achiziție publică;• Elaborarea documentației de atribuire; <p>Etapa de organizare a procedurii și atribuirea contractului:</p> <ul style="list-style-type: none">• Transmiterea documentației de atribuire în SEAP (DGDR AM PNDR)• Inițierea și derularea procedurii de achiziție publică (DGDR AM PNDR) <p>Atribuirea contractului:</p> <ul style="list-style-type: none">• Atribuirea contractului (DGDR AM PNDR);• Verificarea procesului de achiziție publică (AFIR);• Încheierea contractului cu operatorul economic desemnat câștigător;• Semnarea contractului de achiziții publice de către operatorul economic ofertant; <p>Monitorizarea implementării contractului:</p> <ul style="list-style-type: none">• Întocmirea Rapoartelor de activitate de către Prestatorul de servicii;• Monitorizarea derulării contractului, prin verificarea, avizarea și aprobarea Rapoartelor de activitate de către DGDR AM PNDR;• Monitorizarea respectării prevederilor contractuale și a obligațiilor de ordin tehnic de către DGDR AM PNDR ; <p>Finalizarea contractului de achiziție publică:</p> <ul style="list-style-type: none">• Emiterea documentelor constatatoare de către DGDR AM PNDR.
------------------------	---

Analiza fluxului de implementare a submăsurii

Fluxul de implementare al sM 2.1 este gestionat de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin Direcția Generală Dezvoltare Rurală – Autoritate de Management pentru PNDR și Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale și urmărește prevederile legislative europene și naționale privind desfășurarea procedurilor de achiziții publice.

Într-o primă fază, este realizată o planificare a portofoliului de procese de achiziții publice, care demarează cu identificarea și evaluarea necesităților beneficiarilor, continuă cu stabilirea abordărilor pentru realizarea proceselor de achiziție publică și se finalizează cu aprobarea Strategiei anuale de achiziție publică. În etapa de planificare și pregătire a procedurilor de achiziție publică se elaborează Programul Anual al Achizițiilor Publice, la nivelul căruia este stabilit necesarul de proiecte pe care Autoritatea Contractantă intenționează să le atribuie din fondurile măsurii 2 pe parcursul unui an bugetar.

Înainte de lansarea procedurii de achiziție publică, Autoritatea Contractantă are posibilitatea, după caz, să deruleze un proces de consultare a pieței, prin publicarea unui anunț specific în SEAP. Etapa de organizare a

procedurii și atribuire a contractului începe prin transmiterea documentației de atribuire în SEAP și se finalizează odată cu intrarea în vigoare a contractului de achiziție publică.

Monitorizarea derulării contractului atribuit în cadrul sM 2.1 se realizează atât prin verificarea, avizarea și aprobarea Rapoartelor de implementare de către DGDR AM PNDR, cât și prin verificări pe teren, realizate de experții CRFIR.

Din analiza concluziilor evidențiate pe parcursul activităților de cercetare pe teren (chestionare, interviuri, focus grupuri etc.) realizate de evaluatori și în baza expertizei acestora reiese că fluxul procedural specific sM 2.1, deși nu prezintă elemente de suprareglementare comparativ cu legislația națională și cea europeană, a generat o serie de dificultăți administrative la nivelul autorităților implicate, procedurile de selecție a furnizorilor de servicii de consiliere fiind mai complicate și mai îndelungate comparativ cu cele ale altor submăsuri unde se utilizează apelurile de propuneri de proiecte.

Cerințe suplimentare identificate (care nu derivă din norme europene și naționale) și potențiale efecte

Nu au fost identificate cerințe suplimentare care nu derivă din norme europene și naționale.

Ațiuni realizate pentru reducerea poverii administrative

Nu au fost prevăzute măsuri de simplificare la nivelul sM 2.1, aceasta fiind implementată prin derularea unor proceduri de achiziție publică, în baza Legii nr. 98/2016 și a H.G. nr. 365/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice. Implementarea submăsurii prin utilizarea apelurilor de propuneri de proiecte se va realiza conform prevederilor Regulamentului (UE) nr. 1305/2013.

Ațiuni realizate la nivelul altor state membre/regiuni pentru reducerea poverii administrative

În Irlanda, pentru a spori eficacitatea submăsurii 2.1, Autoritatea de Management (DAFM) identifică domeniile în care există un deficit de cunoștințe specifice și lansează apeluri de propuneri de proiecte pentru furnizorii interesați și calificați să furnizeze instruirea specifică.

În Veneto, pentru a facilita verificarea în timpul activităților de formare este prevăzută utilizarea de aplicații IT dedicate colectării de date despre participanții la aceste activități, garantând astfel îmbunătățirea și accelerarea investigațiilor preliminare, reducerea erorilor și monitorizarea progresului operațiunilor finanțate.

În ambele cazuri, cheltuielile sunt rambursate pe baza costului unitar standard, în conformitate cu articolul 67 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013.

Analiza situației proiectelor contractate la sfârșitul lunii iunie 2018 (în ce măsură simplificările prevăzute în PNDR au favorizat implementarea programului)

SM 2.1 se află într-un stadiu relativ incipient de implementare, până la finalul lunii iunie 2018 fiind atribuite două contracte în cadrul procedurilor “Consiliere acordată fermierilor care activează în ferme mici”, Lotul 1 – regiunile Nord Est și Sud Est (județele Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava, Vaslui, Brăila, Galați, Tulcea, Constanța, Vrancea și Buzău), cu o valoare totală de 1.339.100 lei fără TVA și “Consiliere acordată fermierilor care activează în ferme mici”, Lotul 7 - întreg teritoriul României, cu o valoare totală de 894.250,00 lei fără TVA.

Analiza criteriilor de selecție

Procesul de selecție a furnizorilor de servicii de consiliere se realizează de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale prin DGDR AM PNDR și se supune prevederilor legislației naționale în vigoare privind achizițiile publice. În selecția furnizorilor de servicii de consiliere, Autoritatea Contractantă poate aplica numai criteriile de calificare și selecție referitoare la:

- a) motivele de excludere a candidatului/ofertantului și
- b) capacitatea candidatului/ofertantului (respectiv capacitatea de exercitare a activității profesionale, situația economică și financiară, capacitatea tehnică și profesională).

Propuneri de reducere a poverii administrative

Conform celor menționate anterior, sM 2.1 nu prezintă cerințe suplimentare comparativ cu legislația europeană și națională în vigoare, de unde se poate concluziona că nu există elemente de suprareglementare la nivelul beneficiarilor sau autorităților responsabile cu gestionarea submăsurii. Cu toate acestea, implementarea submăsurii prin utilizarea apelurilor de propuneri de proiecte ar putea conduce la creșterea numărului de beneficiari și sporirea gradului de accesare, dar și la o mai bună coordonare și sincronizare cu celelalte măsuri ale PNDR.

sM 3.1 Sprijin pentru participarea pentru prima dată la schemele de calitate**Prezentarea de ansamblu a submăsurii**

Obiective	<ul style="list-style-type: none">• Sprijinirea fermierilor și a grupurilor de fermieri care aplică pentru prima dată la schemele de calitate, în scopul creșterii numărului de aplicanți care produc și comercializează produse agricole și alimentare în baza schemelor de calitate.
------------------	--

	<ul style="list-style-type: none">O mai bună integrare a producătorilor agricoli în lanțurile agroalimentare, prin intermediul schemelor de calitate și prin adăugarea de plus valoare produselor agricole.
Beneficiari eligibili	<ul style="list-style-type: none">Fermieri, cu excepția persoanelor fizice neautorizate;Grupuri de fermieri legal constituite, care își desfășoară activitatea agricolă pe teritoriul României și participă pentru prima dată la o schemă de calitate a UE.
Activități eligibile	<ul style="list-style-type: none">Operațiuni/ acțiuni eligibile pentru acordarea sprijinului sunt schemele de calitate și mențiuni de calitate facultative, stabilite pe baza legislației europene:<ul style="list-style-type: none">Denumire de Origine Protejată (DOP);Indicație Geografică Protejată (IGP);Specialitate Tradițională Garantată (STG);Denumire de origine controlată (DOC), pentru vinuri de calitate;Indicație Geografică (IG), pentru vinuri de calitate;Mențiunea de calitate facultativă „produs montan”;Produse ecologice;Băuturi spirtoase cu Indicație Geografică.
Flux procedural	<p>Etapa de depunere:</p> <ul style="list-style-type: none">Pentru a depune Cereri de finanțare on-line, solicitanții care nu au cont pe site-ul www.afir.info, vor trebui să își creeze cont de utilizator în cadrul acestui portal. Utilizatorii care au deja cont creat îl pot utiliza pentru încărcarea cererilor de finanțare în format electronic;Depunerea on-line a Cererii de Finanțare și a anexelor aferente; <p>Etapa de selecție:</p> <ul style="list-style-type: none">Încadrarea cererii de finanțare în funcție de prescoring: Cererea de finanțare este admisă pentru verificarea eligibilității și a criteriilor de selecție, în cazul în care autoevaluarea scorului (punctajului) solicitantului este mai mare sau egală cu pragul de calitate al lunii în care a depus Cererea de finanțare.Verificarea eligibilității cererii de finanțare: verificarea eligibilității tehnice și financiare constă în: verificarea eligibilității solicitantului; verificarea criteriilor de eligibilitate; verificarea proiectului și a tuturor documentelor anexate.Verificarea criteriilor de selecție: În urma acestor verificări pot exista trei situații: proiectul este neeligibil; proiectul este eligibil și va avea un punctaj \geq pragul de calitate lunar; proiectul este neconform.Selecția proiectelor eligibile se face în ordinea descrescătoare a punctajului de selecție. Se va publica un Raport de selecție iar aplicanții pot depune contestații on-line ce vor fi soluționate de AFIR. <p>Etapa de contractare:</p> <ul style="list-style-type: none">Depunerea documentelor necesare în vederea încheierii Contractului de finanțare nerambursabilă;Semnarea contractului de finanțare. <p>Etapa de implementare:</p> <ul style="list-style-type: none">Depunerea dosarului de plată: cererea pentru prima plată a stimulentului anual și documentele justificative se pot depune după data semnării

	<p>Contractului de finanțare cu AFIR. Anual se va solicita un stimulent, pe o perioadă de maxim 5 ani consecutivi de la aderarea la o schemă de calitate.</p> <p>Etapă de monitorizare:</p> <ul style="list-style-type: none">• Verificarea îndeplinirii condițiilor asumate de beneficiar.
--	---

Analiza fluxului de implementare a submăsurii

Submăsura 3.1 este o submăsură nouă, la nivelul căreia au fost derulate, până la momentul elaborării prezentului studiu (luna ianuarie 2019), doar etapa de depunere a proiectelor, neajungându-se încă la contractare, implementare și plată.

Procedura de aplicare în cadrul schemelor de calitate se face de către fermierii activi care participă pentru prima dată la: sisteme de calitate EU, sisteme de calitate notificate, sisteme de calitate voluntare recunoscute de statele membre. Aplicantul trebuie să respecte toate cerințele în vigoare referitoare la schema pentru care aplică. Schema pe care aplică fermierul sau grupul de fermieri trebuie să fie certificată în conformitate cu legislația specifică în vigoare. Pentru efectuarea plății, este prevăzută o perioadă de maxim 90 de zile de la data înregistrării Dosarului Cererii de plată la OJFIR.

Din punct de vedere al fluxului de implementare a submăsurii, acesta este transparent și foarte clar detaliat la nivelul Ghidului Solicitantului, însă aspectul principal pentru depunerea cererilor de finanțare a constat în adeziunea beneficiarilor la o schemă certificată. Fiind o submăsură nouă introdusă în cadrul programului, nu au fost parcurse toate etapele fluxului de implementare. Apelul de proiecte pe sM 3.1 este deschis, iar acesta a fost lansat la solicitarea sectorului, a fermierilor din grupurile de lucru.

Instituțiile responsabile de asigurarea fluxului procedural sunt Autoritatea de Management a PNDR și Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale.

Cerințe suplimentare identificate (care nu derivă din norme europene și naționale) și potențiale efecte

<i>Cerință suplimentară</i>	<i>Intensitatea cerinței asupra aplicantului</i>	<i>Intensitatea cerinței asupra autorităților responsabile de implementarea submăsurii</i>	<i>Grad de complexitate al cerinței</i>
Schemele naționale nu sunt notificate și este foarte dificil pentru fermieri să aplice pentru schemele europene, în lipsa unui	Etape suplimentare care trebuie parcurse de fermieri pentru înregistrarea în cadrul schemelor de calitate, în contextul în care nu există un cadru de notificare clar	N.A.	

<i>Cerință suplimentară</i>	<i>Intensitatea cerinței asupra aplicantului</i>	<i>Intensitatea cerinței asupra autorităților responsabile de implementarea submăsurii</i>	<i>Grad de complexitate al cerinței</i>
cadru clar de notificare a schemelor de calitate naționale	și facil pentru schemele naționale de calitate.		

Acțiuni realizate pentru reducerea poverii administrative

Luând în considerare stadiul de implementare al acestei submăsuri, până la acest moment nu s-au implementat acțiuni de simplificare pentru reducerea poverii administrative.

Cu toate acestea, în baza nivelului de accesare destul de scăzut al acestei măsuri, s-au realizat demersuri pentru notificarea și crearea unei noi scheme naționale în cadrul căreia să poată aplica fermierii interesați, însă va fi necesară lansarea unei noi sesiuni care să permită aplicarea în cadrul noii scheme. Cerința de notificare a schemelor naționale este realizată în conformitate cu documentele prezentate în cadrul comitetului de dezvoltare rurală.

Acțiuni realizate la nivelul altor state membre/regiuni pentru reducerea poverii administrative

În Aragona sunt prevăzute criteriile de selecție pentru a evita posibilitatea de a acorda subvenția unui beneficiar deja înregistrat în schema de calitate, înregistrarea fiind verificată și controlată în registrele oficiale ale schemelor de calitate pentru a identifica fermierii deja înregistrați în aceste registre.

În același timp, pentru a se evita dubla finanțare cu măsura 11 (agricultura ecologică), măsura 11 nu include costul înregistrării în schema de calitate, taxa anuală și costurile controalelor pe care fermierii care practică agricultură ecologică trebuie să le plătească.

Analiza situației proiectelor contractate la sfârșitul lunii iunie 2018 (în ce măsură simplificările prevăzute în PNDR au favorizat implementarea programului)

Până la finalul lunii iunie 2018, nu au existat proiecte depuse în cadrul submăsurii 3.1. În perioada 02 august – 31 decembrie 2018 a fost lansată prima sesiune de depunere a Cererilor de finanțare pentru submăsura 3.1.

Analiza criteriilor de selecție

La nivelul submăsurii 3.1, au fost stabilite 3 principii și criterii de selecție, punctajul acordat la nivelul fiecărui subcriteriu fiind diferit în funcție de anumite subcriterii prestabilite. Criteriile de selecție sunt prezentate în cele ce urmează.

Criterii de selecție	Punctaj maxim acordat
CS 1 Principiul tipului de schemă de calitate, în sensul prioritizării schemelor de calitate europene	- Maximum 45 puncte
CS 2 Principiul asocierii fermierilor și grupurilor de fermieri în cadrul grupurilor de producători	- Maximum 20 puncte
CS 3 Principiul categoriei de produs obținut prin schemele de calitate (carne, lapte, legume, fructe)	- Maximum 35 puncte

Pentru sesiunea de depunere a proiectelor, deschisă până la finalul anului 2018, s-au aplicat 3 principii de selecție, cea mai ridicată pondere (respectiv 45% din totalul punctajului acordat) fiind acordată principiului tipului de schemă de calitate, iar punctajul maxim fiind îndeplinit dacă produsul obținut este produs sub schema de calitate – produs ecologic. La momentul elaborării prezentului studiu de evaluare, nu poate fi realizată o analiză a eficienței și relevanței criteriilor de selecție deoarece nu a fost finalizată încă nicio sesiune de proiecte în cadrul submăsurii 3.1.

Propuneri de reducere a poverii administrative

Etapă	Propuneri de reducere a poverii administrative	Efecte scontate
Depunere	Notificarea și crearea unei noi scheme naționale în cadrul căreia să poată aplica fermierii interesați	La nivelul beneficiarilor, implementarea unei astfel de măsuri ar putea avea un impact asupra gradului de accesare al submăsurii.
Selecție	Luând în considerare faptul că pentru submăsura 3.1 nu au fost încă realizate etapele de selecție, implementare și monitorizare, și că nu există beneficiari ai submăsurii, nu se pot identifica la acest moment cerințe suplimentare față de cele care decurg din normele europene/naționale și în consecință nu se pot propune la acest moment măsuri de reducere a poverii administrative pentru aceste etape.	
Implementare		
Monitorizare		

SM 4.1 Sprijin pentru investiții în exploatații agricole**Prezentarea de ansamblu a submăsurii**

Obiective	<ul style="list-style-type: none">• Îmbunătățirea performanțelor generale ale exploatațiilor agricole prin creșterea competitivității activității agricole, a diversificării activităților agricole și creșterii calității produselor obținute;• Restructurarea exploatațiilor de dimensiuni mici și medii și transformarea acestora în exploatații comerciale;• Respectarea standardelor comunitare aplicabile tuturor tipurilor de investiții;• Creșterea valorii adăugate a produselor agricole prin procesarea produselor la nivelul fermei și comercializarea directă a acestora în vederea creării și promovării lanțurilor alimentare integrate.
Beneficiari eligibili	<ul style="list-style-type: none">• Fermieri, cu excepția persoanelor fizice neautorizate;• Cooperative (cooperativele agricole și societățile cooperative agricole), grupuri de producători, constituite în baza legislației naționale în vigoare care deservește interesele membrilor.
Activități eligibile	<ul style="list-style-type: none">• Investiții în înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor zootehnice;• Investiții în înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor vegetale;• Investiții în înființarea/inlocuirea plantațiilor pentru strugurii de masă și alte culturi perene;• Investiții în scopul îndeplinirii standardelor comunitare în cazul tinerilor fermieri;• Înființare și/sau modernizarea căilor de acces în cadrul fermei, inclusiv utilități și racordări;• Investiții în procesarea produselor agricole la nivel de fermă, precum și investiții în vederea comercializării;• Investiții în înființarea și/sau modernizarea instalațiilor pentru irigații în cadrul fermei, inclusiv facilități de stocare a apei la nivel de fermă;• Investiții în producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile, cu excepția biomasei;• Investiții în instalații pentru producerea de energie electrică și/sau termică, prin utilizarea biomasei (din deșeuri/produse secundare rezultate din activitatea agricolă și/ sau forestieră atât din ferma proprie cât și din afara fermei);• Investiții necorporale: achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci în conformitate cu la art 45 (2) (d) din Reg. 1305/2013 cu modificările și completările ulterioare.
Flux procedural	Etapa de depunere: <ul style="list-style-type: none">• Depunerea online a Cererii de Finanțare și a anexelor tehnice și administrative aferente (înregistrarea prealabilă a aplicanților pe site-ul AFIR). Etapa de selecție:

- Verificarea administrativă a dosarului cererii de finanțare de către OJFIR/CRFIR;
- Încadrarea cererilor de finanțare în funcție de pre-scoring;
- Verificarea eligibilității cererilor de finanțare;
- Verificarea pe teren a cererilor de finanțare, de către OJFIR/CRFIR;
- Verificarea criteriilor de eligibilitate și selecție;
- Selectarea proiectelor eligibile, în ordinea descrescătoare a punctajului de selecție și publicarea Raportului de selecție, în urma căruia aplicanții pot depune contestații online, ce vor fi soluționate de AFIR.

Etapa de contractare:

- Depunerea documentelor necesare în vederea încheierii Contractului de finanțare, de către beneficiarii selectați, la sediul OJFIR/CRFIR;
- Pregătirea și semnarea contractului de finanțare.

Etapa de implementare:

- Întocmirea și depunerea dosarului cererii de plată de către beneficiar;
- Verificarea și autorizarea cererii de plată de către AFIR.

Analiza fluxului de implementare a submăsurii

sM 4.1 este implementată prin intermediul Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale și a structurilor teritoriale ale acesteia – Centre Regionale și Oficii Județene. Există de asemenea, protocoale încheiate cu o serie de instituții precum ANSVSA și Ministerul Mediului, Oficiul Național de Cadastru, în vederea obținerii de informații directe cu privire la situațiile solicitanților. O altă facilitate este reprezentată de Sistemul Integrat de Administrare și Control din România (IACS) în care se verifică de pildă terenurile agricole deținute de către beneficiari și înregistrările în exploatație.

Fluxul procedural parcurs în vederea implementării proiectelor finanțate prin această submăsură este prezentat succint în tabelul anterior. Un aspect important de menționat este faptul că dosarul cererii de finanțare poate fi depus numai online pe adresa de internet www.afir.info, solicitanții trebuind să își creeze un cont de utilizator în cadrul acestui portal. De asemenea, se încurajează semnarea electronică a documentelor.

Verificarea dosarelor cererilor de finanțare și verificarea pe teren se realizează de către OJFIR pentru cererile de finanțare fără construcții montaj și de către CRFIR, pentru cererile de finanțare cu construcții montaj.

Cerințe suplimentare identificate (care nu derivă din norme europene și naționale) și potențiale efecte

Cerință suplimentară	Intensitatea cerinței asupra aplicantului	Intensitatea cerinței asupra autorităților responsabile de implementarea submăsurii	Grad de complexitate al cerinței
Solicitarea unui număr mare de documente justificative la momentul aplicării, multe dintre acestea având caracter public sau putând fi obținute pe cale instituțională (bilanțuri, declarații fiscale – în cazul acestora fiind realizate demersuri, declarații APIA).	Povară administrativă suplimentară pentru aplicanți, în condițiile în care aceste documente ar putea fi solicitate direct de la instituțiile abilitate	N.A.	

Alte probleme semnalate, care generează poveri administrative:

- Modificările legislative care impun criterii noi de respectat pe perioada angajamentului și care nu erau în vigoare la data semnării contractului.

Acțiuni realizate pentru reducerea poverii administrative

În actuala perioadă de programare au fost întreprinse o serie de măsuri de simplificare comparativ cu perioada trecută de programare sau de la o sesiune de depunere a proiectelor la alta.

Astfel, principalele acțiuni realizate pentru reducerea poverii administrative la nivelul beneficiarilor și al autorităților implicate în implementarea PNDR 2014-2020 sunt:

- Decalarea momentului de depunere a unei serii de documente justificative, din etapa de aplicare, în etapa de contractare (avizul de mediu, avize de la ANSVSA);
- Prelungirea perioadei de depunere a avizelor cu 90 de zile, în condițiile prezentării dovezii care atestă întreprinderea demersurilor în vederea obținerii avizelor. Această măsură de simplificare a fost adoptată pentru a evita declararea ca neeligibile a proiectelor cu impact ridicat asupra dezvoltării zonelor rurale;
- Depunerea online prin intermediul sistemului informatic SPCDR;
- Posibilitatea reducerii dimensiunii economice a exploatației agricole prevăzută la depunerea Cererii de finanțare pe durata de execuție a contractului (definită în Contractul de finanțare), fiind permisă o marjă de maximum 15% în privința fluctuației dimensiunii economice fără a scădea dimensiunea exploatației sub pragul minim stabilit prin condiția de eligibilitate.
- Folosirea Bazei de date cu prețuri de referință extinsă în evaluarea rezonabilității costurilor (solicitantul nu mai este nevoit să aducă oferte dacă bunurile se regăsesc în Bază);

- Obținerea extrasului de carte funciară de către Agenție în locul solicitantului;
- Notificarea beneficiarului cu 6 luni înaintea depunerii ultimei tranșe de plată în vederea identificării unor eventuale probleme care să conducă la rezilierea contractelor și acordarea de către Agenție a sprijinului în limitele legii în vederea soluționării problemelor;
- Demersuri realizate pentru încheierea unui protocol cu ANAF.

Acțiuni realizate la nivelul altor state membre/regiuni pentru reducerea poverii administrative

În Toscana, pentru a reduce numărul de documente, formularul cererii de finanțare conține doar elementele necesare pentru pregătirea clasamentului și pentru a determina contribuția la investițiile necesare. Acesta conține, totodată, elemente referitoare la îndeplinirea criteriilor de eligibilitate. În orice caz, identificarea cererilor cu potențial de finanțare nu constituie un drept la finanțare pentru solicitant.

Cererile de finanțare sunt selectate într-o listă ce are la bază scorurile rezultate din criteriile de selecție declarate de solicitanți. Este foarte important ca actul privind aprobarea listei de ierarhizare să conțină lista solicitanților sortați în funcție de scorurile care decurg din criteriile de selecție și să indice proiectele care pot fi finanțate pe baza resurselor alocate, cele care nu pot fi finanțate din lipsă de resurse și cele care nu pot fi acceptate.

Beneficiarul dobândește dreptul de a fi finanțat numai după ce rezultatul evaluării cererii de finanțare de către birourile competente este unul pozitiv.

Analiza situației proiectelor contractate la sfârșitul lunii iunie 2018 (în ce măsură simplificările prevăzute în PNDR au favorizat implementarea programului)

Până la finalul lunii iunie 2018, din cele 1443 (inclusiv proiecte din zona ITI) proiecte contractate, doar 16 au fost reziliate (8 din sectorul vegetal și 8 din sectorul zootehnic), aspect ce evidențiază faptul că nu există probleme semnificative întâmpinate în implementarea proiectelor.

Nr. proiecte contractate	Nr. proiecte finalizate	Nr. proiecte reziliate
1443	712	16

Analiza criteriilor de selecție

La nivelul submăsurii 4.1, au fost stabilite 8 criterii de selecție, punctajul acordat la nivelul fiecărui subcriteriu fiind diferit în funcție de sectorul vizat – vegetal sau zootehnic.

Cele 8 criterii de selecție sunt prezentate în cele ce urmează. Se constată că de la momentul lansării primei sesiuni de apeluri de proiecte și până în prezent, a fost modificată ponderea punctajelor criteriilor de selecție din punctajul maxim ce poate fi obținut de către aplicant.

Astfel, în prezent se acordă prioritate mai mare proiectelor care vizează investiții în sectoare prioritare și se încurajează într-o mai mare măsură, asocierea fermierilor care dețin exploatații de dimensiuni mici.

Criterii de selecție – sectorul vegetal	Punctaj maxim acordat
CS 1 Principiul dimensiunii exploatației care vizează exploatațiile de dimensiuni medii	- Maximum 15 puncte (sesiunea 2015) - Maximum 7 puncte (sesiunea 2018)
CS 2 Principiul sectorului prioritar conform analizei socio-economice precum sectorul zootehnic (suine, bovine și păsări) și vegetal (cereale, plante oleaginoase și proteice, cartofi și legumicultură în spații protejate, inclusiv producere de material săditor)	- Maximum 15 puncte (sesiunea 2015) - Maximum 25 puncte (sesiunea 2018)
CS 3 Principiul lanțurilor alimentare integrate, respectiv combinarea în cadrul aceluiași proiect a investițiilor în producția agricolă primară cu procesarea și/ sau comercializarea producției obținute	- Maximum 20 puncte (sesiunea 2015) - Maximum 11 puncte (sesiunea 2018)
CS 4 Principiul asocierii fermierilor, care dețin exploatații de dimensiuni mici și/ sau medii, în cadrul cooperativelor sau a grupurilor de producători	- Maximum 20 puncte (sesiunea 2015) - Maximum 27 puncte (sesiunea 2018)
CS 5 Principiul potențialului agricol al zonei care vizează zonele cu potențial determinate în baza studiilor de specialitate	- Maximum 10 puncte (sesiunea 2015) - Maximum 10 puncte (sesiunea 2018)
CS 6 Principiul nivelului de calificare în domeniul agricol al managerului exploatației agricole	- Maximum 10 puncte (sesiunea 2015) - Maximum 11 puncte (sesiunea 2018)
CS 7 Principiul economiei de apă pentru proiectele care prevăd investiții de modernizare a sistemelor de irigații la nivel de fermă, prin prioritizarea investițiilor care conduc la economii cât mai mari de apă	- Maximum 5 puncte (sesiunea 2015) - Maximum 5 puncte (sesiunea 2018)
CS 8 Principiul soiurilor autohtone	- Maximum 5 puncte (sesiunea 2015) - Maximum 4 puncte (sesiunea 2018)

Criterii de selecție – sectorul zootehnic	Relevanța față de atingerea obiectivelor strategiei
CS 1 Principiul dimensiunii exploatației care vizează exploatațiile de dimensiuni medii	- Maximum 15 puncte (sesiunea 2015) - Maximum 17 puncte (sesiunea 2018)
CS 2 Principiul sectorului prioritar conform analizei socio-economice precum sectorul zootehnic (suine, bovine și păsări) și vegetal	- Maximum 15 puncte (sesiunea 2015) - Maximum 35 puncte (sesiunea 2018)

(cereale, plante oleaginoase și proteice, cartofi și legumicultură în spații protejate, inclusiv producere de material săditor)	
CS 3 Principiul lanțurilor alimentare integrate, respectiv combinarea în cadrul aceleiași proiect a investițiilor în producția agricolă primară cu procesarea și/ sau comercializarea producției obținute	<ul style="list-style-type: none"> - Maximum 20 puncte (sesiunea 2015) - Maximum 6 puncte (sesiunea 2018)
CS 4 Principiul asocierii fermierilor, care dețin exploatații de dimensiuni mici și/ sau medii, în cadrul cooperativelor sau a grupurilor de producători	<ul style="list-style-type: none"> - Maximum 20 puncte (sesiunea 2015) - Maximum 25 puncte (sesiunea 2018)
CS 5 Principiul potențialului agricol al zonei care vizează zonele cu potențial determinate în baza studiilor de specialitate	<ul style="list-style-type: none"> - Maximum 10 puncte (sesiunea 2015) - Maximum 9 puncte (sesiunea 2018)
CS 6 Principiul nivelului de calificare în domeniul agricol al managerului exploatației agricole	<ul style="list-style-type: none"> - Maximum 10 puncte (sesiunea 2015) - Maximum 10 puncte (sesiunea 2018)
CS 7 Principiul economiei de apă pentru proiectele care prevăd investiții de modernizare a sistemelor de irigații la nivel de fermă, prin prioritizarea investițiilor care conduc la economii cât mai mari de apă (0 puncte)	<ul style="list-style-type: none"> - 0 puncte (sesiunea 2015) - 0 puncte (sesiunea 2018)
CS 8 Principiul soiurilor autohtone (maxim 4 puncte)	<ul style="list-style-type: none"> - Maximum 10 puncte (sesiunea 2015) - Maximum 4 puncte (sesiunea 2018)

În general, nu au fost identificate probleme specifice în ceea ce privește aplicarea și respectarea criteriilor de selecție pe această submăsură, acestea fiind considerate relevante din perspectiva ierarhizării proiectelor cu o contribuție efectivă la atingerea obiectivelor strategiei.

În ceea ce privește criteriile de eligibilitate, cel mai des întâlnit motiv pentru care au fost respinse aplicații pentru neîndeplinirea criteriilor de eligibilitate a fost legat în bună măsură de formele de proprietate asupra exploatației (dreptul de proprietate, de suprafață, drepturi reale principale și drepturi reale accesorii, respectiv comodat, folosință acolo unde este cazul), mai ales în cazurile în care au fost întâmpinate probleme cu înregistrarea în cartea funciară (cadastru).

Propuneri de reducere a poverii administrative

Etapă	Propuneri de reducere a poverii administrative	Efecte scontate
Aplicare	Încheierea mai multor protocoale cu instituții abilitate să furnizeze informații cu privire la aplicanți, precum Poliția Română (pentru	Reducerea numărului de documente solicitate aplicanților.

	obținerea cazierului judiciar), astfel încât să se reducă numărul de documente depuse odată cu cererea de finanțare.	
Selecție	N.A.	
Implementare	N.A.	
Monitorizare	Solicitarea unui număr mai mic de documente în procesul de raportare, prin eliminarea documentelor care sunt publice.	Reducerea numărului de documente solicitate beneficiarilor

SM 4.1a Sprijin pentru investiții în exploatații pomicole

Prezentarea de ansamblu a submăsurii

Obiective	<ul style="list-style-type: none"> Creșterea competitivității, diversificarea producției, creșterea calității produselor obținute și îmbunătățirea performanței generale a exploatațiilor pomicole; Creșterea valorii adăugate a produselor prin sprijinirea procesării fructelor la nivel fermă și a comercializării directe a produselor obținute; Dezvoltarea lanțurilor scurte de aprovizionare; Eficiențizarea costurilor de producție prin promovarea producerii și utilizării energiei din surse regenerabile în cadrul fermei și prin reducerea consumului de energie.
Beneficiari eligibili	<ul style="list-style-type: none"> fermieri, cu excepția persoanelor fizice neautorizate; grupuri de producători și cooperative, care activează în sectorul pomicol, cu condiția ca investițiile realizate să deservească interesele propriilor membri.
Activități eligibile	<ul style="list-style-type: none"> Investiții în înființarea și modernizarea fermelor pomicole, inclusiv în înființarea și reconversia plantațiilor pomicole și modernizarea parcului de mașini și utilaje agricole; Investiții în înființarea și modernizarea pepinierelor pomicole, inclusiv în creșterea suprafețelor ocupate de material săditor; Înființarea și modernizarea unităților de procesare la nivelul fermelor și investiții în vederea comercializării (precum magazinele la poarta fermei sau rulotele alimentare prin care vor fi comercializate exclusiv propriile produse agricole), doar ca o componentă secundară a proiectului; Investiții în producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile, cu excepția biomasei (solară, eoliană, cea produsă cu ajutorul pompelor de căldură, geotermală) în cadrul fermei, ca și componentă secundară în cadrul unui proiect de investiții sprijinit prin grant, iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu; Investiții în instalații pentru producerea de energie electrică și/sau termică, prin utilizarea biomasei (din deșeuri/produse secundare rezultate din activitatea

	<p>agricolă și/sau forestieră, atât din ferma proprie cât și din afara fermei), ca și componentă secundară în cadrul unui proiect de investiții sprijinit prin grant, iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu;</p> <ul style="list-style-type: none">• Înființarea și/sau modernizarea căilor de acces în cadrul fermei, inclusiv utilități și racordări;• Investiții în scopul îndeplinirii standardelor comunitare în cazul tinerilor fermieri în conformitate cu art 17 (5) al Reg. 1305/2013, cu modificările și completările ulterioare, în care sprijinul poate fi acordat pe o perioadă maximă de 24 luni de la momentul instalării;• Investiții necorporale: achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci în conformitate cu la art 45 (2) (d) din Reg. 1305/2013, cu modificările și completările ulterioare.
Flux procedural	<p>Etapa de depunere:</p> <ul style="list-style-type: none">• Depunerea online a Cererii de Finanțare și a anexelor tehnice și administrative aferente (înregistrarea prealabilă a aplicanților pe site-ul AFIR). <p>Etapa de selecție:</p> <ul style="list-style-type: none">• Verificarea administrativă a dosarului cererii de finanțare de către OJFIR/CRFIR;• Încadrarea cererilor de finanțare în funcție de pre-scoring;• Verificarea eligibilității cererilor de finanțare;• Verificarea pe teren a cererilor de finanțare, de către OJFIR/CRFIR;• Verificarea criteriilor de eligibilitate și selecție;• Selectarea proiectelor eligibile, în ordinea descrescătoare a punctajului de selecție și publicarea Raportului de selecție, în urma căruia aplicanții pot depune contestații online, ce vor fi soluționate de AFIR. <p>Etapa de contractare:</p> <ul style="list-style-type: none">• Depunerea documentelor necesare în vederea încheierii Contractului de finanțare, de către beneficiarii selectați, la sediul OJFIR/CRFIR;• Pregătirea și semnarea contractului de finanțare. <p>Etapa de implementare:</p> <ul style="list-style-type: none">• Întocmirea și depunerea dosarului cererii de plată de către beneficiar;• Verificarea și autorizarea cererii de plată de către AFIR.

Analiza fluxului de implementare a submăsurii

Sub-măsura 4.1.a fost introdusă în cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală în perioada curentă de programare. Fiind o măsură nouă, aceasta a trecut prin mai multe procese de simplificare/actualizare, ca urmare a consultărilor cu beneficiarii, institute de specialitate și alte părți interesate. Astfel, relațiile dintre organismele implicate și beneficiari/potențialii beneficiari au permis facilitarea accesului la sprijinul acordat prin intermediul acestei sub-măsuri, prin modificarea cerințelor a căror îndeplinire s-a dovedit a fi mai dificilă, precum certificarea soiurilor la nivelul țării și dovada cadastrării.

Alte eforturi realizate pentru facilitarea implementării acestei sub-măsuri au vizat activitățile întreprinse pentru înțelegerea de către beneficiari, a utilizării costurilor unitare standard, care, în cazul acestei sub-măsuri, se folosesc preponderent cu privire la materialul de plantare. De asemenea, în baza mai multor analize efectuate de către mai multe institute de cercetare, a fost redusă valoarea pentru nota de favorabilitate a UAT-urilor în care pot fi localizate exploatațiile. În plus, dacă aplicantul consideră că nota de favorabilitate pe care o obține este mai mare decât cea obținută de UAT-ul unde este localizat, acesta are opțiunea de a-și calcula singur nota de favorabilitate, în baza unui studiu individual pe care îl poate realiza, urmărind aceeași metodologie de calcul ca cea aplicată în anexa cu zonarea.

Fluxul procedural parcurs în vederea implementării proiectelor finanțate prin această submăsură este prezentat succint în tabelul anterior. Un aspect important de menționat este faptul că dosarul cererii de finanțare poate fi depus numai online pe adresa de internet www.afir.info, solicitanții trebuind să își creeze un cont de utilizator în cadrul acestui portal.

Verificarea dosarelor cererilor de finanțare și verificarea pe teren se realizează de către OJFIR pentru cererile de finanțare fără construcții montaj și de către CRFIR, pentru cererile de finanțare cu construcții montaj și/sau înființare plantație pomicolă.

Cerințe suplimentare identificate (care nu derivă din norme europene și naționale) și potențiale efecte

Nu au fost identificate cerințe suplimentare care nu derivă din norme europene și naționale. De asemenea, nu au fost identificate cerințe care să genereze dificultăți deosebite pentru beneficiari și autorități.

Acțiuni realizate pentru reducerea poverii administrative

Ca urmare a consultării beneficiarilor și a altor actori cheie relevanți și părți interesate, au fost realizate modificări în ceea ce privește implementarea sub-măsurii 4.1.a, principalele acțiuni de simplificare întreprinse fiind:

- Modificarea obligației aplicanților de a veni cu soiuri certificate, testate genetic la nivelul țării, prin permiterea testării soiurilor și în afara țării, nu doar la nivel național. Modificarea a survenit ca urmare a solicitărilor din partea beneficiarilor și ca urmare a analizării primelor proiecte depuse, în urma căreia s-a constatat că această cerință restrânge foarte mult paleta de soiuri.
- Pentru două dintre speciile vizate (nuc și alun) a fost foarte dificil să se găsească material certificat, atât la nivel național, cât și în afară, motiv pentru care în cazul acestor specii s-a făcut o excepție, în sensul că s-a permis identificarea de material de un tip inferior (și pentru că aceste specii au prezentat un grad mai ridicat de vulnerabilitate la dăunători);
- Întrucât beneficiarii au prezentat dificultăți cu dovedirea cadastrării (problemă identificată la nivel național), AM a simplificat procedura în sensul în care s-a solicitat ca la momentul depunerii

proiectelor aceștia să facă dovada încadrării provizorii a terenului (planul parcelar), iar până la momentul semnării contractului, aceasta să fie confirmată.

- Depunerea online prin intermediul sistemului informatic SPCDR;
- Posibilitatea reducerii dimensiunii economice a exploatației agricole prevăzută la depunerea Cererii de finanțare pe durata de execuție a contractului (definită în Contractul de finanțare), fiind permisă o marjă de maximum 15% în privința fluctuației dimensiunii economice fără a scădea dimensiunea exploatației sub pragul minim stabilit prin condiția de eligibilitate;
- Introducerea costului unitar standard;
- Introducerea a două noi specii: goji și dud;
- Folosirea Bazei de date cu prețuri de referință extinsă în evaluarea rezonabilității costurilor (solicitantul nu mai este nevoit să aducă oferte dacă bunurile se regăsesc în Bază);
- Obținerea extrasului de carte funciară de către Agenție în locul solicitantului;
- Notificarea beneficiarului cu 6 luni înaintea depunerii ultimei tranșe de plată în vederea identificării unor eventuale probleme care să conducă la rezilierea contractelor și acordarea de către Agenție a sprijinului în limitele legii în vederea soluționării problemelor;
- Demersuri realizate în vederea finalizării unui protocol cu ANAF.

Acțiuni realizate la nivelul altor state membre/regiuni pentru reducerea poverii administrative

În cazul acestei submăsuri, prin analiza benchmark, nu au fost identificate acțiuni specifice de simplificare diferite de cele menționate la SM4.1.a.

Analiza situației proiectelor contractate la sfârșitul lunii iunie 2018 (în ce măsură simplificările prevăzute în PNDR au favorizat implementarea programului)

Până la finalul lunii iunie 2018, din cele 196 proiecte contractate, doar 4 au fost reziliate aspect ce evidențiază faptul că nu există probleme semnificative întâmpinate în implementarea proiectelor. Pe de altă parte, numărul proiectelor finalizate este de asemenea mic – doar 3.

Nr. proiecte contractate	Nr. proiecte finalizate	Nr. proiecte reziliate
196	3	4

Analiza criteriilor de selecție

La nivelul submăsurii 4.1a, au fost stabilite 10 criterii de selecție, prezentate în cele ce urmează:

Criterii de selecție	Punctaj maxim acordat
CS 1 Principiul speciei pomicele prioritare (piersic, nectarin, măr, arbuști, cais, cireș)	- Maximum 10 puncte
CS 2 Principiul dimensiunii (ferme mici)	- Maximum 5 puncte

CS 3 Principiul sistemului de cultură prioritar (intensiv, superintensiv, ecologic, culturi în spații protejate)	Maximum 15 puncte
CS 4 Principiul lanțurilor alimentare integrate, (investițiile care acoperă lanțul alimentar: producție – condiționare – depozitare – procesare – comercializare)	- Maximum 15 puncte
CS 5 Principiul asocierii (investițiile realizate de grupurile de producători, membrii lor și cooperativele din sectorul pomicol)	- Maximum 15 puncte
CS 6 Principiul proprietății (exploatațiile agricole care dețin în proprietate plantațiile pomicole supuse reconversiei și/ terenul pe care se face înființarea de plantații pomicole)	- Maximum 10 puncte
CS 7 Principiul nivelului de calificare (studii superioare în domeniul proiectului, studii medii în domeniul proiectului)	- Maximum 10 puncte
CS 8 Principiul vârstei (tinerii de până la 40 ani, inclusiv)	- Maximum 5 puncte
CS 9 Principiul reconversiei (investiții care presupun reconversie)	- Maximum 10 puncte
CS 10 Principiul economisirii apei, pentru proiectele care prevăd investiții de modernizare a sistemelor de irigații la nivel de fermă, prin prioritizarea investițiilor care țintesc economii mai mari de apă.	- Maximum 5 puncte

Nu au fost identificate probleme specifice în ceea ce privește aplicarea și respectarea criteriilor de selecție pe această submăsură, acestea fiind considerate relevante din perspectiva ierarhizării proiectelor cu o contribuție efectivă la atingerea obiectivelor strategiei.

Propuneri de reducere a poverii administrative

Etapă	Propuneri de reducere a poverii administrative	Efecte scontate
Aplicare	Încheierea mai multor protocoale cu instituții abilitate să furnizeze informații cu privire la aplicanți, precum Poliția Română (pentru obținerea cazierului judiciar).	Reducerea numărului de documente solicitate aplicanților și implicit, a timpului de pregătire a proiectelor
Selecție	N.A.	
Implementare	N.A.	
Monitorizare	N.A.	

SM 4.2 Sprijin pentru investiții în procesarea/ marketingul produselor agricole

Prezentarea de ansamblu a submăsurii

Obiective	<ul style="list-style-type: none">• Înființarea și / sau modernizarea unităților de procesare și comercializare;• Introducerea de noi tehnologii pentru dezvoltarea de noi produse și procese;• Aplicarea măsurilor de protecția mediului inclusiv scăderea consumului de energie și a emisiilor GES;• Promovarea investițiilor pentru producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile;• Creșterea numărului de locuri de muncă.
Beneficiari eligibili	<ul style="list-style-type: none">• Întreprinderi, cooperative și grupuri de producători definite conform legislației naționale în vigoare
Activități eligibile	<ul style="list-style-type: none">• Înființarea, extinderea și/sau modernizarea și dotarea unităților de procesare, inclusiv investiții privind marketingul produselor (ex. etichetare, ambalare);• Înființarea, extinderea și/sau modernizarea de rețele locale de colectare, recepție, depozitare, condiționare, sortare și capacități de ambalare;• Îmbunătățirea controlului intern al calității și conformarea cu noile standarde impuse de legislația europeană pentru prelucrarea și comercializarea produselor agro-alimentare;• Producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile (solară, eoliană, geotermală), a energiei produsă cu ajutorul pompelor de căldură, în cadrul unității procesatoare exclusiv pentru consumul propriu și investiții pentru îmbunătățirea eficienței energetice (ca și operațiuni din cadrul unui proiect mai mare de investiții sprijinit prin grant);• Investiții în active necorporale pentru: organizarea și implementarea sistemelor de management a calității și de siguranță alimentară, dacă sunt în legătură cu investițiile corporale ale proiectului; achiziționarea de tehnologii (know-how), patente și licențe pentru pregătirea implementării proiectului; achiziționarea de software, identificat ca necesar în documentația tehnico-economică a proiectului.
Flux procedural	<p>Etapa de depunere:</p> <ul style="list-style-type: none">• Depunerea online a Cererii de Finanțare și a anexelor tehnice și administrative aferente (înregistrarea prealabilă a aplicanților pe site-ul AFIR). <p>Etapa de selecție:</p> <ul style="list-style-type: none">• Verificarea administrativă a dosarului cererii de finanțare de către OJFIR/CRFIR;• Încadrarea cererilor de finanțare în funcție de pre-scoring;• Verificarea eligibilității cererilor de finanțare;• Verificarea pe teren a cererilor de finanțare, de către OJFIR/CRFIR;• Verificarea criteriilor de eligibilitate și selecție;

<ul style="list-style-type: none">• Selectarea proiectelor eligibile, în ordinea descrescătoare a punctajului de selecție și publicarea Raportului de selecție, în urma căruia aplicații pot depune contestații online, ce vor fi soluționate de AFIR. <p>Etape de contractare:</p> <ul style="list-style-type: none">• Depunerea documentelor necesare în vederea încheierii Contractului de finanțare, de către beneficiarii selectați, la sediul OJFIR/CRFIR;• Pregătirea și semnarea contractului de finanțare. <p>Etape de implementare:</p> <ul style="list-style-type: none">• Întocmirea și depunerea dosarului cererii de plată de către beneficiar;• Verificarea și autorizarea cererii de plată de către AFIR.

Analiza fluxului de implementare a submăsurii

sM 4.2 este implementată prin intermediul Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale și a structurilor teritoriale ale acesteia – Centre Regionale și Oficii Județene. Există de asemenea, protocoale încheiate cu o serie de instituții precum ANSVSA și Ministerul Mediului, în vederea obținerii de informații directe cu privire la situațiile solicitanților.

Fluxul procedural parcurs în vederea implementării proiectelor finanțate prin această submăsură este prezentat succint în tabelul anterior. Un aspect important de menționat este faptul că dosarul cererii de finanțare poate fi depus numai online pe adresa de internet www.afir.info, solicitanții trebuind să își creeze un cont de utilizator în cadrul acestui portal. De asemenea, se încurajează semnarea electronică a documentelor.

Verificarea dosarelor cererilor de finanțare și verificarea pe teren se realizează de către OJFIR pentru cererile de finanțare fără construcții montaj și de către CRFIR, pentru cererile de finanțare cu construcții montaj.

Submăsura 4.2 face parte din categoria măsurilor performante ale Programului, care prezintă un grad ridicat de atractivitate în rândul beneficiarilor și ale cărei condiții de implementare sunt mai ușor de înțeles de către beneficiari. Cu toate acestea, anumite schimbări de ordin legislativ pot avea un impact semnificativ asupra beneficiarilor submăsurii. Un astfel de exemplu este evidențiat de introducerea Ordinului nr. 119/2014 al Ministerului Sănătății pentru aprobarea Normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației, în baza căruia se stabilesc distanțe minime de protecție sanitară între teritoriile protejate și unitățile care produc disconfort și riscuri asupra sănătății populației – respectarea prevederilor impune a creat dificultăți în implementarea proiectelor.

Cerințe suplimentare identificate (care nu derivă din norme europene și naționale) și potențiale efecte

Nu au fost identificate cerințe suplimentare care nu derivă din norme europene și naționale. De asemenea, nu au fost identificate cerințe care să genereze dificultăți deosebite pentru beneficiari și autorități.

Ațiuni realizate pentru reducerea poverii administrative

Principalele acțiuni de simplificare întreprinse în ceea ce privește sub-măsura 4.2 au fost:

- Simplificarea documentației la momentul depunerii cererii de finanțare, prin intermediul protocoalelor încheiate cu instituții publice, astfel încât solicitantul nu a mai fost nevoit să depună o parte din documente;
- Reducerea nivelului de cofinanțare pentru formele asociative, începând cu sesiunea de depunere din anul 2018, ca urmare a modificării regulamentului;
- Folosirea Bazei de date cu prețuri de referință extinsă în evaluarea rezonabilității costurilor (solicitantul nu mai este nevoit să aducă oferte dacă bunurile se regăsesc în Bază);
- Obținerea extrasului de carte funciară de către Agenție în locul solicitantului;
- Notificarea beneficiarului cu 6 luni înaintea depunerii ultimei tranșe de plată în vederea identificării unor eventuale probleme care să conducă la rezilierea contractelor și acordarea de către Agenție a sprijinului în limitele legii în vederea soluționării problemelor;
- Demersuri în vederea încheierii unui protocol cu ANAF.

Ațiuni realizate la nivelul altor state membre/regiuni pentru reducerea poverii administrative

În Aragona, reducerea riscurilor privind îndeplinirea măsurii se datorează, în principal, controlului efectuat la demararea investițiilor. Se consideră o prioritate analiza evaluării tehnice și economice a cererii de finanțare, pentru a se subvenționa numai acele cereri care sunt considerate viabile.

Pentru a atenua și a elimina eventualele riscuri se efectuează următoarele acțiuni:

- Realizarea controalelor de birou (administrative) și a celor de teren;
- În ceea ce privește criteriile de selecție sunt stabilite praguri clare și coerente de priorizare a aplicațiilor, astfel încât comisia de evaluare să dispună de criterii ponderate pentru obținerea punctajului adecvat, stabilind includerea acestora în cadrul domeniilor de intervenție/ priorității;
- Personalul responsabil cu administrarea sprijinului financiar primește instrucțiuni pentru procesarea solicitărilor primite la linia telefonică de asistență, manualul de procedură stabilind orientările ce trebuie urmate în fiecare din fazele aplicației.

În Toscana, pentru a evita posibilitatea dublării plăților și pentru a simplifica toate procedurile au fost introduse:

- un sistem informatic unic pentru depunerea cererii de finanțare, gestionarea și monitorizarea cererilor de finanțare și de plată pentru diverse fonduri ale Uniunii;
- un ghid care facilitează identificarea costurilor eligibile și prezintă legături către bazele de date certificate pentru verificare și verificarea încrucișată a accesării sau a cerințelor privind accesarea, selecția și contribuțiile;

- utilizarea documentelor de atribuire care sintetizează punctele importante ale investițiilor permise, calendarul implementării, metodele de raportare și angajamentele;
- supervizarea fazelor preliminare efectuate de alți subiecți decât autoritățile responsabile.

Analiza situației proiectelor contractate la sfârșitul lunii iunie 2018 (în ce măsură simplificările prevăzute în PNDR au favorizat implementarea programului)

Până la finalul lunii iunie 2018, se înregistrau 154 (inclusiv 3 proiecte pe 4.2 ITI și 42 proiecte pe 4.2 GBER) proiecte contractate, din care 9 proiecte au fost finalizate și 4 reziliate. Numărul proiectelor reziliate nu este semnificativ, astfel încât să evidențieze existența unor probleme semnificative în implementarea proiectelor.

Nr. proiecte contractate	Nr. proiecte finalizate	Nr. proiecte reziliate
154	9	4

Analiza criteriilor de selecție

La nivelul submăsurii 4.2, au fost stabilite 4 criterii de selecție, punctajul acordat la nivelul fiecărui subcriteriu fiind prezentat în cele ce urmează.

Criterii de selecție – sectorul vegetal	Punctaj maxim acordat
CS 1 Principiul creării lanțurilor alimentare integrate, respectiv integrarea sistemelor de colectare, procesare și comercializare	- Maximum 35 puncte (sesiunea 2015) - Maximum 30 puncte (sesiunea 2018)
CS 2 Principiul produsului cu înaltă valoare adăugată (ex. produse care participă la scheme de calitate recunoscute la nivel național, european etc.)	- Maximum 30 puncte (sesiunea 2015) - Maximum 25 puncte (sesiunea 2018)
CS 3 Principiul asocierii în cadrul cooperativelor sau a grupurilor de producători	- Maximum 15 puncte (sesiunea 2015) - Maximum 15 puncte (sesiunea 2018)
CS 4 Principiul potențialului agricol care vizează zonele cu potențial determinate în baza studiului de specialitate	- Maximum 20 puncte (sesiunea 2015) - Maximum 30 puncte (sesiunea 2018)

Criteriile de selecție și modul de acordare a punctajului au fost modificate, revizuite cu fiecare lansare de apeluri de proiecte, în baza feedback-ului primit de la potențialii beneficiari.

Propuneri de reducere a poverii administrative

Etapă	Propuneri de reducere a poverii administrative	Efecte scontate
Aplicare	Încheierea mai multor protocoale cu instituții abilitate să furnizeze informații cu privire la aplicanți, precum Poliția Română (pentru obținerea cazierului judiciar), astfel încât să se reducă numărul de documente depuse odată cu cererea de finanțare.	Reducerea numărului de documente solicitate aplicanților și implicit, a timpului de pregătire a proiectelor
Selecție	N.A.	
Implementare	N.A.	
Monitorizare	N.A.	

sM 4.2a Sprijin pentru investiții în procesarea/ marketingul produselor din sectorul pomicol**Prezentarea de ansamblu a submăsurii**

Obiective	<ul style="list-style-type: none">modernizarea și crearea de unități de procesare;introducerea de noi tehnologii pentru dezvoltarea de noi produse și procese tehnologice;creșterea valorii adăugate a produselor din sectorul pomicol;îmbunătățirea controlului intern al calității;creșterea numărului de locuri de muncă;scăderea consumului de energie și a emisiilor de GES.
Beneficiari eligibili	<ul style="list-style-type: none">Întreprinderile micro, mici, mijlocii și mari, definite conform legislației naționale în vigoare;Cooperativele și grupurile de producători care realizează investiții corporale și necorporale pentru procesarea și marketingul produselor agricole cuprinse în Anexa I la Tratatul de Instituire a Comunității Europene (TFUE), cu excepția produselor pescărești.
Activități eligibile	<ul style="list-style-type: none">Investiții în active corporale din sectorul de procesare a produselor provenite din sectorul pomicol pentru:<ul style="list-style-type: none">înființarea, extinderea și/sau modernizarea unităților ce procesează materie primă provenită din sectorul pomicol menționată în Anexa I de la TFUE;înființarea, extinderea și/sau modernizarea de rețelele locale de colectare, recepție, depozitare, condiționare, sortare și ambalare;producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile în unitatea proprie;acțiuni de marketing;

	<ul style="list-style-type: none">• Investiții în active necorporale pentru:<ul style="list-style-type: none">○ organizarea și implementarea sistemelor de management a calității și de siguranță alimentară, dacă sunt în legătură cu investițiile corporale ale proiectului;○ achiziționarea de tehnologii (know-how), patente și licențe pentru pregătirea implementării proiectului;○ achiziționarea de software, identificat ca necesar în documentația tehnico-economică a proiectului.
Flux procedural	<p>Etapă de depunere:</p> <ul style="list-style-type: none">• Depunerea online a Cererii de Finanțare și a anexelor tehnice și administrative aferente (înregistrarea prealabilă a aplicanților pe site-ul AFIR). <p>Etapă de selecție:</p> <ul style="list-style-type: none">• Verificarea administrativă a dosarului cererii de finanțare de către OJFIR/CRFIR;• Încadrarea cererilor de finanțare în funcție de pre-scoring;• Verificarea eligibilității cererilor de finanțare;• Verificarea pe teren a cererilor de finanțare, de către OJFIR/CRFIR;• Verificarea criteriilor de eligibilitate și selecție;• Selectarea proiectelor eligibile, în ordinea descrescătoare a punctajului de selecție și publicarea Raportului de selecție, în urma căruia aplicanții pot depune contestații online, ce vor fi soluționate de AFIR. <p>Etapă de contractare:</p> <ul style="list-style-type: none">• Depunerea documentelor necesare în vederea încheierii Contractului de finanțare, de către beneficiarii selectați, la sediul OJFIR/CRFIR;• Pregătirea și semnarea contractului de finanțare. <p>Etapă de implementare:</p> <ul style="list-style-type: none">• Întocmirea și depunerea dosarului cererii de plată de către beneficiar;• Verificarea și autorizarea cererii de plată de către AFIR.

Analiza fluxului de implementare a submăsurii

sM 4.2a este implementată prin intermediul Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale și a structurilor teritoriale ale acesteia – Centre Regionale și Oficii Județene. Există de asemenea, protocoale încheiate cu o serie de instituții precum ANSVSA și Ministerul Mediului, în vederea obținerii de informații directe cu privire la situațiile solicitanților.

Fluxul procedural parcurs în vederea implementării proiectelor finanțate prin această submăsură este prezentat succint în tabelul anterior. Un aspect important de menționat este faptul că dosarul cererii de finanțare poate fi depus numai online pe adresa de internet www.afir.info, solicitanții trebuind să își creeze un cont de utilizator în cadrul acestui portal.

Verificarea dosarelor cererilor de finanțare și verificarea pe teren se realizează de către OJFIR pentru cererile de finanțare fără construcții montaj și de către CRFIR, pentru cererile de finanțare cu construcții montaj.

Cerințe suplimentare identificate (care nu derivă din norme europene și naționale) și potențiale efecte

Nu au fost identificate cerințe suplimentare care nu derivă din norme europene și naționale. De asemenea, nu au fost identificate cerințe care să genereze dificultăți deosebite pentru beneficiari și autorități.

Acțiuni realizate pentru reducerea poverii administrative

Principala acțiune de simplificare întreprinsă în ceea ce privește sub-măsura 4.2a a vizat depunerea online a cererilor de finanțare, prin intermediul sistemului informatic SPCDR.

Acțiuni realizate la nivelul altor state membre/regiuni pentru reducerea poverii administrative

În cazul acestei submăsuri, prin analiza benchmark, nu au fost identificate acțiuni specifice de simplificare diferite față de cele menționate la sM 4.2.

Analiza situației proiectelor contractate la sfârșitul lunii iunie 2018 (în ce măsură simplificările prevăzute în PNDR au favorizat implementarea programului)

Până la finalul lunii iunie 2018, pe submăsura 4.2.a existau 12 proiecte contractate, niciunul dintre acestea nefiind finalizat. Din cele 12 proiecte contractate, 2 au fost reziliate. Nu pot fi estimate relațiile de cauzalitate între elementele de suprareglementare și rezilierea celor 2 contracte.

Nr. proiecte contractate	Nr. proiecte finalizate	Nr. proiecte reziliate
12	0	2

Analiza criteriilor de selecție

La nivelul submăsurii 4.2a, au fost stabilite 3 criterii de selecție, punctajul acordat la nivelul fiecărui subcriteriu fiind prezentat în cele ce urmează.

Criterii de selecție – sesiunea 2018	Punctaj maxim acordat
CS 1 Principiul produselor cu valoare adăugată mare (provenite din zone HNV, scheme de calitate naționale și europene)	- Maximum 40 puncte (sesiunea 2018)
CS 2 Principiul lanțurilor alimentare integrate (investițiile care acoperă tot lanțul alimentar: colectare, depozitare, condiționare, procesare și comercializare)	- Maximum 40 puncte (sesiunea 2018)

Criterii de selecție – sesiunea 2018	Punctaj maxim acordat
CS 3 Principiul asocierii (investițiile realizate de grupurile de producători și cooperativele din sectorul pomicol).	- Maximum 20 puncte (sesiunea 2018)

Nu au fost identificate probleme specifice în ceea ce privește aplicarea și respectarea criteriilor de selecție pe această submăsură, acestea fiind considerate relevante din perspectiva ierarhizării proiectelor cu o contribuție efectivă la atingerea obiectivelor strategiei.

Propuneri de reducere a poverii administrative

Etapă	Propuneri de reducere a poverii administrative	Efecte scontate
Aplicare	Încheierea mai multor protocoale cu instituții abilitate să furnizeze informații cu privire la aplicanți, precum sau Poliția Română (pentru obținerea cazierului judiciar), astfel încât să se reducă numărul de documente depuse odată cu cererea de finanțare.	Reducerea numărului de documente solicitate aplicanților și implicit, a timpului de pregătire a proiectelor
Selecție	N.A.	
Implementare	N.A.	
Monitorizare	N.A.	

sM 4.3 Investiții pentru dezvoltarea, modernizarea sau adaptarea infrastructurii agricole și silvice

Prezentarea de ansamblu a submăsurii

Obiective	<p>sM4.3 - IRIGAȚII:</p> <ul style="list-style-type: none">• Modernizarea infrastructurii de irigații. <p>sM4.3 - AGRICOL:</p> <ul style="list-style-type: none">• Creșterea competitivității sectorului agricol prin îmbunătățirea accesibilității exploatațiilor agricole;• Modernizarea și adaptarea căilor de acces;• Asigurarea unei bune aprovizionare și un acces mai facil către consumatori și piețele de desfacere. <p>sM4.3 - SILVIC:</p> <ul style="list-style-type: none">• Înființarea, extinderea și modernizarea căilor de acces în cadrul fondului forestier.
------------------	--

Beneficiari eligibili	<p>SM4.3 - <i>IRIGAȚII</i>:</p> <ul style="list-style-type: none">• Organizații/ federații ale utilizatorilor de apă, constituite din proprietari/utilizatori de terenuri agricole în conformitate cu legislația în vigoare. <p>SM4.3 - <i>AGRICOL</i>:</p> <ul style="list-style-type: none">• Unități Administrativ Teritoriale și/ sau Asociații ale acestora constituite conform legislației naționale în vigoare. <p>SM4.3 - <i>SILVIC</i>:</p> <ul style="list-style-type: none">• Persoane juridice de drept privat/alte forme de organizare proprietari de pădure și/ sau asociațiile acestora conform legislației în vigoare;• Unități Administrativ Teritoriale și/ sau Asociații ale acestora, proprietari de pădure.
Activități eligibile	<p>SM4.3 - <i>IRIGAȚII</i>:</p> <ul style="list-style-type: none">• Modernizarea infrastructurii secundare de irigații, clădirilor aferente stațiilor de pompare/ repompare/ punere sub presiune și/sau racordarea la utilități, sisteme de contorizare a apei, inclusiv construcția/modernizarea bazinelor de colectare și stocare a apei de irigat. <p>SM4.3 - <i>AGRICOL</i>:</p> <ul style="list-style-type: none">• Construcția, extinderea și/sau modernizarea drumurilor de acces agricole către ferme (căi de acces din afara exploatațiilor agricole). <p>SM4.3 - <i>SILVIC</i>:</p> <ul style="list-style-type: none">• Construcția, extinderea și/sau modernizarea drumurilor forestiere.
Flux procedural	<p>Etapa de depunere:</p> <ul style="list-style-type: none">• Depunerea online a Cererii de Finanțare și a anexelor tehnice și administrative aferente (înregistrarea prealabilă a aplicanților pe site-ul AFIR). <p>Etapa de selecție:</p> <ul style="list-style-type: none">• Verificarea administrativă a dosarului cererii de finanțare de către CRFIR/AFIR central;• Încadrarea cererilor de finanțare în funcție de pre-scoring;• Verificarea eligibilității cererilor de finanțare;• Verificarea pe teren a cererilor de finanțare, de către CRFIR/AFIR central;• Verificarea criteriilor de eligibilitate și selecție;• Selectarea proiectelor eligibile, în ordinea descrescătoare a punctajului de selecție și publicarea Raportului de selecție, în urma căruia aplicanții pot depune contestații online, ce vor fi soluționate de AFIR. <p>Etapa de contractare:</p> <ul style="list-style-type: none">• Depunerea documentelor necesare în vederea încheierii Contractului de finanțare, de către beneficiarii selectați, la sediul CRFIR;• Pregătirea și semnarea contractului de finanțare. <p>Etapa de implementare:</p> <ul style="list-style-type: none">• Verificarea dosarelor de achiziții• Întocmirea și depunerea dosarului cererii de plată de către beneficiar;• Verificarea și autorizarea cererii de plată de către AFIR.

Analiza fluxului de implementare a submăsurii

sM 4.3 este implementată prin intermediul Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale și a structurilor teritoriale ale acesteia – Centre Regionale pentru Finanțarea Investițiilor Rurale. Sub-măsura este adresată beneficiarilor publici, fiind împărțită în trei componente: infrastructura de irigații, infrastructura de acces agricolă și infrastructura de acces silvică.

Fluxul procedural parcurs în vederea implementării proiectelor finanțate prin această submăsură este prezentat succint în tabelul anterior. Un aspect important de menționat este faptul că dosarul cererii de finanțare poate fi depus numai online pe adresa de internet www.afir.info, solicitanții trebuind să își creeze un cont de utilizator în cadrul acestui portal.

Verificarea dosarelor cererilor de finanțare și verificarea pe teren se realizează de către CRFIR și de către AFIR central. Astfel, CRFIR-ul verifică cererile de finanțare din punct de vedere administrativ și realizează verificări pe teren, pentru toate cererile de finanțare, în vreme ce AFIR – nivelul central, realizează verificări pentru proiectele incluse în eșantionul de verificare prin sondaj.

Interesul pentru aplicarea pe această sub-măsură este foarte ridicat, în prezent pe componenta agricolă și pe cea silvică existând proiecte eligibile, dar care nu au primit finanțare întrucât au primit un punctaj mai mic. În cazul acestor proiecte, de regulă zonele la nivelul cărora au fost depuse proiecte nu au permis acordarea unui punctaj mai ridicat.

Utilizarea sistemului de pre-scoring este considerată utilă de către AFIR, pentru realizarea unei selecții calitative a proiectelor și clasificarea proiectelor depuse. Astfel, depunerea proiectelor se realizează lunar doar pentru proiectele ce au punctajul estimat (evaluare-pre-scoring) mai mare sau egal decât pragul de calitate aferent lunii respective.

Cu toate acestea, având în vedere numărul mare de aplicanți și prevederea din Ghidul Solicitantului, conform căreia depunerea continuă a proiectelor în cadrul sesiunii aferente unei măsuri/ submăsuri/ componente, se oprește înainte de termenul limită prevăzut în nota de lansare, atunci când valoarea publică totală a proiectelor depuse având un punctaj estimat mai mare sau egal cu pragul de calitate aferent lunii respective, ajunge la 200% din nivelul alocării sesiunii aferente măsurii/ submăsurii/ componente (alocare distinctă), **dar nu mai devreme de 5 zile calendaristice din fiecare etapă de depunere**, au existat situații în care, pe sub-măsura 4.3 – componenta agricol, au fost depuse proiecte în valoare de 1300% din alocare, aspect ce a implicat un efort administrativ considerabil, întrucât toate proiectele au trebuit verificate din punct de vedere al eligibilității.

Cerințe suplimentare identificate (care nu derivă din norme europene și naționale) și potențiale efecte

<i>Cerință suplimentară</i>	<i>Intensitatea cerinței asupra aplicantului</i>	<i>Intensitatea cerinței asupra autorităților responsabile cu gestionarea și implementarea submăsurii</i>	<i>Grad de complexitate al cerinței</i>
Verificarea, din punct de vedere al eligibilității, a tuturor cererilor de finanțare depuse în cadrul unei sesiuni lansate, chiar și atunci când valoarea publică totală a proiectelor depuse, care au un punctaj estimat mai mare sau egal cu pragul de calitate aferent sesiunii respective, depășește cu mult pragul de 200% din nivelul alocării/sesiune.	N.A.	Efort administrativ suplimentar pentru verificarea unui număr mare de cereri de finanțare	
Solicitarea avizelor enumerate în certificatul de urbanism, inclusiv a vizei studiului topografic OCPI, în etapa de depunere a cererii de finanțare, care necesită termene mari pentru obținere, întârziind procesul de completare a documentației aferente cererii de finanțare și implicând costuri nejustificate în cazul în care investiția nu este finanțată.	Eforturi suplimentare în etapa de pregătire a cererii de finanțare care generează întârzieri în procesul de depunere.	N.A.	

Ațiuni realizate pentru reducerea poverii administrative

Principalele măsuri adoptate în vederea reducerii poverii administrative pentru potențialii beneficiari au vizat:

- Depunerea online a cererilor de finanțare;
- Încheierea, începând cu anul 2016, a unui protocol de colaborare cu ANAP, prin care au fost realizate fișe de date standardizate, pe care beneficiarii trebuie să le respecte în elaborarea documentațiilor de atribuire, pentru a evita corecțiile financiare cauzate de realizarea deficientă a documentațiilor de atribuire. Acest model de practică a fost recomandat de către Comisia Europeană și celorlalte state membre;
- Eliminarea rapoartelor de progres din cadrul procedurilor de plată;

- Eliminarea solicitării proceselor verbale intermediare înainte de procesul verbal de punere în funcțiune, pentru utilaje (în procedura specifică de autorizare plăți pentru măsurile de investiții erau cerute toate procesele verbale de predare-primire, recepție).
- Demersuri pentru facilitarea depunerii on-line a cererilor de plată.

Ațiuni realizate la nivelul altor state membre/regiuni pentru reducerea poverii administrative

În Toscana, pentru verificarea congruenței și a rezonabilității costurilor operațiunilor unice se face referire la:

- listele de prețuri, acestea fiind actualizate regulat, inclusiv în cazul realizării de lucrări de construcție care pot fi cuantificate (ex.: excavări de fundație, structuri, amenajări de teren etc.);
- cotele de achiziție ale mai multor furnizori în cazul achiziționării de active corporale (ex instalațiile, utilajele, echipamentele și componentele / lucrările de construcție care nu se măsoară sau care nu sunt incluse în elementele din listele de prețuri utilizate).

De asemenea, pentru a atenua și elimina riscuri la nivelul cererilor de plată au fost asigurate:

- un sistem unic de informații pentru depunerea cererilor de finanțare/ plată bazat pe un ghid care facilitează identificarea costurilor eligibile și permite accesul la bazele de date certificate pentru verificarea și verificarea încrucișată a accesării sau a cerințelor privind accesarea, selecția și contribuțiile;
- liste de verificare referitoare la elementele auditate, metodele și rezultatele controalelor efectuate care garantează uniformitatea operațională;
- proceduri uniforme pentru gestionarea variațiilor / modificărilor în timpul executării proiectului;
- manuale operaționale pentru gestionarea fazei de verificare a cererii de plată.

Analiza situației proiectelor contractate la sfârșitul lunii iunie 2018 (în ce măsură simplificările prevăzute în PNDR au favorizat implementarea programului)

Până la finalul lunii iunie 2018, din cele 307 (inclusiv 10 proiecte pe 4.3 ITI) proiecte contractate pe SM 4.3, doar 1 era finalizat și 3 erau reziliate. Toate cele 3 proiecte reziliate au vizat componenta de irigații, aspect ce evidențiază faptul că pentru această componentă sunt întâmpinate mai multe probleme în implementarea proiectelor, comparativ cu proiectele ce vizează dezvoltarea și modernizarea infrastructurii agricole sau silvice. Cu toate acestea, trebuie ținut cont și de faptul că pe componenta de irigații au fost contractate mai multe proiecte comparativ cu celelalte două componente ale sub-măsurii.

În ceea ce privește distribuția celor 307 proiecte, pe cele 3 componente ale sub-măsurii, situația înregistrată este următoarea:

Nr. proiecte contractate			Nr. proiecte finalizate			Nr. proiecte reziliate		
Irigații	Agricol	Silvic	Irigații	Agricol	Silvic	Irigații	Agricol	Silvic

Nr. proiecte contractate			Nr. proiecte finalizate			Nr. proiecte reziliate		
166	76	65	0	1	0	3	0	0

Analiza criteriilor de selecție

Criteriile de selecție stabilite pentru cele trei componente ale sub-măsurii 4.3 sunt prezentate în cele ce urmează.

Criterii de selecție – IRIGAȚII	Punctaj maxim acordat
CS 1 Principiul economiei de apă	- Maximum 20 puncte
CS 2 Principiul suprafețelor deservite – Suprafața irigabilă prin proiect	- Maximum 40 puncte
CS 3 Principiul alimentării direct de la sursă sau în sistem gravitațional	- Maximum 20 puncte
CS 4 Principiul complementarității cu investiții pentru modernizare sisteme de irigații în aval	- Maximum 20 puncte

Criterii de selecție – AGRICOL	Punctaj maxim acordat
CS 1 Principiul scopului multiplu al obiectivului investițional	- Maximum 30 de puncte
CS 2 Principiul suprafețelor agricole deservite - Proiecte pentru căi de acces ce deserveșc o suprafață agricolă cât mai mare	- Maximum 60 de puncte
CS 3 Principiul complementarității cu subprogramul pomicol.	- Maximum 10 puncte

Criterii de selecție – SILVIC	Punctaj maxim acordat
CS 1 Principiul accesibilizării zonelor forestiere prin investiții noi	- Maximum 60 de puncte
CS 2 Principiul suprafeței de fond forestier deservită.	- Maximum 40 de puncte

Nu au fost identificate probleme specifice în ceea ce privește aplicarea și respectarea criteriilor de selecție pe această submăsură, acestea fiind considerate relevante din perspectiva ierarhizării proiectelor cu o contribuție efectivă la atingerea obiectivelor strategiei. Cu toate acestea, în cazul componentei agricole a submăsurii, au existat foarte multe proiecte care au primit punctaj maxim, astfel încât departajarea a trebuit

făcută în funcție de lungimea drumului agricol realizat prin proiect, în sensul prioritizării drumurilor cu lungime mai mare.

Propuneri de reducere a poverii administrative

Etapă	Propuneri de reducere a poverii administrative	Efecte scontate
Aplicare	Îmbunătățirea sistemului de pre-scoring, prin stabilirea unui prag minim lunar suficient de ridicat încât să fie împiedicată depunerea unui număr mare de proiecte (inclusiv în prima lună de depunere continuă).	Reducerea volumului de muncă alocat verificării tuturor proiectelor care depășesc pragul minim de calitate stabilit la nivelul sesiunilor de depunere
	Eliminarea solicitării avizelor enumerate în certificatul de urbanism, inclusiv a vizei studiului topografic OCPI, în etapa de depunere a cererii de finanțare și solicitarea acestora în etapa de contractare.	Reducerea poverii administrative pentru aplicanți și facilitarea procesului de pregătirea a cererilor de finanțare
Selecție	Restructurarea criteriilor de selecție și departajare pentru sub-măsura 4.3 agricol, pentru a se evita nefinanțarea proiectelor care au primit punctaj maxim. În acest sens, se propune ca anterior adoptării criteriilor de selecție și departajare, să fie realizată o simulare pentru testarea criteriilor și identificarea potențialelor riscuri ca aceste criterii să genereze obținerea aceleiași scor de către un număr mare de proiecte. Dacă sunt identificate astfel de riscuri, criteriile de selecție și departajare ar trebui modificate în sensul adăugării unor criterii suplimentare sau restructurării modalității de acordare a punctajelor pentru fiecare criteriu (condiții mai stricte pentru acordarea punctajelor maxime).	O mai bună departajare a proiectelor
Implementare	Depunerea online a cererilor de plată	Facilitarea procesului de depunere a cererilor de plată de către beneficiari
	Realizarea online a procesului de avizare a documentațiilor de atribuire înaintate de către beneficiarii publici, de către AFIR și ANAP	Reducerea timpului necesar avizării documentațiilor de atribuire
Monitorizare	N.A.	

SM 6.1 Instalare tineri fermieri**Prezentarea de ansamblu a submăsurii**

Obiectiv	<ul style="list-style-type: none">• Îmbunătățirea managementului, creșterea competitivității sectorului agricol și susținerea procesului de modernizare, precum și conformitatea cu cerințele de protecție a mediului, igienă și bunăstarea animalelor și siguranța la locul de muncă.• Creșterea numărului de tineri fermieri care încep pentru prima dată o activitate agricolă ca șefi/manageri de exploatație, promovarea lanțurilor scurte de aprovizionare, creșterea competitivității și sporirea gradului de orientare spre parteneriate.
Beneficiari eligibili	<ul style="list-style-type: none">• tânărul fermier așa cum este definit în art. 2 din R(UE) nr. 1305/2013⁵, care se instalează ca unic șef al exploatației agricole;• persoană juridică cu mai mulți acționari unde un tânăr fermier, așa cum este definit în art. 2 din R(UE) nr. 1305/2013 se instalează și exercită un control efectiv pe termen lung în ceea ce privește deciziile referitoare la gestionare, la beneficii și la riscurile financiare legate de exploatație și deține cel puțin 50%+1 din acțiuni.
Activități eligibile	<ul style="list-style-type: none">• instalarea pentru prima dată a tinerilor fermieri, ca șefi/manageri ai unei exploatații agricole
Flux procedural	<p>Etapa I: Înregistrarea tânărului fermier (care urmează să se instaleze) la Oficiul Registrului Comerțului ca microîntreprindere/întreprindere mică, având pentru prima dată obiect de activitate în domeniul agricol, cu maximum 24 de luni înaintea depunerii Cererii de finanțare (între timp, fermierul pregătește Planul de afaceri, organizează activitățile administrative, achiziționează bunuri pentru noua întreprindere, etc.), iar înscrierea la APIA și/sau Registrul Exploatației de la ANSVSA/DSVSA a exploatației deținute sub entitatea economică prin care solicită sprijin, se face în același termen de maximum 24 de luni.</p> <p>Această etapă trebuie să fie încheiată înaintea depunerii Cererii de finanțare pentru această sub-măsură.</p> <p>Etapa II: Depunerea și înregistrarea Cererii de finanțare însoțită de Planul de afaceri și documentele obligatorii (documentele justificative legate de baza materială cu activele deținute la momentul depunerii Cererii de finanțare), precum și documentele anexă;</p>

⁵ Art. 2 (1) n -„tânăr fermier” înseamnă o persoană cu vârsta de până la 40 de ani la momentul depunerii cererii, care deține competențele și calificările profesionale adecvate și care se stabilește pentru prima dată într-o exploatație agricolă ca șef al respectivei exploatații;

o implementarea Planului de afaceri trebuie să înceapă în termen de cel mult 9 luni de la data deciziei de acordare a sprijinului;

o înainte de solicitarea celei de-a doua tranșe de plată, beneficiarul face dovada creșterii performanțelor economice ale exploatației, prin comercializarea producției proprii în procent de minimum 20% din valoarea primei tranșe de plată.

Etapa III: Instalarea tânărilor fermier este considerată finalizată la momentul implementării corecte a Planului de afaceri (adică la acordarea celei de-a doua tranșe de plată).

o solicitantul se angajează să devină fermier activ în termen de maximum 18 luni de la data încheierii instalării.

Analiza fluxului de implementare a submăsurii

Rata de accesare în cazul submăsurii 6.1 a fost foarte ridicată, înregistrând un succes reprezentativ în ceea ce privește implementarea. Submăsura este implementată prin intermediul Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale și a organismelor regionale și cuprinde fluxul procedural descris în continuare.

Fluxul procedural pornește prin depunerea dosarului cererii de finanțare, ce cuprinde cererea de finanțare și documentele anexă (inclusiv planul de afaceri) și este depus de către aplicant prin intermediul platformei online.

Ulterior, se efectuează verificarea eligibilității solicitantului, verificarea criteriilor de eligibilitate și verificarea planului de afaceri, urmate de verificarea pe teren de către entitatea care instrumentează Cererea de finanțare, respectiv OJFIR – pentru toate cererile de finanțare. Scopul verificării pe teren este de a controla datele și informațiile cuprinse în anexele tehnice și administrative cu elementele existente pe amplasamentul propus. Expertul compară verificarea anumitor criterii de eligibilitate pe baza documentelor (etapa verificării administrative) cu realitatea, pentru a se asigura de corectitudinea informațiilor.

Selecția proiectelor este realizată în baza criteriilor de selecție definite, cu precizarea că alocarea financiară publică a submăsurii aferentă sesiunii continue de depunere, criteriile de selecție, punctajele de selecție, criteriile de departajare și pragul minim sunt realizate la inițiativa AM PNDR cu consultarea prealabilă a Comitetului de Monitorizare.

În vederea încheierii Contractului de finanțare, AFIR informează toți solicitanții selectați pentru contractare că sunt obligați să dețină semnătură electronică la momentul contractării, facilitându-se astfel transferul către infrastructura digitală. Ulterior, este efectuată verificarea documentelor, în original, solicitate pentru semnarea contractului, care trebuie să corespundă informațiilor incluse inițial în cererea de finanțare.

Durata de valabilitate a contractului reprezintă durata de implementare a Contractului de finanțare, la care se adaugă 3 ani de monitorizare de la data ultimei plăți efectuate de către Autoritatea Contractantă. Sprijinul

de instalare a tinerilor fermieri se acordă în două tranșe de plată: prima tranșă se acordă la data aprobării de către AFIR a solicitării pentru acordarea sprijinului și reprezintă 75% din valoarea sprijinului pentru instalare; a doua tranșă, de 25% din valoarea sprijinului pentru instalare se acordă la finalizarea acțiunilor prevăzute în Planul de afaceri.

Principalele problemele întâmpinate în implementarea submăsurii s-au înregistrat în momentul lansării acesteia, în principal cu privire la obiectivele generale și suplimentare ce trebuiau incluse în planul de afaceri. Pe parcurs, au fost aduse clarificări suplimentare pentru înțelegerea adecvată a cerințelor.

În plus, prin analiză s-a identificat că schimbările de ordin legislativ (la nivel național) pot avea un impact semnificativ asupra beneficiarilor măsurilor PNDR 2014-2020, anumite prevederi generând riscuri majore pentru fermieri (în special în cazul sectorului zootehnic, dar și în cazul sectorului vegetal). Spre exemplu, a fost introdus Ordinul nr. 119/2014 al Ministerului Sănătății pentru aprobarea Normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației, în baza căruia se stabilesc distanțe minime de protecție sanitară între teritoriile protejate și unitățile care produc disconfort și riscuri asupra sănătății populației. Astfel, au fost create o serie de dificultăți la nivelul beneficiarilor sM 6.1 în privința respectării noilor norme, beneficiarii riscând inclusiv închiderea fermelor.

A fost implementată însă și o serie de măsuri de simplificare a procesului de implementare, prin care să se faciliteze accesul la finanțare în cazul submăsurii 6.1. Cu toate acestea, condiția de eligibilitate de pildă cu privire la dimensiunea exploatației economice, cuprinsă între 12.000 – 50.000 SO, nu este în totalitate corespunzătoare pentru atragerea tinerilor agricultori din zona rurală către finanțare, întrucât mulți dintre potențialii aplicanți nu dețin exploatații de asemenea dimensiuni.

Condiția enunțată nu face obiectul suprareglementării întrucât este respectată legislația de la nivel european (Reg. UE 1305/2013 Art. 19), conform căreia "Statele membre definesc praguri superioare și inferioare pentru a permite exploatațiilor agricole să aibă acces la sprijinul acordat în temeiul alineatului (1) litera (a) punctele (i) și (iii). Pragul inferior stabilit pentru sprijinul prevăzut la alineatul (1) litera (a) punctul (i) (tinerii fermieri) este mai ridicat decât pragul superior stabilit pentru sprijinul prevăzut la alineatul (1) litera (a) punctul (iii) (dezvoltarea fermelor mici)", însă pragul privind dimensiunea economică a exploatațiilor, în cazul sM 6.3 și al sM 6.1, ar putea fi redus.

Cerințe suplimentare identificate (care nu derivă din norme europene și naționale) și potențiale efecte

Cerință suplimentară	Intensitatea cerinței asupra aplicantului	Intensitatea cerinței asupra autorităților responsabile cu gestionarea și implementarea submăsurii	Grad de complexitate al cerinței
În cadrul unei familii, doar unul din membri (soț-soție) poate să beneficieze de	Condiția referitoare la faptul că în cadrul unei familii, doar unul din membri (soț-soție) poate		

sprijin pentru instalare prin intermediul submăsurii 6.1 - Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri.	să beneficieze de sprijin pentru instalare a fost stabilită în baza legislației naționale cu privire la patrimoniul comun. Condiția este restrictivă pentru aplicanți în condițiile în care legislația națională prevede inclusiv opțiunea de separare a patrimoniului comun.		
Respectarea întocmai a planului de afaceri propus inițial, în contextul în care se urmărește îndeplinirea obiectivelor obligatorii și suplimentare, însă nu se respectă <i>ad-literam</i> toate acțiunile propuse inițial pentru atingerea obiectivelor.	În contextul în care modificări minore pot interveni pe parcursul implementării, cerința este una suplimentară care restricționează dezvoltarea și valorificarea oportunităților de către beneficiar, în condițiile în care obiectivele obligatorii și obiectivele suplimentare sunt respectate	Verificarea tuturor documentelor justificative pentru respectarea întocmai a planului de afaceri. Solicitarea și verificarea facturilor emise de către beneficiar, etc.	

În cazul submăsurii 6.1. au fost identificate o serie de măsuri suplimentare care îngreunează procesul de aplicație și implementare al proiectelor. Unul dintre aspectele semnalate, atât prin ancheta pe baza de chestionar, cât și prin interviurile și focus-grupurile realizate, vizează respectarea planului de afaceri *ad-literam*. Această cerință este impusă pentru atingerea obiectivelor strategice propuse prin PNDR, însă se restricționează modul de dezvoltare al beneficiarilor, precum și valorificarea potențialelor oportunități survenite pe perioada de implementare. Astfel, se recomandă ca prin planul de afaceri propus să fie evidențiate obiectivele generale și suplimentare, iar acestea să poată fi atinse prin orice mijloace ivite în perioada de implementare și nu neapărat prin respectarea planului de afaceri, a acțiunilor propuse inițial *ad-literam* (ex. Planul de afaceri prevede atingerea obiectivului de comercializare prin vânzarea unui număr de 20 de bovine. Atingerea obiectivului de comercializare poate fi realizată, în termeni monetari, nu numai prin vânzarea celor 20 de bovine, ci și prin comercializarea altor animale).

În plus, o altă condiție restrictivă face referire la faptul că doar unul din membrii unei familii (soț/ soție) poate accesa pentru sprijin în cadrul sM6.1.

Acțiuni realizate pentru reducerea poverii administrative

Etapă	Măsurile realizate
Depunere/ Implementare	Posibilitatea reducerii dimensiunii economice a exploatației agricole prevăzută la depunerea Cererii de finanțare pe durata de execuție a contractului (definită în Contractul de finanțare), fiind permisă o marjă de maximum 15% în privința fluctuației dimensiunii economice fără a scădea dimensiunea exploatației sub pragul minim stabilit prin condiția de eligibilitate.
Depunere	În primele sesiuni de apeluri de proiecte se cerea înregistrarea exploatației la APIA (fiind necesară justificarea dreptului de proprietate), în prezent este suficientă prezentarea dovezii că aplicantul a făcut cererea pentru transferul exploatației de la cedent la solicitant și ulterior solicitantul poate aduce dovada înregistrării efective la APIA.
Depunere	Folosirea Bazei de date cu preturi de referință extinsă în evaluarea rezonabilității costurilor (solicitantul nefiind nevoit să mai aducă oferte dacă bunurile se regăsesc în Bază).
Depunere	Obținerea extrasului de carte funciara de către Agenție în locul solicitantului.
Depunere	Demersuri realizate pentru finalizarea încheierii unui protocol cu ANAF.
Depunere	Există protocoale pentru a putea primi informații directe: în principiu acestea sunt încheiate cu ANSVSA (Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor) și cu Ministerul Mediului.
Implementare	Notificarea beneficiarului cu 6 luni înaintea depunerii ultimei tranșe de plată în vederea identificării unor eventuale probleme care să conducă la rezilierea contractelor și acordarea de către Agenție a sprijinului în limitele legii în vederea soluționării problemelor.

Pe parcursul anilor 2015-2018 au fost operate o serie de modificări menite să faciliteze procesul de aplicare în cadrul sM 6.1. În acest context, cea mai relevantă modificare constă în posibilitatea reducerii dimensiunii economice a exploatației agricole cu 15%. În consecință, s-a facilitat procesul de aplicație la nivelul submăsurii, oferind posibilitatea aplicanților de a varia dimensiunea exploatației economice pe parcursul perioadei de implementare. Cu toate acestea, exploatațiile agricole trebuie să depășească pragul minimum de 12.000 SO, fapt ce împiedică accesul, în continuare, pentru exploatațiile de dimensiuni foarte mici. În acest sens, nu se favorizează instalarea tinerilor fermieri ca șefi de exploatație întrucât, în contextul actual de dezvoltare al României, cei mai mulți potențiali aplicanți nu dețin resursele necesare pentru implementarea proiectului în condițiile actuale.

Totodată, la nivelul sM 6.1 au fost luate o serie de măsuri prin care să se faciliteze procesul de aplicație, cu referire la reducerea numărului de documente justificative solicitate. Acest tip de măsură are efecte pozitive în contextul în care diminuează povara administrativă resimțită de solicitanți, precum și de beneficiari.

Ațiuni realizate la nivelul altor state membre/regiuni pentru reducerea poverii administrative

În analiza diferitelor programe de dezvoltare rurală se remarcă un anumit nivel de suprareglementare inerent considerând lecțiile învățate în perioada de programare precedentă și necesitatea de a stimula o reformă eficientă în agricultură.

În acest sens, regiunea Veneto a introdus la nivelul submăsurii o serie de criterii similare cu cele folosite în cazul României. Astfel, sunt considerate astfel neeligibile următoarele:

- înființarea de noi ferme prin divizarea unei societăți preexistente în domeniu;
- transferul dreptului de proprietate asupra societății, chiar și pe cote, între soți;
- furnizarea a mai mult de o primă de instalare pe societate.

De asemenea, în regiunea Aragona în cazul submăsurii se solicita ca aplicanții:

- să nu fi fost proprietari ai unei exploatații a cărei marjă netă depășește 20% din venitul din referință;
- să își asume angajamentul de a se instala într-o fermă care se califică drept o prioritate la momentul instalării;
- să își asume angajamentul de a contribui personal cu cel puțin 0,5 UTA la ferma în care se instalează.

De asemenea, la nivelul regiunii Aragona, pentru simplificarea procedurii, planul de afaceri este unic, în cazul în care tânărul fermier care se instalează simultan solicită sprijin prin SM 4.1. În acest caz, investițiile planului corespunzător modernizării vor fi evaluate în conformitate cu criteriile definite la submăsura 4.1.

În regiunea Veneto, pentru simplificarea procedurii, s-au adoptat următoarele soluții:

- desfășurarea de acțiuni de informare pentru beneficiari cu scopul de a clarifica procedurile pentru elaborarea planului de afaceri;
- pregătirea unui plan de afaceri standard pe care aplicanții trebuie să îl realizeze la depunerea cererii de sprijin.

Analiza situației proiectelor contractate la sfârșitul lunii iunie 2018 (în ce măsură simplificările prevăzute în PNDR au favorizat implementarea programului)

Nr. Proiecte Contractate	Nr. Proiecte Finalizate	Nr. Proiecte reziliate
9.967	756	11

La nivelul lunii iunie 2018, se înregistra un număr total de 9.967 (inclusiv 201 proiecte zona ITI) de proiecte contractate, dintre care 756 finalizate (7.75%) și doar 11 reziliate. În condițiile actuale, nu sunt identificate probleme care să cauzeze rezilierea contractelor.

Analiza criteriilor de selecție

În cazul sM 6.1 nu s-au operat modificări la nivelul criteriilor de selecție în perioada 2014-2018.

Criteriu de selecție	Punctaj maxim acordat la nivelul criteriului de selecție (cea mai recentă sesiune)
<i>CS 1 - Principiul sectorului prioritar care vizează sectoarele: zootehnic (bovine, apicultură, ovine și caprine) și vegetal (legumicultura, inclusiv producere de material săditor, pomicultura și producere de sămânță)</i>	Maximum 30 puncte (sesiunea 2018)
<i>CS 2 - Principiul comasării exploatațiilor având în vedere numărul exploatațiilor preluate integral</i>	Maximum 15 puncte (sesiunea 2018)
<i>CS 3 - Principiul nivelului de calificare în domeniul agricol</i>	Maximum 25 puncte (sesiunea 2018)
<i>CS 4 - Principiul potențialului agricol care vizează zonele cu potențial determinate în baza studiilor de specialitate</i>	Maximum 25 puncte (sesiunea 2018)
<i>CS 5 - Principiul raselor/ soiurilor autohtone</i>	Maximum 5 puncte (sesiunea 2018)

Astfel, la nivelul sM 6.1 există 5 criterii de selecție, în baza cărora se alocă punctajul și este realizată delimitarea proiectelor. Ponderea cea mai mare o înregistrează criteriul de selecție 1 – Principiul sectorului prioritar (zootehnic/vegetal), prin care se identifică domeniul de activitate principal al exploatației, în baza domeniul de activitate fiind stabilit și totalul SO. În urma analizei punctajului mediu obținut de către beneficiari, se observă că CS1 înregistrează cele mai apropiate valori față de valoarea maximă (medie de 28,66 puncte).

În plus, o pondere ridicată este acoperită și de CS 3 și CS 4 (fiecare reprezentând maximum 25%) – justificarea constă în faptul că se urmărește valorificarea zonelor cu potențial ridicat, precum și valorificarea nivelului de calificare ridicat în rândul beneficiarilor. Cu toate acestea, se constată că nivelul de calificare al beneficiarilor este unul scăzut (media punctajului înregistrat de beneficiari este de 10,50 puncte).

În cazul CS2 - *Principiul comasării exploatațiilor* sunt înregistrate cele mai mici valori ale punctajului mediu obținut (1,76 puncte din maximum 15 puncte), fiind evidențiat faptul că beneficiarii nu au optat pentru comasarea mai multor exploatații. O posibilă explicație constă în faptul că utilitatea/ fezabilitatea comasării terenurilor este una redusă din punctul de vedere al beneficiarilor, în condițiile în care se poate obține punctajul maxim pentru CS1 fără preluarea integrală a altor exploatații agricole.

Propuneri de reducere a poverii administrative

Etapă	Propuneri de reducere a poverii administrative	Efecte scontate
Depunere	N.A.	N.A.
Selecție	N.A.	N.A.
Implementare	N.A.	N.A.
Monitorizare	Modificarea planului de monitorizare privind stadiul de implementare a planului de afaceri, oferind posibilitatea operării de modificări la nivelul planului de afaceri în funcție de specificul pieței de desfacere sau de situația actuală de dezvoltare, cât timp sunt respectate obiectivele generale. Se recomandă ca anumite modificări minore la nivelul planului de afaceri să poată fi operate fără anunțarea în prealabil a autorității de gestiune.	Facilitează dezvoltarea exploatațiilor agricole prin valorificarea oportunităților de piață ivite în timpul implementării proiectului. Reduce povara administrativă din partea autorității de gestiune privind verificarea respectării întocmai a planului de afaceri.

SM 6.2 Sprijin pentru înființarea de activități neagricole în zone rurale
Prezentarea de ansamblu a submăsurii

Obiectiv	<ul style="list-style-type: none"> diversificarea economiei rurale prin creșterea numărului de microîntreprinderi și întreprinderi mici în sectorul non-agricol, dezvoltarea serviciilor și crearea de locuri de muncă în spațiul rural; încurajarea menținerii și dezvoltării activităților meșteșugărești tradiționale.
Beneficiari eligibili	<ul style="list-style-type: none"> Fermieri sau membrii unei gospodării agricole, care își diversifică activitatea prin înființarea unei activități non-agricole în spațiul rural pentru prima dată; Micro-întreprinderi și întreprinderi mici existente din spațiul rural, care își propun activități non-agricole, pe care pe care nu le-au mai efectuat până la data aplicării pentru sprijin; Micro-întreprinderi și întreprinderi mici noi, înființate în anul depunerii aplicației de finanțare sau cu o vechime de maxim 3 ani fiscali, care nu au desfășurat activități până în momentul depunerii acestora (start-ups);
Activități eligibile	<ul style="list-style-type: none"> Activități de producție (ex: fabricarea produselor textile, îmbrăcăminte, articole de marochinărie, articole de hârtie și carton; fabricarea produselor chimice,

	<p>farmaceutice; activități de prelucrare a produselor lemnoase (producție de combustibil din biomasă – ex : fabricare de peleți); industrie metalurgică, fabricare construcții metalice, mașini, utilaje și echipamente; fabricare produse electrice, electronice) în vederea comercializării, producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile pentru desfășurarea propriei activități, ca parte integrantă a proiectului etc.;</p> <ul style="list-style-type: none">• Activități meșteșugărești (ex: activități de artizanat și alte activități tradiționale non-agricole (ex: olărit, brodat, prelucrarea manuală a fierului, lânii, lemnului, pielii etc.), conform definiției din capitolul 4.4.• Activități turistice (ex: servicii agroturistice de cazare, servicii de cazare în parcuri pentru rulote, camping și tabere, servicii turistice de agrement dependente sau independente de o structura de primire agro-turistica cu funcțiuni de cazare și servicii de alimentație publică, servicii de catering, servicii de ghid turistic;• Servicii (ex: medicale, sanitar-veterinare; reparații mașini, unelte, obiecte casnice; consultanță, contabilitate, juridice, audit; servicii în tehnologia informației și servicii informatice; servicii tehnice, administrative, alte servicii destinate populației din spațiul rural¹ etc).
Flux procedural	<p>Aplicație:</p> <ul style="list-style-type: none">• Completarea Cererii de finanțare, inclusiv a anexelor acesteia, se va face conform modelului standard.• Dosarul Cererii de finanțare cuprinde Cererea de finanțare completată și documentele atașate (conform Listei Documentelor – partea E din Cererea de finanțare), care vor fi scanate și depuse on-line. <p>Selecție:</p> <ul style="list-style-type: none">• Verificarea eligibilității cererii de finanțare;• Verificarea pe teren a cererilor de finanțare;• Verificarea criteriilor de selecție;• Selecția proiectelor;• Contractarea sprijinului nerambursabil <p>Implementare:</p> <ul style="list-style-type: none">• Prima cerere de plată se va depune în maximum 30 de zile de la data semnării Contractului de finanțare și reprezintă 70% din valoarea sprijinului acordat. Plata se va efectua în maxim 90 de zile de la data declarării conformității cererii de plată de către AFIR.• Respectarea conformității activităților întreprinse, rezultatelor și atingerea obiectivelor în raport cu planul de afaceri propus.• Cea de-a doua plată va fi efectuată în urma verificării respectării planului de afaceri. <p>Monitorizare/Sustenabilitate</p> <ul style="list-style-type: none">• Monitorizare pe perioada de 3 ani de la finalul execuției planului de afaceri

Analiza fluxului de implementare a submăsurii

Submăsura 6.2 este implementată prin intermediul Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale și a organismelor regionale. Dosarul cererii de finanțare cuprinde cererea de finanțare și documentele anexă (conform listei și modelului standard) și este depus de către aplicant prin intermediul platformei on-line. Un aspect important este reprezentat de faptul că documentația aferentă nu trebuie să fie semnată și ștampilată pe fiecare pagină. Solicitantul își asumă veridicitatea documentelor, iar dacă la prezentarea acestora în original se constată neconcordanțe care afectează condițiile de eligibilitate sau selecție, proiectul va fi declarat neeligibil.

Ulterior, se efectuează verificarea eligibilității cererii de finanțare de către AFIR, urmate de verificarea pe teren de către entitatea care instrumentează Cererea de finanțare, respectiv OJFIR la schimbarea destinației unei clădiri – pentru agropensiuni și ori de câte ori expertul din partea autorității, cu aprobarea șefului, consideră că este necesar. Scopul verificării pe teren este de a controla datele și informațiile cuprinse în anexele tehnice și administrative cu elementele existente pe amplasamentul propus. Expertul compară verificarea anumitor criterii de eligibilitate pe baza documentelor (etapa verificării administrative) cu realitatea, pentru a se asigura de corectitudinea informațiilor. Spre exemplu, există riscul de a avea un proiect în care obiectivul este realizarea unei pensiuni de 2 etaje, însă aceasta să existe deja sau să existe deja o clădire cu lucrări demarate. În acest ultim exemplu trebuie făcută o distincție între ceea ce există și ce se finanțează prin proiect după contractare.

Selecția proiectelor este realizată în baza criteriilor de selecție definite, cu precizarea că alocarea financiară publică a sub-măsurii aferentă perioadei de depunere continuă, criteriile de selecție, punctajele de selecție, criteriile de departajare și pragul minim sunt realizate la inițiativa AM-PNDR cu consultarea prealabilă și avizarea din partea Comitetului de Monitorizare.

Durata de execuție a contractului de finanțare este de 60 de luni - durata de realizare a obiectivelor și implementarea corectă a Planului de afaceri, de maximum 57 de luni de la semnarea contractului și reprezintă termenul limită până la care beneficiarul poate depune cererea pentru a doua tranșă de plată, la care se adaugă maximum 90 de zile calendaristice pentru efectuarea celei de-a doua tranșe de plată – iar durata de monitorizare a activităților este de 3 ani, de la data ultimei plăți efectuate.

Până la nivelul lunii iunie 2018, submăsura a fost puternic accesată, fiind necesară o alocare mai mare în viitor. Este o măsură fiabilă din punctul de vedere al prevederilor, iar în teritoriu se văd diferențele prin diversitatea de mici investiții susținute în mediul rural. Pentru creșterea accesului către această submăsură au fost introduse o serie de măsuri de simplificări, așa cum sunt prezentate în cele ce urmează.

Cerințe suplimentare identificate (care nu derivă din norme europene și naționale) și potențiale efecte

Cerință suplimentară	Intensitatea cerinței asupra aplicantului	Intensitatea cerinței asupra autorităților responsabile cu gestionarea și implementarea submăsurii	Grad de complexitate al cerinței
Verificarea criteriilor de eligibilitate și selecție este dublată, fiind realizată o dată la evaluarea proiectului și încă o dată în etapa de precontractare. Justificarea constă în faptul că verificarea prevăzută la prima plată s-a mutat la faza de precontractare.	N.A.	Dubla verificare a criteriilor de eligibilitate și selecție într-un interval de timp relativ redus (nu intervin modificări semnificative privind respectarea criteriilor)	
Furnizarea documentelor în original (semnate/ștampilate)	Obținerea documentelor justificative în original (OP bancar, facturi, etc.)		

La nivelul sM 6.2 a fost identificat faptul că autoritatea de gestiune (AFIR) execută o dublă verificare a criteriilor de eligibilitate și de selecție. Astfel, se execută o primă verificare în etapa de selecție/evaluare a proiectelor și o verificare în etapa de pre-contractare. Conform informațiilor obținute, etapa de verificare a criteriilor în etapa de pre-contractare a fost introdusă pentru a elimina verificarea efectuată la prima plată, însă perioada de timp între cele două verificări este una extrem de redusă - nu intervin modificări semnificative privind respectarea criteriilor – astfel că procesul prezintă o utilitate scăzută.

Totodată, în baza analizei s-a determinat faptul că majoritatea documentelor justificative sunt solicitate în original (ștampilate/semnate). Având în vedere tranziția către un sistem digitalizat, cerința este una suplimentară care împiedică buna desfășurare a procesului de verificare – în foarte multe cazuri beneficiarii neputând furniza documentele justificative în original, din cauza modului de lucru cu diferiți furnizori/operatori economici.

Acțiuni realizate pentru reducerea poverii administrative

Etapă	Măsurile realizate
Depunere	Documentația solicitată pentru a accesa această submăsură a fost simplificată, cererea de finanțare include un plan de afaceri simplu (pentru care există și un model pe website), iar documentația justificativă solicitată este de asemenea redusă. Se solicită o parte din avize ori alte documente justificative în faza de contractare sau chiar la faza de realizare a plăților și nu în faza de depunere a aplicației. În cadrul acestei submăsuri s-a putut aplica pe mai multe coduri CAEN (pentru mai multe tipuri de activități).
Depunere	În prezent, AFIR are acces în RECOM (baza de date a ONRC) pentru verificarea acționariatelor, a legăturilor între firme, fiind efectuată o verificare a propriilor baze de date AFIR pentru a se evita dubla finanțare. De asemenea, există interfața comună a APIA pentru verificarea activității agricole și baza de date a Consiliului Concurenței.
Depunere	Obținerea extrasului de carte funciara de către Agenție în locul solicitantului.
Depunere	In curs de finalizare a unui protocol cu ANAF.
Selecție	Există posibilitatea de a avea proiecte depuse care să depășească pragul de 200%, regula aplicată fiind de menținere a termenului de depunere a proiectelor timp de 5 zile (sau până la atingerea pragului de 200% din alocare). Sesiunea de depunere a proiectelor rămâne deschisă minimum 5 zile obligatoriu, indiferent dacă se atinge sau nu pragul de 200%. După expirarea perioadei de 5 zile, sesiunea rămâne deschisă până la atingerea pragului de 200% din valoarea alocată sub-măsurii.
Implementare	Îmbunătățiri la nivel procedural, adaptate practicii economice și sociale (de exemplu posibilitatea renunțării la achiziția de teren, în cadrul submăsurii 6.2, posibilitatea mutării amplasamentului în același UAT/UAT limitrof în cadrul investițiilor ce nu presupun investiții complexe, cu construcții, în cazuri temeinic justificate).
Implementare	Notificarea beneficiarului cu 6 luni înaintea depunerii ultimei tranșe de plată în vederea identificării unor eventuale probleme care să conducă la rezilierea contractelor și acordarea de către Agenție a sprijinului în limitele legii în vederea soluționării problemelor.
Monitorizare	Reducerea perioadei de monitorizare a proiectelor;

La nivelul submăsurii 6.2 a fost atins plafonul maxim al bugetului disponibil pentru finanțare (fiind disponibile finanțări doar în zona ITI Delta Dunării), fapt datorat nivelului de atractivitate ridicat al submăsurii, dar și proceselor de simplificare efectuate. În acest sens, menționăm ca la nivelul sM 6.2 au fost realizate o serie de simplificări privind documentele solicitate către aplicanți, reducându-se numărul acestora în mod semnificativ (o serie de documente justificative sunt furnizate în etapa de contractare sau la efectuarea a plății). În plus,

au fost realizate o serie de îmbunătățiri la nivel procedural, spre exemplu – posibilitatea de renunțare la achiziția de teren, posibilitatea de mutare a amplasamentului în interiorul aceleiași UAT.

Acțiuni realizate la nivelul altor state membre/regiuni pentru reducerea poverii administrative

Niciuna dintre regiunile selectate sau Irlanda nu au aplicat această submăsură.

Analiza situației proiectelor contractate la sfârșitul lunii iunie 2018 (în ce măsură simplificările prevăzute în PNDR au favorizat implementarea programului)

Nr. Proiecte Contractate	Nr. Proiecte Finalizate	Nr. Proiecte reziliate
1883	60	9

La nivelul submăsurii există un număr de 1.883 (inclusiv 53 proiecte zona ITI) de proiecte contractate în perioada actuală de implementare, 60 dintre acestea fiind finalizate (3,3%) și doar 9 reziliate.

Analiza criteriilor de selecție

Criterii de selecție	Punctaj maxim acordat la nivelul criteriului de selecție
CS 1 Principiul diversificării activității agricole a fermierilor/membrilor gospodăriei agricole către activități non agricole	Sesiunea 2015 – Maximum 25 puncte Sesiunea 2018 – Maximum 20 puncte
CS 2 Principiul prioritizării sectoarelor cu potențial de creștere în conformitate cu Strategia Națională de Competitivitate sau Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării	Sesiunea 2015 – Maximum 40 puncte Sesiunea 2018 – Maximum 45 puncte
CS 3 Principiul stimulării activităților turistice în sensul prioritizării activităților agroturistice desfășurate în zonele cu potențial turistic ridicat/ destinații ecoturistice/ zonele cu arii naturale protejate.	Sesiunea 2015 – Maximum 20 puncte Sesiunea 2018 – Maximum 10 puncte
CS4 Principiul stimulării unui nivel ridicat de calitate al planului de afaceri, care va fi stabilit în funcție de producția comercializată sau activitățile prestate, în procent de peste 30% din valoarea primei tranșe de plată.	Sesiunea 2015 – Maximum 15 puncte Sesiunea 2018 – Maximum 25 puncte

La nivelul sM 6.2 au fost selectate o serie de principii pentru selecția criteriilor de selecție, după cum urmează:

1. Principiul diversificării activității agricole a fermierilor/membrilor gospodăriei agricole către activități non agricole;
2. Principiul prioritizării sectoarelor cu potențial de creștere conform Strategiei Naționale de Competitivitate sau SIDD DD;
3. Principiul stimulării activităților turistice în sensul prioritizării activităților agroturistice desfășurate în zonele cu potențial turistic ridicat/destinații ecoturistice/arii naturale protejate, care au fost stabilite în conformitate cu Ordonanța de Urgență nr. 142/2008 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național, cu modificările ulterioare;
4. Principiul stimulării unui nivel ridicat de calitate al planului de afaceri, care va fi stabilit în funcție de producția comercializată sau activitățile prestate, în procent de peste 30% din valoarea primei tranșe de plată.

De asemenea, pentru respectarea strategiei de implementare a submăsurii, au fost operate o serie de modificări privind punctajul maxim acordat la nivel de criteriu de selecție.

În concluzie, se remarcă faptul că există un punctaj de maximum 45 de puncte (40 puncte inițial) pentru CS 2, pentru a se realiza dezvoltarea sectoarelor cu potențial de creștere. În același timp, se acordă maximum 20 de puncte (25 puncte inițial) pentru CS 1 – diversificarea către activități non-agricole. Pe de altă parte, se observă că pe parcursul implementării programului s-a încercat diminuarea atractivității către activitățile turistice și s-a încercat stimularea creșterii nivelului de calitate al planului de afaceri – aceste modificări au apărut ca urmare a numărului ridicat de accesări și a conceptului de a efectua o selecție a proiectelor cu impact ridicat.

Propuneri de reducere a poverii administrative

Etapă	Propuneri de reducere a poverii administrative	Efecte scontate
Depunere	N.A.	
Selecție/ Implementare	<p>Verificarea criteriilor de eligibilitate și selecție va fi realizată o singură dată, la momentul selecției proiectelor.</p> <p>Documentele deja solicitate și depuse de către beneficiari la momentul transmiterii cererii de finanțare și care au fost deja verificate de către autoritatea de gestiune nu vor mai fi re-verificate în etapa de pre-contractare.</p> <p>Pentru cerința privind menținerea criteriilor de eligibilitate și selecție a beneficiarilor se recomandă utilizarea declarației pe propria</p>	<p>Reducerea sarcinii administrative asupra AFIR. Facilitarea procesului de depunere pentru aplicanți.</p> <p>În acest mod, se va evita dubla verificare a documentelor justificative din partea beneficiarilor.</p>

Etapă	Propuneri de reducere a poverii administrative	Efecte scontate
	răspundere – astfel, procesul de verificare al acestei condiții va fi utilizat numai la momentul selecției cererii de finanțare și la finalizarea perioadei de monitorizare a proiectului.	
Monitorizare	NA	NA

sM 6.3 Sprijin pentru dezvoltarea fermelor mici

Prezentarea de ansamblu a submăsurii

Obiectiv	<ul style="list-style-type: none"> • Îmbunătățirea managementului exploatației agricole; • Creșterea orientării către piață și a veniturilor exploatațiilor agricole de mici dimensiuni.
Beneficiari eligibili	<ul style="list-style-type: none"> • Fermieri ale căror exploatații îndeplinesc condițiile definiției fermei mici în cadrul schemei simplificate din Pilonul 1 și au aplicat cel puțin un an această schemă, conform Titlului V din R (UE) nr. 1307/2013.
Activități eligibile	Sprijinul se acordă pentru ferma mică, cu scopul de a facilita dezvoltarea fermelor mici pe baza planului de afaceri (PA). Toate cheltuielile propuse în PA, inclusiv capitalul de lucru și activitățile relevante pentru implementarea corectă a PA aprobat, pot fi eligibile, indiferent de natura acestora.
Flux procedural	Aplicație: <ul style="list-style-type: none"> • Completarea cererii de finanțare, a Planului de afaceri și anexarea documentelor justificative în format electronic, în limba română Selecție:/ Contractare <ul style="list-style-type: none"> • Verificarea eligibilității cererii de finanțare • Solicitarea de informații suplimentare • Verificarea pe teren; • Verificarea criteriilor de eligibilitate și de selecție; • Selecția proiectelor; • Depunerea documentelor necesare contractării; • Verificarea conformității la încheierea deciziei de finanțare Implementare: <ul style="list-style-type: none"> • Depunerea dosarului de plată (Cererea de plată 1 și cererea de plată 2); Monitorizare/Sustenabilitate

- Beneficiarul va trebui să respecte pe toată durata contractului condițiile de implementare corectă a Planului de afaceri, respectiv condițiile de eligibilitate și de selecție și/ sau celelalte obiective prevăzute în Planul de afaceri".

Analiza fluxului de implementare a submăsurii

Submăsura 6.3 prevede parcurgerea fluxului procedural de aplicație, selecție, contractare, implementare și monitorizare și este implementată prin intermediul Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale. Fluxul procedural parcurs în vederea implementării proiectelor finanțate prin această submăsură este prezentat succint în tabelul anterior. Un aspect important de menționat este faptul că dosarul cererii de finanțare poate fi depus numai online pe adresa de internet www.afir.info, solicitanții trebuind să își creeze un cont de utilizator în cadrul acestui portal. De asemenea, prin acest proces se încurajează semnarea electronică a documentelor în format electronic, transmise de către solicitanți în vederea accesării fondurilor nerambursabile acordate. În ceea ce privește etapa de depunere a proiectelor, dificultățile întâmpinate de solicitanți sunt cauzate de lipsa accesului la internet sau lipsa cunoștințelor de utilizare a internetului. În acest sens, fermierii au utilizat serviciul de help-desk, adresând în special întrebări legate de condițiile de instalare pe care trebuie să le îndeplinească tinerii fermieri: locul de muncă, stabilirea sediului social, implementarea planului de afaceri, cerințe de calificare, tipuri de documente acceptate pentru stabilirea eligibilității (certIFICATE, diplome) etc.

Submăsura prevede verificarea pe teren, prin vizită la fața locului, fiind realizată numai în prezența reprezentantului legal al solicitatului. Această este efectuată de către entitatea care instrumentează Cererea de Finanțare, respectiv OJFIR –pentru toate Cererile de finanțare, cu scopul verificării datelor și informațiilor cuprinse în anexele tehnice și administrative cu elementele existente pe amplasamentul propus. Expertul compară verificarea anumitor criterii de eligibilitate și selecție pe baza documentelor (etapa verificării administrative) cu realitatea, pentru a se asigura de corectitudinea informațiilor.

Cererile de plată se depun în două tranșe, prima reprezentând 75% din valoarea sprijinului financiar nerambursabil, în maximum 30 zile de la data semnării de luare la cunoștință de către beneficiar a Deciziei de finanțare semnată de către Directorul General Adjunct al CRFIR. Cea de-a doua tranșă a dosarului cererii de plată reprezentând 25% din valoarea sprijinului financiar nerambursabil după realizarea obiectivelor propuse în planul de afaceri, în maximum 33 luni (57 de luni pentru sectorul pomicol) de la data semnării Deciziei de finanțare.

Beneficiarii sM 6.3 au obligația de a realiza planul de afaceri pentru o perioadă de 3 ani, ulterior având posibilitatea de a continua dezvoltarea fermei înființate prin investiții în cadrul sM 4.1.

Submăsura a cunoscut un grad crescut de interes manifestat de către aplicanți și deși au existat modificări operate la nivelul fluxului de implementare, relativ puține modificări au avut un impact semnificativ asupra procesului de implementare. În plus, anumite schimbări de ordin legislativ (la nivel național) pot avea un impact semnificativ asupra beneficiarilor submăsurii 6.3. Spre exemplu, a fost introdus Ordinul nr. 119/2014

al Ministerului Sănătății pentru aprobarea Normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației, în baza căruia se stabilesc distanțe minime de protecție sanitară între teritoriile protejate și unitățile care produc disconfort și riscuri asupra sănătății populației. De asemenea, există exemplul obligației extinse a fermierilor de a dispune de capacități de stocare a gunoiului de grajd (în sistem individual și/sau comunal). În acest sens, legislația europeană menționează obligația statelor membre de a include în codurile de bune practici reguli privind „capacitatea și construirea bazinelor destinate stocării efluenților de la complexe zootehnice”. Ghidul Fermierului privind Eco-condiționalitatea prevede însă obligația aplicată tuturor fermierilor de a dispune de capacități de depozitare a gunoiului de grajd fără defecte structurale a căror mărime să depășească necesarul de stocare a gunoiului de grajd (existând însă și posibilitatea depozitării temporare pe câmp respectându-se anumite restricții), ținând seama de perioada cea mai lungă de interdicție pentru aplicarea îngrășămintelor organice pe terenul agricol. Astfel, beneficiarii proiectelor au semnalat dificultăți majore în respectarea prevederilor impuse.

Cerințe suplimentare identificate (care nu derivă din norme europene și naționale) și potențiale efecte

Cerință suplimentară	Intensitatea cerinței asupra aplicantului	Intensitatea cerinței asupra autorităților responsabile cu gestionarea și implementarea submăsurii	Grad de complexitate al cerinței
Condiție ca aplicantul să aibă stabilit domiciliul/ sediul social în Unitatea Administrativ Teritorială în care este înregistrată exploatarea. Locul de muncă al solicitantului să fie în același UAT sau zona limitrofă a UAT-ului în care este înregistrată exploatarea	Restricționare în condițiile în care locația de implementare a proiectului rămâne cea stabilită prin cererea de finanțare. Totodată, condiția nu oferă o certitudine asupra unei gestionări adecvate a exploatarei sau asupra unei implementări corespunzătoare a planului de afaceri, acestea revin în sarcina beneficiarului, fiind asumate de către acesta în momentul depunerii/ contractării.	N.A.	
În cadrul unei familii (soț/soție), doar unul dintre membri poate beneficia de sprijin, indiferent de forma de organizare a membrilor familiei aferentă accesării submăsurii 6.3 (PFA, II, IF, SRL).	Condiție referitoare la faptul că în cadrul unei familii, doar unul din membri (soț-soție) poate să beneficieze de sprijin pentru instalare a fost stabilită în baza legislației naționale cu privire la patrimoniul comun. Condiție restrictivă pentru aplicanți în condițiile în care	N.A.	

<i>Cerință suplimentară</i>	<i>Intensitatea cerinței asupra aplicantului</i>	<i>Intensitatea cerinței asupra autorităților responsabile cu gestionarea și implementarea submăsurii</i>	<i>Grad de complexitate al cerinței</i>
	legislația națională prevede inclusiv opțiunea de separare a patrimoniului comun.		
Solicitarea de documente justificative irelevante în contextul implementării anumitor proiecte (negații, clasarea notificării, obținere document din partea Gărzii de Mediu și Direcției Sănătate Publică)	Obținerea acestor documente presupune o sarcină suplimentară pentru beneficiar.	Sarcină administrativă suplimentară prin verificarea conformității documentelor (în condițiile în care anumite documente justificative nu sunt utile – în funcție de specificul proiectului)	
Respectarea întocmai a planului de afaceri propus inițial.	Condiție suplimentară în contextul în care se pot atinge obiectivele planificate prin planul de afaceri fără a urmări ad-literam cele prezentate inițial prin plan.		

Submăsura 6.3 prezintă o serie de condiționalități impuse în mod suplimentar față de normele europene. Astfel, la nivelul submăsurii a fost identificată condiția ca aplicantul să aibă domiciliul/ sediul social, precum și locul de muncă în UAT-ul în care este înregistrată exploatarea, condiție total restrictivă întrucât obiectivele impuse prin planul de afaceri pot fi îndeplinite și fără respectarea acestei condiții. În același timp, având în vedere specificul larg de activitate al submăsurii, beneficiarilor le sunt solicitate aceleași avize/documente justificative, indiferent de specificul activității acestora.

În plus, s-a identificat cerința suplimentară în privința respectării planului de afaceri ad-literam (condiție generală la nivelul submăsurilor ce cuprind plan de afaceri), condiție ce ar putea fi eliminată, cât timp obiectivele generale ale planului de afaceri sunt îndeplinite. Această cerință este impusă pentru atingerea obiectivelor strategice propuse prin PNDR, însă se restricționează modul de dezvoltare al beneficiarilor, precum și valorificarea potențialelor oportunități survenite pe perioada de implementare. Astfel, se recomandă ca prin planul de afaceri propus să fie evidențiate obiectivele generale și suplimentare, iar acestea să poată fi atinse prin orice mijloace ivite în perioada de implementare și nu neapărat prin respectarea planului de afaceri ad-literam.

Acțiuni realizate pentru reducerea poverii administrative

Etapă	Măsurile realizate
Depunere	<ul style="list-style-type: none">Nivelul de pregătire educațională/profesională a aplicantului de minim 8 clase, în sensul în care inițial era prevăzut un minim de 10 clase - a fost stabilit ținând cont de minimul impus de lege
Depunere	<ul style="list-style-type: none">Depunere on-line a aplicațiilor de finanțare prin intermediul sistemului informatic SPCDR
Depunere	<ul style="list-style-type: none">Folosirea Bazei de date cu prețuri de referință extinsă în evaluarea rezonabilității costurilor (solicitantul nu mai este nevoit să aducă oferte dacă bunurile se regăsesc în Bază).
Depunere	<ul style="list-style-type: none">Obținerea extrasului de carte funciară de către Agenție în locul solicitantului;
Depunere	<ul style="list-style-type: none">În curs de finalizare a unui protocol cu ANAF.
Contractare	N.A.
Implementare	<ul style="list-style-type: none">Posibilitatea reducerii dimensiunii economice a exploatației agricole prevăzută la depunerea Cererii de finanțare pe durata de execuție a contractului (definită în Contractul de finanțare), fiind permisă o marjă de maximum 15% în privința fluctuației dimensiunii economice fără a scădea dimensiunea exploatației sub pragul minim stabilit prin condiția de eligibilitate.
Implementare	<ul style="list-style-type: none">Notificarea beneficiarului cu 6 luni înaintea depunerii ultimei tranșe de plată în vederea identificării unor eventuale probleme care să conducă la rezilierea contractelor și acordarea de către Agenție a sprijinului în limitele legii în vederea soluționării problemelor.

Acțiuni realizate la nivelul altor state membre/regiuni pentru reducerea poverii administrative

Niciuna dintre regiunile selectate ori Irlanda nu au aplicat această submăsură.

Analiza situației proiectelor contractate la sfârșitul lunii iunie 2018 (în ce măsură simplificările prevăzute în PNDR au favorizat implementarea programului)

Nr. proiecte contractate	Nr. proiecte finalizate	Nr. proiecte reziliate
7.678	181	6

La nivelul submăsurii 6.3 s-a înregistrat un număr de 7.678 (inclusiv 75 proiecte zona ITI) proiecte, din care 181 (2,4%) finalizate și 6 reziliate, la finalul lunii iunie 2018.

Analiza criteriilor de selecție

Criterii de selecție	Punctaj maxim acordat la nivelul criteriului de selecție
CS 1 Principiul nivelului de calificare în domeniul agricol (în funcție de nivelul de educație și/ sau calificare în domeniul agricol)	- Maximum 20 puncte (sesiunea 2015) - Maximum 20 puncte (sesiunea 2018)
CS 2 Principiul sectorului prioritar care vizează sectorul zootehnic (bovine, apicultură, ovine și caprine) și vegetal (legumicultura, inclusiv producția de material săditor, pomicultura și producția de semințe).	- Maximum 15 puncte (sesiunea 2015) - Maximum 15 puncte (sesiunea 2018)
CS 3 Principiul potențialului agricol al zonei care vizează zonele cu potențial determinate în baza studiilor de specialitate	- Maximum 30 puncte (sesiunea 2015) - Maximum 30 puncte (sesiunea 2018)
CS 4 Principiul fermelor de familie	- Maximum 30 puncte (sesiunea 2015) - Maximum 30 puncte (sesiunea 2018)
CS 5 Principiul raselor/ soiurilor autohtone	- Maximum 5 puncte (sesiunea 2015) - Maximum 5 puncte (sesiunea 2018)

Pentru a se urmări obiectivul de implementare al submăsurii au fost utilizate următoarele criterii de punctare a proiectelor: 1. Principiul nivelului de calificare în domeniul agricol (în funcție de nivelul de educație și/sau calificare în domeniul agricol); 2. Principiul sectorului prioritar care vizează sectorul zootehnic (bovine, apicultură, ovine și caprine) și vegetal (legumicultura, inclusiv producția de material săditor, pomicultura și producția de semințe); 3. Principiul potențialului agricol care vizează zonele cu potențial determinate în baza studiilor de specialitate; 4. Principiul fermelor de familie; 5. Principiul raselor/ soiurilor autohtone.

Se observă că principiul potențialului agricol al zonei ocupă o pondere de 30% și înregistrează cel mai ridicat punctaj mediu la nivelul proiectelor contractate (23,49 puncte). În mod practic, reprezintă principalul criteriu urmărit de către aplicanți pentru obținerea punctajului. În același timp, CS 4 – Principiul fermelor de familie – ocupă o pondere de 30%, însă punctajul mediu obținut este de 3,90 puncte, ceea ce indică un accent scăzut pus pe fermele de familie, la nivelul beneficiarilor prin PNDR.

În cazul CS 1 și CS 2 se înregistrează un punctaj peste jumătate din valoarea maximă, observându-se că, în medie, calificarea beneficiarilor se rezumă la un curs de calificare de minimum Nivel I în domeniul agricol, agro-alimentar, veterinar sau economie agrară. Nu în ultimul rând, principiul raselor/soiurilor autohtone este

punctat într-o foarte mică măsură de către aplicanți, reprezentând totodată un criteriu la nivelul căruia nu se pot realiza diferențe semnificative ale punctajului (ponderare de doar 5%).

Propuneri de reducere a poverii administrative

Etapă	Propuneri de reducere a poverii administrative	Efecte scontate
Depunere	Eliminarea condiției ca aplicantul să aibă stabilit domiciliul/ sediul social și locul de muncă în Unitatea Administrativ Teritorială în care este înregistrată exploatarea. Sau, condiția poate fi reformulată astfel: ” domiciliul/ sediul social și locul de muncă al aplicantului se află în UAT-ul în care se va realiza investiția sau într-o zonă limitrofă aflată la o distanță de maxim 50 de km de aceasta”	Măsura propusă ar reduce limitele administrative și ar crește gradul de accesare în cadrul submăsurii, în sensul în care ar permite tuturor potențialilor beneficiari desfășurarea activităților în alte UAT-uri. Totodată, s-ar facilita procesul de aplicație pentru beneficiari (aceștia nu sunt nevoiți să schimbe domiciliul sau locul de muncă). Autoritatea contractantă se poate asigura de gestionarea adecvată a planului de afaceri numai prin angajamentul pe care beneficiarul și-l asumă în momentul depunerii/contractării.
Implementare	Identificarea avizelor, documentelor justificative relevante, în funcție de specificul proiectelor și solicitarea acestora în consecință. Stabilirea, în mod clar, a documentelor justificative necesare. (Ex. Nu este necesar aviz de mediu sau aviz din partea DSP pentru anumite proiecte)	Măsura propusă ar reduce limitele administrative și ar elimina procesul de obținere, din partea beneficiarului, a avizelor solicitate (în condițiile irelevanței acestora și a lipsei temeiului legal, fiind un proces care îngreunează aplicația/implementarea proiectului). Totodată, s-ar evita sarcina suplimentară impusă la nivelul AFIR, prin eliminarea procesului de verificare a veridicității avizelor.
Monitorizare	Modificarea planului de monitorizare privind stadiul de implementare a planului de afaceri, oferind posibilitatea operării de modificări la nivelul planului de afaceri în funcție de specificul pieței de desfacere sau de situația actuală de dezvoltare, cât timp sunt respectate obiectivele obligatorii/suplimentare. Se recomandă ca anumite modificări la nivelul planului de afaceri să poată fi operate fără anunțarea în prealabil a	Facilitează dezvoltarea exploatațiilor agricole prin valorificarea oportunităților de piață ivite în timpul implementării proiectului. Reduce povara administrativă din partea autorității de gestiune privind verificarea respectării întocmai a planului de afaceri.

Etapă	Propuneri de reducere a poverii administrative	Efecte scontate
	autorității de gestiune. Autoritatea de gestiune va fi anunțată numai în condițiile în care sunt operate modificări asupra obiectivelor obligatorii/suplimentare asumate prin planul de afaceri și nu atunci când sunt operate modificări asupra acțiunilor necesare pentru îndeplinirea obiectivelor (dacă prin modificări nu sunt alterate punctajele alocate pe criterii de selecție).	

SM 6.4 Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole

Prezentarea de ansamblu a submăsurii

Obiectiv	<ul style="list-style-type: none"> Stimularea mediului de afaceri din rural, contribuind la creșterea numărului de activități non-agricole desfășurate în zonele rurale; Dezvoltarea activităților non-agricole existente; crearea de locuri de muncă, creșterea veniturilor populației rurale și diminuarea disparităților dintre rural și urban;
Beneficiari eligibili	<ul style="list-style-type: none"> Micro-întreprinderile și întreprinderile mici existente, din spațiul rural; Micro-întreprinderile și întreprinderile mici nou-înființate, din spațiul rural, care fac dovada cofinanțării; Fermierii sau membrii unor gospodării agricole care își diversifică activitatea de bază agricolă prin dezvoltarea unei activități non-agricole în cadrul întreprinderii deja existente încadrabile în microîntreprinderi și întreprinderi mici;
Activități eligibile	<ul style="list-style-type: none"> Activități de producție (ex: fabricarea produselor textile, îmbrăcăminte, articole de marochinărie, articole de hârtie și carton; fabricarea produselor chimice, farmaceutice; activități de prelucrare a produselor lemnoase; industrie metalurgică, fabricare construcții metalice, mașini, utilaje și echipamente; fabricare produse electrice, electronice, etc.); Activități meșteșugărești (ex: activități de artizanat și alte activități tradiționale non-agricole (ex: olărit, brodat, prelucrarea manuală a fierului, lânii, lemnului, pielii etc.); Activități turistice (ex: servicii agroturistice de cazare, servicii de cazare în parcuri pentru rulote, camping și tabere, servicii turistice de agrement și alimentație publică, servicii de catering, servicii de ghidaj turistic); Furnizarea de servicii de ex: medicale, sociale, sanitar-veterinare; reparații mașini, unelte, obiecte casnice; consultanță, contabilitate, juridice, audit; servicii în tehnologia informației și servicii informatice; servicii tehnice, administrative etc., inclusiv construcții, reconstrucții și/sau modernizarea spațiilor și zonelor aferente desfășurării activităților;

	<ul style="list-style-type: none">• Fabricarea de peleți și brichete din biomasă.
Flux procedural	<p>Etapa de depunere a cererii</p> <ul style="list-style-type: none">• Completarea și depunerea on-line a Cererii de Finanțare și a anexelor aferente (înregistrarea prealabilă a aplicațiilor pe site-ul AFIR); <p>Etapa de evaluare și selecție</p> <ul style="list-style-type: none">• Încadrarea Cererii de finanțare în funcție de prescoring: Cererea de finanțare se verifică din punct de vedere al eligibilității și al criteriilor de selecție, în cazul în care auto evaluarea scorului (punctajului) solicitantului este mai mare sau egală cu pragul de calitate al lunii în care a depus Cererea de finanțare;• Verificarea eligibilității tehnice și financiare constă în: verificarea eligibilității solicitantului; verificarea criteriilor de eligibilitate; verificarea bugetului indicativ al proiectului; verificarea Studiului de fezabilitate și a tuturor documentelor anexate.• Verificarea pe teren se realizează de către entitățile care instrumentează Cererea de finanțare numai pentru proiectele care vizează modernizări, respectiv: OJFIR – pentru Cererile de Finanțare fără construcții- montaj; CRFIR – pentru Cererile de Finanțare cu construcții- montaj;• Verificarea criteriilor de selecție: în urma verificării eligibilității și a criteriilor de selecție pot exista următoarele situații: proiectul este neeligibil, caz în care solicitantul este înștiințat cu privire la acest aspect; proiectul este neconform, caz în care solicitantul este înștiințat cu privire la acest aspect; proiectul este eligibil și va avea un punctaj \geq pragul de calitate lunar, caz în care proiectul va trece la etapa de verificare a criteriilor de selecție;• Selecția proiectelor eligibile se face în ordinea descrescătoare a punctajului de selecție în cadrul alocării disponibile. Se va publica un Raport de selecție, iar aplicații pot depune contestații on-line, care vor fi soluționate de AFIR. <p>Etapa de contractare</p> <ul style="list-style-type: none">• În termen de maxim 4 luni/7 luni de la primirea Notificării privind selectarea Cererii de finanțare, solicitantul va depune la sediul OJFIR/CRFIR documentele necesare în vederea încheierii Contractului de finanțare nerambursabilă, în original;• Semnarea contractului de finanțare. <p>Etapa de implementare</p> <ul style="list-style-type: none">• Beneficiarul poate primi valoarea avansului numai după primirea avizului favorabil din partea AFIR asupra cel puțin a unei proceduri de achiziții și numai după semnarea contractului de finanțare.• Derularea procedurilor de achiziții pentru bunuri, servicii și execuție lucrări.• Depunerea dosarului pentru cererea primei tranșe de plată și documentele justificative în termen de cel mult 6 luni de la data semnării Contractului de finanțare, în cazul proiectelor pentru investiții în achiziții simple, respectiv în termen de cel mult 12 luni de la data semnării Contractului de finanțare în cazul proiectelor pentru investiții ce presupun construcții-montaj. <p>Etapa de monitorizare:</p> <ul style="list-style-type: none">• Verificarea îndeplinirii condițiilor asumate de beneficiar.

Analiza fluxului de implementare a submăsurii

Submăsura 6.4 a presupus un flux de implementare care a favorizat depunerea unui număr ridicat de proiecte, aceasta prezentând un grad ridicat de atractivitate din partea potențialilor beneficiari. Submăsura 6.4 prezintă și o caracteristică teritorială, fiind lansată și sM 6.4 aferentă ITI Delta Dunării, iar în general aceasta s-a bucurat de un succes real, neexistând foarte multe probleme în implementare.

Fondurile pentru sM 6.4 la nivel național au fost epuizate într-un timp foarte scurt, în urma lansării a trei sesiuni de depunere a proiectelor, în vreme ce fondurile alocate ITI au fost epuizate în urma a două sesiuni de depunere a proiectelor. În cazul sub-măsurii 6.4, în anul 2017, odată cu coborârea pragului, au fost depuse proiecte în valoarea totală de peste 200% din alocarea pe sub-măsură.

Au existat anumite solicitări din partea beneficiarilor cu privire la simplificarea documentației solicitate la momentul depunerii proiectelor. Ca urmare a acestor solicitări, pe parcursul celor 3 sesiuni, au fost întreprinse acțiuni de simplificare: s-au schimbat criteriile de selecție, s-au simplificat procedurile legate de documentele administrative. Aceste modificări ale fluxului procedural au apărut și ca urmare a flexibilității manifestate de autoritățile implicate în gestionarea programului în adresarea nevoilor beneficiarilor, pentru a facilita implementarea proiectelor acestora.

Pe parcursul derulării apelurilor de depunere a proiectelor, fluxul procedural a suferit unele modificări, precum renunțarea la prezentarea unor documente în etapa de depunere (avize, acorduri) și solicitarea acestora fie la contractare, fie în etapa de efectuare a plăților. De asemenea, au existat unele îmbunătățiri la nivel procedural, adaptate practicii economice și sociale, precum prelungirea perioadei de depunere a anumitor documente. Cu toate acestea, este considerat că perioada de la etapa de depunere a cererii de finanțare la etapa de contractare este destul de extinsă, uneori aceasta afectând bugetul proiectului.

De asemenea, un criteriu de eligibilitate care a prezentat dificultăți ridicate pentru aplicanți și a condus la o rată de respingere mare este cel pentru dovedirea calității de fermier, dar nu din lipsa documentației sau a dificultății obținerii acesteia, ci din cauza unor erori în depunerea corectă a extraselor din Registrul Agricol. Aceste diferențe se observă în momentul verificărilor pe teren când sunt constatate neconcordanțe cu informațiile prezentate în registru.

Fluxul de implementare a submăsurii este unul în general fluidizat, implicând mai multe instituții publice (AM, AFIR) și prevăzând în mod recurent măsuri de simplificare a procedurilor administrative, care să faciliteze depunerea și implementarea proiectelor, pe de o parte, precum și controlul și monitorizarea eficientă a acestora, de către instituțiile responsabile cu gestionarea submăsurii.

Cerințe suplimentare identificate (care nu derivă din norme europene și naționale) și potențiale efecte

<i>Cerință suplimentară</i>	<i>Intensitatea cerinței asupra aplicantului</i>	<i>Intensitatea cerinței asupra autorităților responsabile cu gestionarea și implementarea submăsurii</i>	<i>Grad de complexitate al cerinței</i>
Condiția privind localizarea exploatației în UAT-ul în care se va realiza investiția este o condiție stabilită de AM PNDR în baza concluziilor Comitetului de Monitorizare și a fost creată în special pentru agro-pensiuni	Această cerință este însă mai sensibilă în cazurile în care localizarea exploatației este într-un UAT învecinat cu cel al investiției (distanța fizică fiind redusă), creând astfel bariere în accesarea submăsurii de către fermierii aflați într-o astfel de situație.	NA	
Imposibilitatea de realizare în regim propriu a unei construcții pentru amplasarea utiliajelor achiziționate în cadrul investiției și obligativitatea ca aceasta să se realizeze prin procedura de achiziții.	Această prevedere generează dificultăți suplimentare (de ordin administrativ și de timp) asupra beneficiarilor care au posibilitatea de a realiza construcția cu fonduri proprii, dar sunt obligați să parcurgă toți pașii procedurali ai unei achiziții publice	NA	

În urma analizării aspectelor care pot genera suprareglementare la nivelul submăsurii 6.4., au fost identificate două cerințe care sunt considerate a genera dificultăți în implementarea submăsurii. Astfel, condiția privind localizarea exploatației în UAT-ul în care se va realiza investiția este o condiție stabilită de AM PNDR în baza concluziilor Comitetului de Monitorizare și a fost creată în special pentru agro-pensiuni, în baza ordinului emis de ANT care prevede implicarea clienților agro-pensiunilor în activitatea acestora și servirea cu produse realizate în cadrul agro-pensiunilor. În acest sens, s-a considerat necesar ca agro-pensiunea să fie în același UAT cu exploatația pentru a nu exista necesitatea de a deplasa clienții în altă locație. Acest aspect ar putea fi îmbunătățit însă la nivelul Autorității de Management, prin stabilirea unei zone predefinite, respectiv a unei distanțe maxime acceptate între locația exploatației și cea în care se realizează investiția, care ar permite atingerea aceluiași obiectiv stabilit prin această cerință.

În ceea ce privește încadrarea realizării unei construcții în regim propriu ca și cheltuieli neeligibile, aceasta este mai degrabă o situație punctuală și se propune identificarea unor soluții procedurale de rezolvare a acestora prin analiza impactului acestor eforturi asupra beneficiarilor aflați în această situație.

Ațiuni realizate pentru reducerea poverii administrative

Etapă	Măsurile realizate
Depunere	<ul style="list-style-type: none">• Au existat anumite solicitări din partea beneficiarilor cu privire la simplificarea documentației solicitate la momentul depunerii proiectelor. Ca urmare a acestor solicitări, pe parcursul celor 3 sesiuni lansate au fost întreprinse acțiuni de simplificare precum:<ul style="list-style-type: none">➤ s-au schimbat criteriile de selecție;➤ s-au simplificat procedurile legate de documentele administrative;➤ a fost redus numărul de documente prezentate de către beneficiari în etapa de depunere a proiectelor (avize, acorduri), acestea fiind prezentate fie la contractare, fie în etapa de plăți.• În cadrul acestei submăsuri s-a putut aplica pe mai multe coduri CAEN (pentru mai multe tipuri de activități), în situația în care activitățile aferente codurilor CAEN se completează, dezvoltă sau se optimizează reciproc.• Au fost realizate îmbunătățiri la nivel procedural, adaptate practicii economice și sociale, precum extinderea perioadei de depunere a anumitor documente.• Folosirea Bazei de date cu prețuri de referință extinsă în evaluarea rezonabilității costurilor (solicitantul nu mai este nevoit să aducă oferte dacă bunurile se regăsesc în această bază de date).• Obținerea extrasului de carte funciară de către Agenție în locul solicitantului.
Contractare	<ul style="list-style-type: none">• Beneficiarii pot prezenta în termen de 12 luni proiectul tehnic, comparativ cu perioada de 6 luni stabilită inițial.• Posibilitatea de a depune documente justificative în etapa de contractare sau chiar de plată, oferind mai mult timp pentru obținerea avizelor specifice.
Implementare	<ul style="list-style-type: none">• Față de perioada de programare anterioară, când în cazul măsurilor forfetare se solicitau beneficiarilor atât facturi, cât și documente de plată și alte documente justificative, în perioada curentă de programare, beneficiarii trebuie să prezinte doar facturile pentru demonstrarea posesiei și a plății pentru bunurile achiziționate.• Notificarea beneficiarului cu 6 luni înaintea depunerii ultimei tranșe de plată, în vederea identificării unor eventuale probleme care să conducă la rezilierea contractelor și acordarea de către Agenție a sprijinului în limitele legii pentru soluționarea problemelor.

Ațiuni realizate la nivelul altor state membre/regiuni pentru reducerea poverii administrative

În Veneto, similar României, investițiile trebuie realizate și/sau deținute în cadrul activelor funciare deținute de companie.

În vederea simplificării procedurilor, în Regiunea Veneto s-au realizat următoarele:

- a) formatarea modalității de prezentare a proiectului, care conține toate datele și elementele necesare pentru o evaluare obiectivă a criteriilor;
- b) eligibilitatea și rambursarea cheltuielilor pe baza unor proceduri detaliate pentru a garanta rezonabilitatea costurilor și a reduce șansele de eroare atât de către beneficiar, cât și de către autoritățile responsabile.

În ceea ce privește modul de prezentare a proiectului, secțiunile pe care potențialii beneficiari le detaliază includ:

- Prezentarea ideii de proiect – incluzând descrierea inițiativei și susținerea originalității acesteia, puncte tari și vulnerabilități ale inițiativei; o descriere sumară privind modul de realizare/finanțare a activității extra-agricole care face obiectul finanțării; descrierea produselor extra-agricole (inclusiv cu referire la activitățile și producția agricolă și forestieră);
- Prezentarea resurselor umane – descrierea aptitudinilor persoanelor implicate în activitatea fermei, subliniindu-se experiența cea mai relevantă (studii absolvite, experiență de lucru);
- Descrierea tipului de clienți și a strategiei de marketing (detaliind tipologia clientului vizat de către inițiativă; numărul mediu anual de clienți estimat a fi atins; mijloacele și canalele promoționale ce vor fi utilizate pentru atragerea clienților);
- Planificarea cheltuielilor (incluzând și defalcarea cheltuielilor în funcție de activități și descrierea sintetică a bunurilor precum și a necesității și funcționalității lor în contextul proiectului).

Analiza situației proiectelor contractate la sfârșitul lunii iunie 2018 (în ce măsură simplificările prevăzute în PNDR au favorizat implementarea programului)

Până la finalul lunii iunie 2018, din cele 838 proiecte contractate în perioada 2014-2020, doar 22 au fost reziliate, aspect ce evidențiază faptul că nu există probleme semnificative întâmpinate în implementarea proiectelor. De asemenea, din cele 297 proiecte contractate care provin din tranziție peste 67% au fost deja finalizate.

Nr. proiecte contractate	Nr. proiecte finalizate	Nr. proiecte reziliate
829 9 – ITI Delta Dunării	142	22

Analiza criteriilor de selecție

Criterii de selecție	Punctaj maxim acordat la nivelul criteriului de selecție
CS 1 Principiul diversificării activității agricole a fermelor existente către activități non-agricole	- Maximum 20 puncte (sesiunea 2017) - Maximum 10 puncte (sesiunea 2016) - Maximum 30 puncte (sesiunea 2015)
CS 2 Principiul prioritizării sectoarelor cu potențial de creștere în conformitate cu Strategia Națională de	- Maximum 35 puncte (sesiunea 2017)

Criterii de selecție	Punctaj maxim acordat la nivelul criteriului de selecție
Competitivitate sau Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării CS 2 Principiul prioritizării sectoarelor cu potențial de creștere (Textile și pielărie, Industrii creative și culturale – inclusiv meșteșuguri, Activități de servicii în tehnologia informației, agroturism, servicii pentru populația din spațiul rural) CS 2 Principiul prioritizării sectoarelor cu potențial de creștere (Textile și pielărie, Industrii creative și culturale – inclusiv meșteșuguri, Activități de servicii în tehnologia informației, agroturism etc.)	- Maximum 25 puncte (sesiunea 2016) - Maximum 35 puncte (sesiunea 2015)
CS 3 Principiul stimulării activităților turistice în sensul prioritizării activităților agroturistice desfășurate în zonele cu potențial turistic ridicat/ destinații ecoturistice/ zonele cu arii naturale protejate.	- Maximum 10 puncte (sesiunea 2017) - Maximum 20 puncte (sesiunea 2016) - Maximum 20 puncte (sesiunea 2015)
CS 4 Principiul derulării activităților anterioare ca activitate generală de management a firmei, pentru o mai bună gestionare a activității economice;	- Maximum 20 puncte (sesiunea 2017) - Maximum 30 puncte (sesiunea 2016) - Maximum 20 puncte (sesiunea 2015)
CS 5 Principiul localizării întregii activități a solicitantului în spațiul rural	- Maximum 15 puncte (sesiunea 2017) - Maximum 15 puncte (sesiunea 2016) - Maximum 15 puncte (sesiunea 2015)

În cadrul celor trei sesiuni de depunere finalizate s-au aplicat 5 principii de selecție, principiul care a beneficiat de cea mai ridicată pondere, respectiv 35% din totalul punctajului acordat (în cadrul apelurilor de proiecte 1 și 3), fiind principiul prioritizării sectoarelor cu potențial de creștere în conformitate cu Strategia Națională de Competitivitate sau Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării (apelul 3) sau în cadrul sectoarelor textile și pielărie, industrii creative și culturale – inclusiv meșteșuguri, activități de servicii în tehnologia informației, agroturism etc. (apelul 1).

În ceea ce privește principiul diversificării activității agricole a fermelor existente către activități non-agricole, cu toate că acesta a existat în toate sesiunile de proiecte, punctarea acestuia a suferit fluctuații considerabile în funcție de fiecare apel de proiecte, criteriul fiind punctat cu 10, 20 și respectiv 30 puncte, în funcție de relevanța acordată acestuia la fiecare moment specific al lansării apelurilor de proiecte.

Nu au fost identificate probleme specifice în ceea ce privește aplicarea și respectarea criteriilor de selecție pe această submăsură, acestea fiind considerate relevante din perspectiva ierarhizării proiectelor cu o contribuție efectivă la atingerea obiectivelor strategiei.

Comparativ cu situația din anul 2017, s-a discutat despre introducerea unui nou criteriu de selecție legat de realizarea investițiilor pentru producția de combustibil din biomasă în vederea comercializării (modificarea se regăsește în versiunea VI a PNDR); criteriul de selecție a fost introdus atât la nivel național, cât și pentru

aria de aplicabilitate ITI Delta Dunării. Se recomandă realizarea unei analize a eficienței păstrării acestui criteriu pentru perioada următoare de programare pentru a înțelege aplicabilitatea și relevanța acestuia în procesul de selecție.

Propuneri de reducere a poverii administrative

Etapă	Propuneri de reducere a poverii administrative	Efecte scontate
Depunere	<ul style="list-style-type: none">Ar fi util să se creeze sinergii cu Măsura 2 din PNDR 2014-2020, astfel încât beneficiarii să primească servicii de consiliere, care să-i ajute să-și dezvolte cu succes ideile de afaceri.	La nivelul beneficiarilor, implementarea unei astfel de măsuri ar putea avea un impact asupra gradului de accesare al submăsurii. Pentru beneficiarii acestei submăsuri este considerat oportun să beneficieze de consultanță și consiliere pentru implementarea cu succes a propriilor idei și proiecte.
	<ul style="list-style-type: none">Posibilitatea de a discuta în baza protocoalelor cu Ministerul Mediului și cu ANSVSA pentru a facilita procesul de obținere a avizelor.	Această măsură ar simplifica etapa de depunere a proiectelor, în sensul că ar fi necesară o perioadă mai scurtă de timp pentru ca beneficiarii să obțină avizele necesare depunerii proiectelor.
	<ul style="list-style-type: none">Ar fi utilă o mai clară definire a activității meșteșugărești dacă se dorește menținerea punctării suplimentare în următoarea perioadă de programare.	Definirea activității meșteșugărești nu este bine reglementată la nivel național (Legea privind activitățile meșteșugărești), acest aspect fiind demonstrat printr-o simplă adresă de la primărie în baza căreia se menționează că solicitantul este meșteșugar. O mai bună reglementare a acestui concept ar facilita modalitatea de acordare a punctajului în mod transparent pentru toate proiectele care vizează astfel de activități.
	<ul style="list-style-type: none">Condiția privind localizarea exploatației în UAT-ul în care se va realiza investiția ar putea fi transpusă în "localizarea exploatației în UAT-ul în care se va realiza investiția sau într-o zonă limitrofă aflată la o distanță de maxim 50 de km de aceasta".	Măsura propusă ar reduce limitele administrative, în sensul în care ar permite beneficiarilor localizați la granița unui UAT să își desfășoare activitatea și într-un UAT învecinat, cu condiția de a contribui în continuare la atingerea obiectivelor stabilite de respectarea acestei cerințe (de exemplu clienții trebuie să aibă posibilitatea de a se implica în activitățile din cadrul agropensiunii și să fie serviți cu produse realizate în cadrul acesteia).
	<ul style="list-style-type: none">Solicitarea unor anumite avize (de exemplu privind energia electrică, apă și gaze) la demararea investiției și nu	Măsura propusă ar simplifica pe de o parte, efortul aplicanților de a obține respectivele avize încă de la momentul depunerii proiectelor, precum și efortul autorităților de management care ar verifica avizele

Etapă	Propuneri de reducere a poverii administrative	Efecte scontate
	la momentul depunerii cererii de finanțare.	respectiv doar pentru un număr mai redus de proiecte, cele selectate și nu cele depuse.

sM 6.5 Schema pentru micii fermieri

Prezentarea de ansamblu a submăsurii

Obiectiv	<ul style="list-style-type: none"> Transferurile privind drepturile de proprietate, cedarea terenurilor în mod voluntar de către unii fermieri în favoarea altor fermieri și cedarea pe termen lung a dreptului de folosință (ex. arendă), în scopul facilitării comasării terenurilor/exploatațiilor și, prin urmare, alături de alte măsuri, a restructurării fermelor și reducerea gradului de fragmentare a exploatațiilor agricole.
Beneficiari eligibili	<ul style="list-style-type: none"> Fermieri ale căror exploatații îndeplinesc condițiile definiției fermei mici în cadrul schemei simplificate din Pilonul 1 și au aplicat cel puțin un an această schemă, conform Titlului V din R (UE) nr. 1307/2013.
Activități eligibile	Transferul definitiv al exploatației (cel puțin terenurile sau terenurile și animalele care au făcut obiectul sprijinului în cadrul Schemei simplificate pentru micii fermieri din Pilonul I).
Flux procedural	<p>Aplicație:</p> <ul style="list-style-type: none"> Completarea Cererii de finanțare, se va face conform modelului standard; Depunerea on-line a dosarului de finanțare cuprinde Cererea de finanțare completată și documentele anexe (conform Listei prevăzute în GS). <p>Selecție/ Contractare:</p> <ul style="list-style-type: none"> Verificarea eligibilității cererii de finanțare; Verificarea criteriilor de selecție; Selecția proiectelor; Contractarea sprijinului nerambursabil (Obiectul Contractului de finanțare îl reprezintă acordarea finanțării nerambursabile de către AFIR, pentru punerea în aplicare a Cererii de finanțare asumată de către solicitant. AFIR reverifică condițiile de eligibilitate și criteriile de selecție în vederea contractării. <p>Implementare:</p> <ul style="list-style-type: none"> Dosarul Cererii de plată se depune de beneficiar la OJFIR, anual, pe perioada maximă de 5 ani. <p>Monitorizare/Sustenabilitate:</p> <ul style="list-style-type: none"> Monitorizare pe perioada de 5 ani de la încheierea contractului de finanțare.

Analiza fluxului de implementare a submăsurii

Fluxul procedural al submăsurii 6.5 respectă procesul normal de implementare al PNDR 2014-2020. Cu toate acestea, au rezultat 2 sesiuni de apeluri de proiecte în urma cărora au fost contractate 3 proiecte la nivelul submăsurii și s-a înregistrat un procentaj de respingere al cererilor de finanțare de 80% (din cauza neconformității acestora).

Într-o primă fază a aplicației, este solicitat dosarul cererii de finanțare, ce conține cererea de finanțare și anexele aferente, între care se regăsesc: 1. documente care atestă solicitantului dreptul de proprietate asupra terenurilor (care au făcut obiectul sprijinului pe Schema simplificată din Pilonul I) transferate/ care urmează a fi transferate; 2. Documente justificative în baza cărora solicitantul se angajează să transfere definitiv terenurile. Condițiile de eligibilitate reprezintă principalul impediment și generează dificultăți majore în rândul beneficiarilor, în principal, prin faptul că terenul pentru care solicitantul SM 6.5 deținea dreptul de utilizare și pentru care a încasat sprijinul prin Pilonul I nu a putut fi achiziționat în toate cazurile de la arendaș pentru ca acesta să intre în proprietatea terenului, motiv pentru care solicitantul nu putea să transfere întreaga exploatare care a făcut obiectul sprijinului prin Pilonul I.

Ulterior, se execută verificarea existenței tuturor documentelor solicitate la nivelul cererii de finanțare, verificarea condițiilor de eligibilitate ale solicitantului și exploatarei agricole, verificarea criteriilor de eligibilitate ale cererii de finanțare și verificarea conținutului documentelor anexă, rezultând în cerere de finanțare neeligibilă sau eligibilă. În continuare, sunt verificate criteriile de selecție pentru îndeplinirea pragului minim de calitate lunar – în cazul în care cererea de finanțare are un punctaj mai mic decât pragul de calitate lunar/minim, cererea devine neconformă. Selecția proiectelor eligibile se face în ordinea descrescătoare a punctajului de selecție în cadrul alocării disponibile pentru selecția lunară ce reprezintă diferența dintre alocarea anuală și valoarea publică totală a proiectelor selectate prin rapoartele de selecție/contestații lunare anterioare.

În vederea semnării contractului de finanțare, AFIR notifică beneficiarul privind selectarea Cererii de finanțare în vederea prezentării documentelor necesare contractării (similare cu cele din etapa de depunere a cererii de finanțare), în maximum 30 de zile calculate de la data confirmării de primire a notificării. Astfel, AFIR re-verifică condițiile de eligibilitate și criteriile de selecție în vederea contractării. Contractul este încheiat pe o perioadă de până la 31.12.2020, în timp ce perioada de monitorizare a contractului este de 5 ani, calculată de la data efectuării ultimei plăți.

Cerințe suplimentare identificate (care nu derivă din norme europene și naționale) și potențiale efecte

Cerință suplimentară	Intensitatea cerinței asupra aplicantului	Intensitatea cerinței asupra autorităților responsabile cu gestionarea și implementarea submăsurii	Grad de complexitate al cerinței
Fermierul nu are voie să transfere definitiv exploatarea mai devreme de data emiterii deciziei de plată	Obligativitate asupra fermierului de a aștepta emiterea deciziei de plată	NA	

<i>Cerință suplimentară</i>	<i>Intensitatea cerinței asupra aplicantului</i>	<i>Intensitatea cerinței asupra autorităților responsabile cu gestionarea și implementarea submăsurii</i>	<i>Grad de complexitate al cerinței</i>
de către APIA pentru campania respectivă, în contextul în care este necesar ca exploatarea să fi făcut obiectul sprijinului în cadrul Schemei de simplificare pentru micii fermieri din Pilonul I	din partea APIA, pentru a putea realiza transferul exploatarea, pentru a putea deveni eligibil în cadrul SM 6.5.		
Reverificarea condițiilor de eligibilitate și a criteriilor de selecție. Dublă verificare a documentelor privind transferul exploatarea (la depunerea cererii de finanțare și la semnarea contractului de finanțare)	NA	Sarcină administrativă suplimentară.	

În general, la nivelul SM 6.5 nu au fost identificate cerințe suplimentare față de normele europene și naționale. Cu toate acestea, se impune fermierului să nu transfere definitiv exploatarea mai devreme de data emiterii deciziei de plată de către APIA pentru campania respectivă, fapt ce reprezintă o condiție de restricționare în cazul în care nu se dorește obținerea unei duble finanțări din partea beneficiarului.

Verificarea condițiilor de eligibilitate și a criteriilor de selecție, inclusiv a documentelor justificative în baza cărora solicitantul se angajează să transfere definitiv terenurile se realizează de două ori, atât la momentul depunerii cererii de finanțare, cât și la momentul semnării contractului de finanțare (contextul este justificat întrucât solicitantul poate modifica destinatarul exploatarea și implicit punctajul obținut prin criteriile de selecție, însă aceste aspecte pot fi prevenite (ex. contract de vânzare-cumpărare cu termen de execuție, evitându-se astfel dubla verificare).

Acțiuni realizate pentru reducerea poverii administrative

Nu este cazul, având în vedere gradul de complexitate redus al submăsurii. În cazul submăsurii 6.5 nu se pot realiza simplificări deoarece aceasta respectă întocmai prevederile R1305/2013 și ale PNDR 2014-2020 - condițiile sunt ca beneficiarul să fi accesat în 2015 "Schema simplificată pentru micii fermieri din Pilonul I" la APIA și să fi primit sprijin de la APIA pentru anul 2015, să aibă în proprietate terenul pentru care a primit sprijin de la APIA și pe care îl va ceda unui alt fermier înregistrat în IACS.

Acțiuni realizate la nivelul altor state membre/regiuni pentru reducerea poverii administrative

Niciuna dintre regiunile selectate sau Irlanda nu a aplicat această submăsură specifică.

Analiza situației proiectelor contractate la sfârșitul lunii iunie 2018 (în ce măsură simplificările prevăzute în PNDR au favorizat implementarea programului)

Nr. proiecte contractate	Nr. proiecte finalizate	Nr. proiecte reziliate
3	0	0

Până în prezent au fost semnate 3 contracte de finanțare în cadrul acestei submăsuri, fiecare cu o valoare medie de 400 de euro/an, majoritatea cererilor de finanțare depuse în cadrul acestei sub-măsuri fiind declarate neeligibile (estimativ - 80% dintre acestea au fost respinse).

Submăsura 6.5 prezintă un grad redus de accesare, din cauza perioadei scurte de acordare a sprijinului (până în anul 2020), precum și a valorii scăzute a sprijinului, respectiv 120% din suma încasată la APIA pe "Schema simplificată pentru micii fermieri din Pilonul I), fapt ce o face neatractivă. În plus, rata de accesare scăzută este cauzată și de obligația de deținere în proprietate a terenurilor care au făcut obiectul sprijinului de la APIA. Pentru a beneficia de sprijin pe schema simplificată din Pilonul I, beneficiarul trebuie să facă dovada utilizării terenului, indiferent dacă acesta deține terenul în proprietate/ este arendaș/ este concesionar, în schimb, pentru accesarea submăsurii 6.5 este obligatoriu ca solicitantul să dețină în proprietate terenul pentru a putea face transferul. Totodată, anul 2015 este singurul an în care solicitanții puteau accesa "Schema simplificată pentru micii fermieri din Pilonul I" la APIA și începând cu anul 2016 doar moștenitorii acestora puteau accesa schema din Pilonul I.

Analiza criteriilor de selecție

Criterii de selecție	Punctaj maxim acordat la nivelul criteriului de selecție
CS 1 Principiul dimensiunii fermei transferate, prin prioritizarea celor mai mici exploatații	- Maximum 30 puncte (sesiunea 2016) - Maximum 30 puncte (sesiunea 2017)
CS 2 Principiul comasării exploatațiilor	- Maximum 60 puncte (sesiunea 2016) - Maximum 60 puncte (sesiunea 2017)
CS 3 Principiul potențialului agricol al zonei care vizează zonele cu potențial determinate în baza studiilor de specialitate	- Maximum 5 puncte (sesiunea 2016) - Maximum 5 puncte (sesiunea 2017)
CS 4 Principiul dreptului real de proprietate	- Maximum 5 puncte (sesiunea 2016) - Maximum 5 puncte (sesiunea 2017)

Având în vedere specificul submăsurii, criteriile de selecție au fost propuse pentru realizarea obiectivului planificat. În consecință, criteriul de selecție cu cea mai mare pondere este reprezentat de principiul comasării exploatațiilor (maximum 60 puncte). Cu toate acestea, din cei 3 beneficiari ai submăsurii, unul singur a înregistrat un punctaj de 20 de puncte (restul au obținut 0 puncte).

Propuneri de reducere a poverii administrative

Accesarea de către fermierii înregistrați în IACS și care dețin în proprietate terenurile înregistrate, creșterea perioadei de acordare a sprijinului, acordarea unui sume fixe pe ha care să nu fie condiționată de o plată realizată la APIA și de un an țintă de accesare a schemelor din Pilonului I, pentru a elimina dependența de o altă entitate.

SM 7.2. Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică**Prezentarea de ansamblu a submăsurii**

Obiectiv	<ul style="list-style-type: none"> • Crearea infrastructurii rutiere de interes local și o infrastructură de apă/apă uzată îmbunătățite care vor contribui la diminuarea tendințelor de declin social și economic și la îmbunătățirea nivelului de trai în zonele rurale. • Îmbunătățirea condițiilor de trai pentru populația rurală și atenuarea fenomenului de depopulare din mediul rural prin reducerea decalajelor rural-urban.
Beneficiari eligibili	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Comune și asociații ale acestora ➤ ONG-uri (în cazul investițiilor în infrastructura educațională și social – grădinițe, creșe și infrastructură tip after-school)
Activități eligibile	<ul style="list-style-type: none"> • Construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei publice de apă în localități rurale care fac parte din aglomerări umane între 2.000 – 10.000 l.e. • Construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei publice de apă uzată în localități rurale care fac parte din aglomerări umane între 2.000 – 10.000 l.e. • Construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei de drumuri de interes local • Înființarea și modernizarea (inclusiv dotarea) grădinițelor, numai a celor din afara incintei școlilor din mediul rural, inclusiv demolarea, în cazul în care expertiza tehnică o recomandă • Extinderea și modernizarea (inclusiv dotarea) instituțiilor de învățământ secundar superior, filiera tehnologică cu profil resurse naturale și protecția mediului și a școlilor profesionale în domeniul agricol • Înființarea și modernizarea (inclusive dotarea) creșelor precum și infrastructurii de tip after-school, numai celor din afara școlilor din mediul rural, inclusiv demolarea, în cazul în care expertiza tehnică recomandă.
Flux procedural	<ul style="list-style-type: none"> • Completarea cererii de finanțare însoțită de anexele tehnice și administrative, scanarea dosarului și încărcarea sa în aplicația online • Încadrarea cererii în funcție de autoevaluarea punctajului (punctaj mai mare sau egal cu pragul de calitate al lunii în care s-a depus cererea) • Verificarea eligibilității și a bugetului indicativ al proiectului (CRFIR pentru toate proiectele de investiții, AFIR pentru proiecte incluse în eșantionul de sondaj) și solicitarea de informații suplimentare

	<ul style="list-style-type: none"> • Verificarea pe teren a cererilor de finanțare pentru a se asigura corectitudinea încadrării în criteriile de eligibilitate și selecție (CRFIR – pentru toate cererile de finanțare; AFIR - pentru proiectele incluse în eșantionul de verificare prin sondaj) • Verificarea criteriilor de selecție, selecția proiectelor (inclusiv departajarea proiectelor în funcție de numărul de locuitori care sunt deserviți de investiție – în cazul componentei infrastructură de apă/apă uzată, de lungimea drumului realizat prin proiect – în cazul componentei infrastructură rutieră și de capacitatea construcției – în cazul componentei infrastructură educațională/socială) și depunerea și analiza contestațiilor • Aprobarea și publicarea Raportului de Selecție • Depunerea dosarelor de finanțare pe suport de hârtie (CRFIR) • Semnarea contractului de finanțare • Solicitarea avansului (până la 50% din valoarea eligibilă nerambursabilă) • Depunerea cererilor de plată și realizarea plăților • Depunerea Programelor achizițiilor aferente proiectelor și transmiterea dosarelor de achiziții spre verificare (CRFIR) • Verificarea îndeplinirii pe toată durata contractului a condițiilor de eligibilitate și a criteriilor de selecție
--	--

Analiza fluxului de implementare a submăsurii

Fluxul de implementare al submăsurii 7.2 a favorizat depunerea unui număr ridicat de proiecte, submăsura prezentând totodată și o caracteristică teritorială, fiind disponibile alocări distincte pentru zona ITI Delta Dunării și zona montană. Analizându-se distribuția cererilor de finanțare depuse în cadrul celor 3 sesiuni (derulate în perioadele 24 septembrie - 18 decembrie 2015; 25 mai - 31 octombrie 2016 și 28 martie - 20 iunie 2017) s-a putut observa un interes ridicat pentru toate tipurile de operațiuni promovate.

Cerințe suplimentare identificate (care nu derivă din norme europene și naționale) și potențiale efecte

<i>Cerință suplimentară</i>	<i>Intensitatea cerinței asupra aplicantului</i>	<i>Intensitatea cerinței asupra autorităților responsabile cu gestionarea și implementarea submăsurii</i>	<i>Grad de complexitate al cerinței</i>
În cazul componentei infrastructură de apă/apă uzată, aglomerările sub 2000 de locuitori echivalenți nu sunt însă sprijinite. Finanțările gestionate prin PNDR vizează aglomerări între 2.000 și 10.000 de locuitori echivalenți,	Acest aspect nu reprezintă un element de suprareglementare în sine, ci este mai degrabă o restricționare a accesului localităților sub 2000 de locuitori echivalenți (localități mici, expuse în cea mai mare măsură riscurilor și vulnerabilităților) la surse de finanțare și		

proiectele finanțate prin POIM vizează investiții în localități cu peste 10.000 de locuitori echivalenți, iar zonele cu până la 2.000 de locuitori echivalenți sunt doar sprijinite prin bugetul de stat care, fiind limitat, lasă un tip de unitate administrativă vulnerabilă.	dezvoltare. Luând în considerare specificul acestor aglomerări sub 2000 de locuitori echivalenți, care sunt efectiv rurale, se consideră că neincluderea lor în aria de finanțare a PNDR va conduce la creșterea disparităților economice și la agravarea decalajului de dezvoltare dintre acestea și restul teritoriului rural.	
--	--	--

Ațiuni realizate pentru reducerea poverii administrative

Etapă	Măsurile realizate
Depunere	Eliminarea obligației de a depune, împreună cu cererea de finanțare, a documentului care să ateste că solicitantul a depus documentația la Agenția Națională pentru Protecția Mediului (ANPM)/ a deciziei etapei de evaluare inițială/deciziei etapei de încadrare/a acordului de mediu. Avizul ANPM a fost solicitat în cadrul celei mai recente sesiuni la nivelul etapei de contractare, ținându-se cont de dificultățile semnalate de către beneficiari cu privire la durata obținerii acestui document.
Selecție	NA
Implementare	NA
Monitorizare	NA

Analiza situației proiectelor contractate la sfârșitul lunii iunie 2018 (în ce măsură simplificările prevăzute în PNDR au favorizat implementarea programului)

Pe baza informațiilor disponibile până la finalul lunii iunie 2018, se constată faptul că au fost contractate:

- pe componenta Infrastructură apă/apă uzată 305 proiecte dintr-un total de 511 cereri depuse, reprezentând o rată de finanțare de 59%;
- pe componenta Infrastructură rutieră 491 dintr-un total de 1003 cereri depuse, reprezentând o rată de finanțare de 48%;
- pe componenta Infrastructură educațională și socială 316 dintr-un total de 452, reprezentând o rată de finanțare de 69%.

În ceea ce privește componenta Infrastructură rutieră, 99% din proiectele contractate se aflau încă în implementare la finalul lunii iunie 2018, în timp ce în cazul celorlalte componente procentul proiectelor în desfășurare era de 100%. Niciun contract din cele finanțate nu a fost raportat ca fiind reziliat, fapt care conduce la înregistrarea unei rate de succes crescute a procesului de implementare a contractelor semnate în cadrul acestei submăsuri.

Nr. Cereri Depuse	Nr. Cereri selectate	Nr. Proiecte contractate	Nr. Proiecte finalizate	Nr. Proiecte reziliate
Infrastructură apă/apă uzată – 501	335	301 ITI Delta Dunării - 4	0	0

ITI Delta Dunării - 10	ITI Delta Dunării - 9		ITI Delta Dunării - 0	ITI Delta Dunării - 0
Infrastructură rutieră - 976	489	475	4	0
ITI Delta Dunării - 27	ITI Delta Dunării - 26	ITI Delta Dunării - 16	ITI Delta Dunării - 0	ITI Delta Dunării - 0
Infrastructură educațională și socială - 444	325	310	0	0
ITI Delta Dunării - 8	ITI Delta Dunării - 6	ITI Delta Dunării - 6	ITI Delta Dunării - 0	ITI Delta Dunării - 0

Analiza criteriilor de selecție

Criteriile de selecție stabilite pentru componentele sub-măsurii 7.2 sunt prezentate în cele ce urmează:

Criterii de selecție – Infrastructura de apă/apă uzată	Punctaj maxim acordat
CS 1 Principiul prioritizării tipului de investiții în sensul prioritizării investițiilor în infrastructura de apă / apă uzată	Maximum 20 puncte (sesiunile 2015, 2016, 2017)
CS 2 Principiul gradului de acoperire a populației deservite	Maximum 60 puncte (sesiunile 2015, 2016, 2017)
CS 3 Principiul prioritizării investițiilor care vin în completarea celor finanțate prin POS Mediu și/sau POIM	Maximum 20 puncte (sesiunile 2015, 2016, 2017)

Criterii de selecție – Infrastructura rutieră	Punctaj maxim acordat
CS 1 Principiul prioritizării tipului de investiții în sensul prioritizării investițiilor în infrastructura de apă / apă uzată	10 puncte (sesiunile 2015, 2016, 2017)
CS 2 Principiul gradului de acoperire a populației deservite	Maximum 40 puncte (sesiunile 2015, 2016, 2017)
CS 3 Principiul conectivității în vederea asigurării legăturii cu principalele căi rutiere și alte căi de transport	Maximum 20 puncte (sesiunile 2015, 2016, 2017)
CS 4 Principiul rolului multiplu în sensul accesibilizării agenților economici, a zonelor turistice, a investițiilor sociale, altor investiții finanțate din fonduri europene	Maximum 30 puncte (sesiunile 2015, 2016, 2017)

Criterii de selecție – Infrastructura educațională/socială	Punctaj maxim acordat
CS 1 Principiul prioritizării tipului de investiții în sensul prioritizării investițiilor în infrastructura de apă/apă uzată	10 puncte (sesiunile 2015, 2016, 2017)
CS 2 Principiul gradului de acoperire a populației deservite	Maximum 40 puncte (sesiunile 2015, 2016, 2017)
CS 3 Principiul prioritizării tipului de investiție în funcție de gradul de dezvoltare soio-economică a zonei, conform Studiului privind stabilirea potențialului socio-economic de dezvoltare al zonelor rurale	Maximum 50 puncte (sesiunile 2015, 2016, 2017)

În cadrul celor trei sesiuni de depunere finalizate s-au aplicat 3 principii de selecție în cazul componentei Infrastructură apă/apă uzată, 4 principii de selecție în cazul componentei Infrastructură rutieră și 3 principii de selecție în cazul componentei Infrastructură educațională/socială, în cazul ultimelor două componente punctajul maxim fiind de 90 de puncte. Criteriile de selecție și punctajul aferent acestora nu s-a modificat pe parcursul celor trei sesiuni de apeluri de proiecte lansate în cadrul submăsurii. Totodată, nu au fost identificate probleme specifice în ceea ce privește aplicarea și respectarea criteriilor de selecție pe această submăsură, acestea fiind considerate relevante din perspectiva ierarhizării proiectelor cu o contribuție efectivă la atingerea obiectivelor strategiei.

Propuneri de reducere a poverii administrative

Etapă	Propuneri de reducere a poverii administrative	Efecte scontate
Depunere	Conform Ghidului Solicitantului, între documentele necesare întocmirii cererii de finanțare se numără și notificarea privind conformitatea proiectului cu condițiile de igienă și sănătate publică, respectiv notificarea că investiția nu face obiectul evaluării condițiilor de igienă și sănătate publică. În cazul investițiilor care nu fac obiectul evaluării structurilor teritoriale ale Autorității Naționale Sanitar Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor ar putea fi eliminată solicitarea emiterii unei negații din partea autorității.	Eliminarea necesității prezentării negațiilor emise de către autoritățile publice relevante ar putea ușura efortul administrativ depus de către solicitanți la momentul depunerii cererilor de finanțare.
Selecție	NA	NA
Implementare	NA	NA
Monitorizare	NA	NA

sM 7.6 Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole

Prezentarea de ansamblu a submăsurii

Obiectiv	<ul style="list-style-type: none">Susținerea investițiilor de restaurare, conservare și accesibilizare a patrimoniului cultural imobil de interes local, a așezămintelor monahale inclusiv a așezămintelor culturale;Punerea în valoare a moștenirii culturale locale, la promovarea turismului rural, conducând astfel la creșterea nivelului de trai în zonele rurale;Dezvoltare locală sustenabilă.
----------	--

Beneficiari eligibili	<ul style="list-style-type: none">• ONG-uri definite conform legislației în vigoare;• Unități de cult conform legislației în vigoare;• Persoane fizice autorizate/ societăți comerciale care dețin în administrare obiective de patrimoniu cultural de utilitate publică, de clasă B;• Comunele conform legislației în vigoare.
Activități eligibile	Fondurile nerambursabile vor fi acordate beneficiarilor eligibili pentru investiții corporale și/sau necorporale, conform următoarei liste indicative a cheltuielilor eligibile: <ul style="list-style-type: none">• restaurarea, conservarea și dotarea clădirilor/monumentelor din patrimoniul cultural imobil de interes local de clasă (grupă) B;• restaurarea, conservarea și/sau dotarea așezămintelor monahale de clasă (grupă) B și construcția, extinderea și/sau modernizarea drumurilor de acces ale așezămintelor monahale de clasă (grupă) B;• modernizarea, renovarea și/sau dotarea căminelor culturale;• achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci
Flux procedural	<p>Etapa de depunere a cererii:</p> <ul style="list-style-type: none">• Depunerea on-line a Cererii de Finanțare și a anexelor aferente (înregistrarea prealabilă a aplicațiilor pe site-ul AFIR); <p>Etapa de evaluare și selecție:</p> <ul style="list-style-type: none">• Încadrarea cererii de finanțare în funcție de pres-coring: cererea de finanțare este admisă pentru verificarea eligibilității și a criteriilor de selecție, în cazul în care autoevaluarea scorului (punctajului) solicitantului este mai mare sau egală cu pragul de calitate al lunii în care a depus Cererea de finanțare;• Verificarea eligibilității tehnice și financiare constă în: verificarea eligibilității solicitantului; verificarea criteriilor de eligibilitate a investiției; verificarea bugetului indicativ al CF. AFIR poate solicita informații suplimentare prin experții evaluatori;• AFIR/CRFIR realizează verificări pe teren pentru a controla concordanța datelor și informațiilor cuprinse în anexele tehnice și administrative ale Cererii de Finanțare cu elementele existente pe amplasamentul propus. Expertul compară criteriile de eligibilitate pe baza documentelor (etapa verificării administrative) cu realitatea, pentru a se asigura de corectitudinea încadrării în criteriile de eligibilitate.• Verificarea criteriilor de selecție: în urma acestor verificări pot exista trei situații: proiectul este neeligibil; proiectul este eligibil și va avea un punctaj \geq pragul de calitate lunar; proiectul este neconform;• Selecția proiectelor eligibile se face în ordinea descrescătoare a punctajului de selecție, în cadrul alocării disponibile pentru selecția lunară. Se va publica un Raport de selecție iar aplicanții pot depune contestații on-line ce vor fi soluționate de AFIR. <p>Etapa de contractare:</p> <ul style="list-style-type: none">• Depunerea documentelor necesare în vederea încheierii Contractului de finanțare nerambursabilă;• Semnarea contractului de finanțare. <p>Etapa de implementare:</p>

	<ul style="list-style-type: none">Beneficiarul va depune la CRFIR, Dosarele cererilor de plată în conformitate cu Declarația de eșalonare a depunerii Dosarelor Cererilor de Plată depusă la semnarea Contractului de Finanțare. <p>Etapa de monitorizare:</p> <ul style="list-style-type: none">Verificarea îndeplinirii condițiilor asumate de beneficiar: Beneficiarul va trebui să respecte pe toată durata contractului, condițiile de eligibilitate și criteriile de selecție înscrise în Cererea de Finanțare, aprobată ca urmare a procesului de evaluare și selecție
--	---

Analiza fluxului de implementare a submăsurii

Submăsura 7.6 a presupus un flux de implementare care a favorizat depunerea unui număr ridicat de proiecte, aceasta prezentând un grad ridicat de atractivitate din partea potențialilor beneficiari. Submăsura 7.6 prezintă și o caracteristică teritorială, cu o alocare distinctă pentru zona montană și cu lansarea de sesiuni distincte pentru ITI Delta Dunării, care în general s-au bucurat de un succes real, neexistând foarte multe probleme în implementare.

PNDR sprijină dezvoltarea locală în zonele rurale și în zonele montane prin punerea în aplicare a submăsurii 7.6, care promovează investițiile în crearea și modernizarea infrastructurilor și patrimoniului cultural la scară mică.

În ceea ce privește submăsura 7.6, se observă faptul că aceasta prezintă un interes semnificativ pentru tipurile de operațiuni promovate de beneficiari, reprezentate, în principal, de instituții publice dispuse să îmbunătățească atractivitatea teritoriilor lor. În timpul fazei de programare, reprezentanții unităților administrativ teritoriale și ONG-urile au fost implicați în elaborarea măsurii prin organizarea grupurilor de lucru tematice pentru a se lua în calcul nevoile specifice. În același timp, potențialii beneficiari au fost informați despre oportunitățile de finanțare prin intermediul site-ului programului, prin întâlniri organizate la nivel județean și evenimente organizate în teritoriu cu participarea reprezentanților Ministerului Agriculturii.

Pe lângă modificările aduse legislației privind achizițiile publice care au influențat în mare măsură implementarea PNDR, au fost întâmpinate alte dificultăți legate de perioada dintre etapa de selecție și momentul depunerii documentației pentru contractare, care este considerată de către beneficiari ca fiind prea îndelungată.

Printre dificultățile întâmpinate în faza de implementare a submăsurii 7.6 au fost identificate: intervalul de timp înregistrat între faza de selecție și momentul prezentării documentației pentru contractare; schimbarea legislației cu privire la achizițiile publice, cu un impact crescut în faza de contractare. Proiectele realizate pe componenta de infrastructură necesită o perioadă îndelungată de implementare, aspect remarcat și pe baza experienței programului PNDR anterior.

În cazul sub-măsurii 7.6, există o rată de sprijin oferită diferit în funcție de tipul beneficiarului – punctul de plecare a fost constituit în urma discuțiilor între Comisia Europeană și AM PNDR. Această prevedere însă a fost inclusă în 2016 (înaintea deschiderii celei de-a doua sesiuni), neexistând la prima sesiune de depunere a

proiectelor. La nivelul beneficiarilor (în special privați), aceștia și-au gândit proiecte pe anumite bugete, avându-le pregătite înaintea acestei modificări. Aceasta modificare a avut un impact în special în rândul ONG-urilor, care au suferit mai mult. Ceea ce trebuie subliniat însă este faptul că această modificare a survenit înaintea lansării sesiunii, ulterior acestui moment ghidul, fișele de verificare cu proceduri, cererea de finanțare rămânând neschimbate pentru a se asigura un climat coerent de accesare.

Pe această submăsură se acordă sprijin nerambursabil în funcție de categoria beneficiarilor: 100% din totalul cheltuielilor eligibile pentru comune și de 80% din totalul cheltuielilor eligibile pentru alt tip de beneficiari, fără a depăși pragurile stabilite. Această diferențiere a fost solicitată de către Comisia Europeană dar este considerată mai adecvată o acordare unitară a sprijinului, indiferent de categoria de beneficiari, astfel încât să fie facilitată selectarea unor proiecte care prezintă un impact semnificativ la nivel local. S-a considerat că în principal obiectivele de patrimoniu renovate de către primării generează venituri mai mici.

Fluxul de implementare a submăsurii este unul în general fluidizat, implicând mai multe instituții publice (AM, AFIR) și prevăzând în mod recurent măsuri de simplificare a procedurilor administrative, care să faciliteze depunerea și implementarea proiectelor, pe de o parte, precum și controlul și monitorizarea eficientă a acestora, de către instituțiile responsabile cu gestionarea submăsurii.

Cerințe suplimentare identificate (care nu derivă din norme europene și naționale) și potențiale efecte

Cerință suplimentară	Intensitatea cerinței asupra aplicantului	Intensitatea cerinței asupra autorităților responsabile cu gestionarea și implementarea submăsurii	Grad de complexitate al cerinței
Clasificarea zonelor turistice din România a determinat concentrarea investițiilor către regiunile care manifestă mai mult dinamism și o mai bună capacitate în ceea ce privește dezvoltarea turismului.	Noua clasificare a afectat în mod direct potențialii beneficiari interesați de accesarea submăsurii, care se aflau în zone care nu au mai fost considerate turistice și care nu mai puteau beneficia de sprijin. Această cerință generează adâncirea clivajului între regiunile deja avansate din punct de vedere economic și cele mai puțin dezvoltate.	N.A.	

Acțiuni realizate pentru reducerea poverii administrative

Etapă	Măsuri realizate
Depunere	N.A.
Contractare	N.A.

Implementare	<ul style="list-style-type: none">• eliminarea rapoartelor de progres (acestea erau cerute în cadrul procedurilor de plată la toate măsurile);• eliminarea solicitării proceselor verbale intermediare înainte de procesul verbal de punere în funcțiune, pentru utilaje (în procedura specifică de autorizare plăți pentru măsurile de investiții erau cerute toate procesele verbale de predare-primire, recepție).
---------------------	--

Acțiuni realizate la nivelul altor state membre/regiuni pentru reducerea poverii administrative

În regiunea Veneto sunt eligibile operațiunile care:

- sunt identificate prin studii specifice și definite printr-o lege regională;
- nu compromit imaginea arhitecturală și structura istorică a clădirilor și sunt executate respectând tipurile și caracteristicile constructive, arhitecturale, istorice și peisagistice pe care le caracterizează, așa cum stabilește proiectantul.

Analiza situației proiectelor contractate la sfârșitul lunii iunie 2018 (în ce măsură simplificările prevăzute în PNDR au favorizat implementarea programului)

Pe baza informațiilor disponibile până la finalul lunii iunie 2018, se constată faptul că au fost contractate 565 de proiecte din cele 926 depuse în cadrul submăsurii. Mai mult de 97% din proiectele contractate în cadrul submăsurii 7.6 se aflau încă în implementare la finalul lunii iunie 2018 și doar 2 din proiectele contractate au fost reziliate, fapt care conduce la înregistrarea unei rate de succes crescute a procesului de implementare a contractelor semnate în cadrul acestei măsuri.

Nr. proiecte contractate	Nr. proiecte finalizate	Nr. proiecte reziliate
554	12	2
9 – ITI Delta Dunării		

Analiza criteriilor de selecție

Criteriile de selecție stabilite pentru componentele sub-măsurii 7.6 sunt prezentate în cele ce urmează.

Criterii de selecție - Pentru investițiile de restaurare și conservare a patrimoniului cultural de interes local, clasa (grupa) B	Punctaj maxim acordat la nivelul criteriului de selecție
CS 1 Principiul potențialului turistic, în sensul prioritizării proiectelor în localitățile rurale cu potențial de dezvoltare turistic	<ul style="list-style-type: none">- Maximum 70 puncte (sesiunea 2017)- Maximum 70 puncte (sesiunea 2016)- Maximum 70 puncte (sesiunea 2015)
CS 2 Principiul valorii culturale în funcție de numărul de activități socio-culturale desfășurate	<ul style="list-style-type: none">- Maximum 30 puncte (sesiunea 2017)- Maximum 30 puncte (sesiunea 2016)- Maximum 30 puncte (sesiunea 2015)

Criteria de selecție - Pentru investițiile de modernizare și dotare a căminelor culturale	Punctaj maxim acordat la nivelul criteriului de selecție
CS 1 Principiul gradului de deservire a populației, inclusiv potențialul turistic al localității rurale Proiecte care deservește localități cu o populație cât mai mare Proiecte din zone cu potențial turistic ridicat	- Maximum 80 puncte (sesiunea 2017) - Maximum 80 puncte (sesiunea 2016) - Maximum 80 puncte (sesiunea 2015)
CS 2 Principiul valorii culturale în funcție de numărul de activități socioculturale desfășurate	- Maximum 20 puncte (sesiunea 2017) - Maximum 20 puncte (sesiunea 2016) - Maximum 20 puncte (sesiunea 2015)

În cadrul celor trei sesiuni de depunere finalizate s-au aplicat 2 principii de selecție, principiul care a beneficiat de cea mai ridicată pondere în cazul investițiilor de restaurare și conservare a patrimoniului cultural de interes local, clasa (grupa) B, respectiv 70% din totalul punctajului acordat, fiind principiul potențialului turistic, în sensul prioritizării proiectelor în localitățile rurale cu potențial de dezvoltare turistic. Criteriile de selecție și punctajul aferent acestora nu s-a modificat pe parcursul celor trei sesiuni de apeluri de proiecte lansate în cadrul submăsurii.

În ceea ce privește principiul care a beneficiat de cea mai ridicată pondere în cazul investițiilor de modernizare și dotare a căminelor culturale, respectiv 80% din totalul punctajului acordat, fiind principiul gradului de deservire a populației, inclusiv potențialul turistic al localității rurale. Criteriile de selecție și punctajul aferent acestora nu s-a modificat pe parcursul celor trei sesiuni de apeluri de proiecte lansate în cadrul submăsurii.

Nu au fost identificate probleme specifice în ceea ce privește aplicarea și respectarea criteriilor de selecție pe această submăsură, acestea fiind considerate relevante din perspectiva ierarhizării proiectelor cu o contribuție efectivă la atingerea obiectivelor strategiei.

Propuneri de reducere a poverii administrative

Etapă	Propuneri de reducere a poverii administrative	Efecte scontate
Definirea submăsurii	Considerarea posibilității de a realiza actualizări periodice ale analizelor privind potențialul turistic din România, inclusiv din perspectiva activităților locale și a participării actorilor cheie locali în sectorul turismului.	Propunerea are în vedere actualizarea periodică a nevoilor și analizelor realizate asupra potențialului turistic, fapt care ar permite anumitor zone care prezintă caracteristici turistice importante, să aibă posibilitatea accesării de sprijin prin PNDR.
	Realizarea unor alocări distincte pentru zonele rurale turistice și zonele montane turistice	În baza existenței unei alocări diferențiate între zonele rurale și zonele montane cu potențial turistic, se asigură respectarea principiului oferirii de șanse egale și

Etapă	Propuneri de reducere a poverii administrative	Efecte scontate
	O acordare unitară a sprijinului, indiferent de categoria de beneficiari.	distribuirii echitabile a fondurilor alocate acestei submăsuri pentru cele două categorii de zone. Existența unei singure intensități a sprijinului pentru toate categoriile de beneficiari eligibili ar conduce la evitarea denaturării competiției între tipologiile diferite de factori interesați, care ar conduce la selectarea acelor proiecte care prezintă cel mai mare impact la nivel local, indiferent de organizația beneficiară de sprijin (UAT-uri, ONG-uri, unități de cult, etc.).

sM 8.1 Împăduriri și crearea de suprafețe împădurite

Prezentarea de ansamblu a submăsurii

Obiectiv	<ul style="list-style-type: none"> • Înființarea de plantații forestiere, respective realizarea de: <ul style="list-style-type: none"> - Trupuri de pădure pe terenurile agricole și neagricole, - Perdele forestiere de protecție pe terenurile Agricole și neagricole.
Beneficiari eligibili	<ul style="list-style-type: none"> • Deținătorii publici și privați de teren agricol și neagricol și formele asociative ale acestora. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Deținători publici: unitățile administrativ teritoriale de nivel LAU 2 (comune, orașe, municipii) și alte persoane juridice de drept public, precum și formele asociative ale acestora. ➤ Deținătorii privați: persoane fizice, persoane fizice autorizate, întreprinderile individuale, întreprinderile familiale, societățile comerciale, asociațiile și fundațiile, alte persoane juridice de drept privat, precum și formele asociative ale acestora.
Activități eligibile	<ul style="list-style-type: none"> • Lucrări de înființare a plantației pentru cele trei tipuri de forme de relief (câmpie, deal, munte) și cele două categorii de teren (agricol, neagricol); • Împrejmuirea plantației forestiere; • Lucrări de întreținere a plantației pentru cele trei tipuri de forme de relief; • Lucrări de îngrijire a arboretelor; • Compensații pentru acoperirea pierderilor de venit agricol ca urmare a împăduririi terenurilor agricole; • Refacerea plantației în cazul apariției unui eveniment produs de factori biotici sau abiotici (până la momentul realizării celei de-a doua lucrări de întreținere a plantației din cursul primului an de împădurire); • Lucrări de întreținere a plantației pentru anul 1 sau 2 pentru suprafața plantației neafectată de un eveniment produs de factori biotici sau abiotici, în cazul refacerii plantației ca urmare a apariției unui astfel de eveniment până la efectuarea celei de-a doua lucrări de întreținere a plantației.
Flux procedural	Etapa premergătoare depunerii: <ul style="list-style-type: none"> • Depunerea Solicitării de eliberare a Notei de constatare (la CJ APIA);

- Identificarea suprafețelor în sistemul IPA Online (digitizarea parcelelor prin intermediul aplicației GIS);
- Realizarea de măsurători pe teren (efectuate de CJ APIA);
- Emiterea Notei de constatare (de către CJ APIA);
- Solicitarea Avizului Gărzii Forestiere pentru verificarea includerii/neincluderii terenului în perimetre de ameliorare și în Programul național de realizare a perdelelor forestiere pentru protecția autostrăzilor și drumurilor naționale;
- Elaborarea proiectului tehnic și depunerea acestuia (și a documentelor însoțitoare) pentru emiterea avizului și a fișei rezumative a proiectului tehnic de împădurire (emise de către Garda Forestieră).

Etapa de depunere a cererii:

- Completarea și depunerea dosarului cererii de sprijin (online și personal la CJ APIA);
- Verificarea conformității cererii de sprijin (realizată de CJ APIA în prezența solicitantului) și emiterea Procesului verbal pentru controlul vizual al cererii de sprijin.

Etapa de evaluare a cererii:

- Verificarea conformității și corectitudinii datelor înscrise și realizarea Raportului de selecție preliminar (realizată de CJ APIA);
- Depunerea de contestații cu privire la elementele legate de eligibilitate și valoarea sprijinului în termen de maximum 10 zile lucrătoare de la publicarea Raportului de selecție preliminar (la CJ APIA).

Modificarea cererilor de sprijin (în cazul modificărilor legislative privind accesarea schemei de ajutor de stat):

- Emiterea Notificării privind rezultatul selecției preliminare și modificarea cererii de sprijin (APIA) și depunerea Declarației privind modificarea cererii de sprijin (completarea proiectului tehnic de împădurire sau/și solicitarea lucrărilor de îngrijire) în termen de 2 zile de la primirea notificării;
- Completarea proiectului tehnic de împădurire, transmiterea completărilor și solicitarea Avizului Suplimentar (depuse la Garda Forestieră);
- Depunerea Avizului Suplimentar, a noii Fișe rezumative și a Solicitării de modificare a cererii de sprijin (CJ APIA).

Etapa de selecție:

- Acordarea punctajelor în conformitate cu alin. (7) art. 6 din Regulamentul de Organizare și Funcționare a Procesului de selecție și a procesului de verificare a contestațiilor aprobat prin OMADR nr. 840/07.05.2018 (APIA – în termen de maximum 25 de zile lucrătoare de la finalizarea sesiunii de depunere) – în cazul în care valoarea publică totală a cererilor de sprijin depășește valoarea alocării sesiunii;
- Publicarea Raportului de selecție preliminar și notificarea solicitanților privind rezultatele procesului de selecție preliminar (APIA);
- Depunerea contestațiilor (la CJ APIA), soluționarea acestora și publicarea Raportului de selecție parțial (după verificarea acestuia de către serviciul de metodologie cu sprijinul serviciului de specialitate responsabil de submăsură din cadrul AM PNDR), respectiv a celui final (APIA);

	<ul style="list-style-type: none">• Prezentarea Acordului de mediu și a Avizului Natura 2000 – în termen de 3 luni de la notificarea solicitantului privind selecția cererii de sprijin în cazul în care nu este necesară parcurgerea procedurilor de evaluare a impactului asupra mediului, respectiv în termen de 6 luni în cazul în care aceste proceduri sunt necesare (APIA). <p>Etapa de semnare a angajamentului:</p> <ul style="list-style-type: none">• Prezentarea cărții de identitate, a documentelor privind dreptul de utilizare a terenului (beneficiari care nu sunt proprietari ai terenurilor destinate împăduririi), a declarației pe propria răspundere referitoare la renunțarea la orice altă formă de sprijin în perioada derulării angajamentului și a documentului emis de autoritățile de protecție a mediului (CJ APIA);• Semnarea angajamentului (CJ APIA). <p>Implementarea angajamentului</p> <ul style="list-style-type: none">• Realizarea de verificări pe teren a lucrărilor de înființare, întreținere și îngrijire a plantației (de către GF) și verificarea respectării eco-condiționalității (APIA, respectiv AFIR - supracontrol);• Depunerea dosarelor de plată aferente Primei 1 (proiectul tehnic, lucrările de înființare a plantației și de întreținere a plantației), respectiv depunerea anuală a dosarelor de plată aferente Primei 2 (lucrări de întreținere – pt. maximum 6 ani, îngrijire – pt. maximum 2 ani și compensații pentru pierderea de venit agricol – pt. maximum 12 ani) în două exemplare pe suport de hârtie (CJ APIA) și online în IPA;• Realizarea de verificări administrative și pe teren a lucrărilor efectuate și a respectării condițiilor prevăzute în angajament (Garda Forestieră/APIA);• Plata către beneficiar a sprijinului. .
--	---

Analiza fluxului de implementare a submăsurii

Submăsura 8.1 a impus un flux de implementare diferit pentru Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură, implicând – spre deosebire de procedurile specifice angajamentelor voluntare care vizează terenurile agricole – depunerea de proiecte și dosare tehnice care parcurg etapele de selecție, evaluare și punctare (identice celor aplicate submăsurilor gestionate de către Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale). Acesta este unul din motivele pentru care a fost necesară o perioadă de timp foarte lungă pentru elaborarea ghidului solicitantului, a manualului de proceduri pentru implementarea submăsurii și a dezvoltării sistemului informatic pentru gestionarea proiectelor depuse (la GF), respectiv a cererilor de sprijin. Această stare de fapt a avut impact asupra perioadei de timp în care potențialii beneficiari au putut consulta documentele de implementare înaintea derulării sesiunii de depunere a cererilor de sprijin și în care au putut demara procesul de pregătire a documentelor necesare depunerii cererii de sprijin⁶.

⁶ Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (2018): *Raportul Anual de punere în aplicare a Programului Național de Dezvoltare Rurală pentru perioada 2014-2020*, Versiunea 2017.0, pag. 51.

În ceea ce privește fluxul procedural⁷, acesta implică mai multe instituții, printre care și Ministerul Apelor și Pădurilor prin Garda Forestieră, fiind stabilit un acord comun de delegare a responsabilităților între AFIR, APIA și Ministerul Apelor și Pădurilor – Direcția Generală Păduri (MAP-DGP). În acest sens, solicitanții trebuie să parcurgă o serie de pași preliminari depunerii cererii de sprijin care includ identificarea/înscirarea în prealabil a terenului agricol/neagricol care urmează a fi împădurit în sistemul IPA online al APIA, obținerea Notei de constatare din partea APIA, precum și depunerea spre avizare a proiectului tehnic de împădurire la Garda Forestieră. Acest proces are rolul de a asigura corectitudinea localizării proiectului, reprezentând o cheie de control atât pentru beneficiari, cât și pentru APIA.

Însă, depunerea documentației tehnice la instituții diferite induce un efort administrativ suplimentar pentru potențialii beneficiari, cu atât mai mult cu cât perioada efectivă de depunere în cadrul primei sesiuni a fost inițial stabilită la 2 luni (21 noiembrie 2016 – 20 ianuarie 2017), ulterior prelungită cu alte 2 luni. Totodată, la nivelul etapei preliminare au fost întâmpinate dificultăți în identificarea în sistemul IPA online a suprafețelor destinate împăduririi, în stabilirea categoriei de terenuri agricole și neagricole în înțelesul fișei tehnice (definiția terenului neagricol fiind diferită la nivelul fișei măsurii față de definiția stabilită în Regulamentul UE nr. 1307/2013)⁸, precum și în constituirea unităților amenajistice (la nivelul proiectului tehnic solicitanții trebuind să respecte Corelarea dintre parcelele APIA și unitățile amenajistice create prin proiectul tehnic de împădurire)⁹, aceste etape fiind importante întrucât cuantumul de plată acordat este diferit în funcție de categoria de încadrare a terenului. Pentru a corecta și diminua impactul dificultăților întâmpinate, au fost operate la nivelul celei de-a doua sesiuni modificări ale sistemului IPA online. În acest sens, au fost introduse condiții suplimentare de verificare în vederea asigurării unei corespondențe corecte între parcelele SAPS și unitățile amenajistice vizate prin proiecte. Considerându-se însă faptul că APIA utilizează sistemul informatic IACS la nivel de parcele agricole, unitățile amenajistice regăsindu-se sub forma unui strat separat, (întâmpinându-se dificultăți în anumite cazuri în realizarea corespondenței), iar potențialii beneficiari – în baza proiectelor tehnice - declară unități amenajistice către Garda Forestieră, o potențială măsură de simplificare a implementării submăsurii în viitor ar putea include realizarea unui sistem informatic comun sau

⁷ Așa cum este el prevăzut la nivelul Ghidului Solicitantului pentru Sesiunea 2 care a fost încheiată și disponibil la adresa: http://www.apia.org.ro/files/pages_files/18-11-08-06-26-44Ghidul_solicitantului_Masura_8_Sesiunea_2_Ed_II_rev_1.pdf. Cea de-a treia sesiune a fost lansată după fazele de structurare și observare, fiind la momentul realizării studiului în desfășurare (11 decembrie 2018-28 iunie 2019) iar documentele pot fi consultate accesând pagina: <http://www.apia.org.ro/ro/schema-de-ajutor-de-stat-sprijin-pentru-prima-impadurire-si-crearea-de-suprafete-impadurite-aferenta-masurii-8-investitii-in-dezvoltarea-zonelor-impadurite-si-imbunatatirea-viabilitatii-padurilor-submasura-8-1-impaduriri-si-crearea-de-suprafete-impadurite-din-cadrul-pn-dr-2014-2020-sesiunea-3>.

⁸ Fișa Tehnică a Măsurii 8 – Investiții în dezvoltarea zonelor împădurite și în îmbunătățirea viabilității pădurilor (articolele 21-26), p. 20.

⁹ Aspecte indicate în cadrul interviului realizat la nivelul Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (31 octombrie 2018).

interconectat între APIA și Garda Forestieră care ar facilita verificarea încadrării suprafețelor în unități amenajistice.

Dificultăți au fost întâmpinate la nivelul primei sesiuni de depunere și după încheierea etapelor de evaluare și selecție, centrele județene APIA semnalând imposibilitatea semnării contractelor de finanțare generată de inadvertențe între legislația națională și prevederile procedurale (fișa măsurii prevăzând inițial înființarea unei plantații după semnarea unui *contract de finanțare*). În acest sens, potrivit prevederilor legale APIA, deși avea calitatea de organism delegat pentru implementarea submăsurii încă din anul 2015, nu avea competențele financiare necesare pentru a putea încheia contracte de finanțare cu beneficiarii¹⁰. Problema a fost semnalată de APIA numai în anul 2017. În vederea corectării acestor probleme, au fost operate modificări ale fișei măsurii – prin modificarea documentului PNDR 2014-2020 (versiunea VI a documentului de program fiind aprobată în semestrul II al anului 2018), fiind modificată forma de acordare a sprijinului din contract de finanțare în angajament.

Fluxul de implementare a submăsurii este unul în general complex, implicând mai multe instituții publice (APIA, GF, AFIR), o etapă preliminară celei de depunere ce presupune o serie de costuri pentru potențialii beneficiari (costuri efectuate înaintea accesării submăsurii), o perioadă lungă de implementare a angajamentului (de 12 ani) și un timp relativ scurt de depunere a dosarelor cererilor de sprijin.

Cerințe suplimentare identificate (care nu derivă din norme europene și naționale) și potențiale efecte

Cerință suplimentară	Intensitatea cerinței asupra aplicantului	Intensitatea cerinței asupra autorităților responsabile cu gestionarea și implementarea submăsurii	Grad de complexitate al cerinței
În ceea ce privește verificările pe teren realizate de către AFIR, în prezent, la momentul în care sunt depuse toate cererile de plată sunt extrase eșantioanele de control, APIA realizează controalele, transmite către AFIR rezultatele controalelor, iar AFIR extrage eșantionul de supracontrol din cadrul eșantionului de control, acest	Acest flux procedural generează o perioadă mai lungă necesară pentru control.	NA	

¹⁰ Ministerul Agriculturii și Dezvoltării RURALE (2018): *Raportul Anual de punere în aplicare a Programului Național de Dezvoltare Rurală pentru perioada 2014-2020*, Versiunea 2017.0, pag. 52.

flux determinând o dublare a perioadei necesare pentru control.			
---	--	--	--

La nivelul submăsurii 8.1. au fost identificate într-o primă fază două cerințe ce ar putea fi modificate în vederea susținerii ratei de accesare a submăsurii precum și în vederea eficientizării modului de implementare a acesteia. Pe de o parte, excluderea din categoria solicitanților eligibili a entităților împotriva cărora au fost emise decizii de recuperare definitive a unui ajutor de stat gestionat de APIA sau AFIR (dacă deciziile nu au fost executate) a fost considerată ca putând restricționa accesul la submăsură a unei categorii de potențiali beneficiari care, avându-se în vedere caracterul compensatoriu al submăsurii, ar putea stinge în baza unui mecanism compensatoriu debitul către o agenție de plată – facilitându-se astfel atât procesul de recuperare a debitelor, cât și facilitarea accesării de noi oportunități de finanțare. Modificarea acestei cerințe însă ar impune modificarea cadrului legislativ referitor la ajutorul de stat. Mai mult, această cerință este stabilită respectându-se așa numitul principiu Deggendorf¹¹ care implică excluderea beneficiarilor care fac obiectul unui ordin de recuperare din rândul solicitanților eligibili pentru ajutor de stat/de minimis (până la recuperarea/rambursarea ajutorului pentru care a fost emisă o decizie). Cu acest aspect avut în vedere, cerința nu poate fi considerată drept un element de suprareglementare. La nivelul implementării eficiente a submăsurii, supracontrolul realizat de către AFIR la nivelul cererilor de plată ar putea fi realizat concomitent cu derularea controalelor realizate de APIA privind localizarea și măsurarea suprafețelor și verificarea respectării eco-condiționalității, respectiv simultan cu verificările realizate de Garda Forestieră cu privire la respectarea de către beneficiari a proiectelor tehnice. O abordare concomitentă a supracontrolului cu verificările pe teren ar putea avea ca efect diminuarea perioadei necesare derulării controalelor. Totodată, considerându-se faptul că termenele procedurale, în special cele aferente etapelor de evaluare și selecție nu au fost respectate, în coroborare cu o potențială modificare a procedurii în ceea ce privește derularea controalelor (în sensul demarării simultane de către AFIR a controlului specific), o măsură ce ar avea un impact mai semnificativ ar viza o mai bună coordonare și inclusiv supraveghere a modului de îndeplinire a funcțiilor delegate de către instituțiile implicate în fluxul procedural al submăsurii.

Acțiuni realizate pentru reducerea poverii administrative

Etapă	Măsurile realizate
Depunere	Modificarea în cadrul sesiunii 2/2017 a sistemului IPA online prin introducerea unor condiții suplimentare de verificare (efectuate înainte de întocmirea proiectului tehnic) pentru a asigura corespondența între parcele SAPS și unitățile amenajistice vizate prin proiecte. În baza acestei modificări,

¹¹ Principiu stabilit în baza soluționării cazurilor comune T-244/93 și T-486/93 TWD Deggendorf vs. Comisia Europeană (1995), stabilindu-se că beneficiarul unui ajutor ilegal sau care a utilizat, în mod abuziv, un ajutor acordat legal, nu mai poate primi niciun alt ajutor de stat/de minimis până la recuperarea efectivă a ajutorului acordat (cu dobânzile aferente).

	proiectanții potențialilor beneficiari au primit aprobarea modului de constituire a unităților amenajistice anterior întocmirii proiectului tehnic, ceea ce a facilitat procedura de avizare de către Garda Forestieră.
Semnare angajament	Modificarea formei de acordare a sprijinului din contract de finanțare în angajament, corelându-se fișa tehnică a măsurii cu legislația națională și eliminându-se blocajul generat la nivelul primei sesiuni de depunere.

Acțiuni realizate la nivelul altor state membre/regiuni pentru reducerea poverii administrative

În regiunea Veneto nu au fost introduse acțiuni specifice de reducere a poverii administrative la nivelul acestei submăsuri, dar au fost definite anumite elemente de suprareglementare pentru o mai bună completare a strategiei.

Împăduririle permanente sunt excluse:

- pe terenuri situate în zonele montane;
- pe terenuri cultivate permanent sau cu pășuni permanente;
- pe terenuri situate în medii în care împădurirea ar putea duce la o scădere a biodiversității (de exemplu, mlaștinile, zonele umede etc.).

În regiunea Aragona, un element de simplificare constă în faptul că această măsură specifică este eligibilă numai pentru Administrația Comunității Autonome Aragón care, în exercitarea competențelor sale, desfășoară acțiuni în zona forestieră a teritoriului Aragon în funcție de scopurile și competențele atribuite de reglementări corespunzătoare.

În regiunea Toscana, dimpotrivă, submăsura este eligibilă pentru o mare varietate de beneficiari: proprietarii, administratorii terenurilor publice și private sau persoanele fizice au dreptul de a aplica pentru obținerea sprijinului ca manageri care administrează suprafețe de teren de uz civic, precum și consorțiile acestora. În cazul terenurilor deținute de stat, sprijinul poate fi acordat numai dacă organul de conducere al unui astfel de teren este o persoană fizică sau o municipalitate, unică sau asociată.

Analiza situației angajamentelor la sfârșitul lunii iunie 2018 (în ce măsură simplificările prevăzute în PNDR au favorizat implementarea programului)

Cele două sesiuni de depunere au fost organizate în perioadele noiembrie 2016 – martie 2017, respectiv august – noiembrie 2017, întâmpinându-se întârzieri atât la nivelul procesului de selecție (fiind operate modificări ale fișei măsurii ce au impus modificarea aplicației electronice, testarea acesteia, notificarea aplicanților și prelucrarea noilor documente solicitate în vederea reluării procesului de selecție), cât și în etapa de semnare a angajamentelor (generate de inadvertențe între prevederile fișei măsurii și normele privind activitatea, atribuțiile și funcționarea APIA). Aceste aspecte au condus la prelungirea termenului de semnare a angajamentelor și implicit a perioadei de inițiere a înființării plantațiilor.

Nr. Cereri de Sprijin Depuse	Nr. Cereri de Sprijin Eligibile	Nr. Angajamente Semnate
37 (Sesiunea I) 17 (Sesiunea II)	34 (Sesiunea I)	34 (în curs de semnare a angajamentelor la momentul realizării analizei)

Analiza criteriilor de selecție

Criterii de selecție	Punctaj maxim acordat la nivelul criteriului de selecție (Sesiunea I și II)		
CS 1 Principiul funcției de protecție (acordându-se prioritate realizării de perdele forestiere de protecție)	Maximum 30 de puncte (Sesiunea 1/2017)	30 de puncte (Sesiunea 2/2018)	Maximum 30 de puncte (Sesiunea 2/2018)
CS 2 Principiul amplasării terenului (acordându-se prioritate terenurilor propuse pentru împădurire situate în zonele deficitare în păduri)	Maximum 20 de puncte (Sesiunea 1/2017)	20 de puncte (Sesiunea 2/2018)	Maximum 20 de puncte (Sesiunea 2/2018)
CS 3 Principiul mărimii plantației (acordându-se prioritate terenurilor propuse pentru împădurire cu suprafață mai mare)	Maximum 20 de puncte (Sesiunea 1/2017)	20 de puncte (Sesiunea 2/2018)	Maximum 20 de puncte (Sesiunea 2/2018)
CS 4 Principiul funcției de reabilitare a terenurilor (acordându-se prioritate împăduririi terenurilor situate în UAT-urile afectate de fenomene de aridizare, eroziune sau salinizare, în funcție de valorile indicelui de ariditate, gradului de eroziune sau gradului de salinizare)	Maximum 20 de puncte (Sesiunea 1/2017)	20 de puncte (Sesiunea 2/2018)	Maximum 20 de puncte (Sesiunea 2/2018)
CS 5 Principiul diversității speciilor (acordându-se prioritate lucrărilor de împădurire care propun cel puțin 2 specii de bază în compoziție)	Maximum 10 de puncte (Sesiunea 1/2017)	10 de puncte (Sesiunea 2/2018)	Maximum 10 de puncte (Sesiunea 2/2018)

În cadrul celor două sesiuni de depunere finalizate s-au aplicat 5 principii de selecție, Principiul funcției de protecție beneficiind de cea mai ridicată pondere, respectiv 30% din totalul punctajului acordat. O privire asupra Raportului de Selecție Final publicat pentru prima sesiune de depunere însă indică faptul că doar un proiect a înregistrat punctaj acordat la nivelul acestui criteriu. Mai mult, în ciuda stabilității principiilor de selecție, precum și a ponderilor acestora din totalul acordat, numărul relativ redus de aplicații și neconsumarea alocării financiare a condus la neexcluderea proiectelor depuse în baza punctajului acumulat ci doar în baza analizei eligibilității. Din acest punct de vedere, nu se poate realiza o analiză a relevanței criteriilor de selecție din perspectiva ierarhizării proiectelor cu o contribuție efectivă la atingerea obiectivelor măsurii.

Propuneri de reducere a poverii administrative

Etapă	Propuneri de reducere a poverii administrative	Efecte scontate
Depunere	N.A.	
Implementare	Îmbunătățirea fluxului procedural la nivelul etapei de realizare a verificărilor pe teren. Astfel, se recomandă ca verificările realizate de către AFIR (supracontrolul) să fie făcute independent și concomitent cu verificările realizate de către celelalte entități implicate (APIA și GF), astfel încât perioada de control să se reducă, urmând ca rezultatele să fie conciliate la momentul în care se finalizează toate verificările. Însă considerându-se faptul că termenele procedurale pentru etapele de evaluare și selecție au fost depășite, o recomandare suplimentară pentru eficientizarea fluxului procedural ar viza îmbunătățirea coordonării inter-instituționale și supravegherea modului de îndeplinire a funcțiilor delegate.	Se estimează scurtarea perioadei de realizare a verificărilor și implicit eficientizarea procesului.

sM 9.1 Înființarea grupurilor de producători în sectorul agricol**sM 9.1a Înființarea grupurilor de producători în sectorul pomicol****Prezentarea de ansamblu a submăsurii**

Obiectiv	<ul style="list-style-type: none"> • Îmbunătățirea performanțelor generale și creșterea veniturilor exploatațiilor agricole/ pomicole; • Mai bune integrări pe piață a producătorilor primari prin adaptarea producției acestora la cerințele pieței și comercializarea în comun a producției lor; • Crearea și promovarea lanțurilor scurte; • Respectarea standardelor comunitare de mediu și climă, siguranță alimentară etc.
Beneficiari eligibili	<p>9.1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grupurile de producători din sectorul agricol care sunt recunoscute oficial de către MADR înainte de solicitarea sprijinului, dar după 1 ianuarie 2014, conform legislației naționale în vigoare; • Sunt eligibile și grupurile de producători care au obținut recunoaștere și pentru produse și/ sau grupe de produse sprijinite prin submăsura 9.1a, dar care au obținut recunoaștere și pentru produse și/ sau grupe de produse sprijinite prin submăsura 9.1. <p>9.1a</p>

	<ul style="list-style-type: none">• Grupurile de producători din sectorul pomicol care sunt recunoscute oficial de către MADR înainte de solicitarea sprijinului, dar după 1 ianuarie 2014, conform legislației naționale în vigoare;• Sunt eligibile și grupurile de producători care au obținut recunoaștere și pentru produse și/ sau grupe de produse sprijinite prin submăsura 9.1, dar care au obținut recunoaștere și pentru produse și/ sau grupe de produse sprijinite prin submăsura 9.1a.
Context de acordare a sprijinului	<ul style="list-style-type: none">• Cheltuielile eligibile sunt cele rezultate din înființarea și funcționarea grupurilor de producători din sectorul agricol/ pomicol, prevăzute în Planul de afaceri, necesare pentru atingerea obiectivelor propuse.
Flux procedural	<p>Aplicație:</p> <ul style="list-style-type: none">• Completarea Cererii de finanțare, conform modelului standard;• Cererea de finanțare completată și documentele anexe (conform Listei prevăzute în GS), vor fi depuse în format electronic;• Încadrarea Cererii de finanțare în funcție de prescoring. <p>Selecție/Contractare:</p> <ul style="list-style-type: none">• Verificarea eligibilității cererii de finanțare;• Verificarea criteriilor de selecție;• Selecția proiectelor;• Obiectul Contractului de finanțare este reprezentat de acordarea finanțării nerambursabile de către AFIR, pentru punerea în aplicare a Cererii de finanțare asumată de către solicitant. <p>Implementare:</p> <ul style="list-style-type: none">• Dosarul Cererii de Plată se depune de beneficiar la Oficiul Județean pentru Finanțarea Investițiilor Rurale în formatul impus și cu documentele justificative aferente. <p>Monitorizare:</p> <ul style="list-style-type: none">• Verificarea respectării planului de afaceri

Analiza fluxului de implementare a submăsurii

O primă etapă a potențialilor aplicanți o reprezintă recunoașterea ca grup de producător în baza ordonanței nr. 37/2005 privind recunoașterea și funcționarea grupurilor de producători, pentru comercializarea produselor agricole și silvice, dar după data de 1 ianuarie 2014. Astfel, grupurile de producători devin recunoscute oficial de către MADR ca fiind eligibile pentru aplicație.

Ulterior, grupurile de producători eligibile alcătuiesc dosarul de depunere a cererii de finanțare (include cererea de finanțare cu anexele adiacente, inclusiv planul de afaceri preconizat). Verificarea dosarului cererii de finanțare se face de către OJFIR. Astfel, cererea se încadrează în funcție de prescoring (cererea de Finanțare este admisă pentru verificarea eligibilității și a criteriilor de selecție, în cazul în care autoevaluarea scorului (punctajului) solicitantului este mai mare sau egală cu pragul minim), se verifică eligibilitatea tehnică și financiară (verificarea eligibilității solicitantului, verificarea criteriilor de eligibilitate, verificarea planului de afaceri și a documentelor anexate). În consecință, proiectele devin neeligibile, eligibile cu punctaj sub pragul

minim sau eligibile cu punctaj peste pragul minim. Principalul impediment în constituirea unor noi grupuri de producători a fost reprezentat de legislația națională în vigoare, prin modificarea continuă a acesteia sau impozitarea schimburilor comerciale între membrii și grupul de producători – acest ultim element afectează în sens negativ interesul operatorilor economici de constituire a unor noi grupuri de producători, considerând impactul legislației specifice asupra rentabilității investițiilor realizate. De asemenea, deși submăsurile prezintă un anumit grad de atractivitate, s-a observat un anumit grad de reticență din partea aplicanților privind formele de organizare de tip cooperative sau grup de producători – cel mai probabil ca urmare a sistemului politic anterior anului 1989 (i.e. organizarea de tip cooperativă). Totodată, grupurile mari de producători (d.p.d.v al numărului de membrii sau al potențialului economic) evită să aplice în cadrul măsurii 9 din cauza valorii financiare relativ reduse a sprijinului anual furnizat în raport cu sarcina administrativă existentă pentru potențialii beneficiari pentru pregătirea cererii de finanțare și implementarea planului de afaceri.

Selecția proiectelor constă în evaluarea acestora de către experți evaluatori din cadrul AFIR, în baza procedurilor de evaluare cuprinse în manualele de proceduri aprobate prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale. După finalizarea evaluării proiectelor depuse într-o sesiune de depunere a proiectelor, AFIR întocmește Raportul de Evaluare a proiectelor. În baza raportului de evaluare publicat, AFIR notifică aplicanții cu privire la rezultatul evaluării proiectului, într-un termen de maxim 3 zile lucrătoare.

După aprobarea raportului de selecție/ raportului de contestații, CRFIR va notifica Beneficiarul cu privire la decizia de selecție a cererii de finanțare și solicită prezentarea documentelor necesare în vederea încheierii Contractului de finanțare nerambursabilă - În vederea încheierii Contractului de finanțare solicitantul va depune la sediul OJFIR de care aparține, în termen de maximum 30 zile de la primirea notificării privind selectarea Cererii de finanțare, o serie de documente în original, conform documentației încărcate on-line. În cazul aprobării, contractul de finanțare intră în vigoare la data semnării de ambele părți.

Plata se efectuează conform procedurii AFIR, în baza dosarului cererii de plată depuse de beneficiar la OJFIR, sprijinul fiind oferit în sistem forfetar, degresiv, plătit în tranșe anuale pentru o perioadă de maximum 5 ani. Ultima plată este efectuată după verificarea respectării planului de afaceri.

În general, fluxul procedural de implementare a submăsurii nu prezintă dificultăți majore, întrucât grupurile de producători prezintă o mai bună organizare și dețin, în general, toate documentele necesare pentru buna implementare a proiectului. Astfel, până în acest moment, nu au fost întâmpinate dificultăți cu privire la realizarea plăților.

Cerințe suplimentare identificate (care nu derivă din norme europene și naționale) și potențiale efecte

Cerință suplimentară	Intensitatea cerinței asupra aplicantului	Intensitatea cerinței asupra autorităților responsabile cu gestionarea și implementarea submăsurii	Grad de complexitate al cerinței
Respectarea întocmai a planului de afaceri propus inițial.	Condiție suplimentară în contextul în care se pot atinge obiectivele planificate prin planul de afaceri fără a urmări ad-literam cele prezentate inițial prin plan.	NA	

Ațiuni realizate pentru reducerea poverii administrative

Submăsura prezintă un grad redus de dificultate, astfel că nu au fost operate modificări pentru reducerea poverii administrative.

Ațiuni realizate la nivelul altor state membre/regiuni pentru reducerea poverii administrative

Niciuna dintre regiunile selectate ori Irlanda nu au aplicat această submăsură specifică.

Analiza situației proiectelor contractate la sfârșitul lunii iunie 2018 (în ce măsură simplificările prevăzute în PNDR au favorizat implementarea programului)

Submăsura	Nr. Proiecte Contractate	Nr. Proiecte Finalizate	Nr. Proiecte reziliate
9.1	8	0	0
9.1a	0	0	0

Se remarcă un număr extrem de scăzut al proiectelor contractate la nivelul submăsurilor 9.1, 9.1a, principalul motiv fiind reprezentat de reticența operatorilor economici în a forma organizații de tip cooperativ.

Analiza criteriilor de selecție

Criterii de selecție	Punctaj maxim acordat la nivelul criteriului de selecție
CS 1 Principiul cooperării (grupurile de producători care fac parte dintr-un Grup Operațional în cadrul PEI)	Maximum 10 puncte
CS 2 Principiul reprezentativității grupurilor (numărul de membri)	Maximum 30 puncte
CS 3 Principiul calității produselor (grupurile care produc, depozitează și comercializează produse HNV sau produse care participă la scheme de calitate naționale și europene etc.)	Maximum 25 puncte
CS 4 Principiul sectorului prioritar (lapte de bovine, suine, legumicultura, plante tehnice, plante medicinale și aromatice)	Maximum 15 puncte
CS 5 Principiul asocierii exploatațiilor de mici dimensiuni	Maximum 20 puncte

Punctaj acordat la nivel de Criteriu de selecție SM 9.1

Criterii de selecție	Punctaj maxim acordat la nivelul criteriului de selecție
CS 1 Principiul cooperării (grupurile de producători care fac parte dintr-un Grup Operațional în cadrul PEI)	Maximum 10 puncte
CS 2 Principiul reprezentativității grupurilor (numărul de membri)	Maximum 30 puncte
CS 3 Principiul calității produselor (grupurile care produc, depozitează și comercializează produse HNV sau produse care participă la scheme de calitate naționale și europene etc.)	Maximum 35 puncte
CS 4 Principiul asocierii exploatațiilor de mici dimensiuni	Maximum 25 puncte

Selectarea criteriilor de selecție corespunde logicii de intervenție a submăsurilor. Astfel, se conferă o pondere ridicată în cazul principiului reprezentativității grupului, precum și cel al calității produselor.

Propuneri de reducere a poverii administrative

Etapă	Propuneri de reducere a poverii administrative	Efecte scontate
Monitorizare	Simplificarea procesului de monitorizare/supraveghere a proiectelor și a planurilor de afaceri aferente.	Dezvoltarea grupurilor de producători, fără a avea constrângeri prin prisma planului de afaceri propus inițial.

	Modificarea planului de monitorizare privind stadiul de implementare a planului de afaceri, oferind posibilitatea operării de modificări la nivelul planului de afaceri în funcție de specificul pieței de desfacere sau de situația actuală de dezvoltare, cât timp sunt respectate obiectivele obligatorii/suplimentare.	Reduce povara administrativă din partea autorității de gestiune privind verificarea respectării întocmai a planului de afaceri.
--	--	---

sM 10.1 Plăți pentru angajamente privind agromediul și clima

Prezentarea de ansamblu a submăsurii

Obiectiv	Încurajarea fermierilor spre introducerea sau continuarea aplicării unor metode agricole compatibile cu protecția și îmbunătățirea mediului, a peisajului și a caracteristicilor sale, a resurselor naturale și a solului, contribuind totodată la menținerea diversității genetice.
Beneficiari eligibili	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Fermieri care utilizează terenuri agricole (pachetele 1-7, 9 -11); ➤ Fermieri care cresc femele adulte de reproducție de rasă pură din rasele locale în pericol de abandon (pachetul 8);
Context de acordare a sprijinului	<ul style="list-style-type: none"> • Costurile suplimentare și/sau pierderile de venit rezultate în urma aplicării unor măsuri de management extensive pe terenurile agricole, orientate spre atingerea unor obiective de mediu (conservarea biodiversității, protecția apelor și solului). În acest sens sunt acordate pe o perioadă de 5 ani, plăți compensatorii, plătite anual (în urma asumării unor angajamente voluntare) drept sumă fixă pe unitatea de suprafață (ha) sau pe UVM¹² (în cazul Pachetului 8, calculat pentru femelele adulte de reproducție de rasă pură).
Flux procedural	<ul style="list-style-type: none"> • Identificarea și digitizarea terenurilor agricole prin intermediul aplicației IPA online • Completarea declarației de suprafață (cu datele alfanumerice ale parcelelor măsurate prin digitizare); • Completarea online și depunerea pe suport de hârtie a cererii unice de plată (semnată) împreună cu documentele necesare în perioada alocată campaniei de depunere (centrele locale/județene ale APIA); • Realizarea de controale administrative și administrative preliminare, (inclusiv pentru supradecarări la nivelul blocurilor fizice), verificări în baza de date IACS, verificări încrucișate cu alte baze de date (ex.: Registrul animalelor - ANSVSA, ANZ, LPIS) (centre locale/județene APIA); • Evaluarea și stabilirea factorilor de risc și stabilirea eșantionului de control (APIA central);

¹² Unitatea Vită Mare (UVM) la hectar reprezintă încărcătura sau numărul de animale ce revin la un hectar de pășune.

- Realizarea controalelor pe teren sau prin teledetecție, a verificărilor de vară/iarnă/primăvară (centre locale/județene APIA);
- Realizarea controalelor administrative ale datelor înscrise în cererile unice de plată și rezultate în urma controalelor pe teren (centre locale/județene APIA);
- Gestionarea erorilor și luarea deciziilor pe dosar (centre locale/județene APIA);
- Calcularea sancțiunilor (centre locale/județene APIA) și autorizarea la plată (APIA central);
- Prezentarea dovezii deținerii competențelor/obținerii cunoștințelor și informațiilor necesare implementării angajamentelor;
- Efectuarea plăților (APIA central);
- Completarea caietului de agro-mediu pentru fiecare an de angajament și verificarea acestuia în vederea verificării respectării cerințelor specific și a cerințelor de bază.

Analiza fluxului de implementare a submăsurii

În general fluxul procedural al submăsurii 10.1 nu este unul foarte complex, aspect ce a fost validat inclusiv la nivelul datelor reieșite în urma sondării beneficiarilor, în general aceștia estimând drept scăzut spre mediu gradul de complexitate al informațiilor solicitate a fi introduse în cererea unică de plată, al modului de depunere al acesteia, dar și al procesului de verificare a respectării cerințelor aferente angajamentelor. Cu toate acestea, față de perioada de programare anterioară (Măsura 214 Plăți agro-mediu), gradul de complexitate a submăsurii a crescut introducându-se condiționalități noi, mai dificil de respectat de către beneficiarii de plăți compensatorii (vizând eligibilitatea suprafețelor agricole, demonstrarea activității minime agricole etc.). În acest sens, transpunerea în legislația națională a Directivei Consiliului nr. 91/676/CEE din 12 decembrie 1991 privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați provenind din surse agricole (realizată prin intermediul Hotărârii de Guvern nr. 964/2000 privind aplicarea Planului de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole și prin intermediul Codului de practici agricole pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole adoptat prin Ordinul MMGA/MADR nr. 1182/1270/2005) a generat o serie de condiții stricte care pot avea impact asupra gradului de accesare a măsurilor de mediu în special de către fermierii mici. În vederea susținerii acestui argument, menționăm exemplul obligației fermierilor de a dispune de capacități de stocare a gunoii de grajd (în sistem individual și/sau comunal). În acest sens, legislația europeană menționează obligația statelor membre de a include în codurile de bune practici reguli privind „capacitatea și construirea bazinelor destinate stocării efluenților de la *complexe zootehnice*”¹³. Ghidul Fermierului privind Ecocondiționalitatea¹⁴ prevede obligația aplicată *tuturor fermierilor* de a dispune de capacități de depozitare a gunoii de grajd fără defecte structurale a căror mărime să depășească necesarul de stocare a gunoii de grajd (existând însă și posibilitatea depozitării temporare pe câmp respectându-se anumite restricții), ținând seama de perioada cea mai lungă

¹³ Consiliul Uniunii Europene (1991): Directiva Consiliului nr. 91/676/CEE din 12 decembrie 1991 privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați provenind din surse agricole, JOUE nr. 15, Vol. 2, Anexa IV.

¹⁴ Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (2018): Ghidul Fermierului privind Ecocondiționalitatea, Ediția a IV-a (București), pag 14.

de interdicție pentru aplicarea îngrășămintelor organice pe terenul agricol. Această prevedere a generat dificultăți în special în rândul micilor fermieri cu terenuri neînscrise în Cartea Funciară care au întâmpinat costuri ridicate și dificultăți în obținerea tuturor documentelor necesare pentru emiterea autorizațiilor de construcție a platformelor individuale de stocare a gunoii de grajd.

În ceea ce privește gradul de dificultate al condițiilor aferente pachetelor de la nivelul submăsurii, s-a observat faptul că în cazul pachetului 5 – Adaptarea la efectele schimbărilor climatice, condiții precum utilizarea (și demonstrarea utilizării) în proporții egale a doi hibrizi/soiuri cu precocități diferite (dar și rotația culturilor astfel încât în 2 ani consecutivi să se utilizeze minimum 3 culturi diferite dintre cele 4 eligibile - porumb, sorg, floarea soarelui și soia), precum și impunerea utilizării unor metode de lucrare minimă a solului (minimum tillage) au afectat gradul de atractivitate a pachetului, la nivelul campaniei din anul 2018 neexistând beneficiari. O potențială justificare ar putea reieși din faptul că la nivelul acestui pachet sunt eligibili doar fermieri care dețin în cadrul fermei suprafețe arabile mai mici de 10 hectare¹⁵. În cazul unor beneficiari cu suprafețe atât de reduse, obligația utilizării de pildă a unui sistem ce implică utilizarea în cadrul lucrărilor de bază a unor unelte care să nu întoarcă brazda (ex.: cizel, plug paraplav, scarificator) ar putea depăși sumele compensatorii alocate per suprafață angajată. Documentele justificative solicitate la depunerea cererii de plată (ce includ certificatul oficial de calitate a seminței, factura de achiziționare a seminței – care trebuie să includă informații legate de hibridul folosit, soiul, precocitatea acestuia, și certificatul oficial de calitate și conformitate al furnizorului/producătorului) pot contribui la neatractivitatea pachetului la al cărui nivel de complexitate al cerințelor se adaugă și complexitatea calculelor implicate de rotația culturilor. În contextul unei accesări scăzute a acestui pachet, o recomandare ar fi aceea de a reconsidera oportunitatea/eficiența reincluderii sale la nivelul următoarei perioade de programare.

Nu în ultimul rând, cerința privind demonstrarea deținerii de cunoștințe și expertiză relevante înaintea efectuării plăților a fost identificată drept una din cauzele care au alimentat diminuarea numărului de beneficiari ai submăsurii în curenta perioadă de programare, dificultățile întâmpinate de către solicitanți ținând pe de o parte de absența unor sisteme funcționale care să asigure servicii adecvate de formare/dobândire a cunoștințelor, precum și în anumite cazuri, tipologia potențialilor beneficiari (fermieri în vârstă, aflați la distanțe semnificative de zonele urbane). Au fost stabilite însă perioade de grație pentru conformare, în anumite cazuri fiind aplicate și sancțiuni al căror quantum a fost însă unul redus. Reprezentând însă o condiție regăsită și în legislația europeană care reglementează PNDR 2014-2020, posibilitatea simplificării acestei cerințe ar putea implica în viitor doar prioritizarea stabilirii unui sistem de opțiuni de formare ușor accesibil și funcțional înaintea demarării următorului program.

Cerințe suplimentare identificate (care nu derivă din norme europene și naționale) și potențiale efecte

Nu au fost identificate cerințe suplimentare la nivelul submăsurii 10.1 și la nivelul pachetelor aferente.

¹⁵ Condiția de eligibilitate vizează evitarea dublei finanțări sau supracompensării prin suprapunerea cu cerințele practicilor de înverzire (diversificarea culturilor), fiind stabilită în fișa măsurii.

Acțiuni realizate pentru reducerea poverii administrative

Submăsura 10.1 a beneficiat de modificări menite a simplifica accesarea și implementarea acesteia, majoritatea acestora venind în sprijinul beneficiarilor. Au fost incluse astfel posibilitatea diversificării uneltelor folosite pentru cosit (în contrast cu perioada de programare anterioară) în cazul pachetelor relevante, în timp ce în cazul cerințelor de bază (ce includ standardele de eco-condiționalitate, cerințele minime privind îngrășămintele și pesticidele și activitatea agricolă minimă) s-a restrâns obligativitatea impusă beneficiarilor de a respecta aceste cerințe doar la suprafețele angajate și nu în cazul tuturor parcelelor din cadrul fermei.

Etapă	Măsuri realizate
Depunere	NA
Implementarea angajamentului	În cazurile ce vizau transferul dreptului de proprietate asupra terenurilor care făceau obiectul angajamentelor și refuzul noilor proprietari de a prelua și menține condițiile angajamentelor, în actuala perioadă de programare, a fost eliminată aplicarea sancțiunilor de recuperare a tuturor sumelor plătite.
	Respectarea cerințelor de bază nu mai este în prezent obligatorie pentru toate parcelele agricole din cadrul fermei, ci doar pentru parcelele angajate.
	În cazul pachetelor care vizează cositul (ex.: 1, 2, 3, 6, 9, 10, 11) a fost introdusă (față de perioada de programare anterioară) posibilitatea utilizării de utilaje mecanizate ușoare, în perioada de programare anterioară fiind acceptat doar cositul manual.
	Au fost de asemenea majorate plățile pentru pachete aplicabile pe pajiști.
Monitorizare	NA

Acțiuni realizate la nivelul altor state membre/regiuni pentru reducerea poverii administrative

În Irlanda, pentru a reduce povara administrativă, solicitanții au posibilitatea de a depune un formular simplificat de solicitare a schemei de plăți în fiecare an al programului în care sunt declarate parcelele de teren. Împreună cu aceasta, fiecare solicitant va semna un contract pe șase ani pentru a acoperi durata de viață a angajamentului, care în Irlanda este de șase ani.

În timp ce în regiunea Toscana, pentru a reduce riscul general asociat acestei submăsuri, sunt propuse acțiuni de atenuare a posibilelor efecte conform tabelului următor:

Riscuri	Acțiuni de atenuare
Diferențe în ceea ce privește suprafețele care fac obiectul angajamentului	Utilizarea teledetecției și a verificărilor pe teren
Respectarea angajamentelor prevăzute de tranzacție	Pentru respectarea angajamentelor, s-a stabilit ca documentația din dosarul solicitantului să prezinte elemente precum disponibilitatea anumitor mașini și/ sau facturi ale contractorilor, facturi de cumpărare a

Riscuri	Acțiuni de atenuare
	semințelor, comunicări privind utilizarea efluenților etc. și să se realizeze controale pe teren.
Gradualitatea reducerii sprijinului acordat	O atenție deosebită este necesară pentru determinarea corectă a reducerilor și a excluderilor prin acordarea de ponderi pentru neîndeplinirea obligațiilor în funcție de gravitatea, amploarea și persistența încălcării acestora.
Respectarea cerințelor privind eco-condiționalitatea și cerințele minime privind utilizarea îngrășămintelor și protecția plantelor	Pentru verificarea încrucișată a conformității produselor sunt efectuate controale realizate de organizațiile operaționale pentru eco-condiționalitate
Supervizarea activităților desfășurate de persoanele responsabile	Considerarea rezultatelor activității de control privind respectarea criteriilor de eligibilitate și a angajamentelor din perioada de programare 2007-2013

Propuneri de reducere a poverii administrative

Etapă	Propuneri de reducere a poverii administrative	Efecte scontate
Depunerea cererii unice de plată	NA	NA
Implementare angajament	Simplificarea condițiilor impuse în cazul pachetului 5, fie în sensul deschiderii sale către exploatații mai mari (mai precis considerarea pentru următoarea perioadă de programare a extinderii condiției de eligibilitate privind fermierii care dețin în cadrul fermelor suprafețe arabile mai mici de 10ha) și dezvoltarea unui sistem de evitare a dublei finanțări sau a suprapunerii cu cerințele practicilor de înverzire (diversificarea culturilor), fie în sensul adaptării mai bune la potențialii beneficiari. O mai bună adaptare la profilul potențialului beneficiar (în cazul menținerii condiției de eligibilitate a fermierilor enunțată mai sus) ar putea implica inclusiv dezvoltarea unui ghid informativ destinat beneficiarilor acestui pachet în vederea explicării mai clare a condițiilor atașate angajamentelor (inclusiv a detaliierii modalităților de asigurare a rotației culturilor folosindu-se cel puțin 3 culturi diferite dintre cele 4 eligibile). Totodată, considerându-se interesul destul de limitat în cazul acestui pachet, o recomandare alternativă ar fi aceea de a reconsidera oportunitatea/eficiența reintroducerii pachetului la nivelul următoarei perioade de programare.	Devenind disponibilă unei categorii de fermieri cu exploatații mai mari sau alternativ venind în sprijinul beneficiarilor așa cum sunt definiți în prezent (fermieri care dețin în cadrul fermelor suprafețe arabile mai mici de 10ha) prin dezvoltarea unui ghid specific, gradul de accesare al acestui pachet ar putea crește. Considerând însă riscul dublei finanțări survenit odată cu extinderea condiției de eligibilitate a suprafețelor precum și interesul scăzut pentru acest pachet, eventuala neactivare a sa la nivelul următoarei perioade de programare s-ar putea traduce într-un efort administrativ diminuat pentru instituțiile

Etapă	Propuneri de reducere a poverii administrative	Efecte scontate
		implicate în managementul programului.
Monitorizare	NA	NA

Măsura 11 Agricultură ecologică

Prezentarea de ansamblu a submăsurii

Obiectiv	Încurajarea fermierilor să treacă de la metodele de agricultură convențională la cele specifice agriculturii ecologice, precum și să mențină aceste metode după perioada inițială de conversie. Aceste practici sunt vizate deoarece contribuie la protejarea biodiversității, la menținerea fertilității și funcționalității solului, la reducerea poluării resurselor de apă, reducerea emisiilor de dioxid de carbon și la asigurarea unor condiții de bunăstare a animalelor.
Beneficiari eligibili	➤ Fermieri activi care utilizează terenuri agricole
Context de acordare a sprijinului	<ul style="list-style-type: none"> Costuri suplimentare și pierderi de venit rezultate din aplicarea practicilor agriculturii ecologice. În acest sens, sunt acordate plăți compensatorii, plătite anual, ca sumă fixă pe unitatea de suprafață (ha) acordată în urma asumării unor angajamente voluntare pe o perioadă de: <ul style="list-style-type: none"> 5 ani pentru menținerea agriculturii ecologice (sM 11.2); Maximum 2 ani (pentru culturi anuale) și maximum 3 ani (pentru culturi perene) pentru conversia la agricultura ecologică (sM 11.1), cu menținerea certificării suprafețelor care au făcut obiectul angajamentului pe o perioadă de cel puțin 5 ani de la semnarea angajamentului;
Flux procedural	<ul style="list-style-type: none"> Identificarea și digitizarea terenurilor agricole prin intermediul aplicației IPA online; Completarea declarației de suprafață (cu datele alfanumerice ale parcelelor măsurate prin digitizare); Completarea online și depunerea pe suport de hârtie a cererii unice de plată împreună cu documentele necesare în perioada alocată campaniei de depunere (centre locale/județene ale APIA); Realizarea de controale administrative și administrative preliminare (inclusiv pentru supradecarări la nivelul blocurilor fizice), verificări în baza de date IACS, verificări încrucișate cu alte baze de date (ex.: Registrul animalelor - ANSVSA, ANZ, LPIS) (centre locale/județene APIA); Evaluarea și stabilirea factorilor de risc și stabilirea eșantionului de control (APIA central) Realizarea controalelor pe teren sau prin teledetecție, a verificărilor de vară/iarnă/primăvară (centre locale/județene APIA); Realizarea controalelor administrative ale datelor înscrise în cererile unice de plată și rezultate în urma controalelor pe teren (centre locale/județene APIA); Gestionarea erorilor și luarea deciziilor pe dosar (centre locale/județene APIA); Calcularea sancțiunilor (centre locale/județene APIA) și autorizarea la plată (APIA central);

- Prezentarea dovezii deținerii competențelor/obținerii cunoștințelor și informațiilor necesare implementării angajamentelor;
- Efectuarea plăților (APIA central);
- Completarea caietului de agricultură ecologică pentru fiecare an de angajament și verificarea acestuia în vederea verificării respectării cerințelor specific și a cerințelor de bază.

Analiza fluxului de implementare a submăsurii

Fluxul de implementare a Măsurii 11 este similar celui aplicat în cazul submăsurii 10.1, o dificultate comună întâmpinată de către beneficiarii submăsurilor 11.1 și 11.2 fiind aceea de a dovedi înaintea efectuării plăților a cunoștințelor de specialitate și a expertizei relevante. Totodată, cerința reînnoirii anuale a cererii unice de plată este menținută și la nivelul Măsurii 11, documentele justificative aferente precum și cererea în sine trebuind să fie depuse chiar și în cazuri în care nu se înregistrează modificări față de situația inițială. Fiind vorba în acest caz de două submăsuri care vizează sprijinirea conversiei la practicile și metodele de agricultură ecologică, respectiv sprijinirea menținerii practicilor și metodelor de agricultură ecologică, o parte din cerințele aferente acestora derivă din legislația națională. Astfel că, obligații precum înregistrarea anuală a beneficiarului ca operator în agricultura ecologică (înregistrarea activității la MADR) ori obligația de a încheia pe toată durata angajamentului un contract cu un organism de control independent reies din Ordinul MADR nr. 1253/2016 privind înregistrarea operatorilor în agricultura ecologică. Cu toate acestea, cel puțin în cazul primei prevederi (privind înregistrarea anuală), luându-se în considerare faptul că anual organismele de inspecție și certificare verifică și certifică operatorii înscrși în sistemul de agricultură ecologică, o simplificare a acestui proces de înregistrare ar putea diminua efortul administrativ depus de beneficiari. În acest sens, în absența unor modificări ale activității ecologice de la an la an, ar putea fi eliminată obligativitatea înregistrării anuale.

Cerințe suplimentare identificate (care nu derivă din norme europene și naționale) și potențiale efecte

Nu au fost identificate cerințe suplimentare la nivelul submăsurilor 11.1 și 11.2.

Ațiuni realizate pentru reducerea poverii administrative

Etapă	Măsuri realizate
Depunere	NA
Implementare	Respectarea cerințelor de bază nu mai este în prezent obligatorie pentru toate parcelele agricole din cadrul fermei, ci doar pentru parcelele angajate.
Monitorizare	NA

Ațiuni realizate la nivelul altor state membre/regiuni pentru reducerea poverii administrative

În regiunea Veneto, pentru reducerea numărului de aplicații și a costurilor administrative, a fost stabilită limita de 1 ha pentru suprafețe. În Irlanda există cerința privind suprafața minimă a exploatației de 3 ha, cu

excepția producătorilor din horticultură (inclusiv sectorul pomicol) pentru care suprafața minimă a exploatației este de 1 ha.

Propuneri de reducere a poverii administrative

La nivelul Măsurii 11 nu au fost identificate cerințe suplimentare, însă o recomandare ce ar putea avea impact pozitiv asupra modului de implementare a angajamentelor ar viza dezvoltarea unui sistem de consiliere care să vină în sprijinul beneficiarilor.

Măsura 13 Plăți pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice

Prezentarea de ansamblu a submăsurii

Obiectiv	Compensarea economică a dezavantajelor întâmpinate de fermieri în desfășurarea activităților agricole, legate de capacitatea de producție scăzută a terenurilor agricole și de costurile suplimentare pe care le implică menținerea activităților agricole în zone afectate de constrângeri, vizându-se diminuarea riscului de abandon al acestor activități și menținerea unor acțiuni minime de întreținere a terenurilor cu impact benefic în protecția solului.
Beneficiari eligibili	➤ Fermieri activi care utilizează terenuri agricole
Context de acordare a sprijinului	<ul style="list-style-type: none"> • Costuri suplimentare și pierderi de venit pe care fermierii le suportă din cauza constrângerilor naturale și a celor specifice care se manifestă în zonele cu influență asupra producției agricole; • Plăți compensatorii, plătite anual drept sumă fixă pe unitatea de suprafață (ha) pentru continuarea activităților agricole în zonele desemnate cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice.
Flux procedural	<ul style="list-style-type: none"> • Identificarea și digitizarea terenurilor agricole prin intermediul aplicației IPA online; • Completarea declarației de suprafață (cu datele alfanumerice ale parcelelor măsurate prin digitizare); • Completarea online și depunerea pe suport de hârtie a cererii unice de plată împreună cu documentele necesare în perioada alocată campaniei de depunere (centre locale/județene ale APIA); • Realizarea de controale administrative și administrative preliminare, incluzând supradeclarări, verificări în baza de date IACS, verificări încrucișate cu alte baze de date (ex.: Registrul animalelor - ANSVSA, ANZ, LPIS) (centre locale/județene APIA); • Evaluarea și stabilirea factorilor de risc și stabilirea eșantionului de control (APIA central); • Realizarea controalelor pe teren sau prin teledetecție, a verificărilor de vară/iarnă/primăvară (centre locale/județene APIA); • Realizarea controalelor administrative ale datelor înscrise în cererile unice de plată și rezultate în urma controalelor pe teren (centre locale/județene APIA);

- Gestionarea erorilor și luarea deciziilor pe dosar (centre locale/județene APIA);
- Calcularea sancțiunilor (centre locale/județene APIA) și autorizarea la plată (APIA central);
- Efectuarea plăților (APIA central).

Analiza fluxului de implementare a submăsurii

Măsura 13 are la bază cel mai eficient flux de implementare din rândul măsurilor de mediu și climă, fiind o măsură la nivelul căreia nu sunt întâmpinate ori semnalate dificultăți ale beneficiarilor. Similar aspectelor menționate la nivelul submăsurii 10.1 și în cazul beneficiarilor Măsurii 13 se aplică obligativitatea respectării standardelor de eco-condiționalitate, care în cazul fermierilor cu exploatații foarte mici și mici ar putea determina dificultăți.

La nivelul submăsurii 13.2 – Plăți compensatorii pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale semnificative - există o necorelare la nivelul cadrului normativ european cu privire la condițiile impuse și obiectivele declarate în ceea ce privește modul de desemnare a zonelor eligibile. Astfel, la nivelul Regulamentului nr. 1305/2013 sunt definite o serie de criterii biofizice în funcție de care sunt delimitate zonele eligibile (îndeplinirea ape cel puțin 60% din suprafața agricolă a UAT a cel puțin unui criteriu biofizic prevăzut în Anexa III a Regulamentului de dezvoltare rurală). La nivelul acestor zone se realizează apoi analize suplimentare pornind de la o metodologie de ajustare (fine tuning) bazată pe criteriile privind utilizarea irigațiilor (verificându-se de pildă dacă la nivelul unei zone se realizează irigații într-o pondere mai mare de 50% din suprafața agricolă), ponderea culturilor permanente (vii și livezi – verificându-se de pildă dacă există culturi care se pretează în zonele aride pe mai mult de 20% din suprafața agricolă) și producția medie pentru principalele două culturi pe teren arabil (grâu și porumb) pentru a se stabili gradul de depășire a constrângerilor. În cazul criteriului privind utilizarea irigațiilor, în anumite situații s-a observat faptul că fermele de dimensiuni mari au avut capacitatea necesară de a depăși handicapul generat de un climat arid, investind în sistemele de irigații, însă acest handicap nu a putut fi depășit de fermierii mici care nu dețin resursele necesare pentru a utiliza apa din sistemele de irigații. Astfel, aplicarea la nivel de UAT (comună) a acestui criteriu exclude din start toți potențialii beneficiari. În acest sens, este necesară o recalibrare la nivelul următoarei perioade de programare a modului de stabilire a zonelor eligibile (corelarea metodologiei cu obiectivele de dezvoltare rurală) astfel încât să fie asigurată o redirectionare mai eficientă și echilibrată în rândul utilizatorilor de terenuri afectate de constrângerile naturale.

Cerințe suplimentare identificate (care nu derivă din norme europene și naționale) și potențiale efecte

Nu au fost identificate cerințe suplimentare la nivelul submăsurilor 13.1, 13.2 și 13.3.

Acțiuni realizate pentru reducerea poverii administrative

În cazul Măsurii 13 au fost operate acțiuni de simplificare, precum:

Etapă	Măsurile realizate
Depunere a cererii unice de plată	În vederea facilitării identificării de către potențialii beneficiari a zonelor eligibile în cadrul submăsurilor 13.1, 13.2 și 13.3, a fost introdusă în sistemul IPA online opțiunea de atenționare referitoare la amplasarea parcelelor într-o unitate administrativ teritorială eligibilă la nivelul acestei Măsuri.
Implementare	Au fost reevaluate costurile suplimentare induse de factorii limitativi, ceea ce a condus la creșterea nivelului plăților compensatorii.
Monitorizare	NA

Propuneri de reducere a poverii administrative

Nu este cazul.

sM 15.1 Plăți pentru angajamente de silvomediu

Prezentarea de ansamblu a submăsurii

Obiectiv	<ul style="list-style-type: none"> Reducerea numărului de intervenții silvotehnice în pădure și promovarea tehnologiilor de exploatare a lemnului cu impact redus asupra solului prin promovarea de angajamente voluntare care depășesc cerințele obligatorii relevante prevăzute în cadrul legislației naționale în domeniul gestionării pădurilor. <ul style="list-style-type: none"> Prin Pachetul 1 – Asigurarea de zone de liniște se urmărește în principal asigurarea condițiilor optime de cuibărit, adăpost și hrănire pentru dezvoltarea faunei specific ecosistemelor forestiere. Prin Pachetul 2 – Utilizarea atelajelor la colectarea lemnului din rărituri se urmărește protejarea resurselor de sol forestier, prin promovarea de tehnologii extensive de exploatare a lemnului cu impact redus al solului.
Beneficiari eligibili	<ul style="list-style-type: none"> Unități administrativ-teritoriale care au în proprietate publică sau privată terenuri forestiere Persoane fizice și juridice care au în proprietate privată terenuri forestiere Asociații ale beneficiarilor anterior menționați constituite ulterior punerii în posesie cu terenuri forestiere (în conformitate cu art. 92 din Legea nr. 46/2008)
Activități eligibile	<ul style="list-style-type: none"> Pachetul 1: Sunt compensate pierderile de venit ca urmare a volumului de lemn aferent produselor de igienă care nu se recoltează pe o perioadă de 5 ani în zona de liniște și 4 ani în restul suprafeței angajate aferente unităților amenajistice pe care sunt planificate lucrări de rărituri, tăieri de regenerare și tăieri de igienă. De asemenea sunt compensate pierderile de venit rezultate din tăierile de conservare pe o perioadă de 5 ani pe toată suprafața angajată planificată cu astfel de lucrări. Pachetul 2: Sunt compensate costurile suplimentare generate de utilizarea atelajelor în detrimentul mijloacelor mecanizate pentru efectuarea lucrărilor de rărituri.
Flux procedural	Etapa preliminară: <ul style="list-style-type: none"> Înregistrarea în Registrul Unic de Identificare gestionat de către APIA;

	<ul style="list-style-type: none">• Identificarea terenurilor forestiere și întocmirea dosarului tehnic;• Avizarea de către Garda Forestieră a dosarului tehnic; <p>Etapa de depunere:</p> <ul style="list-style-type: none">• Depunerea cererii de sprijin online și/sau pe suport de hârtie (CJ APIA), verificarea existenței debitelor în Registrul debitorilor și verificarea vizuală a cererii de sprijin (CJ APIA, APIA Central și AFIR); <p>Etapa de evaluare:</p> <ul style="list-style-type: none">• Verificarea îndeplinirii condițiilor de eligibilitate și a condițiilor specific;• Acordarea punctajelor;• Efectuarea supracontrolului privind cererile de sprijin declarate de APIA eligibile și neeligibile;• Emiterea și aprobarea Raportului de selecție preliminar;• Notificarea solicitanților cu privire la rezultatele selecției preliminare;• Depunerea contestațiilor privind rezultatele selecției preliminare;• Emiterea și aprobarea Raportului de selecție parțial;• Notificarea solicitanților cu privire la rezultatele selecției parțiale;• Soluționarea contestațiilor privind rezultatele selecției preliminare;• Emiterea și aprobarea Raportului de selecție final;• Notificarea solicitanților cu privire la rezultatele selecției finale; <p>Etapa de implementare:</p> <ul style="list-style-type: none">• Stabilirea eșantioanelor de control (APIA vizând determinarea suprafețelor și realizarea controlului administrativ) și de supracontrol (AFIR) și realizarea controalelor pe teren (Garda Forestieră vizând verificarea îndeplinirii condițiilor de eligibilitate și a condițiilor specific măsurii).• Deschiderea angajamentelor prin semnarea acestora;• Depunerea online și pe suport de hârtie la CJ APIA a cererilor de plată (în anii 2-5 de angajament);• Autorizarea și efectuarea plăților (APIA Central);• Identificarea terenurilor forestiere și întocmirea dosarului tehnic pentru noul angajament silvic (în cazul în care acesta expiră în perioada de derulare a angajamentului) și avizarea noului dosar tehnic (GF);• Controale administrative, gestionarea erorilor (CJ APIA) și realizarea de controale pe teren (GF și APIA).
--	---

Analiza fluxului de implementare a submăsurii

Similar submăsurii 8.1, fluxul de implementare a submăsurii 15.1 implică de asemenea parcurgerea unei etape preliminare de realizare a dosarului tehnic ce trebuie depus spre avizare la registratura Gărzii Forestiere. Dosarul tehnic, elaborat de către ocoalele silvice, trebuie să includă elemente care să detalieze cât mai clar informații din amenajamentul silvic (inclusiv un contur general al suprafeței pentru care se solicită sprijin și distinct conturul zonei de liniște – ambele prezentate pe suport optic/CD). Însă la momentul încărcării informațiilor incluse pe suporturi optice în sistemul IPA online, APIA a întâmpinat dificultăți generate de inadvertențe la nivelul unităților amenajistice determinând imposibilitatea calculării corecte a

suprafețelor care făceau obiectul angajamentelor pe cele două pachete ale submăsurii 15.1. Pentru corectarea acestor inadvertențe, au fost discutate și detaliate toate procedurile aplicate de către instituțiile implicate în implementarea măsurii, soluții de remediere urmând să fie propuse Gărzii Forestiere. Absența unei abordări comune (bazate pe informații standardizate) generează însă în cazul inadvertențelor necesitatea refacerii dosarelor tehnice conducând la o prelungire a termenului de semnare a angajamentelor.

Caracterul de noutate al submăsurii s-a reflectat atât în modalitatea de elaborare a documentelor de implementare, cât și în numărul mare de instituții implicate în implementarea tehnică a acesteia¹⁶. Necorelarea completă a procedurilor la nivelul APIA și GF a condus la întâzieri în procesul de evaluare și selecție, în timp ce fluxul procedural care presupune parcurgerea unor etape premergătoare depunerii cererii de sprijin, ce implică anumite costuri inițiale din partea aplicaților, a influențat rata de accesare a submăsurii.

Cerințe suplimentare identificate (care nu derivă din norme europene și naționale) și potențiale efecte

Nu au fost identificate cerințe suplimentare la nivelul submăsurii 15.1.

Ațiuni realizate pentru reducerea poverii administrative

Etapă	Măsuri realizate
Depunere	NA
Selecție	Prin modificarea Regulamentului de organizare și funcționare a procesului de selecție și a procesului de verificare a contestațiilor pentru cererile de sprijin aferente Măsurii 8 și Măsurii 15 în anul 2018, a fost eliminată determinarea punctajului cererilor de sprijin în baza criteriilor de selecție în cazul sesiunilor în care valoarea publică totală a cererilor de sprijin este egală cu sau mai mică decât valoarea alocării sesiunii.
Implementare	Eliminarea condiției specifice privind păstrarea unui volum de lemn aferent tăierilor de regenerare a diminuat povara administrativă atât pentru beneficiari (fiind eliminată obligativitatea prezentării de documente care să certifice păstrarea acestui volum), cât și pentru autorități (prin eliminarea controalelor aferente).
Monitorizare	NA

Ațiuni realizate la nivelul altor state membre/regiuni pentru reducerea poverii administrative

Niciuna dintre regiunile selectate ori Irlanda nu au aplicat această submăsură specifică.

¹⁶ Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (2018): *Raportul Anual de punere în aplicare a Programului Național de Dezvoltare Rurală pentru perioada 2014-2020*, Versiunea 2017.0, pag. 54.

Analiza situației angajamentelor la sfârșitul lunii iunie 2018 (în ce măsură simplificările prevăzute în PNDR au favorizat implementarea programului)

Prima sesiune de depunere la nivelul submăsurii 15.1 s-a derulat în perioada aprilie – iunie 2017, fiind declarate eligibile la nivelul Raportului de selecție parțial 16 cereri de sprijin, dintre care în cazul a 5 cereri de sprijin au fost angajate și suprafețe eligibile în cadrul Pachetului 2. La momentul realizării studiului nu au fost raportate angajamente semnate.

Nr. Cereri de sprijin depuse	Nr. Cereri de sprijin eligibile	Nr. Angajamente semnate
28 (Sesiunea I)	16	0

Analiza criteriilor de selecție

La nivelul sub-măsurii 15.1 au fost stabilite 3 principii de selecție, detaliate mai jos, ponderea cea mai ridicată din totalul punctelor acordate fiind înregistrată în cazul primelor două principii de selecție. Avându-se în vedere însă rata scăzută de cereri de sprijin depuse (în valoare totală de circa 2,7 milioane Euro) și neconsumarea alocării sesiunii, selecția a fost realizată la nivelul respectării criteriilor de eligibilitate. În acest sens, relevanța principiilor de selecție din punctul de vedere al ierarhizării cererilor de sprijin nu poate fi analizată.

Criterii de selecție	Punctaj maxim acordat la nivelul criteriului de selecție
CS 1 Principiul prevalării funcțiilor de protecție (acordându-se prioritate cererilor de sprijin pentru care indicatorul „ponderea pădurilor situate în tipul funcțional TII în total suprafață angajată” este mai mare)	Maximum 40 de puncte
CS 2 Principiul zonelor prioritare (prioritate fiind acordată pădurilor situate în zone cu înaltă valoare naturală)	Maximum 40 de puncte
CS 3 Principiul proprietății (prioritate fiind acordată deținătorilor de păduri persoane fizice sau asociații ale acestora)	Maximum 20 de puncte

Propuneri de reducere a poverii administrative

Etapă	Propuneri de reducere a poverii administrative	Efecte scontate
Depunere	Departajarea mai eficientă a atribuțiilor între elementele verificate de către APIA și GF. La nivelul criteriilor de eligibilitate,	Considerându-se faptul că verificarea încheierii unui contract de administrare sau prestări servicii silvice cu un ocol silvic

Etapă	Propuneri de reducere a poverii administrative	Efecte scontate
	aplicanții trebuie să demonstreze că dețin un contract de administrare sau prestări servicii silvice cu un ocol silvic pentru suprafețele de teren forestier pentru care se solicită sprijin în cadrul schemei (fiind un element de garantare a respectării de către solicitant a condițiilor minime stabilite de reglementările silvice). Acest aspect este pe de o parte verificat de către GF, solicitându-se atașarea la dosarul tehnic a adeverinței din partea ocolului silvic în vederea demonstrării îndeplinirii cerinței. Totodată, APIA solicită la depunerea cererii de sprijin, spre verificare prezentarea aceluiași tip de adeverință din care să rezulte faptul că aplicantul are încheiat un contract cu un ocol silvic.	autorizat este realizată de către Garda Forestieră, evaluatorii nu consideră necesară reverificarea acestui aspect de către APIA. Efectul scontat ar fi acela de a elimina un document pe care beneficiarii trebuie să îl depună la dosarul cererii de sprijin.
Selecție	NA	
Implementare	Dezvoltarea unei soluții IT standardizate care să poată fi utilizată atât de către beneficiari pentru introducerea informațiilor, cât și de APIA și GF pentru facilitarea procesului de verificare.	Această aplicație gestionată comun ar standardiza formatul informațiilor utilizate în evaluare, ar contribui la reducerea timpului necesar pentru concilierea neclarităților în etapa de evaluare și nu în ultimul rând ar conduce la asigurarea corectitudinii informațiilor. În acest sens, propunerea ar avea un impact semnificativ în special la nivelul etapei de evaluare.
Monitorizare	NA	

SM 16.1 Sprijin pentru înființarea și funcționarea grupurilor operaționale (GO), pentru dezvoltarea de proiecte pilot, noi produse în sectorul agricol

16.1a Sprijin pentru înființarea și funcționarea grupurilor operaționale, dezvoltarea de proiecte pilot, produse și procese în sectorul pomicol

Prezentarea de ansamblu a submăsurii

Obiective	Obiectivele submăsurilor 16.1 și 16.1a sunt de a contribui la promovarea inovării și cooperării în sectorul agroalimentar, inclusiv în sectorul pomicol, prin dezvoltarea de proiecte-pilot și de noi produse, practici și tehnologii. Înființarea Grupurilor Operaționale în cadrul submăsurilor 16.1 și 16.1a va facilita cooperarea dintre fermieri, organismele de cercetare,
------------------	---

	universități, consultanți și alți actori relevanți din sectorul agroalimentar, pentru creșterea gradului de inovare din aceste sectoare și adaptarea rezultatelor cercetării la nevoile sectoriale.
Beneficiari eligibili	Beneficiarii acestor submăsuri sunt grupurile operaționale, fără statut juridic, constituite din minim un partener din categoriile de mai jos și cel puțin un fermier/un grup de producători/o cooperativă/altă formă de asociere în agricultură din sectorul pomicol: <ul style="list-style-type: none"> • Partener cu domeniul de activitate de cercetare (de ex.: producție/ procesare/ ambalare fructe), corespunzător temei proiectului; • Partener care are ca activitate principală procesarea/comercializarea fructelor din sectorul pomicol sau producția de ambalaje și alte produse destinate sectorului ca domeniu principal de activitate, în concordanță cu tema proiectului.
Activități eligibile	Activități pentru înființarea și funcționarea grupurilor operaționale ale PEI pentru productivitatea și durabilitatea agriculturii și pomiculturii: <ul style="list-style-type: none"> • Activități pregătitoare pentru elaborarea proiectului propus de GO, respectiv elaborarea de studii pregătitoare, studii de fezabilitate și planuri, planul proiectului și alte documente necesare depunerii proiectului; • Activități de funcționare ale GO; • Activități incluse în planul de proiect depus de GO.
Flux procedural	Etapa de depunere și selecție a cererilor de exprimare a interesului: <ul style="list-style-type: none"> • Depunerea cererilor de exprimare a interesului în vederea selecției de parteneriate noi sau existente; • Verificarea cererilor de exprimare a interesului din punct de vedere al îndeplinirii condițiilor de eligibilitate de către AFIR; • Evaluarea și selecția cererilor de exprimare a interesului (AFIR și DGDR AM PNDR) Etapa de depunere, evaluare și selecție a cererilor de finanțare și a proiectului detaliat al Grupului Operațional: <ul style="list-style-type: none"> • Depunerea proiectelor aferente cererilor de exprimare a interesului ulterior publicării raportului de selecție aferent etapei I; • Verificarea eligibilității cererilor de finanțare depuse de GO admise în etapa I (evaluator AFIR/extern); • Evaluarea cererilor de finanțare de către evaluatori externi; • Verificarea pe teren a cererilor de finanțare de către CRFIR și evaluatori externi; • Selecția cererilor de finanțare depuse de GO admise în etapa I; Etapa de contractare: <ul style="list-style-type: none"> • După parcurgerea etapei de evaluare a proiectului în etapa a II-a se va urma procedura pentru încheierea angajamentelor legale și financiare între Autoritatea Contractantă și beneficiari Etapa de implementare: <ul style="list-style-type: none"> • Beneficiarul depune dosarul cererii de plată la Centrul Regional pentru Finanțarea Investițiilor Rurale Etapa de monitorizare: <ul style="list-style-type: none"> • Verificarea îndeplinirii condițiilor asumate de beneficiar.

Analiza fluxului de implementare a submăsurii

SM 16.1 și 16.2 sunt două sub-măsuri nou lansate în perioada de actuală de programare, care s-au bucurat de o notorietate ridicată în rândul aplicanților datorită activităților de cercetare și inovare pe care acestea le finanțează.

Fluxul procedural al celor două submăsuri presupune parcurgerea a două faze principale - selectarea cererilor de exprimare a interesului și depunerea, evaluarea și selecția cererilor de finanțare și a proiectelor depuse de grupurile operaționale selectate în faza I.

Stadiul de implementare nu este unul foarte avansat, astfel că până la momentul elaborării prezentului studiu au fost selectate cereri de exprimare a interesului în vederea constituirii de grupuri operaționale, fiind totodată demarate aspectele procedurale legate de cea de-a doua fază.

Cerințe suplimentare identificate (care nu derivă din norme europene și naționale) și potențiale efecte

La nivelul fluxului de implementare specific SM 16.1 și 16.1a nu au fost identificate cerințe suplimentare care să excedă prevederilor normelor europene și naționale.

Până la momentul elaborării prezentului studiu, cele două submăsuri se află într-un stadiu incipient de implementare. Întârzierile înregistrate au fost cauzate, în principal, de elementele de noutate pe care acestea le introduc, fiind necesare eforturi administrative semnificative pentru definirea regulilor și procedurilor de implementare. Un exemplu în acest sens îl constituie interpretarea și aplicarea regulilor în domeniul ajutorului de stat și stabilirea incidenței ajutorului de stat în legătură cu produsul final al proiectelor.

Acțiuni realizate pentru reducerea poverii administrative

Comparativ cu alte submăsuri PNDR, care impun solicitanților pregătirea documentației în format fizic și semnarea acesteia în format olograf, SM 16.1 și 16.1a încurajează semnarea electronică a documentelor și încărcarea lor în platforma online AFIR.

Acțiuni realizate la nivelul altor state membre/regiuni pentru reducerea poverii administrative

În regiunea Toscana, pentru reducerea poverii administrative, a fost oferită posibilitatea transmiterii unui draft preliminar al cererii de finanțare care să conțină:

- entitatea care propune problema ce trebuie soluționată
- descrierea problemei care trebuie rezolvată prin soluții inovatoare sau oportunități specifice de promovare;
- o scurtă descriere a activităților planificate;
- o listă de subiecți care se așteaptă să fie implicați;
- o estimare a bugetului proiectului.

Analiza situației proiectelor contractate la sfârșitul lunii iunie 2018 (în ce măsură simplificările prevăzute în PNDR au favorizat implementarea programului)

sM 16.1 și 16.2 au prezentat un grad ridicat de atractivitate și accesare în rândul beneficiarilor. Până la finalul lunii iunie 2018 au fost depuse în total 190 cereri de exprimare a interesului (117 în cadrul sM 16.1 și 73 în cadrul sM 16.1a).

Analiza criteriilor de selecție

În etapa a II-a de selecție a cererilor de finanțare, la nivelul sM 16.1 și 16.1a, au fost stabilite 5, respectiv 4 principii și criterii de selecție, punctajul acordat la nivelul fiecărui subcriteriu fiind diferit în funcție de anumite subcriterii prestabilite.

Se constată că, în ceea ce privește sM 16.1, cea mai importantă pondere (70% din totalul punctajului acordat) este acoperită de principiile referitoare la sectorul prioritar în conformitate cu Strategia Națională de Competitivitate 2014-2020 și Strategia PNDR 2014-2020, respectarea termenelor și direcțiilor prioritare în funcție de strategiile naționale de cercetare, dezvoltare, inovare și principiul produselor de calitate sau dezvoltarea produselor/tehnologiilor cu valoare adăugată mare. În ceea ce privește SM 16.1a se remarcă o distribuție a punctajului ușor cvasi-similară, diferența constând în alocarea unei ponderi mai mari principiului privind asocierea.

Având în vedere faptul că cele două submăsuri se află încă în etapa de evaluare a cererilor de exprimare a interesului, nu poate fi realizată o analiză a eficienței și relevanței criteriilor de selecție.

Criterii de selecție aplicate în cadrul sM 16.1	Punctaj maxim acordat
CS 1 Principiul sectorului prioritar în conformitate cu Strategia Națională de Competitivitate 2014-2020 și strategiei PNDR 2014-2020	Maximum 25 puncte
CS 2 Principiul respectării temelor și direcțiilor prioritare în funcție de Strategia Națională de Dezvoltare-Cercetare și Inovare 2014-2020 și/sau Strategia de Cercetare -Dezvoltare - Inovare pe termen mediu și lung în sectorul agro-alimentar 2014-2020-2030	Maximum 25 puncte
CS 3 Principiul produselor de calitate, dezvoltarea de produse sau tehnologii cu valoare adăugată mare	Maximum 25 puncte
CS 4 Principiul structurii adecvate de parteneriat pe baza obiectivelor proiectului	Maximum 15 puncte
CS 5 Principiul asocierii (Grupurile Operaționale care au în componență lor grupuri de producători sau cooperative din sectorul agricol).	Maximum 10 puncte

Criterii de selecție aplicate în cadrul sM 16.1a	Punctaj maxim acordat
CS 1 Principiul respectării temelor și direcțiilor prioritare în funcție de Strategia Națională de Dezvoltare-Cercetare și Inovare 2014-2020 și/sau Strategia de Cercetare - Dezvoltare - Inovare pe termen mediu și lung în sectorul agro-alimentar 2014-2020-2030	Maximum 30 puncte

Criteria de selecție aplicate în cadrul sM 16.1a	Punctaj maxim acordat
CS 2 Principiul produselor de calitate, dezvoltarea de produse sau tehnologii cu valoare adăugată mare	Maximum 35 puncte
CS 3 Principiul structurii adecvate de parteneriat pe baza obiectivelor proiectului	Maximum 15 puncte
CS 4 Principiul asocierii (Grupurile Operaționale care au în componența lor grupuri de producători sau cooperative din sectorul pomicol)	Maximum 20 puncte

Propuneri de reducere a poverii administrative

Nu este cazul.

16.4 Sprijin acordat pentru cooperare orizontală și verticală între actorii din lanțul de aprovizionare în sectorul agricol

16.4a Sprijin acordat pentru cooperare orizontală și verticală între actorii din lanțul de aprovizionare în sectorul pomicol

Prezentarea de ansamblu a submăsurii

Obiective	<p>SM 16.4 are ca obiectiv cooperarea între actorii locali, în scopul comercializării produselor agroalimentare prin intermediul lanțurilor scurte de aprovizionare. Submăsura nu presupune numai cooperarea dintre fermieri, procesatori, comercianți alimentari cu amănuntul, restaurante, hoteluri și alte forme de cazare în mediul rural, ci și realizarea de parteneriate cu organizații neguvernamentale și autorități publice.</p> <p>Obiectivul SM 16.4 este acela de a promova cooperarea între actorii locali, în scopul comercializării fructelor și produselor din fructe printr-un lanț scurt. Prin această sub-măsură se va sprijini crearea lanțurilor alimentare scurte prin facilitarea cooperării în cadrul sectorului pomicol, inclusiv prin dezvoltarea de piețe locale pentru comercializarea produselor prin intermediul lanțului scurt.</p>
Beneficiari eligibili	<p>Parteneriatele constituite din cel puțin un partener din categoriile de mai jos și cel puțin un fermier sau un grup de producători/o cooperativă care își desfășoară activitatea în sectorul agricol:</p> <ul style="list-style-type: none">• Fermieri;• Microîntreprinderi și întreprinderi mici;• Organizații neguvernamentale;• Consilii locale;• Unități școlare, sanitare, de agrement și de alimentație publică.
Activități eligibile	<p>Sprijinul se acordă pentru costuri de cooperare și investiții tangibile și/sau intangibile pentru promovarea unor proiecte comune care implică cel puțin două entități care cooperează pentru:</p>

	<ul style="list-style-type: none">• Crearea/dezvoltarea unui lanț scurt de aprovizionare/piețe locale (cu produse alimentare sau cu produse rezultate din sectorul pomicol), și/sau• Activități de promovare referitoare la crearea/dezvoltarea unui lanț scurt (sau lanțuri scurte) de aprovizionare (cu produse alimentare sau cu produse rezultate din sectorul pomicol) și la piața locală deservită de acest lanț/aceste lanțuri.
Flux procedural	<p>Etapa de depunere a dosarului cererii de finanțate:</p> <ul style="list-style-type: none">• Completarea cererii de finanțare și a anexelor;• Depunerea on-line a cererii de finanțare și a anexelor atașate <p>Etapa de verificare a dosarului a cererii de finanțare:</p> <ul style="list-style-type: none">• Verificarea cererilor de finanțare de către OJFIR pentru proiecte fără C+M;• Verificarea cererilor de finanțare de către CRFIR pentru proiecte cu C+M;• Verificarea pe teren a cererilor de finanțare de către OJFIR (pentru Cererile de Finanțare fără construcții montaj)/ CRFIR – pentru Cererile de Finanțare cu construcții montaj; <p>Etapa de selecție a proiectelor:</p> <ul style="list-style-type: none">• Verificarea îndeplinirii criteriilor de selecție și selecția proiectelor; <p>Etapa de contractare:</p> <ul style="list-style-type: none">• Depunerea documentelor suport în vederea contractării;• Încheierea contractului de finanțare; <p>Etapa de implementare:</p> <ul style="list-style-type: none">• Depunerea dosarului cererii de plată în vederea rambursării cheltuielilor efectuate;• Verificarea dosarului cererii de plată de către OJFIR/CRFIR <p>Etapa de monitorizare:</p> <ul style="list-style-type: none">• Verificarea îndeplinirii condițiilor asumate de beneficiar prin proiect/contractul de finanțare

Analiza fluxului de implementare a submăsurii

SM 16.4 și 16.4a sunt implementate prin intermediul Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale și a structurilor teritoriale ale acesteia – Centre Regionale și Oficii Județene.

Fluxul procedural parcurs în vederea implementării proiectelor finanțate prin aceste submăsuri este prezentat succint în tabelul anterior. Un aspect important de menționat este faptul că dosarul cererii de finanțare poate fi depus numai online pe adresa de internet www.afir.info, solicitanții trebuind să își creeze un cont de utilizator în cadrul acestui portal. De asemenea, prin cele două sub-măsuri se încurajează semnarea electronică a documentelor transmise de către solicitanți în vederea accesării fondurilor nerambursabile. Practica este utilizată nu doar în etapa de depunere, ci și în etapele de contractare și implementare (depunerea dosarului cererii de rambursare), prezentând avantajul că beneficiarii nu mai trebuie să listeze și ulterior să scaneze documentele solicitate.

Verificarea dosarelor cererilor de finanțare și verificarea pe teren se realizează de către OJFIR pentru cererile de finanțare fără construcții montaj și de către CRFIR, pentru cererile de finanțare cu construcții montaj.

Cerințe suplimentare identificate (care nu derivă din norme europene și naționale) și potențiale efecte

<i>Cerință suplimentară</i>	<i>Intensitatea cerinței asupra aplicantului</i>	<i>Intensitatea cerinței asupra autorităților responsabile cu gestionarea și implementarea submăsurii</i>	<i>Grad de complexitate al cerinței</i>
Reprezentantul legal al liderului de parteneriat în relația cu AFIR trebuie să fie angajat al acestuia cu contract de muncă pe perioadă nedeterminată sau pe o perioadă cel puțin egală cu perioada de derulare a proiectului.	Povară administrativă suplimentară pentru aplicant, care trebuie să asigure angajarea cu contract de muncă a reprezentantului legal al liderului de parteneriat.	Povară administrativă suplimentară pentru autoritățile implicare care trebuie să verifice documente adiționale	
Pentru cererile de finanțare care sunt selectate pentru finanțare, solicitanții trebuie să depună la AFIR, înainte de contractare, certificatele de atestare fiscală care să ateste lipsa datoriilor restante fiscale și sociale	Povară administrativă suplimentară pentru aplicanți, având în vedere că aceste documente ar putea fi solicitate direct de la instituțiile abilitate	NA	

Ațiuni realizate pentru reducerea poverii administrative

Principalele măsuri de simplificare adoptate la nivelul sM 16.4 și 16.4a au intervenit ca urmare a întâmpinării anumitor dificultăți în ceea ce privește procedurile interne de plată între parteneri (AFIR realiza plata către partenerul lider, însă dacă acesta din urmă era autoritate publică nu putea efectua redistribuirea fondurilor către ceilalți parteneri; soluția adoptată pentru evitarea unor astfel de dificultăți a fost ca entitățile publice să nu se mai poată constitui ca lideri de parteneriat, decât în situația în care acestea sunt singurul partener care efectuează achiziții și realizează cheltuieli eligibile).

La nivelul sM 16.4 și 16.4a au fost lansate trei sesiuni de apeluri de proiecte, iar cea de-a patra se află în proces de pregătire.

Analiza situației proiectelor contractate la sfârșitul lunii iunie 2018 (în ce măsură simplificările prevăzute în PNDR au favorizat implementarea programului)

La finalul lunii iunie 2018 se înregistrează 30 proiecte contractate și un proiect reziliat în cadrul sM 16.4 și 13 proiecte contractate în cadrul sM 16.4, aspect care evidențiază că cele două submăsuri au fost implementate fără a fi întâmpinate probleme semnificative.

sM	Nr. proiecte contractate	Nr. proiecte finalizate	Nr. proiecte reziliate
sM16.4	30	0	1
sM 16.4a	13	0	0

Analiza criteriilor de selecție

Scorul acordat proiectelor depuse în cadrul sM 16.4 și 16.4a se calculează în baza următoarelor principii de selecție:

Criterii de selecție	Punctaj maxim acordat
CS 1 Principiul reprezentativității cooperării, respectiv numărul de parteneri implicați	Maximum 10 puncte
CS 2 Principiul structurii adecvate de parteneriat, pe baza obiectivului proiectului	Maximum 35 puncte
CS 3 Principiul valorii adăugate (parteneriatele care produc și comercializează produse cu valoare adăugată mare, care participă la scheme de calitate naționale și europene, produse din sistemele agricole HNV, etc.)	Maximum 30 puncte
CS 4 Principiul "piețelor locale" (i.e. distanță geografică mai mică între punctul de producție și punctul de vânzare)	Maximum 25 puncte

Analizând distribuția punctajului pe criterii de selecție, se observă că cea mai ridicată pondere o dețin principiul privind structura adecvată a parteneriatului și principiul valorii adăugate, care împreună reprezintă 75% din totalul punctelor ce pot fi acordate unui proiect.

În general, nu au fost identificate probleme specifice în ceea ce privește aplicarea și respectarea criteriilor de selecție la nivelul celor două submăsurii, acestea fiind considerate relevante din perspectiva ierarhizării proiectelor cu o contribuție efectivă la atingerea obiectivelor strategice PNDR.

Propuneri de reducere a poverii administrative

Etapă	Propuneri de reducere a poverii administrative	Efecte scontate
Depunere	N.A.	
Selecție	N.A.	
Implementare	N.A.	
Contractare	Încheierea de protocoale cu instituții abilitate să furnizeze informații cu privire la aplicanți, precum Poliția Română (pentru obținerea cazierului fiscal).	Reducerea numărului de documente solicitate aplicanților și diminuarea numărului de pași procedurali pe care aceștia trebuie să îi parcurgă
Monitorizare	N.A.	

sM 19.1 Sprijin pregătitor

Prezentarea de ansamblu a submăsurii

Obiective	<ul style="list-style-type: none">• Creșterea capacității de colaborare, necesară pentru elaborarea unor strategii integrate, ceea ce va oferi actorilor locali și reprezentanților din diferite domenii de activitate posibilitatea de a lucra împreună și de a interacționa în favoarea comunităților din teritoriile LEADER;• Întocmirea strategiei de dezvoltare locală, reprezintă o oportunitate ideală pentru GAL de a implica, în mod activ, actori locali și organizații noi. În acest fel, GAL-ul poate analiza nu numai nevoile și oportunitățile de dezvoltare, ci și mecanismul de implicare activă a populației;• Acțiuni de construcție instituțională și de creare de rețele, cu scopul de a pregăti și implementa o strategie integrată de dezvoltare locală pentru o anumită zonă.
Beneficiari eligibili	<ul style="list-style-type: none">• Parteneriate privat-publice constituite în baza unui Acord de Parteneriat, indiferent dacă reprezintă teritorii care sunt acoperite de GAL-uri ce au fost selectate în cadrul PNDR 2007-2013, sau parteneriate potențiale/ existente formate din parteneri care au fost membri în GAL-uri autorizate și/ sau parteneri care nu au mai fost membri în GAL-uri;• Partenerii economici privați, precum și alți reprezentanți ai societății civile vor reprezenta cel puțin 51% la nivel decizional. Reprezentanții orașelor vor reprezenta maximum 25% la nivel decizional (organisme de conducere ale GAL-ului și comitet de selecție) și raportat la populația acoperită într-un teritoriu GAL;
Activități eligibile	Sprijinul pregătitor pentru elaborarea strategiei de dezvoltare locală vizează: <ul style="list-style-type: none">• Derularea unui proces de consultare și animare realizat la nivel local, cu implicarea, în mod activ, a actorilor locali și organizațiilor din teritoriu. În acest fel, potențialul GAL va analiza atât nevoile și oportunitățile de dezvoltare, cât și mecanismul de implicare activă a populației în dezvoltarea zonei.• Proiectarea strategiei de dezvoltare locală plasate sub responsabilitatea comunității (prin activități de consultanță, realizarea de studii asupra zonei în cauză și acțiuni legate de consultarea părților interesate în scopul pregătirii strategiei).
Flux procedural	Etapa de depunere a cererii: <ul style="list-style-type: none">• Depunerea Cererii de Finanțare și a anexelor aferente la OJFIR; Etapa de evaluare și selecție: <ul style="list-style-type: none">• Primirea și verificarea administrativă a Dosarului Cererii de Finanțare - OJFIR realizează verificarea administrativă pe baza formularului "Fișa de verificare administrativă și a criteriilor de eligibilitate";• Dacă în urma verificării administrative se constată neconcordanțe între documentele prezentate, se solicită reprezentantului legal al solicitantului/împuternicit al acestuia, clarificarea neconcordanțelor;• Verificarea criteriilor de eligibilitate privind Cererile de Finanțare și a bugetului indicativ;

- În etapa de verificare a criteriilor de eligibilitate, se pot solicita informații suplimentare (o singură dată);
- Stabilirea punctajului: punctajul se va stabili pentru cererile de finanțare declarate eligibile în urma verificării de la nivelul OJFIR;
- Verificarea pe eșantion a Cererilor de Finanțare se va realiza de către AFIR. Se vor verifica Cererile de Finanțare cu riscul total cel mai mare (5% din numărul proiectelor verificate de OJFIR);
- Finalizarea verificărilor: se va întocmi și aproba Raportul de Evaluare, care va include: proiectele eligibile, proiectele neeligibile și proiectele retrase, după caz. Pentru fiecare Cerere de Finanțare declarată eligibilă, se va menționa și punctajul aferent proiectului depus;
- Soluționarea contestațiilor și întocmirea Raportului de Selecție: AFIR notifică aplicanții cu privire la rezultatele procesului de selecție, iar AM PNDR transmite la AFIR Raportul Final de Selecție, în vederea publicării pe pagina de internet a AFIR și în vederea notificării solicitanților declarați selectați în vederea semnării deciziilor de finanțare.

Etapa de contractare:

- Încheierea și semnarea Deciziilor de Finanțare cu aplicanții selectați.

Etapa de implementare:

- Derularea activităților conform descrierii din Cererea de Finanțare;
- Pe parcursul implementării, experții OJFIR vor realiza cel puțin o verificare pe teren la activitățile menționate în Cererea de Finanțare.
- Solicitarea plății: depunerea Raportului de Activitate Intermediar sau Final pentru solicitarea plăților. Termenul de rambursare a cheltuielilor eligibile aferente unui Dosar de Cerere de Plată este de maximum 90 zile calendaristice de la data când cererea de plată este completă.

Etapa de monitorizare:

- Verificarea îndeplinirii condițiilor asumate de beneficiar prin proiect/ contractul de finanțare.

Analiza fluxului de implementare a submăsurii

Submăsura 19.1 a presupus un flux de implementare care a favorizat depunerea unui număr considerabil de proiecte, aceasta prezentând un grad ridicat de atractivitate din partea potențialilor beneficiari. Numărul GAL-urilor selectate este aproape dublu față de cel planificat inițial, cu efecte inevitabile asupra bugetului alocat pentru submăsura 19.1. Alocarea fondurilor adresate GAL-urilor a fost bazată pe numărul de locuitori din teritoriul eligibil. Cu toate acestea, bugetul alocat s-a dovedit a fi suficient pentru a acoperi cheltuielile pentru sprijinul pregătitor în conformitate cu submăsura 19.1, fiind selectate proiecte cu o valoare mai mică decât alocarea disponibilă la acel moment. În ceea ce privește proiectele depuse, valoarea acestora a depășit alocarea inițială cu doar 35.000 euro. Prin urmare, fluxul de implementare a trebuit să se adapteze mai bine nevoilor beneficiarilor și teritoriilor, ținând seama de coerența internă a bugetului general al programului.

În etapa de depunere a proiectelor și înainte de lansarea oficială a apelului de proiecte, s-au considerat foarte utile manualul de selecție, ghidul solicitantului, precum și toate documentele publicate.

De asemenea, a fost organizată o întâlnire cu reprezentanții Autorității de Management a PNDR și ai GAL-urilor, pentru a clarifica dificultățile întâmpinate și au fost organizate întâlniri adiționale, la nivel regional, de către Federația Națională a GAL-urilor, unde au fost invitați și reprezentanți ai Autorității de Management a PNDR.

Cu toate acestea, mai mult de jumătate dintre beneficiarii submăsurii au contractat consultanți externi pentru a-și dezvolta strategiile și pentru a completa fișa de depunere, motiv pentru care se consideră că documentația de depunere a proiectelor depășea competența angajaților GAL de a-și pregăti singuri aplicațiile, acestea prezentând un grad ridicat de complexitate.

Referitor la etapa de implementare și plată, se consideră că sunt solicitate foarte multe documente justificative pentru dovedirea implementării și desfășurării efective a activităților. De exemplu, un dosar de plată pe 19.1 pentru decontare poate conține foarte multe documente care trebuie depuse în format fizic (poze și liste de prezență din cadrul evenimentelor de animare organizate, chestionare pentru identificarea nevoilor în teritoriu aplicate în rândul persoanelor fizice, juridice și al autorităților locale).

Cerințe suplimentare identificate (care nu derivă din norme europene și naționale) și potențiale efecte

<i>Cerință suplimentară</i>	<i>Intensitatea cerinței asupra aplicantului</i>	<i>Intensitatea cerinței asupra autorităților responsabile cu gestionarea și implementarea submăsurii</i>	<i>Grad de complexitate al cerinței</i>
Partenerii din cadrul unui GAL au drept egal de vot (1 membru = 1 vot). Imposibilitatea de a modula mecanismele de luare a deciziilor pe baza ponderii / interesului instituțional diferit al membrilor.	Această cerință are drept consecință multiplicarea - în unele cazuri artificial - a numărului de membri GAL pentru a respecta plafonul de 49% prevăzut de regulament pentru fiecare categorie de parteneri. Multiplicarea membrilor creează probleme în procesul de luare a deciziilor și slăbește capacitatea GAL-ului de a se dezvolta și de a câștiga reprezentativitatea teritoriului și a principalelor părți interesate. Ponderea diferită a voturilor ar putea fi stabilită în funcție de sectorul din care provin entitățile, luându-se în considerare reprezentativitatea globală și statusul internațional al acestora (de exemplu: sectorul public	NA	

<i>Cerință suplimentară</i>	<i>Intensitatea cerinței asupra aplicantului</i>	<i>Intensitatea cerinței asupra autorităților responsabile cu gestionarea și implementarea submăsurii</i>	<i>Grad de complexitate al cerinței</i>
	per total ar putea avea maxim 49% dintre voturi, indiferent dacă acesta este reprezentat din 1, 2 sau mai multe entități publice).		
Implementarea mecanismului de rambursare a cheltuielilor proiectului (în defavoarea unui mecanism bazat pe costul unitar standard)	Cerința generează efort suplimentar pentru beneficiari în etapa de pregătire a dosarelor de plată și de transmitere a tuturor documentelor justificative care demonstrează fiecare cheltuială efectuată în cadrul proiectului.	Autoritățile care verifică efectuarea cheltuielilor au nevoie de o perioadă mai îndelungată de timp și de resurse umane suplimentare pentru verificarea cheltuielilor și a tuturor documentelor justificative depuse de beneficiari.	

Acțiuni realizate pentru reducerea poverii administrative

Principalele măsuri adoptate în vederea reducerii poverii administrative pentru potențialii beneficiari au vizat:

- Elaborarea de manuale pentru selecție și diseminarea eficientă a acestora.
- Implicarea RNDR și FNGAL în toate etapele de informare și promovare a apelului de proiecte, prin organizarea de întâlniri, evenimente și grupuri de lucru care să clarifice aspectele tehnice și să răspundă întrebărilor potențialilor beneficiari.

Acțiuni realizate la nivelul altor state membre/regiuni pentru reducerea poverii administrative

În Irlanda, abordarea de jos în sus a metodologiei LEADER necesită sisteme robuste și ușor de gestionat pentru controlul financiar și respectarea reglementărilor. Implementarea operațiunilor LEADER în perioada de programare 2007-2013 a identificat o serie de zone de risc și a oferit un proces de învățare substanțial în ceea ce privește tipurile de sisteme necesare pentru a reduce acest risc. Principalele riscuri identificate se referă la aspecte precum:

- capacitatea financiară a GAL-urilor care erau entități juridice independente și necesitatea de a asigura durabilitatea operațiunilor finanțate prin intermediul PDR prin asigurarea respectării regulamentelor;
- cadru de implementare particular pentru buna gestiune financiară;
- constatările auditului în domenii precum procedurile administrative, controalele financiare și raportarea și problemele legate de achizițiile publice.

În Irlanda, luând în considerare reducerea costurilor în achiziționarea de echipamente la mâna a doua, chiar dacă aceasta este de obicei considerată a nu fi eligibilă (articolul 13 din Regulamentul UE 807/2014), ministerul sugerează posibilitatea de a lua în considerare eligibilitatea achiziției de echipamente la mâna a doua numai în cazul submăsurii 19.2.

Achiziționarea de echipamente la mâna a doua poate fi, de asemenea, considerată drept o cheltuială eligibilă, dacă sunt respectate următoarele condiții:

- Vânzătorul echipamentului de mâna a doua furnizează o declarație scrisă care indică originea echipamentului și confirmă în scris că nu a fost achiziționat în ultimii 7 ani cu sprijin financiar național sau comunitar;
- Prețul echipamentului nu depășește valoarea sa de piață normală și este mai mic decât costul echipamentelor noi similare;
- Echipamentul are caracteristicile tehnice necesare funcționării și respectă normelor și standardelor aplicabile.

În regiunea Veneto, acțiunile de prevenire/corective implementate pentru potențialele riscuri vizează:

- a) eligibilitatea și rambursarea cheltuielilor pe baza calculului costului simplificat. În cazul în care nu este prevăzută această metodologie de rambursare, se vor stabili proceduri detaliate care să garanteze rezonabilitatea costurilor și să reducă șansele de eroare atât de către beneficiar, cât și de agenția de plăți.
- b) se are în vedere constituirea unor comitete speciale pentru evaluarea calității proiectelor prezentate.
- c) actualizarea continuă a manualului procedural specific pentru verificarea contractelor pe baza evoluției legislației. Personalul regiunii și al agenției de plăți sunt formate la diferite nivele de detaliu.

Abordarea LEADER în programul din regiunea Toscana se caracterizează printr-o atenție foarte mare acordată eficienței costurilor, reprezentarea și statutul instituțional al GAL-ului.

Înainte de a lansa apelul pentru selectarea GAL-ului, AM-ul preselecționează teritoriile eligibile și stabilește criteriile pentru agregarea lor, astfel încât să stimuleze aplicarea teritoriilor cu dimensiuni importante.

Un număr maxim de GAL-uri eligibile (7) este stabilit în apel, obligând teritoriile să se grupeze în zone uniforme.

Organismele publice sunt obligate să joace un rol-cheie în înființarea unui GAL: o autoritate locală poate intra într-un singur GAL și fiecare GAL trebuie să includă organisme publice care acoperă cel puțin 60% din suprafața interesată.

Acordul de asociere GAL trebuie să respecte cota stabilită de regulament (nicio categorie de subiect nu ar trebui să depășească 49% din drepturile de vot). Fiecare membru poate intra în asociere având orice pondere în ceea ce privește drepturile de vot, repartizarea drepturilor de vot în rândul membrilor fiind negociat și stabilit în statut și/ sau în acordul fondator. Acest lucru permite organismelor publice să acceseze un GAL având o greutate decizională considerabilă, corespunzătoare statutului lor. Pe de altă parte, reprezentanții privați pot fi, de asemenea, limitați în număr dacă aceștia au drepturi de vot îngreunând acest proces

individual (de exemplu, în cazul asociațiilor de întreprinderi). Participarea persoanelor fizice și a companiilor individuale la GAL-uri este rară și, oricum, nu este utilă (dacă nu problematică) cu criteriile de depunere stabilite de apel.

În cele din urmă, GAL-urile rezultate sunt limitate, compuse dintr-un număr limitat de subiecți de înaltă reprezentativitate și susținute puternic de forțele publice locale și private.

Analiza situației proiectelor contractate la sfârșitul lunii iunie 2018 (în ce măsură simplificările prevăzute în PNDR au favorizat implementarea programului)

Până la finalul lunii iunie 2018, din cele 180 proiecte depuse, au fost contractate 164 în perioada 2014-2020. Peste 93% din proiectele contractate au fost finalizate, aspect ce evidențiază faptul că nu există probleme semnificative întâmpinate în implementarea proiectelor.

Nr. proiecte contractate	Nr. proiecte finalizate	Nr. proiecte reziliate
164	153	9

Analiza criteriilor de selecție

Criterii de selecție	Punctaj maxim acordat la nivelul criteriului de selecție
CS 1 Expertiza angajaților solicitantului	- Maximum 25 puncte (sesiunea 2016)
CS 2 Reprezentarea sectorului privat și a societății civile în cadrul parteneriatului	- Maximum 20 puncte (sesiunea 2016)
CS 3 Parteneriate care cuprind cel puțin o organizație ce reprezintă minorități, relevantă pentru teritoriu	- Maximum 5 puncte (sesiunea 2016)
CS 4 Parteneriate care cuprind cel puțin una din oricare dintre formele asociative relevante pentru teritoriu (ex.: grup de producători, cooperative agricole sau meșteșugărești, organizații ale utilizatorilor de apă, asociații ale crescătorilor de animale etc.)	- Maximum 10 puncte (sesiunea 2016)
CS 5 Parteneriate care acoperă teritorii ce cuprind zone care nu au beneficiat de finanțare LEADER (nu au făcut parte dintr-un GAL finanțat prin LEADER-PNDR 2007-2013)	- Maximum 20 puncte (sesiunea 2016)
CS 6 Densitatea medie a populației din teritoriul vizat de parteneriat	- Maximum 20 puncte (sesiunea 2016)

În cadrul sesiunii de depunere de proiecte s-au aplicat 6 criterii de selecție, iar criteriul care a beneficiat de cea mai ridicată pondere, respectiv 25% din totalul punctajului acordat, a fost criteriul referitor la expertiza angajaților solicitantului.

Nu au fost identificate probleme specifice în ceea ce privește aplicarea și respectarea criteriilor de selecție pe această submăsură, acestea fiind considerate relevante din perspectiva ierarhizării proiectelor cu o contribuție efectivă la atingerea obiectivelor strategiei.

Pentru această submăsură nu s-a aplicat un prag minim de punctaj.

Propuneri de reducere a poverii administrative

Etapă	Propuneri de reducere a poverii administrative	Efecte scontate
Depunere	Pentru perioada următoare de programare, dacă legislația permite, se poate avea în vedere alocarea unui procent disproporționat al voturilor pentru partenerii din cadrul unui GAL, în funcție de implicarea și interesul fiecăruia.	Această măsură de simplificare are rolul de acorda partenerilor GAL dreptul la vot în funcție de implicarea efectivă a acestora în cadrul activităților GAL, renunțându-se la procedura care prevede drepturi egale de vot pentru toți partenerii, indiferent de contribuția acestora la dezvoltarea GAL și a SDL. Un astfel de mecanism ar presupune o reprezentativitate mai adecvată a GAL-ului comparativ cu ponderea reală și interesul părților interesate la nivel local și o mai bună motivare a membrilor în a se implica în mod activ, precum și implementarea unei proceduri eficiente și eficace de luare a deciziilor în cadrul GAL.
Implementare	Printre aspectele care pot fi simplificate în programarea viitoare (dacă va mai fi disponibil un sprijin pregătitor), se regăsește posibilitatea de a se renunța la mecanismul de rambursare și înlocuirea acestuia cu varianta de costuri simplificate.	Efectuarea plăților pe baza costurilor simplificate ar facilita foarte mult efortul și resursele utilizate atât de beneficiari, în pregătirea dosarelor de plată, cât și resursele autorităților de management implicate în analiza efectivă a dosarelor.
	Includerea GAL-urilor în categoria beneficiarilor care pot depune on-line cereri de plată.	Prin oferirea posibilității GAL-urilor de a-și depune solicitările de plăți on-line, se va reduce efortul administrativ al acestora și se va renunța la depunerea în format fizic a unor documentații foarte stufoase (uneori conținând chiar și 3 bibliorafturi în cazul unei singure cereri de plată). Coroborat cu propunerea anterioară de utilizare a costurilor simplificate, măsura sprijină în mod eficient procedura de depunere a cererilor de plată, relaxând

Etapă	Propuneri de reducere a poverii administrative	Efecte scontate
		povara administrativă atât din partea beneficiarilor, cât și a autorităților implicate în gestionarea programului.

În mod distinct față de sprijinul pregătit oferit în cadrul submăsurii 19.1, autoritățile programului au organizat etapa de **selecție a strategiilor de dezvoltare locală** elaborată în cadrul Măsurii 19, dezvoltând și urmărind o procedură diferită reglementată prin manuale și instrucțiuni publicate pe website-ul autorității de management pentru PNDR.

În aceste etape ale fluxului procedural, un avantaj foarte mare pentru aplicanți a fost posibilitatea de a intra în contact cu SLIN sau cu alți responsabili de implementarea submăsurii, pentru clarificarea tuturor aspectelor necesare pregătirii proiectelor. Ca și în cadrul altor măsuri, pentru informarea potențialilor beneficiari, documentele de clarificare și ghidurile specifice au fost publicate pe website-ul oficial al programului MADR și AFIR.

Selectarea SDL-urilor a fost realizată într-un singur apel (în timp ce în perioadele de programare anterioare au fost lansate 2 apeluri) și s-a bazat pe analiza criteriilor de selecție care vizează alegerea celor mai potrivite strategii pentru a satisface nevoile teritoriilor.

Etapă de selecție s-a finalizat cu selectarea a 175 parteneriate, număr mult mai mare comparativ cu planificarea inițială. Unele dintre GAL-urile constituite juridic au acumulat experiență în perioada de programare anterioară și sunt membri ai Federației Naționale a GAL-urilor (FNGAL), care colaborează cu AM, în special în activitățile de informare / comunicare adresate actorilor locali. Selectarea SDL-urilor a fost realizată într-un singur apel și s-a bazat pe analiza criteriilor de selecție care vizează alegerea celor mai potrivite strategii pentru a satisface nevoile teritoriilor.

Cerințe suplimentare identificate în etapa de selecție a SDL-urilor:

<i>Cerință suplimentară</i>	<i>Intensitatea cerinței asupra aplicantului</i>	<i>Intensitatea cerinței asupra autorităților responsabile cu gestionarea și implementarea submăsurii</i>	<i>Grad de complexitate al cerinței</i>
Modificarea condițiilor de implementare și monitorizare după derularea efectivă a proiectelor și aplicarea acestora retroactiv (de exemplu, la momentul depunerii proiectelor erau considerați ca indicatori de	Această prevedere generează dificultăți beneficiarilor care au demarat implementarea proiectelor în baza angajamentelor asumate prin contract și care ulterior, după emiterea unor ordine ale ministerului, se află în situație de a le nu își mai îndeplini indicatorii de monitorizare.	NA	

<p>monitorizare "numărul de locuri de muncă" fără a se preciza că acestea se referă doar la mediul privat; ulterior, printr-o adresă emisă de Minister la aproape finalul implementării măsurilor, se aducea la cunoștință beneficiarilor că nu se vor mai lua în considerare aceste locuri de muncă).</p>	<p>Există un criteriu de selecție în baza căruia s-a acordat punctaj pentru SDL-urile care aveau prevăzute un anumit nr. de locuri de muncă nou create, dar aceste locuri de muncă pot fi relocate către alte măsuri care pot asigura îndeplinirea criteriului (mai ales ca acești indicatori au fost stabiliți înainte de acordarea bonusării - care se presupune a fi o sumă suplimentară menită să depășească țintele asumate inițial).</p>		
--	--	--	--

SM 19.2 Sprijin pentru implementarea acțiunilor în cadrul strategiei de dezvoltare locală

Prezentarea de ansamblu a submăsurii

<p>Obiective</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stimularea inovării; • Consolidarea identității locale și a profilului local; • Îmbunătățirea calității vieții și a atractivității zonei locale; • Soluționarea problemelor demografice; • Crearea și păstrarea locurilor de muncă în zonele LEADER; • Îmbunătățirea egalității de șanse pentru tineri, femei, persoane în vârstă, persoane cu dizabilități și membrii minorităților; • Creșterea competitivității la nivel local; • Conservarea resurselor și protecția mediului natural; • Aplicarea unei abordări integrate și multisectoriale.
<p>Beneficiari eligibili</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Entități juridice private/publice, stabilite prin fișa măsurii din Strategia de Dezvoltare Locală, cu respectarea prevederilor din Regulamentul Uniunii Europene 1305/ 2013; • În cazul în care în Strategia de Dezvoltare Locală s-a identificat oportunitatea dezvoltării unor operațiuni de interes public pentru comunitate și teritoriul respectiv, pentru care niciun alt solicitant nu-și manifestă interesul, GAL poate fi beneficiar cu condiția aplicării măsurilor de evitare a conflictului de interese;
<p>Activități eligibile</p>	<p>Proiectele depuse în cadrul submăsurii 19.2 se pot încadra în una dintre următoarele categorii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • proiecte de investiții, respectiv investiții în infrastructură, investiții în sectoarele agricol și forestier, investiții non-agricole; • proiecte cu sprijin forfetar (domeniul agricol și non-agricol), în cadrul cărora sprijinul se acordă în tranșe cu o valoare prestabilită (nominal sau procentual), în funcție de specificul fiecărei măsuri;

	<ul style="list-style-type: none">• proiecte de servicii, respectiv proiecte care vizează operațiuni necorporale precum organizarea de evenimente, instruire, formare profesională, informare etc.;• proiecte mixte (investiții și servicii), care vor fi gestionate ca proiecte de investiții, întrucât existența unei componente de investiții conduce la obligația menținerii obiectivelor investiției pentru o perioadă minimă, stabilită în cadrul de implementare național (de ex. proiecte de cooperare).
Flux procedural	<p>Etapa de depunere a cererii</p> <ul style="list-style-type: none">• Depunerea Cererii de Finanțare și a anexelor aferente; <p>Etapa selecție</p> <ul style="list-style-type: none">• Stabilirea procedurii de selecție nediscriminatorie și transparentă a proiectelor este stabilită în SDL;• Lansarea apelurilor de selecție și depunerea proiectelor la GAL: în vederea deschiderii sesiunilor de primire a proiectelor, GAL lansează pe plan local apeluri de selecție a proiectelor, conform priorităților descrise în strategie.• Depunerea Cererii de Finanțare și a anexelor aferente (disponibile pe site-ul GAL) și înregistrarea acestora de către GAL.• Evaluarea eligibilității proiectelor și acordarea punctajului. GAL-urile vor evalua documentele și vor selecta proiectele, pe baza criteriilor de selecție aprobate în SDL, în cadrul unui proces de selecție transparent. Evaluatorii, stabiliți cu respectarea prevederilor SDL, vor verifica eligibilitatea proiectelor și vor acorda punctaje aferente fiecărei cereri de finanțare. Toate verificările se realizează în baza fișelor de verificare elaborate la nivelul GAL.• Elaborarea raportului de selecție: acesta va fi semnat de către toți membrii prezenți ai Comitetului de Selecție (reprezentanți legali sau alte persoane mandatate în acest sens de către respectivele entități juridice, în conformitate cu prevederile statutare), specificându-se apartenența la mediul privat sau public – cu respectarea precizărilor din PNDR, ca partea publică să reprezinte mai puțin de 50%, iar organizațiile din mediul urban să reprezinte mai puțin de 25%.• Selecția proiectelor după ultimul apel de selecție lansat de GAL. GAL va emite un Raport de selecție suplimentar aferent aceleiași sesiuni, în care se va menționa sursa de finanțare fonduri disponibile/măsură, provenite în urma rezilierii contractelor de finanțare, din economii realizate la finalizarea contractelor de finanțare, sume neangajate ca urmare a neîncheierii contractelor, sume rezultate prin declararea ca neconforme/ încadrate greșit/ neeligibile/ eligibile și neselectate (în urma unei Note de atenționare) la nivelul AFIR a unor proiecte declarate eligibile și selectate de către GAL). <p>Eligibilitatea la nivel AFIR</p> <ul style="list-style-type: none">• Depunerea proiectelor la AFIR: Reprezentanții GAL sau solicitanții pot depune la AFIR proiectele nu mai târziu de 15 zile lucrătoare de la Raportul de selecție întocmit de GAL din care să reiasă statutul de proiect selectat. Proiectele vor fi verificate pe măsură ce vor fi depuse de către reprezentanții GAL sau

	<p>solicitanți, fiind o sesiune deschisă permanent, până la epuizarea fondurilor alocate submăsurii 19.2, în cadrul fiecărei Strategii de Dezvoltare Locală.</p> <p>Etapă de contractare</p> <ul style="list-style-type: none">• Semnarea contractului de finanțare: Experții CRFIR vor transmite către solicitant formularul de Notificare a solicitantului privind semnarea Contractului/Deciziei de finanțare, care va cuprinde condiții specifice în funcție de măsura ale cărei obiective sunt atinse prin proiect și în funcție de cererea de finanțare utilizată. <p>Etapă de implementare</p> <ul style="list-style-type: none">• Derularea activităților conform descrierii din Cererea de Finanțare;• Pe parcursul implementării, experții OJFIR vor realiza cel puțin o verificare pe teren la activitățile menționate în Cererea de Finanțare;• Verificarea raportului de activitate (intermediar sau final): în baza fiecărui Raport de activitate poate fi depusă o singură tranșă de plată;• Desfășurarea achizițiilor publice;• Depunerea cererilor de plată.
--	---

Analiza fluxului de implementare a submăsurii

Submăsura 19.2, prin modalitatea sa de definire și stabilire a domeniului de aplicare, prezintă aspecte de suprareglementare pasivă. Mecanismul de evaluare de la nivelul AFIR-ului s-a replicat și la nivelul GAL-ului, astfel, etapa de verificare a proiectelor este dublată. În principiu, ideea a fost ca AFIR să verifice respectarea cerințelor din regulament și legislația națională, iar GAL-ul impactul pe care proiectul îl are asupra mediului rural. În practică, criteriile verificate de cele două entități nu sunt diferite, întrucât, considerând experiența limitată pe care GAL-urile o au în evaluare, s-a recomandat ca acestea să folosească aceleași elemente de verificare pe care le folosește și AFIR, la care să adauge, dacă este cazul, criterii de eligibilitate specifice la nivel local. Astfel, fișa de verificare a GAL-ului ar trebui să fie mult mai complexă comparativ cu fișa de verificare a AFIR-ului, GAL-ul având responsabilitatea finanțării unor proiecte care să răspundă cerințelor din SDL. În realitate, AFIR-ul verifică absolut tot și nu are flexibilitatea de a interpreta un proiect din punct de vedere al strategiei, din cauza rigorilor de la nivel național.

Submăsura 19.2 este caracterizată prin existența unor măsuri atipice, care nu răspund neapărat unui articol din Regulament ce definește o măsură. Regulamentul prevede că GAL-ul poate să introducă măsuri care ating un obiectiv din regulament, nu un articol care definește o măsură. Astfel, există situații cu măsuri total atipice față de PNDR, pentru care se întâmpină mari greutăți de verificare a proiectelor de către AFIR, întrucât aceste proiecte nu se potrivesc cu grila de verificare din procedura AFIR.

Măsura Leader a asimilat măsurile din regulament, folosindu-se o codificare similară. Pe de altă parte măsura Leader ca și abordare nu se limitează doar la măsurile din regulament, chiar dacă Ghidul Autorității de Management pentru elaborarea strategiilor GAL-urilor a impus încadrarea pe articole de regulament. Nefiind active în România, articolele folosite pentru încadrare nu erau bine cunoscute. În timp au apărut fișele-template ale Comisiei Europene pe articolele respective și s-a identificat încadrarea greșită a activităților pe respectivele articole. Astfel că, în cazul articolelor care nu sunt activate în România și sunt folosite pentru

Încadrarea activităților GAL-urilor, este în continuare o problemă de înțelegere a corespondenței și adecvării, nefiind proceduri stabilite care să acopere aceste articole.

Din punct de vedere procedural, în cazul submăsurii 19.2 GAL-ul este însărcinat cu selectarea de beneficiari, realizând în acest sens un ghid al solicitantului pentru teritoriul său care este avizat de CDRJ – structura regională a AM, iar GAL-ul are de asemenea în atribuții verificarea eligibilității proiectului și valoarea adăugată (oferind punctajul corespunzător). Ulterior, GAL-ul realizează raportul de selecție care este avizat de către CDRJ, în final beneficiarii fiind înștiințați de rezultat. Beneficiarii au două variante - fie depun proiectele la OJFIR (preluând proiectul de la GAL împreună cu fișa de evaluare și raportul), fie realizează o împuternicire persoanei din GAL pentru a depune proiectul la OJFIR. Odată ajuns la OJFIR se reia practic întregul proces de verificare (privind eligibilitatea și selecția).

Astfel, aspectele ce țin de eligibilitatea proiectelor și de selecția lor sunt analizate de două ori (la nivel GAL și la nivel AFIR). Au existat situații în care contractele depuse au picat la verificarea AFIR, întrucât fișele de măsură fuseseră neadecvat realizate în strategii.

În etapa de selecție se verifică modalitatea în care GAL-urile au aplicat corect metodologia de verificare (că punctajele acordate au fost oferite adecvat). Au existat cazuri în care GAL-urile au acordat punctaje maxime, însă la verificarea proiectelor AFIR a constatat neconcordanțe între punctajele acordate și aspectele declarate în cererea de finanțare. În astfel de cazuri, AFIR doar notifică GAL-ul cu privire la posibilitatea greșirii evaluării, GAL-ul urmând a realiza o erată la raportul de selecție și și oferind un nou punctaj. În cazul în care GAL-ul nu este de acord cu modalitatea de acordare a punctajului la nivelul AFIR, poate solicita DGDR AM PNDR reanalizarea acordării punctajului, realizându-se în acest fel medierea.

Verificarea realizată de către CDRJ pe fișă, ghid, documente ar trebui să includă și încadrarea corectă pe articole, însă CDRJ-urile nu au această competență. Acest lucru nu este realizat direct de către AFIR întrucât acordul de delegare din partea AM PNDR nu a inclus avizarea directă de către AFIR. Fișa măsurii prevede o delegare graduală mai ridicată de atribuții către GAL-uri.

În ceea ce privește posibilitatea ca GAL-urile să fie beneficiari ai sM 19.2, acestea puteau beneficia de finanțare, în cazul în care în Strategia de Dezvoltare Locală s-a identificat oportunitatea dezvoltării unor operațiuni de interes public pentru comunitate și teritoriul respectiv, pentru care niciun alt solicitant nu-și manifestă interesul, cu condiția aplicării măsurilor de evitare a conflictului de interese la nivelul GAL-urilor.

Dificultatea constă în faptul că membrii GAL nu pot accesa submăsura 19.2, în contextul în care GAL-ul este responsabil de procesul de evaluare a proiectelor depuse, existând în acest caz un conflict de interese. Astfel, atragerea de numeroși și diferiți actori în Grupurile de Acțiune Locală a condus și la imposibilitatea acestora de a mai accesa finanțările GAL-ului (fiind în conflict de interese).

Cerințe suplimentare identificate (care nu derivă din norme europene și naționale) și potențiale efecte

Cerință suplimentară	Intensitatea cerinței asupra aplicantului	Intensitatea cerinței asupra autorităților responsabile cu gestionarea și implementarea submăsurii	Grad de complexitate al cerinței
Dubla verificare a aspectelor ce țin de eligibilitatea proiectelor și de selecția lor (la nivel GAL și la nivel AFIR)	Acest aspect influențează durata procesului de evaluare	Duplicarea volumului de lucru pentru angajații GAL și AFIR din punct de vedere al evaluării aceluiași proiecte	
Absența unei proceduri de depunere și de selecție clare pentru proiectele care se referă la unele măsuri atipice, care nu răspund neapărat unui articol din Regulament ce definește o măsură	Posibilitatea de apariție a unor erori de încadrare a activităților planificate în cadrul articolelor aferente și posibilitatea de neaprobare a proiectului	Dificultatea de încadrare a proiectelor în cadrul unor articole aferente din Regulament și dificultatea în stabilirea unor proceduri suplimentare pentru implementarea acestora. Există situații cu măsuri total atipice față de PNDR, pentru care se întâmpină mari greutăți de verificare a proiectelor de către AFIR, întrucât aceste proiecte nu se potrivesc cu grila de verificare din procedura AFIR.	
Ghidurile și documentele elaborate de GAL-uri pentru pregătirea apelurilor de proiecte trebuie verificate și avizate de către personalul AM de la nivelul Compartimentelor de Dezvoltare Rurală Județeană	NA	Personalul de la nivel regional este foarte redus sau nu deține aceleași cunoștințele pe care le are un evaluator de la nivelul AFIR-ului. Din aceste considerente, este suplimentat efortul angajaților AFIR de a identifica neconcordanțele și încadrările neadecvate în etapa de verificare și selecție a proiectelor.	

Acțiuni realizate pentru reducerea poverii administrative

Principalele măsuri adoptate în vederea reducerii poverii administrative pentru potențialii beneficiari sau pentru autoritățile implicate în managementul proiectelor au vizat:

- În ghidul de elaborare a Strategiilor de Dezvoltare Locală a fost prevăzută inițial cerința de a încadra acțiunile în articolele din regulament care vizează măsuri. S-a revenit apoi cu o clarificare prin care se menționa că în cazurile în care acțiunile nu pot fi încadrate pe niciun articol din regulament să fie încadrate pe obiective, dar să răspundă nevoilor locale. În acest moment, anumite GAL-uri au stabilit astfel de fișe de măsuri.

Analiza situației proiectelor contractate la sfârșitul lunii iunie 2018 (în ce măsură simplificările prevăzute în PNDR au favorizat implementarea programului)

Până la finalul lunii iunie 2018, au fost depuse 3.244 de proiecte în cadrul SM 19.2, fiind ulterior contractate 1.865 proiecte. Dintre acestea, doar 13 au fost finalizate și 3 reziliate.

Nr. proiecte contractate	Nr. proiecte finalizate	Nr. proiecte reziliate
1.865	20	3

Analiza criteriilor de selecție

Criteriile de eligibilitate și de selecție sunt preluate din fișa tehnică a măsurii din SDL aprobată de către DGDR AM PNDR. GAL-urile au respectat principiile de selecție din fișa măsurii din SDL.

Fișa de verificare a eligibilității, Fișa de verificare a criteriilor de selecție și Fișa de verificare pe teren (dacă este cazul) sunt elaborate de către GAL și pot fi realizate atât ca formulare distincte (două sau trei formulare, în funcție de opțiunea GAL), cât și ca un singur formular, care să cuprindă toate punctele aferente celor trei etape de verificare.

Criteriile de eligibilitate sunt de asemenea verificate de două ori, dar în aceeași manieră. AFIR are în manual (pentru ceea ce este aplicabil la nivel național) criteriile de eligibilitate generale, GAL-urile având posibilitatea de a își adăuga propriile criterii de eligibilitate locale. Criteriile de eligibilitate locale sunt preluate de AFIR împreună cu metodologia aferentă acestora.

O analiză a proiectelor depuse în cadrul submăsurii indică faptul că stimularea inovării reprezintă unul dintre cele mai frecvente obiective ale SDL.

Propuneri de reducere a poverii administrative

Etapă	Propuneri de reducere a poverii administrative	Efecte scontate
Selecție	În cazul măsurilor atipice, verificarea realizată de către CDRJ pe fișă, ghid, documente și încadrarea corectă pe articole, însă s-a constatat că există diferențe de interpretare între CDRJ-uri și AFIR. Acest lucru nu este realizat direct de către AFIR întrucât acordul de delegare din partea AM PNDR nu a inclus avizarea directă de către AFIR.	Un astfel de transfer ar fi putut conduce la evitarea blocajului în momentul în care proiectele ajung la AFIR. Procedura pe 19.2 ar putea de asemenea fi simplificată în acest caz (în care avizul ar fi acordat direct de către AFIR), pentru măsurile atipice, GAL-ul realizându-și fișele de evaluare, ghidurile și metodologiile, AFIR avizându-le și utilizându-le la rândul său la plată pe proiectele finanțate prin această sub-măsură.

Etapă	Propuneri de reducere a poverii administrative	Efecte scontate
	La nivelul GAL-urilor să se realizeze doar evaluarea impactului proiectelor asupra SDL – să se facă o prioritizare a proiectelor, urmând ca toată partea de eligibilitate să fie verificată de către AFIR.	Simplificarea procesului de evaluare pentru reprezentanții AFIR.
	Înființarea unei structuri speciale la nivel județean, care să se ocupe doar de LEADER și nu și de alte măsuri.	Simplificarea procesului de evaluare pentru reprezentanții AFIR.
	Fiecare fișă de măsură a fiecărui GAL ar trebui tratată separat, iar AFIR ar trebui să și le însușească pentru proiectele aferente GAL-urilor.	În această variantă, CDRJ-urile ar rămâne să verifice dacă procedura a fost transparentă, dacă s-a realizat animarea, dacă s-a întrunit comitetul de selecție, iar AFIR ar verifica încadrarea corectă, dacă sunt incluse criteriile de eligibilitate minime obligatorii - în general chestiuni tehnice de care AFIR se lovește atunci când proiectele ajung la agenție.

SM 19.3 Pregătirea și implementarea activităților de cooperare ale GAL

Prezentarea de ansamblu a submăsurii

Obiective	<ul style="list-style-type: none"> Finanțarea proiectelor de cooperare transnațională (dintre România și alte state europene) și de cooperare inter-teritorială (în cadrul teritoriului României) între GAL-uri din România și parteneriatele de tip DLRC (Dezvoltare Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității) sau alte parteneriate, ca de exemplu un grup de parteneri publici și privați locali pe un teritoriu rural/urban, care implementează o strategie de dezvoltare locală.
Beneficiari eligibili	<ul style="list-style-type: none"> Grupurile de Acțiune Locală autorizate de AM PNDR pentru perioada de programare 2014-2020.
Activități eligibile	<p>Srijinul public nerambursabil se acordă pentru pregătirea și implementarea proiectelor de cooperare ale Grupurilor de Acțiune Locală (GAL) selectate și autorizate de către DGDR - AM PNDR, în cadrul a două componente:</p> <ul style="list-style-type: none"> Componenta A – Asistență tehnică pregătitoare pentru proiectele de cooperare ale GAL-urilor selectate; Componenta B – Implementarea activităților de cooperare ale GAL-urilor selectate.
Flux procedural	<p>Etapa de depunere a cererii</p> <ul style="list-style-type: none"> Depunerea Cererii de Finanțare și a anexelor aferente <p>Etapa de evaluare și selecție</p>

	<ul style="list-style-type: none">• Verificarea eligibilității proiectelor de către AM;• Selecția proiectelor de către AM;• Selecția cererilor de finanțare aferente Asistenței tehnice pregătitoare se va realiza de către AM PNDR, în cadrul unui sistem de depunere permanentă a solicitărilor, cu selecție periodică, în termen de maximum 4 luni de la data depunerii solicitării de proiect. <p>Etapa de contractare</p> <ul style="list-style-type: none">• Încheierea contractului între AFIR și GAL. <p>Etapa de implementare</p> <ul style="list-style-type: none">• GAL implementează acțiunile propuse în planul de acțiune în maximum 3 luni;• Elaborare raport de activitate;• Depunere dosar cerere de plată.
--	--

Analiza fluxului de implementare a submăsurii

Submăsura 19.3, componenta A, este o submăsură nouă, la nivelul căreia au fost derulate, până la momentul elaborării prezentului studiu, doar etapa de depunere a proiectelor, neajungându-se încă la contractare, implementare și plată. Componenta B nu a fost încă lansată, aceasta fiind planificată pentru trimestrul I al anului 2019.

Condiția prevăzută în cadrul Ghidului Solicitantului ca sprijinul pregătitor să poată fi accesat de către fiecare GAL de maximum 2 ori/an a fost introdusă în urma calculului realizat de către AM, avându-se în vedere faptul că un proiect pe sprijin pregătitor nu poate avea o perioadă de implementare mai mare de 3 luni, la care se adaugă o perioadă de prelungire de maximum o lună, precum și timpul pentru plată. De asemenea, este prevăzut ca experții implicați în proiectul de asistență tehnică pregătitoare să facă parte din personalul propriu al GAL, deoarece s-a considerat că persoanele care lucrează deja în GAL sunt cele mai potrivite pentru a derula activitățile de pregătire. Această condiție se referă la costurile cu managementul de proiect, care se acordă doar pentru derularea proiectului de către personalul angajat al GAL, dar nu impune restricții referitoare la participarea la acțiunile efective de întâlnire cu potențiali parteneri (în acest caz sunt decontate cheltuieli și altor membri ai GAL).

Din punct de vedere al fluxului de implementare a submăsurii, acesta este transparent și foarte clar detaliat la nivelul Ghidului Solicitantului. Fiind o submăsură nou lansată în cadrul programului, aceasta nu a parcurs toate etapele fluxului de implementare. Apelul de proiecte pe sM 19.3, componenta A, este deschis, fiind emis primul raport de evaluare.

Instituțiile responsabile de asigurarea fluxului procedural sunt Autoritatea de Management a PNDR și Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale.

Cerințe suplimentare identificate (care nu derivă din norme europene și naționale) și potențiale efecte

Luând în considerare stadiul de implementare al acestei submăsuri, până la momentul elaborării prezentului studiu, nu s-au identificat cerințe suplimentare sau aspecte care ar putea genera suprareglementare în implementarea submăsurii.

Ațiuni realizate pentru reducerea poverii administrative

Luând în considerare stadiul de implementare al acestei submăsuri, până la acest moment nu s-au implementat acțiuni de simplificare pentru reducerea poverii administrative.

Analiza situației proiectelor contractate la sfârșitul lunii iunie 2018 (în ce măsură simplificările prevăzute în PNDR au favorizat implementarea programului)

Până la finalul lunii iunie 2018, au existat 12 proiecte depuse în cadrul submăsurii 19.3, componenta A, fiind parcursă doar etapa de selecție (nu există încă proiecte contractate în cadrul acestei submăsuri).

Analiza criteriilor de selecție

La nivelul submăsurii 19.3, componenta A, au fost stabilite 2 principii și criterii de selecție, punctajul acordat la nivelul fiecărui subcriteriu fiind diferit în funcție de anumite subcriterii prestabilite. Criteriile de selecție sunt prezentate în cele ce urmează.

Criterii de selecție	Punctaj maxim acordat
CS 1 Principiul complexității acțiunilor propuse	- Maximum 60 puncte
CS 2 Principiul selecției proiectelor care presupun mai mulți potențiali parteneri	- Maximum 40 puncte

Pentru sesiunea de depunere a proiectelor, deschisă până la finalul anului 2018, s-au aplicat 2 principii de selecție, cea mai ridicată pondere (respectiv 60% din totalul punctajului acordat) fiind acordată principiului complexității acțiunilor propuse, iar punctajul maxim fiind îndeplinit de proiectele care își propun minimum 3 domenii de acțiune. La momentul elaborării prezentului studiu de evaluare, nu poate fi realizată o analiză a eficienței și relevanței criteriilor de selecție deoarece nu a fost finalizată încă nicio sesiune de proiecte în cadrul submăsurii 19.3, componenta A.

Propuneri de reducere a poverii administrative

Luând în considerare faptul că pentru submăsura 19.3 nu au fost încă realizate etapele de selecție, implementare și monitorizare, și că nu există beneficiari ai submăsurii, nu se pot propune la acest moment măsuri de reducere a poverii administrative pentru aceste etape, mai ales luând în considerare faptul că cerințele europene și naționale existente sunt necesare atingerii obiectivelor submăsurii. Cu toate acestea, se consideră că pentru această submăsură ar putea fi utilă folosirea costurilor standard simplificate sau chiar a sumelor forfetare, pentru a simplifica procedura de plată, atât pentru beneficiari, cât și pentru autoritățile implicate în gestionarea programului.

SM 19.4 Sprijin pentru cheltuieli de funcționare și animare**Prezentarea de ansamblu a submăsurii**

Obiectiv	<ul style="list-style-type: none">Asigurarea costurilor de funcționare și a celor realizate cu activitățile de animare ale Grupurilor de Acțiune Locală (GAL)
Beneficiari eligibili	<ul style="list-style-type: none">Grupurile de Acțiune Locală (GAL) selectate și autorizate de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) prin Direcția Generală Dezvoltare Rurală (DGDR) - Autoritate de Management pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală (AM- PNDR) pentru perioada de programare 2014 - 2020.
Activități eligibile	<p>Activitățile eligibile sunt cele legate de funcționarea și animarea GAL-urilor. Categoriile de cheltuieli acoperite de sprijin sunt:</p> <ul style="list-style-type: none">Cheltuieli cu personalul;Cheltuieli pentru servicii de consultanță tehnică și financiară, expertiză legată de implementarea SDL și audit;Cheltuieli logistice, administrative și de deplasare pentru funcționarea GAL;Cheltuieli pentru instruirea și dezvoltarea de competențe privind implementarea SDL;Cheltuieli pentru animare;Cheltuieli pentru sărbători locale, festivaluri tematice, târguri de produse tradiționale și alte evenimente prin care se promovează teritoriul acoperit de GAL.
Flux procedural	<p>Etapă selecție</p> <ul style="list-style-type: none">Selecția Strategiilor de Dezvoltare Locală revine DGDR - AM PNDR și se finalizează prin publicarea Raportului de Selecție Final;Emiterea autorizațiilor de funcționare: fiecare GAL selectat va semna, la nivelul CRFIR de care aparține, un Acord – cadru de finanțare și trei Contracte de finanțare subsecvente. <p>Etapă de contractare</p> <ul style="list-style-type: none">Semnarea Acordului cadru de finanțare: GAL are obligația de a prezenta la CRFIR, cu cel puțin 10 zile înainte de data limită de semnare a Acordului-cadru de finanțare și a primului Contract de finanțare, un set de documente. După depunerea documentelor și anexelor finale, între AFIR și GAL se va semna Acordul cadru de finanțare.Modificarea Acordului-cadru de finanțare: Beneficiarul va înainta către OJFIR o Notă explicativă, în cadrul căreia se vor detalia solicitările formulate de beneficiar, împreună cu justificarea acestora. Se vor prezenta documente justificative pentru fiecare modificare solicitată.În baza Acordului-cadru de finanțare se vor semna trei Contracte de finanțare subsecvente. <p>Etapă de implementare</p> <ul style="list-style-type: none">Primul Contract de finanțare va fi încheiat în paralel cu încheierea Acordului – cadru de finanțare și va viza o perioadă de implementare cuprinsă între data semnării și data de 31.12.2019, la care se vor adăuga maximum 30 de zile calendaristice pentru depunerea ultimului dosar de plată și, suplimentar acestora, 90 de zile calendaristice pentru efectuarea plății;

- Cel de-al doilea Contract de finanțare va viza o perioadă de implementare cuprinsă între începutul anului 2020 și data de 31.12.2021, la care se vor adăuga maximum 30 de zile calendaristice pentru depunerea ultimului dosar de plată și, suplimentar acestora, 90 de zile calendaristice pentru efectuarea plății;
- Ultimul Contract de finanțare va viza perioada cuprinsă între începutul anului 2022 și data de 31.12.2023 (inclusiv cele maximum 90 de zile calendaristice necesare pentru efectuarea ultimei plăți) și va avea o alocare de minimum 10% din valoarea totală a Acordului-cadru de finanțare.
- Efectuarea achizițiilor publice conform legislației în vigoare.
- Depunerea cererii de plată: Beneficiarul poate solicita plata unui avans (nu mai mult de 50% din cheltuielile de funcționare și animare), iar următoarele plăți vor fi efectuate în baza rapoartelor de activitate avizate.

Etapă de monitorizare și verificare:

- Verificarea implementării activităților: lunar, beneficiarul are obligația de a comunica, printr-o adresă, către OJFIR datele exacte de organizare a evenimentelor. Verificările pe teren de către OJFIR vor fi făcute anterior depunerii Rapoartelor de activitate de către beneficiar
- Monitorizarea SDL: În ceea ce privește monitorizarea implementării submăsurii 19.2 la nivelul SDL, GAL-ul are obligația de a întocmi, lunar, o situație centralizată cumulată

Analiza fluxului de implementare a submăsurii

Submăsura 19.4 prevede un flux de implementare atipic, pentru că în cadrul acesteia este prevăzută acordarea de sprijin pentru cheltuielile de funcționare și animare ale GAL-urilor.

Pentru implementarea adecvată a măsurii a fost elaborat un Manual de procedură pentru implementarea sub-măsurii 19.4 "sprijin pentru cheltuieli de funcționare și animare". Scopul Manualului de procedură este de a furniza personalului AFIR cu atribuții specifice în implementarea submăsurii 19.4, de la nivel național, regional și județean, mijloacele necesare pentru implementarea eficientă a acestei submăsurii. În cadrul Manualului se descrie procedura de lucru a AFIR privind repartizarea atribuțiilor și responsabilităților între structurile și organismele implicate, formularele și documentele utilizate, precum și termenele care trebuie respectate. În cadrul procedurii se delimitează activitățile desfășurate de serviciile implicate de la nivelul OJFIR, CRFIR și AFIR în vederea implementării corespunzătoare a submăsurii 19.4. Procedura stabilește pașii procedurali aferenți etapelor de contractare și implementare a angajamentelor legale aferente acestei submăsurii.

Implementarea submăsurii se bazează pe încheierea unui acord cadru și a trei contracte subsecvente între AFIR și GAL-uri, care vizează activitățile desfășurate la nivelul GAL în anumite perioade predefinite de timp. Contractele de finanțare se referă la acoperirea cheltuielilor de funcționare și animare ale GAL-urilor, precum: cheltuieli cu personalul; cheltuieli pentru servicii de consultanță tehnică și financiară, expertiză legată de implementarea SDL și audit; cheltuieli logistice, administrative și de deplasare pentru funcționarea GAL; cheltuieli pentru instruirea și dezvoltarea de competențe privind implementarea SDL; cheltuieli pentru animare; cheltuieli pentru sărbători locale, festivaluri tematice, târguri de produse tradiționale și alte evenimente prin care se promovează teritoriul acoperit de GAL.

Contractul pe care AFIR îl încheie cu GAL-urile pentru cheltuielile de funcționare (și inclusiv la nivelul autorizației pe care o emite AM PNDR) nu prevede clar un sistem de penalizare în cazul în care acestea nu respectă/mențin de pildă criteriile de eligibilitate.

Legat de condițiile pentru decontarea costurilor, este de menționat faptul că există un plafon pentru cheltuielile pentru contabilitate și expertiză contabilă, precum și pentru cheltuielile cu auditorul, care a fost stabilit în baza contractelor din programarea trecută, ajungându-se astfel la o rată de 3.5% (acest plafon fiind ulterior modificat).

Cerințe suplimentare identificate (care nu derivă din norme europene și naționale) și potențiale efecte

Nu au fost identificate aspecte suplimentare care pot reprezenta suprareglementare.

Acțiuni realizate pentru reducerea poverii administrative

Principalele măsuri adoptate în vederea reducerii poverii administrative pentru potențialii beneficiari au vizat:

- Integrarea costurilor de 3% din valoarea eligibilă a proiectului pentru acoperirea cheltuielilor cu serviciile de audit: inițial auditorul avea prevăzut un plafon de 3,5% indiferent de care era rezultatul verificărilor AFIR asupra cheltuielilor efectuate în cadrul proiectului; ulterior, pentru că aceste cheltuieli erau imputabile doar beneficiarului, s-a recomandat plafonarea cheltuielilor cu auditul la 3% din valoarea cheltuielilor declarate eligibile.

Analiza situației proiectelor contractate la sfârșitul lunii iunie 2018 (în ce măsură simplificările prevăzute în PNDR au favorizat implementarea programului)

Până la finalul lunii iunie 2018, au fost încheiate 239 de contracte, care se află încă în implementare, și care au o valoare totală contractată de 69.932.383,73 lei.

Nr. proiecte contractate	Nr. proiecte finalizate	Nr. proiecte reziliate
239	0	0

Analiza criteriilor de selecție

În cadrul submăsurii 19.4 nu sunt prevăzute criterii de selecție.

Sprrijinul din cadrul acestei Sub-măsuri este acordat pentru costurile de funcționare și activitățile de animare ale Grupurilor de Acțiune Locală (GAL) selectate și autorizate de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale prin Direcția Generală Dezvoltare Rurală – Autoritate de Management pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală (DGDR AM PNDR) pentru perioada de programare 2014 – 2020.

Propuneri de reducere a poverii administrative

Etapă	Propuneri de reducere a poverii administrative	Efecte scontate
Selecție	N.A.	

Etapă	Propuneri de reducere a poverii administrative	Efecte scontate
Implementare	Pentru această submăsură ar putea fi utilă folosirea costurilor standard simplificate	Această măsură ar reduce povara administrativă asupra beneficiarilor în etapa de pregătire a dosarelor de plată, dar și asupra personalului AFIR responsabil de verificarea documentelor și cheltuielilor solicitate la plată.
Monitorizare	N.A.	

VI. Răspuns la întrebările de evaluare

1. Care sunt prevederile naționale care generează suprareglementarea în implementarea PNDR la nivel general și pentru fiecare sub-măsură pentru beneficiari, pe de o parte, și pentru autorități, pe de altă parte?

Răspunsul la această întrebare de evaluare se bazează în bună măsură pe interpretarea termenului "suprareglementare", care a fost adoptat pe parcursul implementării prezentului studiu, în conformitate cu cerințele prevăzute la nivelul caietului de sarcini. Prin „suprareglementare” s-a făcut referire la acele reguli/ cerințe/ proceduri stabilite în instrumentele de implementare a PNDR (ghiduri, formulare, proceduri etc.) care nu rezultă din obligațiile corespondente stabilite în regulamentele europene sau în legislația națională generală, care nu sunt legate de opțiunile de programare ce derivă din documentul PNDR, și care nu sunt justificate în baza principiilor generale privind regularitatea și buna gestiune financiară a fondurilor UE.

Cu alte cuvinte, suprareglementarea se referă la acele reguli/ cerințe/ proceduri care sunt sub controlul direct al sistemului de management al PNDR și a căror existență nu este suficient justificată.

Pornind de la această interpretare, impactul suprareglementării asupra implementării Programului Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 a fost unul relativ redus, examinarea aspectelor reieșite în urma analizei cadrului legislativ european și a celui național, precum și a datelor rezultate în urma aplicării metodelor de cercetare cantitativă și calitativă neindicând aspecte care să afecteze implementarea programului în ansamblul său. Procedurile PNDR aplicabile mai multor submăsuri sunt, în general, fundamentate de legislația UE sau națională ori sunt în orice caz justificate de principiile transparenței, regularității și bunei gestiuni financiare. În plus, mai multe inovații - descrise mai detaliat în cadrul răspunsului la întrebarea de evaluare numărul 4 din cadrul prezentei secțiuni - au fost introduse la nivelul procedurilor, comparativ cu perioada anterioară de programare, în direcția simplificării implementării.

Singurul aspect cu impact transversal asupra implementării generale a programului este legat de numărul mare de documente (ex. certificări, avize, opinii emise de către experți necesare analizării proiectelor) din partea diferitelor organisme ale administrației publice pe care solicitanții/ beneficiarii trebuie să le obțină și să le furnizeze în fazele de aplicare/ precontractare sau de implementare. Există un nivel general de insatisfacție în rândul părților interesate în ceea ce privește numărul și frecvența cu care ar trebui prezentate aceste documente. În unele cazuri, documentele nu sunt considerate necesare sau relevante pentru anumite categorii de proiecte (de pildă negații solicitate din partea anumitor instituții publice). În general, solicitanții/ beneficiarii solicită dezvoltarea suplimentară a unor protocoale inter-instituționale care să permită sistemului de management a programului să obțină informațiile necesare direct de la organismele publice relevante emitente, generând astfel economii importante de timp și de resurse atât pentru aceștia, cât și pentru personalul autorităților implicate în sistemul de management al programului. Deși au fost efectuate

îmbunătățiri importante în această direcție, prin protocoale deja semnate cu administrațiile relevante (ex.: Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, Ministerul Mediului), se pare că este necesară o abordare mai generală la nivel de program pentru a crește eforturile în această direcție și pentru a genera îmbunătățiri suplimentare.

La un nivel mai specific, analiza a evidențiat mai multe situații de suprareglementare, fie caracteristice unei singure submăsuri, fie – în unele cazuri – aplicabile în general mai multor submăsuri.

În această secțiune vom prezenta pe scurt acele situații care, în opinia evaluatorilor, prezintă cel mai înalt grad de importanță atât în ceea ce privește impactul cerințelor asupra implementării submăsurii(ilor), cât și marja posibilă de îmbunătățire/ simplificare a acestora. Recomandările corespondente pentru îmbunătățirea acestor situații sunt ulterior prezentate în cadrul răspunsului la întrebarea de evaluare numărul 3.

- Submăsura 1.1. „Sprijin pentru formarea profesională și dobândirea de competențe”: analiza (fundamentată pe aspecte ce au reieșit prin aplicarea de instrumente de colectare și validare a datelor) a relevat faptul că în monitorizarea realizării cursurilor de formare, furnizorii au obligația de a asigura instalarea de camere video în locația de desfășurare a cursurilor în vederea asigurării posibilității de verificare (prin live streaming) a modului de desfășurare, precum și a gradului de prezență. Acest tip de monitorizare a fost apreciat de către furnizori drept greoi, reprezentând de asemenea, în opinia evaluatorilor, o abordare originală însă cu un caracter potențial invaziv. Se recomandă considerarea, în special la nivelul următoarei perioade de programare, a unor modalități alternative de monitorizare a desfășurării cursurilor (ex.: fotografii care să însoțească listele de prezență, aplicații IT dedicate colectării de date despre participanții la activități – așa cum se utilizează în cazul regiunii Veneto). În acest sens, menționăm modul de implementare al submăsurii 1.1. la nivelul Republicii Irlanda, unde furnizorul a organizat câte trei sesiuni distincte de formare la nivel de regiune, contactând beneficiarii finali prin poștă, respectiv telefonic pentru a confirma participarea. La finalul susținerii sesiunilor de formare, beneficiarilor finali le-a fost compensat financiar timpul alocat participării (un element ce a încurajat participarea). Participanții au completat în mod obligatoriu de asemenea formulare de feedback în baza cărora prestatorul a realizat un raport de evaluare a eficienței cursurilor. La nivelul modalității de control, Autoritatea de Management a urmărit o abordare bazată pe inspecții la fața locului (prin selecție aleatorie a furnizorilor) și verificarea în cazul participanților a Planurilor de Îmbunătățire a Fermelor (planificări dezvoltate de către fermieri în baza activităților sprijinite prin intermediul Măsurii 1). La nivelul anului 2016, peste 24.000 de persoane au fost formate (ținta stabilită a fi atinsă până la nivelul anului 2023 fiind de 35.000 de persoane), iar rata de absolvire a cursului a fost de 97,5%¹⁷.
- În cazul submăsurilor 4.1 „Sprijin pentru investiții în exploatații agricole” și 4.1a „Sprijin pentru investiții în exploatații pomicole” anumite documente solicitate a fi prezentate în etapa de depunere (documente având un caracter public) ar putea fi obținute direct de către AFIR în baza unor

¹⁷ Department of Agriculture, Food and the Marine (2017): The 2017 Evaluation on the Implementation of Ireland's Rural Development Programme 2014-2020, pp. 17-24.

protocoale inter-instituționale. Această opțiune ar putea diminua povara administrativă resimțită de către solicitanți. Cu toate acestea, simplificările deja realizate și structura schemelor de finanțare au condus la o rată de accesare ridicată (și un număr redus de contracte reziliate). Comparativ, la nivelul PNDR al Republicii Irlanda, numărul de cereri de finanțare la nivelul submăsurii 4.1 a fost puternic influențat de natura sistemului de aprobare și de realizare a plăților, între aceste două faze existând un interval temporal ridicat. Din acest motiv numărul de investiții finalizate pentru care s-au efectuat plăți a fost cu mult sub țintele avute în vedere.

- În cazul submăsurii 4.3 „Investiții pentru dezvoltarea, modernizarea sau adaptarea infrastructurii agricole și silvice” complexitatea procesului de evaluare a cererilor de finanțare poate fi redusă prin stabilirea unui prag minim lunar suficient de ridicat încât să fie împiedicată depunerea unui număr foarte mare de proiecte (inclusiv în prima lună de depunere continuă), ce poate genera o povară administrativă instituțiilor implicate în procesul de evaluare. Verificarea tuturor cererilor de finanțare depuse în cadrul unei sesiuni lansate chiar și atunci când valoarea publică totală a proiectelor depuse, care au un punctaj estimat mai mare sau egal cu pragul de calitate aferent sesiunii respective, depășește cu mult pragul de 200% din nivelul alocării/sesiune generează un efort ineficient pentru sistemul de management. Totodată solicitarea în etapa de depunere a anumitor avize care necesită termene mai îndelungate de obținere (ex.: cele enumerate în certificatul de urbanism) poate impune eforturi suplimentare pentru aplicanți.
- La nivelul submăsurii 6.1 „Instalare tineri fermieri”, analiza a indicat oportunitatea modificării planului de monitorizare privind stadiul de implementare a planului de afaceri, oferindu-se posibilitatea operării de modificări la nivelul planului de afaceri în funcție de specificul pieței de desfacere sau de situația actuală de dezvoltare, cât timp sunt respectate obiectivele generale.
- În cazul submăsurii 6.2 „Sprijin pentru înființarea de activități neagricole în zone rurale” verificarea respectării criteriilor de eligibilitate și de selecție atât în etapa de evaluare a proiectului cât și în etapa de precontractare (realizată în sesiunile anterioare înaintea efectuării primei plăți) constituie un element de suprareglementare avându-se în vedere faptul că intervalul de timp între cele două etape este relativ redus, iar probabilitatea survenirii de modificări semnificative este redusă. În cazul acestei submăsuri, dar și ca principiu general (aplicabil și în cazul submăsurii 6.5) verificarea repetată a unor documente care nu suferă modificări substanțiale în timp și care pot fi analizate la nivelul unei singure etape poate genera un efort administrativ suplimentar ineficient.
- La nivelul submăsurii 6.3 „Sprijin pentru dezvoltarea fermelor mici”, solicitarea unor documente justificative (precum negații în special), fără a lua în considerare specificul proiectului, poate fi considerată drept o sarcină administrativă suplimentară pentru solicitanți.
- În cazul submăsurii 6.4 „Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole” condiția privind derularea procedurii de achiziții, inclusiv pentru lucrările neeligibile din cadrul unui proiect, poate fi considerată drept o restricție ce afectează finanțarea unor proiecte mai complexe, a căror valoare adăugată în mediul rural poate fi mai mare.
- La nivelul submăsurii 7.2 „Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică”, solicitarea prezentării negațiilor din partea autorităților publice relevante a fost considerată drept un element de suprareglementare, în timp ce în cazul submăsurii 7.6 „Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole”, clasificarea zonelor turistice și concentrarea finanțării spre acestea

reprezintă o abordare ce poate contribui la adâncirea clivajului între regiunile deja avansate din punct de vedere economic și cele mai puțin dezvoltate.

- Submăsura 19.2 „Sprijin pentru implementarea acțiunilor în cadrul strategiei de dezvoltare locală”: analiza a evidențiat un important fenomen de duplicare a procedurilor legate de evaluarea eligibilității și selectarea propunerilor de proiecte depuse de beneficiari în cadrul Strategiilor de Dezvoltare Locală corespunzătoare abordării LEADER. Propunerile sunt evaluate mai întâi de către GAL-uri și apoi de AFIR, fără o diviziune clară a competențelor între cele două nivele, repetându-se practic același tip de evaluare și făcând inutil rezultatul evaluării primului nivel. Aceasta este o situație de suprareglementare, deoarece generează o evaluare inutilă, pe două niveluri, a propunerilor de proiecte, care afectează viteza implementării și se încheie printr-o sarcină administrativă suplimentară pentru beneficiari și pentru sistemul de gestionare a programului. Comparativ, în cazul Programului de Dezvoltare Rurală al Republicii Irlanda se prevede ca GAL-urile să dezvolte planuri de monitorizare și evaluare ale propriilor strategii de dezvoltare locală, urmând ca anual acestea să prezinte către autoritatea de management rapoarte de evaluare care să prezinte țintele atinse în perioada de raportare, priorități pentru următoarea perioadă și studii de caz privind proiecte implementate pe diferite teme de finanțare. În vederea susținerii GAL-urilor în managementul finanțărilor, autoritatea de management a desfășurat și o serie de cursuri de formare privind regulile de operare ale Programului de Dezvoltare Rurală.

2. În ce măsură criteriile de eligibilitate, celelalte angajamente prevăzute în fișele măsurilor și principiile și criteriile de selecție au favorizat depunerea unor proiecte care contribuie la atingerea obiectivelor strategiei, păstrând totodată un nivel acceptabil din perspectiva poverii administrative la nivelul beneficiarilor, pe de o parte, și al autorităților, pe de altă parte? Poate fi realizată o reducere a acestor cerințe cu păstrarea aceluiași efect în privința atingerii obiectivelor strategiei?

În general, criteriile de eligibilitate și de selecție (acolo unde se regăsesc) aplicate în implementarea PNDR par să fie conforme cu atingerea obiectivelor strategiei sale, păstrând un nivel acceptabil al sarcinilor administrative pentru beneficiari și pentru organismele implicate în sistemul de management. Atât criteriile de eligibilitate, cât și criteriile de selecție sunt stabilite în mod participativ, implicând în mod concret participarea Comitetului de Monitorizare și a grupurilor sale de lucru. Cazurile de modificare continuă a criteriilor demonstrează o atenție constantă a sistemului de management în garantarea atractivității submăsurilor și a unui nivel corespunzător de absorbție a resurselor alocate.

Toate criteriile sunt considerate a fi în concordanță cu obiectivele strategice și operaționale ale intervențiilor. Un rol important îl joacă procedura inovatoare de selecție, adoptată odată cu noua perioadă de programare, bazată pe principiul ”primul venit - primul servit” cu prag de calitate în cazul apelurilor de propuneri de proiecte cu depunere continuă și sesiuni lunare de evaluare. Abordarea se bazează pe o evaluare prealabilă declarată de solicitant, față de un prag minim de calitate stabilit lunar de AM. Acest sistem pare a fi apreciat în unanimitate pentru capacitatea sa de a selecta cele mai bune aplicații, garantând în același timp o viteză

remarcabilă a fazei de selecție. Cu câteva excepții limitate, legate de cazurile în care pragul, în primele sesiuni lunare, a fost stabilit la un nivel prea scăzut, sistemul nu pare să suprasolicite organismele responsabile de aplicarea procedurii. Dimpotrivă, distribuția sarcinii de selecție de-a lungul anului corespunde nevoilor organizaționale ale organismelor intermediare, iar posibilitatea de a flexibiliza termenul limită pentru închiderea procesului de selecție, în caz de necesitate, funcționează și este apreciată.

Analiza efectuată a relevat câteva aspecte specifice la nivelul anumitor măsuri/submăsuri, care merită atenție pe viitor:

- Criteriile de eligibilitate referitoare la populația acoperită de autoritățile locale care pot avea acces la submăsura de infrastructură de bază (SM7.2 – în cazul componentei ce vizează infrastructura de apă/apă uzată) care necesită un prag minim de 2000 de locuitori echivalenți. Deși acest prag a fost agreat cu serviciile Comisiei Europene în contextul condiționalităților ex-ante pentru Acordul de parteneriat, acesta generează riscul unei dezvoltări dezechilibrate a teritoriilor rurale care nu corespunde obiectivelor strategice globale ale PNDR;
- Criteriile de accesare dificile ale anumitor pachete din cadrul măsurii 10 (în special pachetul 5) care nu sunt în concordanță cu capacitatea potențialilor solicitanți (în general fermele mici) duc la o atractivitate scăzută a sprijinului oferit. Solicitate în anumite cazuri de Comisia Europeană, aceste cerințe necesită o reevaluare pentru a obține un impact satisfăcător al pachetelor la nivelul grupului țintă vizat.

3. În ce măsură și prin ce mijloace poate fi redusă povara administrativă generată de suprareglementare fără consecințe negative asupra implementării PNDR?

Referitor la situațiile de suprareglementare subliniate ca având o importanță deosebită în răspunsul la prima întrebare, evaluatorii consideră că povara administrativă aferentă ar putea fi redusă prin aplicarea următoarelor recomandări:

- Organizarea unui proces participativ – prin implicarea părților interesate relevante și a reprezentanților beneficiarilor/ solicitanților - pentru a evalua utilitatea și relevanța fiecărui document justificativ provenit din administrația publică în etapele de aplicare, contractare și implementare, solicitate în prezent de procedurile în vigoare. În măsura în care acest lucru este posibil, analiza ar trebui efectuată luând în considerare diferitele tipuri de proiecte și sectoare de activitate aplicabile din cadrul aceleiași submăsuri, iar documentele identificate în cele din urmă ca fiind inutile sau irelevante nu ar trebui solicitate.
- Continuarea și intensificarea eforturilor de stabilire a unor protocoale de colaborare cu diferite organisme ale administrației publice, în vederea reducerii la minimum a sarcinii administrative a beneficiarilor în ceea ce privește procurarea și depunerea acestor documente. Eforturile în această direcție ar trebui luate mai degrabă la nivel de program, pentru a realiza protocoale care să acopere întreaga gamă de submăsuri ale PNDR. În măsura în care acest lucru este posibil, protocoalele trebuie să prevadă posibilitatea ca AM, AFIR și APIA să acceseze direct și să interogheze bazele de date

relevante ale organismelor publice implicate, în loc să genereze un canal direct de transmitere a documentelor pe suport hârtie între aceste organisme și sistemul de gestionare a PNDR.

- În funcție de relevanța certificărilor în cauză, frecvența solicitărilor acestora de către organismele intermediare - sau interogarea bazei de date aferente, atunci când este stabilită - ar trebui redusă la minim; verificarea informațiilor publice numai prin eșantionare poate fi luată în considerare și pentru cazuri specifice caracterizate printr-un risc scăzut de nereguli sau erori;
- Rolul și funcțiile GAL-urilor în fazele de depunere și selecție în cadrul submăsurii 19.2 ar trebui revizuite pentru următoarea perioadă de programare, astfel încât să fie complementare și integrate în fluxul global de implementare. Acest lucru se poate realiza în două moduri:
 - Fie prin delegarea completă către GAL-uri a responsabilității evaluării eligibilității și a selecției aplicațiilor, pe baza procedurilor și modelelor aprobate în prealabil de sistemul de management central al programului, în conformitate cu practica adoptată în alte state membre, caracterizată într-adevăr de mai multe structuri și GAL-uri instituționalizate;
 - Sau limitând în mod clar rolul GAL-urilor prin nominalizarea acestora ca factor de priorizare al aplicațiilor în funcție de gradul pe care acestea îl prezintă în raport cu strategia de dezvoltare locală. În acest mod, evaluarea eligibilității și selecția (ținând cont de prioritizarea exprimată de GAL-uri) ar trebui să fie sub responsabilitatea sistemului de management central al programului. Această soluție, diferită de prima, nu ar fi pe deplin în concordanță cu spiritul de împuternicire progresivă a teritoriilor locale tipice abordării Leader; totuși, această modalitate pare mai fezabilă pe termen scurt, ținând cont de caracteristicile GAL-urilor din România în ceea ce privește dimensiunea, experiența și instituționalizarea.

4. În ce măsură simplificările prevăzute în PNDR au favorizat implementarea programului?

Atât față de perioada anterioară de programare, cât și față de debutul perioadei curente mai multe măsuri de simplificare au fost adoptate în vederea facilitării implementării eficiente a PNDR. Impactul acestora a depins în bună măsură atât de momentul introducerii măsurilor, cât și de natura lor. Astfel, introducerea unor măsuri mai devreme în perioada de programare și care au vizat în special etapa de depunere, a facilitat înregistrarea unui grad ridicat de accesare a finanțărilor, în timp ce simplificările care au facilitat implementarea proiectelor au redus dificultățile întâmpinate anterior de beneficiari.

În acest sens pot fi identificate două categorii principale de măsuri de simplificare adoptate:

- Simplificări procedurale care au vizat diminuarea numărului de documente justificative ori decalarea etapei la nivelul căreia documentele trebuie prezentate – fiind în general focalizate pe simplificarea etapei de depunere:
 - Acest tip de simplificare a vizat în special submăsurile 1.1 4.1, 4.2, 6.1, 6.2, 6.4, 7.2, 13 (facilitându-se în acest caz identificarea zonelor eligibile prin intermediul anunțurilor realizate prin IPA online) și 19.1 (prin realizarea de întâlniri și evenimente prin implicarea RNDR și FNGAL în vederea clarificării aspectelor tehnice în rândul potențialilor beneficiari);

- Simplificări procedurale care au vizat procesul de implementare a proiectelor și de diminuare a poverii administrative întâmpinate de beneficiari:
 - Acest tip de simplificare a inclus introducerea opțiunii costurilor unitare standard (sM 1.1, 4.1a în cazul materialului certificat), posibilitatea reducerii dimensiunii economice a exploatațiilor finanțate cu o marjă de maximum 15% (sM 4.1, 6.1, 6.3), introducerea de fișe standardizate pentru procedura de achiziții (în cazul sM 4.3 - efectul observat fiind acela de diminuare a cazurilor în care au fost aplicate corecții financiare), adaptarea apelurilor în funcție de realitatea de pe teren (în cazul 4.1a fiind permisă testarea soiurilor în afara granițelor precum și acceptarea unor soiuri inferioare pentru care s-au întâmpinat dificultăți în identificarea de material certificat; în cazul sM 6.2 fiind acceptată posibilitatea renunțării la achiziția de teren) și simplificarea monitorizării (prin eliminarea rapoartelor de progres din cadrul procedurilor de plată în cazul sM 4.3, precum și prin reducerea obligației privind respectarea cerințelor de bază pentru suprafețele agricole neangajate în cazul sM 10.1).

5. În ce măsură simplificările prevăzute în PNDR au redus povara administrativă la nivelul beneficiarilor, pe de o parte, și al autorităților, pe de altă parte?

Implementarea PNDR 2014-2020 a fost caracterizată de mai multe măsuri de simplificare, atât cele adoptate la începutul perioadei actuale de implementare, în comparație cu perioada anterioară, cât și cele adoptate pe parcursul perioadei actuale de implementare, în cadrul unui efort de simplificare continuă.

Analiza elaborată la nivelul fiecărei submăsuri, din capitolul V, evidențiază cele mai relevante măsuri de simplificare adoptate, impactul acestora în implementare și efectele acestora în reducerea sarcinii administrative asupra beneficiarilor și a autorităților.

Dintre cele mai relevante măsuri adoptate, care au determinat consecințe importante la nivelul implementării programului, trebuie menționate următoarele:

- Adoptarea opțiunii de cost unitar standard atunci când caracteristica inițiativei vizate permite acest lucru. Impactul unei astfel de soluții este evident și nu se limitează doar la reducerea sarcinii administrative: adoptarea costului unitar standard tinde să sporească gradul de atractivitate al submăsurilor și are efecte asupra ratei de absorbție și vitezei de implementare;
- Adoptarea noii abordări de selecție bazată pe pre-scoring și pe apeluri cu sesiuni continue care pot avea praguri de calitate lunare/trimestriale, care pe lângă simplificarea procesului de depunere a cererii și a fazei de selecție, a făcut ca implementarea programului să fie mai regulată, constantă și mai ușor de monitorizat;
- Adoptarea procedurilor de depunere on-line este o altă măsură de simplificare, pentru care impactul nu se limitează la simpla reducere a sarcinii administrative, ci se extinde și la capacitatea programului de a fi implementat rapid și eficient, prin creșterea considerabilă a atractivității instrumentelor destinate aplicanților.

Impactul acestor măsuri în ceea ce privește implementarea rapidă, fiabilă și eficientă a PNDR poate fi îmbunătățită suplimentar prin extinderea aplicării acestora în viitor și către alte măsuri/submăsuri neacoperite încă de domeniul acestora de aplicare.

De exemplu, există încă submăsuri pentru care depunerea electronică a documentelor nu este prevăzută (de exemplu submăsurile aferente măsurii 19), iar opțiunea utilizării costurilor unitare standard este adecvată pentru a fi extinsă și la submăsurile care nu o prevăd în prezent (cum ar fi exemplul 1.2, 19.1, 19.3, 19.4).

Impactul pozitiv al altor măsuri de simplificare asupra procesului de implementare a PNDR este disputat în anumite cazuri. Un astfel de exemplu vizează simplificarea procesului de depunere a cererilor de finanțare. Astfel, pentru a ușura povara administrativă din etapa de depunere, AFIR a amânat depunerea obligatorie a anumitor documente anexate cererii de finanțare pentru etapa de contractare sau chiar de implementare a proiectelor. Acest demers poate genera, în opinia evaluatorilor, riscul de amânare a unor probleme specifice pentru o fază ulterioară, în care consecințele asupra implementării programului pot fi și mai puternice, determinând necesitatea operării unor revocări de finanțare și recuperarea sumelor necuvenite.

VII. Concluzii și Recomandări

Pornind de la definiția avută în vedere pentru conceptul de „suprareglementare”, care vizează regulile/ cerințele/ procedurile care sunt sub controlul direct al sistemului de management al PNDR și a căror existență nu este suficient justificată, prezenta analiză nu a identificat aspecte importante de suprareglementare care să afecteze implementarea PNDR 2014-2020 în ansamblul său. Procedurile PNDR aplicabile mai multor submăsuri sunt, în general, fundamentate de legislația UE sau națională (sau reflectă aspecte decise în etapa de elaborare a programului), ori sunt în orice caz justificate de principiile transparenței, regularității și buneii gestiuni financiare. Cu toate acestea, un aspect transversal a cărei simplificare este solicitată la nivelul beneficiarilor este cel referitor la numărul mare de documente (ex. certificări, avize, opinii ale experților) din partea diferitelor instituții ale administrației publice pe care solicitanții/ beneficiarii trebuie să le obțină și să le furnizeze în fazele de depunere/ precontractare sau de implementare.

Conform detalierei realizate pentru întrebarea de evaluare nr. 1 este necesară însă dezvoltarea unor protocoale inter-instituționale suplimentare pentru a permite sistemului de management al programului obținerea din partea instituțiilor emitente a informațiilor necesare pentru evaluarea eligibilității ori a respectării unor criterii de selecție. Diminuarea numărului de documente justificative solicitate potențialilor beneficiari poate genera economii de timp atât pentru aceștia cât și pentru personalul autorităților implicate în sistemul de management al programului. Totodată, extinderea posibilității de depunere electronică a cererilor de finanțare pentru toate submăsurile (similar modelului aplicat în regiunea Veneto și regiunea Toscana), precum și dezvoltarea unui modul electronic pentru etapele de contractare și de implementare, ar asigura de asemenea o reducere a efortului administrativ și o eficientizare atât a procesului de comunicare între autorități și beneficiari cât și a procesului de monitorizare a proiectelor. La momentul elaborării studiului, AFIR realizează demersuri pentru a implementa depunerea on-line a cererilor de plată. Finalizarea procesului de dezvoltare a acestui modul până la finalul perioadei curente de programare precum și stabilirea încă de la începutul următorului exercițiu financiar multianual a unei serii de evenimente menite a familiariza potențialii beneficiari cu funcționalitățile instrumentelor electronice disponibile ar putea contribui semnificativ la fluiditatea implementării următorului program de dezvoltare rurală.

Un alt aspect cu caracter transversal ce a reieșit din analiza efectuată, a vizat modificările legislative cu impact major asupra beneficiarilor programului. În acest sens, au fost reiterate pe de o parte necesitatea derulării de consultări inter-instituționale anterioare realizării de modificări legislative cu impact asupra beneficiarilor PNDR, precum și nevoia realizării de analize de impact înaintea modificării cadrului legislativ, astfel încât acestea să nu afecteze implementarea programului ori să genereze o povară administrativă suplimentară sau chiar riscuri pentru beneficiarii PNDR. În acest sens, un exemplu relevant a fost reprezentat de Ordinul nr. 119/2014 pentru aprobarea Normelor de igienă și sănătate publică în mediul de viață al populației, care a generat riscul pierderii de finanțări obținute în rândul crescătorilor de animale la scară mică. Continuarea implicării Autorității de Management în discutarea viitoarelor modificări aduse acestui ordin, precum și a altor

reglementări naționale care au impact asupra proiectelor în derulare (precum și viitoare), este esențială pentru a evita generarea de astfel de situații de risc care pot afecta încrederea potențialilor beneficiari în program. De asemenea, în scopul creșterii gradului de predictibilitate a programului este recomandată, pentru următoarea perioadă de programare, stabilirea și publicarea, în ultimul trimestru al unui an pentru întreaga perioadă a anului ce urmează, a unui calendar estimativ de lansări ale sesiunilor de finanțare.

În continuarea recomandărilor cu caracter general, în baza observațiilor realizate la nivelul capitolului V, vom sumariza o serie de propuneri specifice de simplificare procedurală la nivelul submăsurilor PNDR 2014-2020:

Recomandări:

Submăsura 1.1

- Considerându-se sarcina suplimentară a beneficiarilor de a instala echipament video la locația de desfășurare a cursurilor de formare profesională, în vederea facilitării verificării derulării acestora este recomandată considerarea unor opțiuni alternative de monitorizare (ex.: contactarea aleatorie și interviuarea participanților). La nivelul altor programe de dezvoltare rurală sunt implementate de pildă, așa cum a reieșit în urma analizei benchmark, instrumente IT dedicate colectării de date despre participanții la activitățile de formare (implementate de pildă în cazul submăsurii 2.1. la nivelul regiunii Veneto).

Submăsura 1.2

- Introducerea posibilității de utilizare a costurilor unitare standard pentru a se reduce în principal efortul de analizare și verificare a documentelor justificative pentru costurile per participant/zi de informare. Soluția rambursării cheltuielilor pe baza costurilor unitare standard conform Regulamentului (UE) nr. 1303/2013 cu modificările și completările ulterioare (art. 67) este aplicată atât în cazul Irlandei, cât și în cazul regiunii Veneto.

Submăsura 2.1

- Implementarea submăsurii prin utilizarea apelurilor de propuneri de proiecte pentru a se încuraja gradul de accesare al acestora dar și o mai bună coordonare și sincronizare cu celelalte măsuri ale PNDR.

Submăsura 4.1

- Diminuarea poverii administrative în procesul de raportare, prin eliminarea obligației beneficiarilor de a prezenta documente justificative care au un caracter public (ex.: bilanțuri, declarații fiscale, cărți funciare, declarații APIA etc). Totodată, la nivelul etapei de depunere se recomandă considerarea pentru următoarea perioadă de programare a soluției aplicate la nivelul regiunii Toscana ce a vizat simplificarea acestei faze prin etapizarea sa. Astfel, formularul cererii de finanțare conține doar elemente necesare pentru determinarea eligibilității și a contribuției la investiție, facilitând realizarea unei ierarhizări a proiectelor (în proiecte ce pot fi finanțate în baza fondurilor alocate, proiecte ce nu pot fi finanțate din lipsă de resurse și proiecte neacceptate).

Submăsura 4.3

- Avându-se în vedere interesul foarte ridicat pentru această submăsură, este recomandată îmbunătățirea sistemului de prescoring (prin stabilirea unui prag minim de calitate lunar mai ridicat pentru a diminua volumul ridicat de muncă impus de verificarea cererilor), dar și restructurarea criteriilor de selecție pentru a se asigura o mai bună departajare a proiectelor (în special în cazul componentei Agricole a submăsurii). Și în cazul submăsurii 4.3. se recomandă considerarea opțiunii de simplificare a etapei de depunere, similar opțiunii aplicate la nivelul regiunii Toscana în cazul submăsurii 4.1 așa cum a reieșit în urma analizei benchmark.
- Solicitarea prezentării în etapa de contractare (și nu în etapa de depunere) a avizelor incluse în certificatul de urbanism pentru a facilita procesul de alcătuire a dosarului cererii de finanțare.
- Depunerea online a cererilor de plată și realizarea online a procesului de avizare a documentațiilor de atribuire înaintate de către beneficiarii publici pentru a reduce timpii procedurilor. Cu privire la această recomandare, AFIR realizează la momentul elaborării studiului demersuri de implementare a unui astfel de modul electronic dedicat.

Submăsura 6.1

- Posibilitatea operării de către beneficiari a unor modificări minore (în funcție de specificul pieței de desfacere sau de situația actuală de dezvoltare) în ceea ce privește implementarea planului de afaceri cu respectarea obiectivelor și țintelor asumate (recomandare aplicabilă și în cazul sM 6.3).

Submăsura 6.2

- Evitarea re-verificării în etapa de pre-contractare a documentelor înaintate de către beneficiari în etapa de depunere a cererii de finanțare, verificarea menținerii criteriilor de eligibilitate și selecție putându-se realiza prin intermediul declarațiilor pe proprie răspundere.

Submăsura 6.3

- Pentru a se evita limitarea accesului unor potențiali beneficiari la acest tip de finanțare, se recomandă reformularea condiției privind demonstrarea domiciliului/sediului social și a locului de muncă la nivelul aceleiași unități administrativ-teritoriale în care este înregistrată exploatarea, astfel încât să fie permisă amplasarea acestora și în zonele adiacente (ex.: de maximum 50 de km). Această recomandare este în curs de adresare de către AFIR.
- Identificarea avizelor și a documentelor justificative relevante în funcție de specificul proiectelor și solicitarea acestora în consecință, evitându-se solicitarea depunerii de negații din partea autorităților publice.

Submăsura 6.4

- Realizarea unei sinergii cu Măsura 2 din cadrul PNDR 2014-2020 pentru a susține beneficiarii prin servicii de consiliere în realizarea planurilor de afaceri.
- În cazul în care la nivelul următoarei perioade de programare se va decide implementarea unei măsuri similare precum și menținerea punctării suplimentare a proiectelor dezvoltate care presupun activități

meșteșugărești, se recomandă definirea mai clară a acestui tip de activitate în legislația națională pentru a se putea asigura o punctare mai transparentă.

Submăsura 6.5

- În cazul în care la nivelul următoarei perioade de programare se va decide implementarea unei măsuri similare, se recomandă creșterea perioadei de acordarea a sprijinului precum și acordarea unui sume fixe pe ha care să nu fie condiționată de o plată realizată la APIA și de un an țintă de accesare a schemelor din Pilonului I pentru a crește interesul față de această submăsură și chiar gradul de accesare al acesteia.

Submăsura 7.2

- În vederea diminuării poverii administrative pentru solicitanți, se recomandă eliminarea cerinței prezentării de negații din partea unor instituții publice pentru proiectele în cazul cărora avize precum cele de conformitate cu condițiile de igienă și sănătate publică spre exemplu nu se aplică. În acest sens, în baza unor consultări inter-ministeriale ar putea fi alcătuită o listă exhaustivă a avizelor ce trebuie prezentate în funcție de condițiile specificate în legislația națională relevantă. **Această recomandare are de asemenea un caracter transversal.**

Submăsura 7.6

- Actualizarea periodică a analizelor privind potențialul turistic al regiunilor din România precum și considerarea posibilității unei alocări financiare distincte pentru zonele rurale turistice și cele montane pentru a se asigura un acces echilibrat la finanțare.
- Acordarea unitară a sprijinului indiferent de categoria de solicitant, crescându-se șansele selectării acelor proiecte care prezintă cel mai mare impact la nivel local, indiferent de organizația beneficiară de sprijin (UAT-uri, ONG-uri, unități de cult, etc.).

Măsurile de mediu și climă

- Dezvoltarea unui sistem de informare și consiliere în baza căruia beneficiarii să își înțeleagă mai bine obligațiile aferente angajamentelor (aplicabil în cazul M 10 și 11).

Submăsura 8.1

- Modificarea fluxului procedural prin realizarea supracontrolului independent și concomitent de verificările realizate de către alte instituții implicate (ex.: APIA care realizează verificarea respectării eco-condiționalității, respectiv GF care realizează verificări pe teren a lucrărilor de înființare, împrejmuire, întreținere și îngrijire a plantației) în vederea reducerii perioadei de control.

Submăsura 15.1

- Clarificarea departajării atribuțiilor APIA și GF în sensul evitării dublării procesului de verificare a îndeplinirii de către solicitanți a criteriilor de eligibilitate (ex.: verificarea deținerii unui contract de

administrare sau prestări servicii silvice cu un ocol silvic pentru suprafețele de teren forestier pentru care se solicită sprijin) și respectarea termenelor procedurale pentru etapele de evaluare și selecție.

- Dezvoltarea unei abordări comune inter-instituționale în ceea ce privește modalitatea de identificare și demarcare a unităților amenajistice este necesară în cazul acestei submăsuri, fiind utilă dezvoltarea unei platforme IT comune accesibile atât instituțiilor implicate în implementarea submăsurii, cât și beneficiarilor care să faciliteze declararea, actualizarea și verificarea informațiilor care vizează angajamentul.

Măsura Leader

- Permitea alocării unui procent de voturi în rândul partenerilor proporțional cu implicarea în GAL și contribuția la dezvoltarea SDL (sM 19.1). Așa cum a reieșit din analiza benchmark efectuată la nivelul programului de dezvoltare rurală a regiunii Toscana, fiecare membru GAL poate intra în asociere având orice pondere în ceea ce privește drepturile de vot, repartizarea drepturilor de vot în rândul membrilor fiind negociată și stabilită în statut și / sau în acordul de înființare.
- Înlocuirea mecanismului de rambursare cu opțiunea costurilor simplificate (sau chiar și a sumelor forfaitare în cazul sM 19.3), în vederea simplificării procedurii de plată – similar opțiunii aplicate în cazul regiunii Veneto și dezvoltarea unor soluții IT care să permită depunerea online a cererilor de plată (sM 19.1 și 19.4).
- Delegarea AFIR în vederea avizării fișelor de evaluare, a ghidurilor și metodologiilor dezvoltate de către GAL-uri pentru măsurile atipice, cu scopul de a elimina blocajul întâmpinat în etapa de plată (sM 19.2).

VIII. Anexe

- **Anexa 1.** Analiza benchmark
- **Anexa 2.** Interpretarea datelor colectate în urma aplicării chestionarelor în rândul beneficiarilor PNDR 2014-2020
- **Anexa 3.** Reglementări europene și naționale